

GEETHA VAHINI

Flödet från Gitan

Ett välkomnande

Bhagavan Sri Sathya Sai Baba är den evige körsvennen, som förmedlade *Bhagavad Gita* till *Adithya* och hjälpte *Manu* och kung *Ikshvaku* att förstå den; Han var *Arjunas* körsven under det stora slaget mellan gott och ont på *Kurukshetra*. När den åkande, Arjuna, blev över-väldigad av sorg vid tanken på det kommande kriget, delgav *Krishna* honom kunskapen att inse ens enhet med allt, och avlägsnade sorg och fruktan.

Han är även nu körsvennen för var och en av oss; låt mig hälsa dig som en kamrat på lidandets och lärjungaskapets väg. Det är bara för oss att känna igen och acceptera Honom i den rollen, hållande urskillningens tömmar och svängande oberoendets piska, för att styra sinnenas hästar längs sanningens väg, som är asfalterad av rättfärdighet och upplyst av kärlek, mot målet som är frid.

Arjuna accepterade Honom i den rollen; låt oss göra detsamma. När beroendet av världen hindrar oss att gå pliktens väg, när ambitionen förblindar förståelsens blick, när hatet utestänger kärlekens krav, låt oss lyssna på *Bhagavad Gita*. Han undervisar oss från vagnen på vilken Han sitter. Sedan låter Han sin nåd, sin klarsyn och kraft flöda över oss, och gör oss till hjältar i stånd att kämpa och segra.

Denna dyrbara bok är inte en kommentar eller en summering av den 'Gita' som lärdes ut på *Kurukshetra*fältet. Vi behöver inte lära oss något nytt språk eller läsa någon gammal text för att ta till oss den undervisning som Herren är angelägen att förmedla till oss nu, för att vi ska vinna striden vi nu utkämpar. Denna *Geethavahini* är samma ström, uppfriskande och vitaliserande, förmedlad av samme Gudomlige Hjälpare för att återupprätta människan som har fastnat i den moderna dialektikens nät, i den moderna vetenskapens högmod, i den nutida ytlighetens cyniska förakt. Undervisningen som här förmedlas kommer att lindra, trösta och ge kraft och tro.

Låt oss lyssna till dessa ord med lika stor uppmärksamhet och koncentration som Arjuna gjorde, till och med i larmet på en krigsskådeplats, att vi också kommer att förklara när boken närmar sig slutet: "Min illusion är skingrad; jag har blivit medveten om min verklighet, som är Gud."

Den forntida körsvennen som finns i er och mig har besvarat ropet från konfliktfyllda hjärtan; Han gav denna undervisning i "Sanathana Sarathi som publiceras i *Prasanthi Nilayam*. Nu finns den hos dig, mellan pärmar, som en bok, vilken du kan läsa så ofta du kan eller måste (önskar eller har behov av).

Må den tro med vilken du har börjat skumma dessa sidor växa från dag till dag, må du ledas genom det allt vidare kunskapsperspektiv som denna bok avslöjar till den storartade härlighet som är upplevelsen av den enhet, som är denna mångfalds grund.

N. Kasturi

Redaktör, Sanatha Sarathi

FLÖDET FRÅN BHAGAVAD GITA

Kapitel I

För att förstå Bhagavad Gita (Gitan) måste man närma sig den med vördnad. Man måste börja studera den med en känsla av ödmjukhet och förväntan. För Gitan är *Upanishadernas* ”mjölk”, ”utvunnen” av herden för korna, Krishna, med hjälp av Arjuna, kalven, för alla ”trögtänkta” att dricka och hämta näring från. Det är somliga som påstår att Gitan som ett heligt poem har skapats senare än *Mahabharatha*, av vilket det är en del, men vad man än kan säga om Gitans komposition råder det inget tvivel om att Gitans principer och lära är gamla, nej, uråldriga. I de första tre verserna i fjärde kapitlet refereras till Herren som först informerar *Surya* och senare *Manu*; och till det faktum att från *Manu* nådde den *Ikshvaku* och därefter andra i tur och ordning! Därför är Gitan bortom tidens kategori och den kan inte relateras till en särskild tidpunkt, i det förgångna eller i nuet.

Gitan är en text för andliga utövare, för den betonar andliga övningar, och en andlig inställning mer än något annat. Varje kapitel anvisar medel och metoder att nå målet, frid och harmoni. Nu utgör andliga övningar resultatet av intensiv och uthållig strävan efter framgång. Sökaren måste hoppas, inte förtvivla (must aspire, not despair). Han måste hålla ut, inte kräva snabb framgång. Gitan är en båt som tar människan från det självpåtagna tillståndet av slaveri till friheten som är hennes natur. Hon tas från mörker till ljus. Från glanslöshet till härlighet. Gitan anvisar människan discipliner och plikter som är utan de moraliskt förkastliga tendenser och impulser som binder henne till det obevekliga hjulet av födelse och död.

I själva verket har människan kommit till detta *Karmakshetra* (fält för aktivitet) bara för att engagera sig i aktivitet inte för att njuta frukterna av sådan aktivitet. Det är Gitans lära, dess grundläggande undervisning. Gitan utgör (kvint)essensen av alla *Vedaböckerna*. De utåtriktade aktiviteterna offerriter (*yajna*) och eldoffer (*yaga*), nämns i de inledande delarna av *Vedaböckerna*; sinnets aktiviteter, som tillbedjan och kontemplation (*upasana*), vilka är inåtvända, nämns senare; kunskapens *yoga* förklaras också för sinnen som därigenom fås att klarna och bli renade.

Vem det än är, hur lärd en person än må vara, kan han inte undgå illusionen och därför drabbas han av sorg, vilket fungerar som en broms på aktiviteten.. Arjuna, den store hjälten, i stånd till stor försakelse och mycket klok, vilseleds av krigets fruktansvärda nödvändighet och denna sorg hindrar också hans handlande. Han förväxlar kroppen och självet; han börjar uppfatta dem som identiska. Han tillskriver *atman* (alltid oberörd av den rörliga, föränderliga världens egenskaper) världens överkliga och flyktiga natur och uppfattar denna illusion som sann. Han tror att hans plikter, bestämda av denna falska identifikation, är hans sanna rättesnöre (*atmadharma*)! Detta är det tragiska, inte bara för Arjuna utan för hela mänskligheten! Därför har Gitan ett allmängiltigt och evigt värde. Att studera Gitan är att lära sig konsten att simma över illusionens hav. Gitan är Herren Krishnas sanna röst. Det faktum att den har gett miljoner människor tröst och befrielse är ett bevis på dess gudomliga ursprung. En obetydligare person kunde inte ha gett den denna tillförlitlighet.

Det sätt på vilket den börjar och slutar ger nyckeln till ämnet den behandlar. Den allra första versen börjar med orden ”*Dharmakshetre, Kurukshetre..*”, ”*dharma*” är det viktigaste

ordet. Det sista, artonde, kapitlets sista vers talar om ”*Yathra Yogeswarah Krishna*” och detta ord, ”*Yogeswarah*” summerar det rätta handlande som undervisats om. Det är således klart att syftet med undervisningen i Gitan är just detta: ”Kom ihåg *dharma*; praktisera *dharma*!” Hur betydelsefullt är inte detta ord! Alla heliga skrifter ägnas åt gränsdragning och definition av *dharma*s natur och subtila egenskaper. Gitan införlivar detta studium och denna analys. Den är en lärobok om *dharma*, i alla dess aspekter. I den diskuteras alla principer som rör *dharma*.

Arjuna är den individuella själen, individen. Kroppen är vagnen och läraren i vagnen är Krishna, Herren. Körsvennen är Herren, den som vägleder intelligensen, *Brahman* som ger upphov till den som svar på människans bön innefattad i *Gayathri* mantrat, ”Väck min urskillningsförmåga, O Herre och led mig..” (”*Dhiyoyonah prachodayath..*”) *Kauravabröderna* representerar den demoniska naturen, de är *asat* ; *Pandavabröderna* representerar den gudomliga, de är *sat*. Den ene är ond, den andre är god och det har alltid varit en strid mellan de två. I denna konflikt mellan motsatta krafter står Krishna (Självvet, *atman*) alltid på *dharma*s sida – verkligheten som upprätthåller, inte illusionen som undergräver. Om ni eftersträvar att ha Herren på er sida som er vägvisare, utrusta er med den gudomliga naturen (*daivi sampath*), rättfärdighetens egenskaper. För Herren är där *dharma* är.

Detta betyder naturligtvis inte att Herren inte är allestädes närvarande..! Smöret finns i mjölken, men kan bara göras synligt genom processerna att ysta och kärna. På samma sätt kan Herren göras synlig på en plats genom metoden rättfärdigt handlande (*dharma –sadhana*). ”Där rättfärdigheten finns, där är segern vunnen.” (”*yaatho dharmasthatho jiyah*”) Arjuna var upptagen med den fysiska aspekten därför var det nödvändigt att bibringa honom kunskapen om det verkliga, den *atmiska* aspekten. Hela systemet med andliga övningar (*sadhana*) är avsett att klargöra hur man blir medvetenheten om *atman* och att fästa uppmärksamheten på Det (*that*). Krishnas undervisning handlar just om detta, som i själva verket är det väsentliga i sökandet efter sanning.(?)

Krishna besvarade många tvivel som hade snärjt in Arjuna, men som han inte lyckats ge uttryck åt. ”O, Arjuna! Du sörjer för att dessa kungar och prinsar som är *släkt* med dig kommer att möta döden på grund av *dig*. Du talar lättvindigt om *dharma*, men kom ihåg att de visa varken sörjer över de levande eller de döda. Ska jag tala om för dig varför? Jo, du känner sorg över kroppen, vilken ensam går under i döden. Har du sörjt över de många förändringar kroppen hittills genomgått? Barnet försvann i pojken, pojken försvann i ynglingen, ynglingen förlorades i den medelålders mannen, den medelålders mannen försvann i den äldre mannen och den äldre mannen försvinner i döden. Du har inte gråtit på grund av de förändringar som hittills påverkat kroppen; varför då gråta för denna enda förändring? Har du idag den kropp du hade när du var pojke? Var är den kropp du hade när du band fast *Drishtadyumna*? Du kommer fortfarande ihåg denna pojktiga bragd; men pojken som åstadkom den är borta! Likaså förblir *atman*, den sanna vishetens härlighet, odödlig, vilka förändringar din kropp än må genomgå. Att vara orubbligt förankrad i denna kunskap är tecknet på den vise, (*jnanin*).” Så talade Krishna.

”Du kanske frågar om man inte skulle känna sig sorgsen när de kroppar bland vilka man levt och rört sig i årtal försvinner utom synhåll. Men hur många måste du begråta, om det är riktigt att sörja så! Har du tänkt på det? Sorgen och glädjen är som natten och dagen. De *måste* utstås, genomlevas. Om du vägrar, kommer de inte att sluta infinna sig; om du önskar, kommer de inte att uppträda! De är båda relaterade till det fysiska, det materiella – kroppen; de påverkar inte anden, Själens. Det ögonblick du undkommer dessa två, det ögonblicket är du

befriad, du har *moksha*."

Det första talet där Krishna undervisar om dessa sanningar kallas Arjunas *vishada yoga*, Arjunas modlöshet. Detta är den sanna grunden till den byggnad som är Bhagavad Gita. När grunden är stark är också byggnaden bestående. Gitan, byggd på denna grund för 5000 år sedan, är fast och orubblig. Därav kan man sluta sig till hur starkt grunden är på vilken den vilar och hur vis den Person var som lade den.

Man kallar det 'modlöshet'! Men denna modlöshet var mycket välgörande; det var ingen vanlig 'brist på mod'. För det prövade hans allvar och ståndaktighet; det förmådde honom att oförbehållsamt söka skydd hos Herren. Det är därför den hedrats med namnet yoga. Gitan som börjar med *vishada yoga* slutar med *sanyasa yoga*. *Vishada* (ånger) är grunden och *sanyasa* (försakelse) överbyggnaden. *Vishada* är fröet och *sanyasa* frukten.

Man kan ställa sig frågan: Hur kunde Arjuna tillskrivas den rena natur, vilken endast sägs förtjäna den visdom som uppenbaras i Gitan. Ordet 'Arjuna' betyder ren, obefläckad, vit... Hans namn är mycket väl valt och han levde upp till det namn han bar. Det är därför han försäkrade sig om Herren Krishnas direkta närvaro, det är så han blev anledningen till att världen begåvades med Gitan.

Krishna använde ordet 'yoga' många gånger i Gitan, individens tillstånd under yoga är också beskrivet; ändå kan det uppstå osäkerhet i deras sinnen som har läst i Gitan att det inte finns någon överensstämmelse mellan orden som de vanligen används och Krishnas användning av dem. Krishna har prisat obundenhet/oberoende (*vairagya*) på några ställen. På andra ställen har Han förklarat att den högsta friheten *kan* vinnas genom tillbedjan. Olika metoder att nå det högsta stadiet av andlig sällhet belyses också. I det åttonde talet finns det en redogörelse för *Raja Yoga*, men det är inte rätt att säga att Gitan är en text som lär ut *Raja Yoga*.

Fullständig överlåtelse till Herren Krishna, frihet från de tredubbla bojor som binder en till den yttre materiella världen; fullgörandet av goda handlingar och oförvitliga övningar, dessa är de viktigaste sanningarna som betonas i Gitan. Herren framhåller dessa som de bästa formerna för träning i den inre utvecklingens djupaste hemligheter.

Gitans verkliga betydelse förstås inte av alla. Ansedda lärde och författare, om än begåvade med osedvanlig intelligens, har misslyckats med att klargöra dess budskaps mysterium. Kommentatorer talar om principen om fullständig jämvikt mitt i all förändring, eller uppnåendet av frihet som viktigare än någonting annat. Andra, å sin sida, jämför Gitan med västerlandets filosofiska texter som de är vana vid och börjar undervisa unga sinnen med den inriktningen! Naturligtvis är det högst önskvärt med fullständig självförsakelse, men endast ett litet fåtal kan utöva den. Om en viss andlig undervisning ska vinna allmänt erkännande, måste den ha metoder som kan praktiseras och upplevas av var och en i det dagliga livet och dess aktiviteter.

Den högsta *Dharman* för var och en är att modigt följa sin egen *Dharma* (*Swadharma*). Vad gäller detta problem finns det en konflikt mellan religion och moral. "Den är svår, farofyllt", säger Herren, när Han talar om den moraliska disciplinen. Vilken handling är befogad, vilken är det inte? Vilken handling är moraliskt riktig och vilken är det inte? Människor har kämpat och kämpar för att fastställa detta. Men Krishna har nämnt de slags handlingar som är värddiga i strofen:

”Tänk på Mig; bli hängiven Mig, tillbed Mig; hylla Mig och du ska nå Mig. Den sanningen förkunnar Jag för dig; för du är Mig kär. Detta är Min undervisning, Min nåd.”
”Detta är vägen att komma till Mig. Ge upp alla förpliktelser (*dharma*); överlämna dig till mig; sörj inte; Jag ska befria Dig från följderna av alla dina handlingar.”

*(Manmanaa bhava madbhakatho mad yajee maam namaskuru.
Maamevaishyasi sathyam the,prathijaane priyo si me.
Sarva dharmaaan parithyajya maamekam saranam vraja
Aham thwaam sarva paapebhyo mokshayaishyami maa suchah.)*

Lägg märke till dessa två strofers innebörd och betydelse. Är inte denna handling att överlämna sig nog för att rädda och befria er från kretsloppet att komma till – stanna i – och lämna den här världen? Det är att se Honom i varje varelse, att vara medveten om Honom i livets alla ögonblick, att vara uppfylld av denna medvetenhets salighet. Det är att gå upp i relationen orsakad av en djup hängivenhet och kärlek till Honom (*thadbhaktha*); att tillägna Honom, Krishna, alla handlingar, stora och små (önsknningar, vilja, attityder, aktiviteter, resultat, konsekvenser) allting från början till slut (*that-yali*), att ge upp all bundenhet till självet och att utföra alla handlingar i en anda av vördnadsfullt oberoende. Detta är vad Herren begär av er.

Det är naturligtvis svårt att åstadkomma detta fullständiga överlämnande. Men om människan bara gör den minsta ansträngning för att nå dit kommer Herren själv att ge modet att fullfölja det till slutet. Han kommer att gå med henne och hjälpa henne som en vän; Han kommer att visa vägen; Han kommer att bevara henne från ondska och frestelser; Han kommer att bli hennes stöd och hjälp. Han har sagt: ”Detta handlingssätt, även om det bara följs i ringa grad, kommer att rädda henne från förlamande rädsla.” ”*Swalpamapyasya Dharmasya thrayathe mahatho bhayaath*”). Att följa *dharma* är i sig en källa till glädje; det är den minst hindersamma vägen. Detta är Herrens undervisning.

”Du ska komma Mig nära, du ska närma dig Mig;” (*Maamevaishyasi*) det vill säga, du ska förstå Mitt mysterium, du ska uppgå i Mig, du ska förvärva Min natur. I dessa ord `Förvärvande av gudomlig natur´ (*saadrisya*), `Varande i Gud´ (*saalokya*), ges uttryck för `Enhet med Gud´ (*sayujya*). När man har nått det stadium då man ser det gudomliga i varje varelse, när varje kunskapsmedel framkallar upplevelsen av denna gudomlighet, när man endast ser den, hör, smakar och förnimmer lukten och beröringen av denna gudomlighet, blir människan otvivelaktigt en del av Guds kropp och lever i och med Honom. När ni tar denna uppgift att utveckla er själva på allvar kommer ni omedelbart att få ny styrka; ni kommer att gripas av en ny och renare glädje; ni kommer att smaka sällhetens fullhet; ni kommer att vederkvickas av en ny helighet.

Denna *dharma* har inte föreskrivits eller rekommenderats de framstående (extraordinary) bland människorna. Den är inom räckhåll för alla, alla har hungern efter Gud, alla har urskillningsförmåga att upptäcka att det finns något grundläggande bakom all denna förändring. Även den mest avskyvärde syndare kan på ett ögonblick rena sitt hjärta och bli hel genom att med djup ånger överlämna sig till Herren.

Därför är Herrens befallning att var och en ska följa den speciella *dharma* som bestämts för honom eller henne; varje människa bör planera sitt liv enligt sin kulturs andliga

grundvalar; hon bör ge upp den `sakliga´ attityden och lyssna till Guds röst.

De som är födda i Indien bör göra sig förtjänta av det privilegiet genom att lyssna till rösten från Indiens (*Bharaths*) ledare – *Gopala* – och manifestera sin dolda gudomlighet i varje ord de yttrar, varje bokstav de tecknar, varje önskan de hyser, i varje tanke de har och i varje handling de utträttar för att tillfredsställa grundläggande behov (gross things) som mat, skydd eller hälsa.

Bara då kan denna indiska nation visa världen den forntida religionens, *sanathana dharmas*, den eviga religionens, överlägsenhet, dess speciella gåva till mänskligheten, och trygga freden för hela mänskligheten. Endast handlingar i linje med denna *dharma* kan ge den andens styrka som kan möta alla kriser och vinna seger.

Den heliga Gitan förunnar oss den välsignelsen genom att tydligt visa vägen.

Kapitel II

Det första kapitlet benämns bättre "Arjuna Gita" än Krishna Gita. Överväldigad av sorg och förvirring tar Arjuna avstånd från kriget och kastar sina vapen åt sidan; han är modfärd i sin vagn, som stannat mellan de två fientliga styrkorna; han vänder sig hit och dit, villrådlig och bekymrad; han ser nära och käras ansikten, han överväldigad av medlidande; hans berömda båge faller ur hans hand, han är för svag att stå eller ens sitta; han sinne följer *Purva Mimaamsafilosofins* föreskrifter. Han bedyrar att han inte vill engagera sig i striden. När *Sanjaya* berättade detta för den blinde kung *Dhritarashtra* blev han överförtjust, för segern var inom räckhåll! Han ägde varken klokhet eller förutseende, mycket mindre det gudomliga seendet; därför kände han sig lycklig över att hans dröm om ett oförsvagat kejsardöme hade förverkligats utan besvär.

Men *Sanjaya* som hade gudomlig klarsyn tänkte: "Vad är detta för dåraktig glädje som griper honom? Hur kan denne kungs skändliga plan lyckas när Herren Självt är på *Pandavabrödernas* sida?" Sedan föreställde han sig de hemska följderna av Arjunas deltagande i striden.

Men tårarna rann utför Arjunas kinder. Hans ögon var fulla av tårar. Inte ens Herren kunde stå ut med att se det; Han kunde inte förbli tyst. Han kände Arjuna på pulsen och diagnostiserade sjukdomen. Han kände med en gång att sjukdomen *moha* (vanföreställning orsakad av falska värderingar) hade trängt igenom hans tre kroppar: den grova, den subtila och den kausala. Han såg att Arjunas medlidandet inte var `äkta´, för äkta medlidande ska ha gudomliga upplyftande impulser och motiv (*daivi sampath*); det vill inte åsidosätta Herrens befallningar. Det var i själva verket egoism under medlidandets täckmantel. Därför beslöt Herren att bota honom från den svagheten "*kripayaavishtam*", säger Gitan. Arjuna var hjälplös, överväldigad av medlidande, och för detta måste rådats bot.

Precis som en ande som kommit in i en person måste drivas ut, måste Arjuna befrias från fruktan och feighet. För den som har Herren vid sin sida behöver inte känna fruktan. Vad kan någon ande (*bhooth*) göra den som är Herre över alla de fem elementen (*bhutha*). Herren är den ypperste läkaren (*vaidyo narayano harih*), *Narayana* var den läkare som Arjuna behövde och också fick.

Hur lycklig var inte Arjuna! Till och med ur den djupa sorgen kommer glädjen att flöda. Fram till den elfte strofen i andra kapitlet handlar det om Arjunas modlöshet; effekten av ”besattheten”. Det är därför som första steget i botandet består av en ”redogörelse för *Sankhya yoga*, kunskapens väg (*jnana*).”

Krishnas undervisning om hur man uppnår odödlighet *Amirthopadesan*, tar sin början med denna elfte strof, det är där Bhagavad Gita i själva verket börjar. Fram till det stället är det en beskrivning av Arjunas villfarelse orsakad av okunnighet och trögtänktthet. Krishna som spelar vittnets roll tillåter förtvivlan att bli djupare och mörkare. När till sist Arjuna kastar sin båge och vägrar strida, när han erkänt att han förlorat all känsla för rätt och fel, när han bett att Krishna skulle undervisa honom om den väg som bäst kan lösa hans problem, då stod Krishna till tjänst och sade:

”Arjuna! Hur kunde denna olyckliga feghetens skugga övermannad dig nu, när du hittills har varit klar och skarpsinnig? Det anstår helt enkelt inte en hjälte som du. Ordet Arjuna betyder ren, oförvitlig karaktär. Varför då denna sorg? Slaget är förestående. Krigets moln har tornat upp sig och mullrar. Fienderna framför väntar på det ögonblick då de kan ge sig in i striden. De har hopat otaliga orättvisor och grymheter över dig och nu är de redo att orättmätigt tillskansa sig det rike som rätteligen måste bli ditt. Du har hittills burit all den vånda de har åsamkat dig utan att det allra minsta avvika från sanningen. Du har fullgjort alla de villkor de ålagt dig och du har utstått de år de bestämt för din exil. Dina försök att åstadkomma en kompromiss var förgäves, du kan inte undvika en vapendrabning. Vi har gett efter så mycket vi kunde. Nu är krig den enda metoden varigenom den ondskefulle *Duryodhanas* ögon kan öppnas för hans egen orättfärdighet.

Detta krig har beslutats efter lång överläggning. Det är inget hastigt beslut fattat under ett utbrott av vrede. Ansvarskännande äldre har vägt för och emot och kommit till den slutsatsen att det är oundvikligt att ta till vapen. Du och dina bröder samtyckte till allt detta och godkände beslutet. Du har med entusiasm förberett dig för det här slaget. Du har i själva verket engagerat dig i det mer än andra. Hur orätt är det inte av dig att vända om nu!

Det här har inte kommit över dig i en handvändning. Du har sedan länge hållit på att anskaffa medlen. Kom ihåg hur länge du kämpade och svalt och levde på rötter och skogens frukter för att vinna *Sivas* båge (*Paasupatha Ashthra*) från Herren *Siva*, hur du begav dig så långt som till vistelseorten för gudarnas Herre, *Indra*, för att få himmelska pilar till det här slaget?

”Jag trodde att ödesstunden hade kommit för den förintelse den ondskefulla *Kaurava-avkomman* förtjänat; men nu har du börjat denna klagande sorgesång. Varför denna olycksbådande ton? Vilken helig skrift förespråkar den attityden? Tänk på din plikt som en medlem av krigarkasten: Att upprätthålla rättfärdigheten (*dharma*), att försvara rättvisan. Du äger mod, dristighet och säkerhet i rikt mått, men du har överväldigats av denna underliga likgiltighet, vilken är sorgligt malplacerad.

”Denna feghet bringar skam över dig och även över dina vida berömda förfäder. Fy skam! Du har dragit vanära över krigarkasten. Kriget är kungsvägen för sådana som du, vägen som leder till himlen. Hur kan du undgå vanära om du drar dig tillbaka från slagfältet nu? Du har förtjänat titeln *’vijaya’*, segrare, på grund av framgången med ditt vapen. Förstör inte det

rykte du fått efter ett helt livs ansträngning. Ge upp denna förvekligande illusion!

”Lyssna på Mig; påminn dig om vad som hände vid Amaravathi. Du ignorerade den gudomliga ungmön Urvasis närmanden och när hon ville ha en son genom din nåd svarade du: ”Tag mig till din son.” Detta visade vilken ojämförlig hjälte du var. Den förbannelse hon uttalade över dig i sin besvikelse hjälpte dig att gälla som eunuck vid hovet hos kungen i Virata och undervisa de kungliga prinsessorna i dans, var det inte så?

”Säg Mig vart har detta hjältemod tagit vägen. Hur har denna räddhåga kommit över en sådan kämpe? Du kom till Mig och störde Mig i sömnen med din begäran om hjälp i det här slaget, vilket du nu försöker fly från. Är det på så sätt Jag ska hjälpa dig? Ska Jag hålla vakt medan du flyr? Dra upp denna vanföreställning med rötterna; förvandla denna fruktan till aska. Bli en hjälte igen.” Så uppmanade Krishna.

Krishna beskriver fyra egenskaper i detta sammanhang: Okunnighet (*kasmalam*), en karaktär som är skadlig för den gudomliga naturen hos var och en (*anaarya-jushtam*), en egenskap som förstör det gudomliga i människan (*aswargyam*), och en egenskap som orsakar förminskningen av den rikedom som varar (*a keerthikaram*).

Dessa inspirerande ord som skulle kunna få blodet att koka hos vilken krigare som helst hade en oerhörd verkan på Arjuna. Det okunnighetens tjocka moln som hade bemäktigat sig Arjuna började skingras något. Den tröghet (*thamas*) som hade fått honom att glömma sanningen avlägsnades; handlingskraften (*rajoguna*) återvände och Arjuna kunde formulera frågan ”Hur?” Denna term avslöjar mycket. Den visar att Gitan förklarar inte bara vad som behöver göras utan också hur det ska göras.

Arjuna ber Krishna, ”O *Madhusudana!* Lyssna till mina ord: De som är i stridens frontlinje är alla värda vördnad. Den store Bhishma tog hand om oss när vi förlorat vår far och uppfostrade oss från det vi var små och formade oss till vad vi är. Han är som en far för oss, vår släkts Grand Old Man. Och vad ska jag säga om Drona? Han älskade mig mer än han älskade sin egen son, Aswathama; jag hade all hans kärlek. Han är gurun som genom denna kärlek, tog mig till sin älsklingselev och gjorde mig till den bågskytt jag är. Vill du nu att jag ska använda skickligheten han lärde mig för att besegra honom? Är det rätt för en Indiens son att göra något sådant? I en strid ska vi döda våra fiender, eller hur? Eller kan vi slåss mot fäder och lärare som förtjänar vördnad?

”Du säger att himlen kan vinnas genom strid. Jag kan inte inse hur himlen kan uppnås genom dödandet av dessa vördade lärare. Om denna idé sprids kan få *guru*er överleva. Vad du än må säga, låt mig tala om detta för dig: hellre än vinna lycka och makt på detta sätt, känner jag att det är bättre att gå från dörr till dörr och tigga allmosor. Föda man fått genom att döda sådana män är blandad med deras blod och jag föredrar ett mål man fått genom att tigga. Nå, även om jag ger upp alla dessa betänkligheter och slåss, hur kan man räkna med seger? Hur kan jag besluta mig för att anställa blodbad på dessa äldre och förlora bägge världarna och räkna med att segern ska bli vår. Om de skulle råka vinna, då är ett liv som tiggare oundvikligt, om vi vinner är det lika illa som att förlora, för till vad nytta är segern, om priset vi betalar är dödandet av nära och kära? Vi får bara en otröstlig sorg för resten av livet. Krishna! Jag vet inte hur detta problem ska lösas. Mitt förstånd har svikit mig. Min natur har genomgått en stor förändring; jag vet inte varför jag inte kan skilja mellan rätt och fel, *dharma* och *a-dharma*.

”Mitt krigarblod svallar i protest när du eggat det på det sättet; det driver mig framåt till strid. Frukta för att bli dessa vördade äldres mördare håller mig tillbaka. Jag är hjälplös. Styr mig liksom du styr den här vagnen och visa mig vägen. För övrigt bryr jag mig inte längre om världslig framgång; jag strävar bara efter andlig utveckling,” sade han.

Från det ögonblicket blev Krishna gurun och Arjuna, lärjungen. Arjuna bad om den ställningen och fick den. Tills Arjuna accepterade en lärjunges attityd var hans hjärta fyllt med egoism och svaghet. Hjälten hade blivit en nolla. (The hero had become a zero). Han hade intagit en position som var rakt motsatt Krishnas.

Orsaken till allt detta är, om ni studerar situationen noggrant, ingenting annat än ”egoism”. Krishnas inställning är kärlek (*prema*) medan Arjuna lider av en vanföreställning (*bhrama*). Han led kval på grund av detta. Sedan insåg han att egoism bara ledde till ytterligare egoism och förvirring. Han lät Herren fälla avgörandet och frälste sig själv. Han sade att han bara var ett redskap i Herrens händer. Att inse sina fel är en god lärjunges främsta egenskap; det är vishetens början. Bara de dåraktiga tror sig veta allt och lider av den svåra sjukdomen dumdryghet.

Kapitel III

Det är nyttigare för eleven att leta efter sina fel i avsikt att avlägsna dem, än att eftersträva framstående egenskaper för att kunna glädjas över dem. En elev som handlar så kan göra snabba framsteg; han dras inte bakåt av rädsla och oro; han kan fortsätta framåt med tro på Herren som fått ta emot alla hans bördor. Han får sinneslugn, vilket är tecknet på en sann lärjunge. Arjuna nådde det stadiet och då gav Krishna honom (och, genom honom, hela mänskligheten) den undervisning som ger odödlighet.

För vem blev Gitan uttalad? Begrunda detta ett ögonblick Mjölken dras inte ur spenen för kornas skull, för kor dricker inte sin egen mjölk. Arjuna, kalven, har fått så han är tillfredställd. Krishna är alltid nöjd och Han behöver ingenting, allra minst mjölk! För vems skull var det som Upanishaderna mjölkades av Krishna för att få denna Gita? Krishna säger att det är för de personer (*sudhee-jana*) som har en intelligens (*su-dhee*) som styrs av godhet; en intelligens som kontrolleras av dygd.

Och vad är att säga om platsen där undervisningen gavs. Mellan två fientliga arméer! Däri ligger Gitans stora betydelse. På den ena sidan *dharma*s styrkor, på den andra sidan *adharma*s; på den ena sidan de goda, på den andra de onda; mellan dessa två krafter slits individen, oförmögen att besluta vilken väg han ska ta, gråter han av förtvivlan. Och Herren förkunnar Gitan för alla sådana människor och lovar dem ljus och mod. Tro inte att Arjunas kval var bara *hans* angelägenhet, *hans* problem och inget mer. Det är ett allmänmänskligt problem.

För Arjuna sökte inte *preya*...den angenäma, världsliga härligheten – makt, status och rikedom – utan *sreya*, den fullkomliga glädjens eviga salighet. Han sade: ”*Preya* är uppnåelig genom mänsklig ansträngning; den kan vinnas genom mänsklig aktivitet eller *karma*. Varför skulle jag be Dig om det jag kan vinna genom min egen strävan? Jag är inte så dåraktig. Tillförsäkra mig den *sreya* som är utom räckhåll för min ansträngning. *Sreya* är inte ett resultat av *karma*, den är ett resultat av nåd!” På så sätt steg Arjuna till *saranagathi*s höjder, fullständig självöverlåtelse, det stadium som kallas *prapaththi*.

Mycket kan sägas om *saranagathi*. Människan överlåter sin värdighet och ställning till andra människor för olika syften i livet, rikedom, berömmelse, ägodelar, yttre glans, makt etc. Men sällan får hon chansen att överlämna sig till Herren för Herrens skull. Hur kan hon få denna längtan så länge som hon begär 'aadheya' och inte 'aadhaara'? Hon längtar efter föremålet, men inte efter grunden på vilken det vilar. Hur länge kan ett ting som saknar grund tillfredställa? Hon vill ha gåvan, inte givaren!...det skapade, inte Skaparen, de saker Handen ger, men inte Handen! Hon jagar efter ett ting som inte existerar. Kan det finnas ett objekt utan en förutvarande orsak? Nej; om det finns något, kan det bara vara den icke orsaksbundne Guden. Därför är det ren okunnighet att ge upp personligheten för de obeständiga handlingsresultatens skull, för det 'åstadkomna' snarare än för Orsaken. Överlämna er hellre till Grunden, Orsaken och Allts Ursprung, Skaparen (*Sarveswara*). Det är sann självöverlåtelse (*saranagathi*).

Det finns tre slags självöverlåtelse: Jag är din (*thavaivaaham*), Du är min (*mamaiva-thwam*) och Du är jag (*thwame-vaaham*). Den första bekräftar, jag är Din; den andra försäkrar, Du är min, och den tredje tillkännager Du och jag är Ett, Detsamma. Var och en är bara ett steg i den uppåtgående serien och det sista är det högsta steget av alla.

I det första stadiet, 'Jag är din' (*thav-eva-aham*), är Herren fullständigt fri och den hängivne är fullständigt bunden. Det är som med katten och kattungarna; katten flyttar om kattungarna som den vill, kattungarna bara jamar och accepterar vad som händer. Denna attityd är mycket behaglig och den är lätt inom räckhåll för alla. I det andra, Du är min (*mama-eva-thwam*), binder den hängivne Herren, som i det avseendet är 'ofri'! *Surdas* är ett gott exempel på denna attityd. "Krishna! Du må undkomma mitt grepp, dessa armars omfamning, men du kan inte undkomma mitt hjärta där jag har bundit Dig," sade *Surdas* utmanande. Herren bara log och instämde; för, "Jag är bunden av Mina hängivna", det försäkrar Han utan att förlora självrespekten. Genom en hängivenhet (*bhakthi*) som krossar och överväldigar hans egoism, kan den hängivne binda Gud med sin kärlek (*prema*). När människan är full av denna slags hängivenhet, kommer Herren Själv att välsigna henne med allt hon behöver: Hans nåd kommer att tillfredställa alla hennes behov. Påminn er här om löftet som Herren ger i Gitan, "Jag ska ta på Mig ansvaret för hennes välgång." (*yogakshemam vahaamyaham*).

Härnäst om det tredje stadiet: "Du är jag" (*thwamevaaham ithi thri-dhaa*), detta är den oskiljaktliga hängivenheten (*avibhaktha-bhakthi*). Den hängivne offerar allt till Herren, inklusive sig själv; för han känner att han inte kan låta bli. Detta fullkomnar hans överlämnande.

Denna känsla av "Du är jag" (*thwamevaaham-känsla*) är det *adwaithiska* överlämnandet, grundat på insikten om att allt detta ('*Idam*') är Gud (*Vaasudeva*) och ingenting mindre, ingenting annat. Så länge som medvetandet om kroppen (*deha*) består är den hängivne (*bhakthan*) tjänaren och Herren är härskaren. Så länge som individen känner att han är skild från andra individer är den hängivne en del och Herren det Hela. När han når det stadiet då han överskrider kroppens gränser likaväl som "Jag" och "Min", då finns det inte längre någon skillnad; den hängivne och Gud (*baktha* och *Bhagavan*) är detsamma. I *Ramayana* uppnådde *Hanuman* genom sin hängivenhet det stadiet.

Samma ämne nämns i Gitans andra kapitel, den sjunde versen. Ordet '*prapanna*' används där för att visa att Arjuna äger förutsättningen, hängivenhetens disciplin. Dessutom har

Arjuna analyserat sina egna fel och erkänt dem. Vidare han hade vaknat upp ur sin tröghet (*thamas*). Krishna uppfattade detta i det ögonblick det hände. Han sade: ”Du kallas *Guda-kesa* för du kan leva i årtal utan sömn (är en *jitha-nidra*); *nidra* eller sömn är utmärkande för *thamas*; hur kan denna *thamas* överväldiga dig nu? Den är bara ett övergående tillstånd; den kan aldrig binda dig .”

Om Arjuna, genom sina ansträngningar, har fått kontroll över sina sinnen och förtjänat namnet *Gudakesa*, är Krishna *Hrishikesa*, den gudom som har uppsikt över alla sinnen! På Kurukshethras slagfält finns båda i samma vagn, den ene som elev och den andre som lärare!

Vad är den egentliga orsaken till all sorg? Det är bundenheten till kroppen som åstadkommer sorg likaväl som dess omedelbara förelöpare: kärlek och hat: Dessa två känslor är resultatet av att intellektet anser att en del ting och förhållanden är goda och att andra ting och förhållanden inte är det. Det är en vanföreställning, denna idé om det goda och det onda. Ändå fäster ni er vid föremål som anses goda och börjar hata de andra. Men ur ett högre perspektiv finns ingetdera; distinktionen är helt enkelt meningslös.. Det finns inte alls två; hur kan det då finnas gott och ont? Att se två där det bara finns en, det är en illusion (*maya*) eller okunnighet. Den okunnighet som försänkte Arjuna i sorg var av detta slag.....att se många där det endast fanns En.

Okunnighet om *thath twamhs* identitet (ordet '*thathwa*' avänt i beydelsen princip, innefattar denna stora filosofiska doktrin) är orsaken till all okunnighet. Om inte människan inser denna sanning, måste hon kastas hit och dit på sorgens ocean. Men om hon inser den och lever i denna medvetenhet, då kan hon befrias från sorg. Många anvisningar rekommenderas, används, publiceras och upprepas papegojaktigt av alla slags kvacksalvare. Men de går inte till roten med saken; de är balsam som anbringas på ögat för att bota ont i magen. Sjukdomen och medicinen har ingen samverkan! Värken måste lokaliseras och diagnostiseras och medicinen måste vara sådan att den kommer att avlägsna den. Endast då kan den botas. *Narayana* är den ende medicinske expert som kan göra det. Och Han har satt rätt diagnos på Arjunas sjukdom och bestämt behandlingen.

Såret som inte kan läkas genom yttre påstrykning av salvor måste botas med inre medel. Därför eggade Krishna Arjuna med frågor. ”Varför gråter du som en feg stackare? Är det för att *Bhishma*, *Drona* och de övriga kommer att dö? Nej, du gråter för att du känner att de är 'dina män'. Det är egoism som får dig att gråta. Människor gråter inte för de döda, utan för att de döda är 'deras'. Har du inte hitintills dödat många som 'inte var dina'? Du fällde aldrig några tårar över dem. Idag gråter du, eftersom du, hur det nu kommer sig, hyser den illusionen att dem du ser framför dig är 'dina' på ett särskilt sätt. När du sover är du opåverkad av denna känsla av ”jag” och ”mitt”, därför är du omedveten om vad som händer med din kropp eller dessa 'dina mäns' kroppar eller med dina ägodelar; saker som du sannerligen kommer ihåg när du är vaken. 'Min' är den possessiva formen av 'jag' och därför kommer det i dess släptåg. Den fundamentala okunnigheten, min käre dåre, är din identifikation med något som inte är du, nämligen kroppen. Kroppen (*deha*) är *icke-atma* (*an-atma*); du tror att den är *atman*. En sådan förvirrad kunskap detta är! För att bota denna okunskap (*a-jnana*), måste jag ge den verkliga kunskapens medicin”

Sålunda hjälpte Krishna Arjuna vidare genom att först och främst ge honom den effektivaste medicinen, kunskap. Detta är detaljerat beskrivet i det andra kapitlets elfte vers.

Denna är av avgörande betydelse för alla som studerar Gitan. Genom att säga att kroppens förintelse inte betyder *atmans* förintelse och att han sörjer över dem han inte behöver sörja, förkastar Krishna utan vidare två invändningar som oroat Arjuna länge. ”Du talar som en vis man.” (”*Prajnaa-vaadaam-scha bhaashase.*”) ”Du säger den ena är *dharma* och den andra är *adharna*, som om du skulle kunna skilja dem åt,” sade Krishna.

Här måste man uppmärksamma ett förhållande. Arjuna lider av två slags vanföre-ställningar: 1) Vanlig och 2) Ovanlig. Att förväxla kroppen med sig själv och sörja över kroppen som om något hade hänt en är den vanliga vanföreställningen. Att förkasta sin egen *dharma* – (i detta fall en *kshatriyas*, *krigares*, *dharma*)- som *a-dharma* är en ovanlig vanföreställning. Krishna avlivar den första och avlägsnar den andra. Den första behandlas från och med den 12:e till och med den 30:e versen i det andra kapitlet; Krishna måste ta sig an den andra som ett särskilt problem och förklarar i den 8:e versen idén om *swa-dharma* eller hans egen *dharma* för Arjuna. (Dessa kallas gemensamt *dharmashtakas*). *Swa-dharma* binder inte och ger inte upphov till vidare födelse; den kan leda till Befrielse: den måste utföras som *karmayoga*, utan bundenhet till resultatet. I slutet av det andra kapitlet finns det även en beskrivning av den framgångsrike sökaren som har stadgat sig i ett renat intellekt, *sthithaprajnan*.

Krishna fortsatte sitt samtal: ”Arjuna! Tänk en stund på vem du är och vad du ämnar göra. Du förklarar att du vet allting, men ändå gråter du som en hjälplös kvinna. Dina ord tyder på att du är en vis man (*pundit*), men dina handlingar avslöjar att du är en narr. När man hör dig kunde man dra slutsatsen att du är en *jnani*; men när man ser dig finner man att du är en okunnig person (*ajnani*)! Ditt tillstånd är minst sagt föraktligt. Nå, om jag tar dig för att vara en vis man kan jag inte förena denna åsikt med dina tårar; för visa män sörjer inte över liv och död. Om de sörjer är de inte visa. Visa män har förmågan att upptäcka vad som är grundläggande sanningar. Endast de som känner till det materiellas hemlighet och det andligas mysterium kan kallas visa. Hur kan de då gråta vare sig över dem med kropp eller över dem som är utan? De vill inte ge upp sitt inre lugn, vad det än är för sorger eller påfrestningar.

”De helt okunniga och de riktigt visa - ingendera kommer att sörja över de levande eller de döda. Gråter du för att *Bhishmas* och *Dronas* kroppar kommer att gå under, eller är det för att dessa bådas *atma* kommer att utplånas? Säger du för kropparnas skull? Nå. Är tårar till någon nytta? Om de är det skulle människorna säkert behållit de sinas döda kroppar och återuppväckt dem med sitt gråtande. Nej, det kan aldrig vara så. Sänk ner kroppen i kärll med odödlighetens nektar (*amritha*), den kan inte komma tillbaka till livet. Varför då gråta över det förutbestämda, det oundvikliga?

”Du skulle kunna säga att du gråter för *atman*, den andliga essensen. Det visar (ännu) större dårskap. Döden kan aldrig ens närma sig *atman*. Den är evig, självklar, ren. Det är tydligt att du inte alls har någon kunskap om *atman*.

”Vidare, för krigaren är hans *dharma* (*swadharna*) att strida. Gör din plikt utan andra hänsynstaganden. Du frågar: ”Hur kan jag orsaka *Bhishmas* död i krig? Men de har alla kommit för att dödas eller döda; du dödar dem inte i deras hem. Det är naturligtvis orättfärdigt att döda dem i deras hem; men hur kan det vara orättfärdigt att döda dem på slagfältet? Jag är ledsen att du inte har så mycket omdöme.

”Det är nog. Res dig upp och gör dig klar för striden. Varför halka omkull under tyngden

av hela detta värdelösa ego? Herren är alltings Orsak, inte du. Det finns en Högre Makt som håller allting i gång. Vet detta och böj din vilja under den.”

”*Bishma, Drona* och de övriga har kommit som verkliga soldater och krigare för att ge sig in i striden. De gråter inte som du. Betänk det. De kommer aldrig att sörja eller dra sig tillbaka. Arjuna! Kom ihåg att det här är din provostund! Låt Mig säga dig en sak till. Det har aldrig funnits en tid när jag inte existerat. Varför? Det har heller aldrig funnits en tid när du och alla dessa kungar och prinsar inte existerat. *Thath* är världssjälens (*paramatma*), *thwam* är den individuella själen (*jivatama*); och båda var desamma, är desamma och kommer att vara så för evigt. Innan lerkäret formades, i lerkäret och när lerkäret slagits sönder, var det, är det och kommer det att vara lera.”

Arjuna uppeggades till medvetenhet och uppmärksamhet genom allt detta. Han sade, ”Må vara att Du är Gud, må vara att Du är oförstörbar. Jag gråter inte för Din skull, utan för sådana som vi: kommit igår, här idag, borta i morgon. Vad händer med oss? Jag är tacksam om Du upplyser mig!”

En sak måste poängteras här. *Thath*, det är Gudomen, som är evig (*nithyam*); alla accepterar det. Men *thwam*, individen, är också Gudomen (*asi*)! Även den är evig, fastän det inte kan fattas så lätt eller så fort. Därför belyser Krishna detta och säger, ”Arjuna ! Du är också evig som det Absoluta. Bortsett från begränsningarna är individen det Universella. Innan smycket framträdde fanns det bara guld ; så länge smycket existerar är det bara guld; och sedan smyckets namn-form har försvunnit finns guldets kvar. *Atman* består på samma sätt, med eller utan kropp.

”Fastän *atman* är förenad med kroppen är den opåverkad av *gunorna* och plikterna (*dharmana*), det vill säga den har inga egenskaper eller kännetecken. Du är opåverkad av de förändringar kroppen genomgår när du växer från det lilla barnet till pojken, från pojken till ynglingen, från ynglingen till den medelålders mannen och från denne till den gamle mannen. Du består, trots allt detta. Det är på samma sätt när kroppen dör; *atman* består. Därför kommer inte hjälten att sörja över den förändring som kallas döden.” Krishna sade detta med sådant eftertryck att vagnen skakade!

KAPITEL IV

Arjuna ansattes fortfarande av tvivel. ”O, Herre”, började han. ”Du sade att de kroppsliga förändringarna liknar stadierna vakenhet, dröm och sömn. Men vi har inte glömt våra erfarenheter när vi vaknar från djup sömn. Erfarenheterna från tidigare liv utplånas i minnet genom den händelse vi kallar död.” Krishna svarade att det inte var möjligt att återkalla alla erfarenheter i minnet, men att det var möjligt att återkalla några. För *atman* bestod, fastän ’fordonet’ förändrades.

Arjuna tog då upp en annan viktig sak; en sak som bereder många, förutom Arjuna, svårigheter. Det är därför Krishna säger: ”Den vise mannen (*dheeran*) vilseleds inte av detta” (*Dheerasthathra na muhyathi*). Han säger inte att Arjuna inte ska låta sig vilseledas av detta. Han avser att undervisa *alla* vankelmodiga sinnen. Krishna undanröjer varje tvivel så fort det uppstår. Han sade: ”Arjuna! När man passerar genom de tre stadierna lyckas intellektet på något sätt behålla greppet om några saker. Men det förintas också när döden hemsöker kroppen. I ett slag är allt glömt. Minnet är en funktion av intellektet, inte av *atman*.

”Betänk nu detta: Du kan inte säga var du var en bestämd dag för tio år sedan, eller hur? Men du existerade den där dagen för tio år sedan. Detta råder det inget tvivel om. Du vågar inte förneka din existens då. Detsamma gäller livet före detta vilket du levde, fastän du inte har någon hågkomst av hur eller var. Den vise vilseleds inte av sådana tvivel eller oroas av dem.”

”*Atman* dör inte, kroppen är inte bestående. Tror du att din sorg över dina motståndares möjliga död kommer att göra deras *atma* lycklig? Det är en vansinnig tanke. *Atman* känner ingen glädje eller sorg över vad som händer eller inte händer. Håll sinnena på plats, det finns ingen anledning till fruktan. Det är bara när de börjar söka kontakt med objekt, som de två lika förryckta tillstånden, sorg och glädje, framkallas. När du hör någon förtala dig, känner du vrede eller sorg; men någon sådan sinnesrörelse kan inte framkallas om orden inte når dina öron. Sinnenas rörelse mot objekten är orsaken till sorgen och dess tvilling, glädjen.

”Det är som med värme och kyla; när det är den kalla årstiden längtar du efter värme och under den varma efter svalka. Kontakten med sinnesobjekten är precis som detta. Så länge som världen finns där, kan inte kontakten med den undvikas; så länge som bördan från tidigare liv finns där, kan inte komplexet sorg-glädje undvikas. Ändå kan man behärska konsten, disciplinen, hemligheten att undvika det eller bära det utan besvär.

”Vad tjänar det till att vänta tills vågorna stillnat, innan du vadar ut i havet för ett bad? De kommer aldrig att upphöra. Den kloke lär sig sättet att undvika den inrusande vågens slag och sugningen från den som avlägsnar sig. Men ett havsbad är nödvändigt . En del människor undviker det helt och hållet för de är för lata att lära sig konsten. Arjuna, bär själstyrkans, *thithikshas*, rustning, och lyckans växlingar kan aldrig påverka dig.

”*Thithiksha* betyder jämvikt inför motsatser, att tappert stå ut med dubbelheten. Det är de starkas privilegium, de modigas skatt. De svaga kommer att uppröras som påfågelsfjädrar; de är alltid i rastlösa, har ingen stadga ens för ett ögonblick. De svänger som en pendel från den ena sidan till den andra; ena gången mot glädjen, nästa ögonblick mot sorgen.

”Här måste man stanna upp vid en detalj. Styrka skiljer sig från tålmod. *Thithiksha* är inte detsamma som *sahana*. *Sahana* är att stå ut med någonting, tolerera det, bära det, eftersom du inte har något annat val; ha förmågan att övervinna det, men ändå, inte fästa avseende vid det ...det är den andliga disciplinen. Tåligt stå ut med den yttre världens dubbelhet förenat med inre jämvikt och frid...det är vägen till Befrielse. Att bära allt med analytisk urskillningsförmåga – det är den typ av *sahana* som kommer att ge gott resultat.

(*Viveka* är det ord som används för sådan urskillning. Det betyder förmågan att inse vad som kallas ”*aagamaapaayina*” – den materiella världens natur; det vill säga den värld av föremål som ”kommer och går” och inte är bestående.)

”I allmänhet söker människan bara lycka och glädje; under inga omständigheter skulle hon önska sig sorg och bedrövelse! Hon behandlar lycka och glädje som sina närmaste bundsförvanter, och sorg och bedrövelse som sina direkta fiender. Detta är ett stort misstag. När man är lycklig är risken stor att drabbas av sorg; rädslan för att mista lyckan kommer att plåga människan. Olyckan tvingar fram utforskning, urskillning, självrannsakan och rädsla för att värre saker skulle kunna hända. Den väcker dig ur slöhet och fåfänga. Lyckan gör att man glömmer sina förpliktelser mot sig själv som människa. Den drar in människan i egoism och

de synder som egoismen ger upphov till. Sorgen gör människan vaken och uppmärksam.

”Därför är olyckan en verklig vän; lyckan slösar bort de förtjänster man har och väcker de lägre passionerna. Därför är den verkliga en fiende. Olyckan får faktiskt ögon att öppnas; den gynnar tänkandet och uppgiften att bli en bättre människa.. Den förser en också med nya och värdefulla erfarenheter. Lyckan drar en slöja över upplevelser som härdar en person och gör honom stark. Därför bör bekymmer och lidande behandlas som vänner; åtminstone inte som fiender. Men det är bäst att betrakta både lycka och olycka som Guds gåvor. Det är den lättaste vägen till ens egen befrielse.

”Att inte känna till detta är den verkliga okunnigheten. En så okunnig person är blind; lycka och olycka är faktiskt som den blinde som alltid måste åtföljas av en som ser. När den blinde välkomnas, måste man oundvikligen välkomna mannen som ser, för han är den blindes ständige kamrat. På samma sätt är lycka och olycka oskiljaktliga; man kan inte bara välja den ena. Dessutom betonar olyckan värdet av lyckan. Man känner sig lycklig på grund av kontrasten till olyckan.” På så sätt talade Krishna till Arjuna för att lära honom betydelselösheten i alla motsatsförhållanden (all dualism).

Då började Arjuna igen: ”*Madhava!* Vad tjänar det till om jag följer dina råd och om jag utvecklar den nödvändiga själstyrkan (*thithiksha*). Fördragsamhet är kanske det enda resultatet. Det är väl inte till någon nytta, eller hur?” Krishna svarade: ”O *Kunthis sol!* Hjälten är den orubblige person som inte upprörs det allra minsta av med- och motgångar orsakade av de rytande vågorna på livets hav, som inte förlorar jämvikten, vilken har blivit en del av hans natur; som, vad det än är som fångslar eller stör honom, håller sig till sitt schema av andliga övningar. Den vise är den som är opåverkad av den alltid närvarande dualismen i den materiella världen. Han är den som åsyftas med begreppet ’*dheera*’.

”*Dhee* betyder intellekt (*buddhi*), det är den egenskap som gör en person till en ’*purusha*’ eller en fullkomlig människa. Det är inte dräkten eller mustaschen som utmärker ’mannen’. Manlighet åtföljer förkastandet av det tvåfaldiga. För att förtjäna den ställningen bör han vinna seger över inre fiender snarare än yttre. Hans bragd är att besegra tvillingfienderna sorg och glädje.

”Nå, du har kanske ett annat tvivel också. (Ditt hjärta är ett tillhåll för tvivel!) Du kanske fortfarande frågar, vad tjänar segern till? Vinsten är odödlighet, kan Jag försäkra dig. Världsliga ting kan inte åstadkomma sådan sällhet. Allt de kan ge är en relativ, inte fullkomlig sällhet. När du höjer dig över sorg och glädje är sällheten fullkomlig, oberoende, hel Arjuna! Du är en man bland män. Du behöver därför inte denna futtiga seger över världsliga fiender. Du förtjänar odödlighetens sällhet.” På det sättet började Krishna tala med honom om vetenskapen om *atman* och *anatman*, med vars hjälp man kan skilja de två åt.

”Den som har kunskap om *atman* (*atmajnanin*) binds inte av handlingarnas (*karmanas*) resultat; det är bara de som ägnar sig åt *karma* utan medvetenhet om *atman* (deras sanna Själv, opåverkat av vad de gör, känner eller tänker), som blir bundna. Liksom den som lärt sig simma; kan den vise (*jnanin*) tryggt vada ut i den världsliga aktivitetens hav. Om du inte kan konsten att simma men ändå ger dig ut i havet, kommer vågorna att svälja dig och du kommer att dö.”

Detta förklarar varför Krishna lärde Arjuna *atmajnanas* grundläggande kunskap. *Atman* dödar inte, och inte heller dör den. De som tror att den dödar eller att den dör är omedvetna

om dess natur. Arjunas *atma* dödar inte; *Bhishmas* eller *Dronas atma* dör inte, Krishnas *atma* tvingar inte! Detta är bara faser av tvådelningen orsak-konsekvens. Atman kan inte var orsak till eller konsekvensen av någon handling; den är oföränderlig (*nir-vikara*).

”Det finns sex slags förändringar (*shad-vikara*): Tillblivelse, varande, växande, omvandling, tillbakagång, utplåning. Tillblivelse är när *det* ’var inte’ och senare ’är’. När *det* ’är’ och blir ’är inte’ kallas *det* död. Födelsen händer organiska varelser, inte oorganiska ting. Men *atman* har inga organ, den är utan organ (*nir-avayava*). *Atman* föds inte och hur kan den då dö? Vem dödar den? Den är ofödd, evig.

”Precis som en person kastar bort de gamla kläderna och tar på sig nya, kastar den som bor i kroppen (*dehin*) av sig en kropp och tar på sig en annan. Om du förstår *atmans* verkliga natur, då skulle du inte låta dig överväldigas av sorg. Alla de vapen du använder kan bara skada den fysiska kroppen; de kan inte skada den oföränderliga *atman*. Vet att detta är sant och ge upp denna förtvivlan.

En krigares främsta plikt är att stå på *dharmas* sida och förinta *adharmas*. Betänk din lycka! På det här slagfältet har du värdiga fiender, *Bishma* och andra. I det förgångna kämpade samme *Bishma* – framförallt för att utföra sin krigarplikt - med sin egen lärare, *brahminen* som lärde honom konsten, den store Parasurama själv. Och nu är du, som en feg stackare, rädd att ta till vapen mot sådana kämpar. Krigaren anser att hans plikt är uppfylld när han mot alla odds upprätthåller *dharmas* grund. Detta är framgångens väg.

” ’*Kshatham*’ betyder ’*dukham*’ ’sorg’, och en krigare är den som befriar varelser från sorg. Mycket sällan får en man en chans som denna att utkämpa ett krig för *dharmas* skull mot *Adharmas* styrkor. Du har välsignats som krigare att delta i detta rättfärdiga krig (*dharmayuddha*). Föreställ dig bara hur meriterande det kommer att vara för dig att göra världen denna tjänst som du står i begrepp att göra nu. Krig som förs för att etablera fred och välstånd (*santhi* och *soukhya*) på jorden kallas *dharmayuddha* och det här är just en sådan kamp, där rätten måste segra.

”*Kauravabröderna* har inte avhållit sig från någon synd, orätt eller last. De har förolämpat de äldre, svikit de dygdiga, vanärat de kyska och sårat de godas självrespekt. Deras missgärningar är oräkneliga. Nu har hämndens ögonblick kommit. De ska få svara för alla sina brott. Om du just i den här stunden uppför dig som en pultron bringar du vanära över dina föräldrar, dina bröder, ja, faktiskt över hela krigarkasten.

Du inbillar dig att det är en synd att engagera sig i krig. Det är ett stort misstag. Det syndiga ligger däremot i att undvika möjligheten att förinta de onda, i att förlänga lidandet för de rättfärdiga. Ge upp din *dharma* nu...och du löper risk att falla i fördärvet. Håll fast vid den och du är fri från synd. Ha ett ståndaktigt sinne; ge inte efter varken för den ena eller den andra av alla motsatserna i världen.” Från den 31:a versen i detta kapitel har Krishna talat om denna ens egen *dharma* (*swadharmanishta*), i åtta verser.

Man bör engagera sig i handlingar med ett sinne som är orubbligt under alla levnadsomständigheter, goda eller dåliga. Det är vad Krishna förordade i den 37:e versen. Den 39:e är en övergångsvers för sedan Han sagt ”Jag har beskrivit för dig *saamkhya* argumenten” (”*Esha thebhihithaa saamkhya*”) säger Krishna att Han vill fortsätta att lära honom *yogabuddhi* eller *buddhiyoga* och ber honom att lyssna noggrant.

När man med full intellektuell medvetenhet avstår från begäret att förvärva handlingens resultat, då blir den vad Krishna kallar, ”*buddhiyogam*.” Intellektet måste renas och tränas; annars är det omöjligt att ge upp beroendet av handlingarnas resultat och fortsätta att utföra saker antingen som plikt eller av hängivenhet.. Ett sådant renat intellekt kallas ”*yogabuddhi*.” Utveckla det och befria er sedan därigenom från *karmas* slaveri. Egentligen står ni, *den ni verkligen är över och bortom karma*.

Ni kanske säger att ni hellre vill avstå från *karma* än att praktisera den svåra övningen att ge upp dess resultat. Detta är dock omöjligt. Nej; *karma* är oundviklig; man måste göra en eller annan *karma*. Inte för ett enda ögonblick kan man befria sig från *karma* (”*nahi kaschith kshanamapi*”) säger Krishna i det 3:e kapitlet i Gitan.

”Arjuna! Varje handling (*karya*) eller aktivitet (*karma*) har en början och ett slut. Men handling utan begär (*nishkama karma*) har ingetdera. Detta är skillnaden mellan de båda. När *karma* görs med tanke på vinsten, måste man lida förlusten, smärtan och även straffet. Men handling utan tanke på resultatet (*nishkama karma*) befriar dig från detta.

”Begär handlingens resultat och du föds åter och åter, fångad av detta begär; ge upp det och du befrias från kretsloppet. Genom att på detta sätt försaka gör man slut på träldomen. Det viktigaste är att hålla fast vid målet. Målet är handlingen (*karma*), inte handlingens resultat (*karmaphala*). Låt mig tala om för dig att begäret efter resultatet av ens handlingar är ett tecken på *rajaguna*, vilken inte passar dig. Du kanske föredrar att förbli inaktiv. Nå, det är ett tecken på *thamoguna*! Den är till och med värre än *rajaguna*. Herren har fastställt fyra bud: det första ”gör” och de andra tre ”gör inte”; det första uppmanar till att utveckla styrka; de övriga till att undvika svaghet.

Det är naturligtvis inte bara Arjuna som fick sådana råd, hela mänskligheten behöver dem. Arjuna representerar bara ”människan”. De som studerar Gitan måste börja med lära sig förstå detta: Gitan är först och främst till för alla sökare.

En annan detalj att lägga märke till är denna: Gitan riktar sig till människan, inte till djuren eller till gudarna eller en persons goda egenskaper (*devatha*). Människan utför handlingar driven av begär efter resultatet, om inte handlingen ger något resultat kommer hon inte att utföra den alls. Förtjänst, vinst, belöning, resultat – detta söker människan. Men denna regel kan inte tillämpas på dem som tar Gitan i sina händer, för att dricka Herrens nektarfyllda budskap. Alla längtar inte efter nektarn; men om ni gör det, är det tydligt att ni söker evig glädje, evig befrielse. Då måste ni betala priset, att ge upp begäret efter handlingens resultat och ge allt vid Herrens Fötter.

KAPITEL V

Om ni ser till era handlingars resultat, riskerar ni att påverkas av oro, bekymmer och otålighet. Ni kanske frågar er: Hur kan man klara att leva, om man får avstå från resultaten? Men varför denna hjärtats svaghet, denna nervositet? Han som har försäkrat, ’Jag ska bära din börda’, (*yogakshemam vahamyaham*) kommer säkert att ta hand om detta. Han kommer att ge uppehåll och möjligheter. Allt ni behöver ta ställning till är i vilket avseende ett lyckligt liv är viktigt eller om befrielsen från livets och dödens kretslopp är viktigare? Ett lyckligt liv har bara kort varaktighet, befrielsens glädje är evig, oföränderlig.

Angående detta har många kommentatorer brytt sin hjärna och haft olika uppfattningar. Många har menat att rådet att avstå från resultatet (*phalan*) ges för att den handlande inte har någon rätt eller befogenhet att begära det.

Detta är ett stort misstag. Herren har sagt i Gitan 'avstå från resultatet' (*maaphaleshu*), det vill säga: handlingen åstadkommer resultat, men den handlande bör inte begära resultatet, eller handla med resultatet i sikte. Om Krishnas avsikt varit att säga att den handlande inte har någon rätt till resultatet, skulle Han ha sagt, 'det är fruktlöst' (*na phaleshu*, *na* betyder inget). Om ni därför avstår från handling (*karma*), kommer ni att överträda Herrens befallning. Det skulle vara ett allvarligt misstag.

När människan har rätt att engagera sig i handling (*karma*), har hon också rätt till resultatet; ingen kan förneka eller vägra henne den rätten. Men den handlande kan, utifrån sin egen vilja och sitt beslut, vägra att påverkas av resultatet, antingen det är gynnsamt eller ogynnsamt. Gitan visar vägen: "Handla..... och avstå från resultatet." Begäret efter er handlingens resultat är ett tecken på *rajaguna*: att avstå från handlingen eftersom ni inte kan dra nytta av resultatet är ett tecken på *thamoguna*. Att engagera sig i handlingar, att veta att det blir resultat; och att ändå inte fästa sig vid det eller bekymra sig om det – det är ett tecken på *sathwaguna*.

Karmayogin, som har tillägnat sig denna hemlighet "som består i handling (*karma*) förenad med försakelse av resultatet (*phalathyaga*)", bör äga ett inre lugn (*samabuddhi*?) mer än ett utåtriktat sinne (*sangabuddhi*?). För ett utåtriktat sinne drar in honom i beroenden och förvecklingar. "Den här handlingen har jag utfört, dess resultat beror på mina ansträngningar. Jag är den som har rätt till det", sådana tankar är det som binder den handlande. Krishna förordar att man bör höja sig över detta utåtriktade sinne. Han förklarar att orubblig jämvikt (*samathwam*) är den sanna *yogan* (*Samathwam yogamuchyathe*).

I det andra kapitlet har Krishna på ett generellt sätt klargjort fyra huvudpunkter: *saranaagahti* principen (totalt beroende av Gud), *sankhyaundervisningen* (om den materiella världens natur), Yoga attityden (vetenskapen om sinneskontroll, om ritualer) och *sthithaprajnanaturen* (att vara oberörd av glädje och sorg). Vi har redan uppmärksammat de tre första. Nu om den fjärde.

Krishna undervisade Arjuna om en *sthithaprajnas* natur och egenskaper, när Arjuna frågade honom. Arjuna bad: "O *Kesava*!" och när det namnet användes log Krishna, för då visste Han att Arjuna hade förstått Hans härlighet. Undrar ni varför? Nå, vad betyder *Kesava*? Det betyder, "Han som är *Brahma*, *Vishnu* och *Siva*, treenigheten." (*trimurthin*) Genom Krishnas nåd hade Arjuna nått detta stadium av förverkligande.

När Arjuna bad att *Kesava* skulle lära honom en *sthithaprajnas* sanna egenskaper, svarade Han, "*Partha* (son?)! Han är utan begär. Han kommer att vara orubblig i sin kunskap och medvetenhet om *atman*, (only, det enda verkliga?"

Nu är det två processer i det här: Att ge upp begärets alla krav i sinnet är den negativa processen. Att inympa glädje, ständig glädje i sinnet, är den positiva aspekten. Den negativa processen består i att avlägsna alla orättfärdighetens och ondskans plantor ur sinnet; den positiva processen är att, på fältet som rensats på det sättet, odla den gröda som kallas

gudshängivenhet. Odlingen av grödan ni behöver är det positiva skedet, att plocka bort ogräset det negativa. Nöjena som sinnena drar till sig från den materiella världen är ogräs, grödan är gudshängivenhet. Sinnet är ett knippe begär; och om inte dessa dras upp med rötterna, finns det inget hopp om att kunna utplåna sinnet, vilket är ett stort hinder på vägen till andlig framgång. När trådarna som tyget består av tas bort en efter en, vad återstår då av tyget? Ingenting. Sinnet består av begärens varp och inslag, och när sinnet försvinner är *sthithaprajnan* skapad.

Den förste som måste besegras är därför *Kama*, begärets demon. För detta är det onödigt att börja ett stort krig. Det är också onödigt att använda vänliga ord för att övertala begäret att försvinna. Begären kommer inte att försvinna på grund av rädsla för det ena eller av förkärlek för det andra. Begär är sakliga; de tillhör det ”seddas” kategori. *Stithaprajnan* befriar sig själv från beroendet när han är övertygad om att ”jag är bara den som ser, inte det sedda.” Med detta menas att han besegrar begäret. Ni måste utifrån observera hur sinnet arbetar; ni bör inte bli involverade i det. Det meningen med den här övningen.

Sinnets förmåga är som en stark elektrisk ström. Den måste övervakas på avstånd och får inte vidröras. Rör den och ni reduceras till aska. På samma sätt ger kontakt och beroende sinnet möjlighet att störta i er fördärvet. Ju längre ni är ifrån det, desto bättre. Genom insiktsfulla metoder måste ni lära er använda det på bästa sätt för ert eget väl.

Den sällhet *sthithaprajnan* är försänkt i uppstår inte på grund av yttre ting; han har heller inget behov av dem. Sällhet finns som en del av vars och ens sanna natur. De med ett rent medvetande finner den högsta sällheten i förverkligandet av sin egen verklighet, *atman*. Den lyckan är så att säga självförtjänt (*swasampaadyam*). Den upplevs bara av individen, den är självklar.

Eftersom inte Arjuna hade känt till detta, måste Krishna klargöra det med enkla ord i de 56:e, 57:e och 58:e verserna. Glädje och sorg kan hanteras på tre olika sätt: *aadhyaathmika*, *aadibhouthika* och *aadidaivika*. Det är välkänt att syndar straffas med sorg och att förtjänstfulla handlingar belönas med glädje. Men *sthithaprajanan* känner varken till sorgens smärta eller glädjens ilningar. Han stöts inte bort av det ena eller attraheras av det andra. Han vill inte vika undan för smärtan eller jaga efter njutningar. Bara de som är okunniga om *atman* kommer att tappa modet eller jubla om de drabbas av sorg eller glädje.

Stithaprajnan kommer alltid att vara upptagen av kontemplation och begrundan (*manana*). Han kallas asket (*muni*). Hans intellekt är oberört eftersom det inte oroas av sinnena. Att besegra sinnena är väsentligt för de andliga övningarna (*sadhana*), men det är inte allt. Så länge som den materiella världen fortsätter att attrahera sinnet, kan man inte göra anspråk på fullständig framgång. Det är därför Krishna säger till Arjuna: ”Arjuna! Behärska sinnena; då behöver du inte hysa någon fruktan, för de blir som ormar med borttagna gifttänder.” Men tankar och impulser utgör fortfarande en fara som drar er till den yttre världen. Begäret är utan gräns, det kan aldrig tillfredställas.

Därför måste man, samtidigt som man lär sig behärska sinnena, även lära sig kontrollera sinnet. Detta är tecknet på en *sthithaprajna*, inte på en *gathaprajna* (en ovis människa och inte en individ orubblig i sin vishet.) Vart går *gathaprajnan*? Till fördärvet och ingen annanstans.

Den uppåtgående vägen, det högre stadiet – den är för *sthithaprajnan*. Om sinnet är kuvat,

är detta i och för sig tillräckligt; då är det inte nödvändigt att besegra de yttre sinnena. Om sinnet inte har någon bundenhet till objekt, då har inte sinnena något att klamra sig fast vid; de går under på grund av uppgivenhet; både kärlek och hat har upphört att existera av brist på näring. Banden till den materiella världen är avklippa, men sinnena kan ännu påverkas av den. Hur kan något världsligt ge upphov till sorg eller glädje för den som har välsignats med medvetenheten om *atman*?

Liksom stjärnorna förbleknar till osynlighet vid soluppgången, försvinner sorg, oro och okunnighet när kunskapens sol (*jnana*) går upp.

Människans tre viktigaste redskap är sinnet, intellektet och sinnena. Det är när dessa förenar sig i samarbete som antingen 'uppgåendet i den föränderliga världen' eller 'befrielsen i kunskapen om *atman*', förverkligas. Krishna förutsåg att Arjuna skulle bli förbryllad och vilja veta vad som kommer att hända "när vad samarbetar med vad." Därför kom Han Självt med svaret. "Arjuna", sade Han, "när sinnet samarbetar med sinnena, uppgår du i förändringens (*samsaras*) kretslopp, när det underordnar sig intellektet, når du kunskapen om *atman*. Den ena vägen leder till *samsarapraapthi* (uppgåendet i kretsloppet av liv och död); den andra till *atmanpraathi* (vinnandet av kunskapen om *atman*). Intellektet måste besluta; sinnet måste utföra det beslut som fattats. Det är det rätta förfarandet.

Sinnena måste förintas fullständigt. Detta är kännetecknet på en *sthithaprajna*. Därför bör *sthithaprajnan* hålla sig vaken, när alla andra varelser upplever natt. När alla andra varelser är vakna, bör *sthithaprajnan* sova. Detta betyder bokstavligen att när det är natt för den ene är det dag för den andre. Men det skulle vara absurt. Det skulle betyda att *sthithaprajnan* är en person som sover under dagen och håller sig vaken på natten.

Den förtäckta innebörden i detta påstående är mycket djupsinnig. Vanliga människor är vakna i angelägenheter som rör sinnena, som har sitt ursprung i den här världen. Vakenhet för dem är den omsorg de ägnar världsliga angelägenheter. Men *sthithaprajnan* är obekymrad om just dessa saker; han är så att säga, sovande. Vad betyder sömn? Det betyder den lycka som orsakats av sinnenas inaktivitet. Och vakenhet? Det betyder att ge efter för sinnena och tillgodose dem. När vanliga människor rusar efter sinnena och deras krav, sover *sthithaprajnan*. Detta kan också uttryckas på annat sätt: glöm stadiet där ni är medvetna om *atman* (*atma sthithi*) och ni sjunker till kroppsmedvetenhetens stadium.

Detta är vad som händer den vanliga människan; hon sover i *atmastadiet* och är vaken i det kroppsliga stadiet. *Sthithaprajnans* fall är annorlunda. Han sover i kroppsmedvetenheten (*deha sthithi*) och är vaken i medvetenheten om *atman*. Han kommer inte att vakna, ens av misstag, i sinnenas värld, den värld där den vanliga människan är mest vaken! Detta är den förtäckta innebörden. Den är långt från den bokstavliga betydelsen, vilken, om den tas för sann, skulle berättiga tjuvar, väktare och andra att kalla sig *sthithaprajnor*, för alla dessa håller sig vakna på natten och sover under dagen! Bara de som har gett upp alla tecken på begär och blott blivit redskap kan få frid (*santhi*). Krishna slutar beskrivningen av *sthithaprajnan* med tonvikt på uppgivandet av begären.

Till människan som sörjer på livets slagfält, förvirrad av det som lockar och oroar, som inte vet vart hon ska vända sig och vilken väg hon ska ta lärde universums Herre (*Madhava*) ut denna *Sankhya Yoga* (kap.II) De andra kapitlen är mer som kommentarer till undervisningen i detta kapitel. "Arjuna! Förbered dig på att ge upp sinnet, på att

sammansmälta med ditt eget Själv. Avlägsna ditt sinne från kategorierna hörsel, känsel, syn, smak och lukt (*sabda, sparsa, roopa, rasa och gandha*) och de fem elementen. Då blir du en *sthithaprajna*,” sade Krishna. I detta 2:a kapitel belyste Han (i den 11:e till och med den 30:e versen) *atmans* verklighet (*atma-thathwa*) i en enkel och lättförståelig stil.

Från den 39:e till och med den 75:e versen undervisade Han sedan om förhållningssättet *dharma-karma* som är viktigt för att nå det gudomliga. Ett förhållningsätt som baseras på *Karma Yoga*, vilken innefattas i *samatha-buddhi* som redan beskrivits.

KAPITEL VI

I 17 verser, från den 56:e till den 72:e, beskriver Krishna i 2:a kapitlet *sthithaprajnas* utmärkande drag, och detta stadiums oöverträfflighet. Då, i det Han säger att Han har skapat kunskapens yoga (*jnanayogan*) för dem som vill lära känna sig själva (*sankhyorna*) och handlingens yoga (*karma yoga*) för yogierna som medel att nå befrielse, talade Han om *karmas* betydelse.

Alla måste böja sig för naturens krav och engagera sig i handlingar; det är oundvikligt. Därför sade Krishna: ”Utför de handlingar som är din ovillkorliga skyldighet (*karthavya karma*). Att vara engagerad i handling är att föredra framför att inte vara engagerad på det sättet. Om du avstår från att handla blir livsuppgiften svår, nej, omöjlig.

”De handlingar (*karma*) som inte binder på grund av sina konsekvenser är de som benämns offer (*yajna*). Alla de övriga är sådana som åstadkommer bundenhet. Därför, O Arjuna, ge upp all bundenhet och engagera dig i handlingar som om de var och en var ett offer (*yajna*) tillägnat Herren.” Krishna lärde Arjuna *karmas* ursprung, rötterna från vilka driften att handla skjuter skott och växer; Han undervisade om detta så klart att Arjunas hjärta verkligen rördes och förändrades. ”*Vedaskrifterna* utgick från Gud; handlingarna (*karmana*) hade sitt ursprung i *Vedaskrifterna*, på grund av handlingarna skapades offret (*yajna*), genom offret skapades regnet; tack vare regnet växte födan; från födan kom alla levande varelser. Detta är den cykel som måste accepteras och vördas.”

”Begrunda detta, O Arjuna, Jag har inget behov av att utföra några handlingar; nej, ingenstans i de tre världarna. Jag står inte under något tvång. Ändå engagerar Jag Mig i handling (*karma*). Tänk på detta. Om Jag låter bli skulle världen upphöra att finnas till. Ha en fast tro på *atman*; tillägna sedan Mig alla dina handlingar, utan något begär efter resultatet därav, utan egoism och utan någon ägandekänsla eller stolthet, och engagera dig i striden,” sade Krishna.

Om skapelsens hjul ska röra sig friktionsfritt, måste alla fortsätta att utföra *karma*. Vem han än är, kan han inte undgå denna förpliktelse. Även den som nått den högsta *jnanan* (kunskapen) måste iaktta denna regel. Att äta och dricka, andas in och ut – detta är också *karma*. Vem kan existera utan dessa handlingar?

Ni drar nytta av världen och samhället och därför är det er skyldighet att handla för att återgälda detta. Denna Brahmas sällhet (*brahmaanda*), hela denna skapelse (*viswa*), är verkligen en ofantlig verkstad; varje människa är en lem i denna organisation. Lemmen tilldelas en uppgift i enlighet med dess struktur och måste finna sin fullkomning genom att utföra detta speciella arbete. Vilket arbete man än tilldelats måste utföras som ett offer åt Gud. Det finns inte ett enda ting i universum som inte engagerar sig i denna stora uppgift. Växterna och insekterna, stocken och stenen, vinden och regnet, värmen och kylan, om inte var och en av dessa arbetar enligt planen, skulle inte världen kunna bestå. Solen och månen fortsätter med sina rutinuppgifter; vinden och elden måste utföra sina plikter utan invändningar. Vad skulle hända med världen om jorden och solen vägrade att fullgöra de anvisade uppgifterna? Därför finns det inte någon levande varelse som är utan *karma*! Det är bara när var och en utför sin uppgift med omsorg och utan att misslyckas, som hjulet kommer att röra sig snabbt och friktionsfritt.

Ni kanske undrar varför *jnanier* fortfarande bör utföra *karma*, inte bara ni, utan många andra kan bli oroade av detta påstående. Nå, människor följer i allmänhet de ideal som andra som kommit längre utgör. Deras handlingar bildar grunden för allas *dharma*. Hur ska vanliga dödliga kunna frälsa sig själva om en *jnani* inte handlar? De har inte någon ledare och de tappar bort sig själva på de sensuella nöjenas lättfärdiga vägar. De visas plikt är att gynna det rätta och att praktisera det inför andra, så att de också ska förmås att följa efter, drivna av hoppet att bli lika nöjda och jublande glada som de är. De visa måste handla och få något gjort, se och visa, så att de övriga kan förmås följa deras exempel.

”Arjuna! Var bara uppmärksam på ett faktum! Hur varm är din kropp nu? Den är väl omkring 37 grader; vad beror det på? Emedan solen på sitt avstånd har många miljoner gånger mer av denna värme, eller hur? Om nu solen känner att den inte står ut med all denna eld och kallnar, vad kommer att hända med mänskligheten? Åter igen, om Jag skulle avstå från handling, detta ofantliga *viswa karma*, av att arbeta i och genom detta universum, föreställ dig vad ödet då skulle bli. Det är alltså därför Jag är engagerad i *karma*. Inte för att Jag tjänar något på det, eller får något gott eller något resultat av det.

”Nästan alla i världen lyder under karmas lag. Men människor är så djupt sjunkna i okunnighet att de är omedvetna om sitt eget moraliska eller intellektuella tillstånd, och om *karmas* hemligheter. Sådana kan bara räddas genom att inspireras av de storas exempel. Det är därför som en *jnani* måste engagera sig i aktivitet; han måste avlägsna vanliga människors lättja och vanföreställningar. Därför måste alla utan undantag lyda *karmas* lag.”

Stannar flygplanet kvar i luften och förkastar jorden under sig? De som har fått rätt att resa i det, kan inte flyga till och in i det! För att hämta in dem måste det därför landa på plaster där de, genom tidigare arrangemang, samlas, och sedan stiga mot skyn med dem. På samma sätt måste *jnanin*, fastän han inte har något begär eller någon strävan att utföra *karma*, komma ner till *karmas* region och hjälpa dem som annars inte skulle använt sina talanger på ett riktigt sätt. Även stora personligheter som *Janaka* utförde *dharma-karma* av hänsyn till detta; *Aswapathi* gjorde på samma sätt för att rädda de övriga från ren lättja eller ondska.

Sedan, som svar på en annan fråga från Arjuna, sade Krishna: ”Begäret (*kama*) är roten till allt ont” och han belyste dess natur, orsak och botemedel. ”Han som är slav under den falska föreställningen att han bara är den här kroppen och ingenting annat (*deha-atma buddhi*) kan aldrig hoppas på att övervinna *karma*; för att vara säker på framgång måste han bli medveten

om att han faktiskt är ingenting mindre än *brahman* (*brahma-atma-buddhi*). Alla handlingar måste utföras i en anda hängivenhet för Herren. Universum måste identifieras med *Vishnus* form, den allomfattande transcendentia.”

I detta kapitel har tre viktiga ämnen klarlagts: 1. Alla måste utföra *karma*, för om detta inte görs kommer världen att gå under. 2. De andligen storas *karma* är det exempel som de övriga måste ha i sikte. 3. Nästan alla på jorden är bundna av *karmas* förpliktelser.

I Sin stora nåd lät Krishna Arjuna tillägna sig denna undervisning. Som om inte detta var nog, berättade Krishna för honom att *jnana* är *karmas* slutmål och vinning; *jnana* är den skatt som förvärvas genom människans ansträngningar att rena sinnet och göra sig förtjänt av Guds nåd. *Jnana* utlovar inte bara sällhet utan är själv sällhetens centrum. På så sätt invigde Han honom i *jnanamarga*, kunskapens väg.

Detta ämne löper vidare till det femte kapitlet. Kunskapens yoga (*jnanayoga*) strålar som en dyrbar ädelsten mitt i *Bhagavadgitas* undervisning. Krishna förkunnade ”ingenting så heligt som kunskap är känt här!” (”*Nahi jnanena sadrisam pavithramih vidhyathe*”) Även senare i det 7:e kapitlet säger Han: ”Jag betraktar jnanin som Mig Själv; *jnanayogans* överlägsenhet har på liknande sätt framhållits i många andra sammanhang, även i Gitan.

Det är därför *jnanayoga* anses vara den mest verkningsfulla av alla andliga discipliner (*sadhana*). Endast i kunskapen (*jnana*) når alla skrifter (*sastra*) sin fullkomning. Meditation (*Dhyanam*) är bara kontemplation över den *jnanaswarupa* som är ens sanna natur. Alla är i er, ni är i alla. Ni måste befästa denna övertygelse i ert medvetande med hjälp av analys, urskillning och intellektuellt utforskande. Ni måste isolera och avskilja sinnesintrycken, sinnet och intelligensen etc. från medvetandet. Dessa har ingenting att göra med *atman* som ni verkligen är. *Atman* är opåverkad av vilket subjekt eller objekt som helst. Även om sinnena, sinnet, intelligensen etc. är överksamma, påverkar inte denna överksamhet *atman*! Att lära känna *atman* som ett sådant väsen, opåverkat och obundet är *jnanans* hemlighet.

Alla era handlingar måste utföras med denna kunskap (*jnana*) som bakgrund. Medvetenheten om *atman* kommer att leda er på både de utåtriktade och de inåtvända vägarna, på *pravritti marga* och *nivritti marga*: den kommer inte att förhindra handlande utan fylla det med mål och mening; den kommer att bygga upp förtröstan och ett moraliskt liv, den kommer att föra människan till frälsningens rike längs *nishkama karmas* väg, uppgivandet av handlingens *resultat* och inte av själva *handlingen*.

För att nå befrielse är kunskap den raka vägen. Därför sägs den vara oförlikneligt helig. Och därav följer naturligtvis att okunnighet är den utan tvivel mest förkastliga. ”Se det allomfattande i det enskilda; se det enskilda i det allomfattande; det är essensen av *jnana*,” sade Krishna. ”Alla kroppar (*kshethra*) känner bara en enda invånare. Och, vem är det? *Atman*, det vill säga, du själv, ditt eget själv! Förstå detta och du blir en *jnani*. Inse därför att *atman* är den universella själen, Gud (*param atma*), det är den högsta kunskapen (*vijnana*).” Krishna som är allvetande, började undervisa Arjuna om denna yoga, för att avlägsna allt tvivel från hans sinne.

”Arjuna! Jag lärde Surya (solen, solguden) denna heliga *jnanayoga*. Sedan fördes den vidare från generation till generation till *Manu* och *Ikshvaku* och kungliga vise (*rajarshier*) kom för att lära sig den av dem. Sedan gick den förlorad för världen. Denna alltid existerande yoga måste återinföras i världen och därför har Jag kommit.”

Ni kan inte undgå lägga märke till den bristande överensstämmelsen mellan den yoga som beskrivs som alltid existerande och påståendet att den gått förlorad. Naturligtvis gjordes inte detta påstående utan avsikt. Det oförstörbara är här omtalat som om det hade förstörts! Det kallas oförstörbart eller *avyaya* av två skäl. Dess ursprung är kunskapen (*vedan*), vilken är oförstörbar. På grund av tidens gång, försummelse och brist på övning glömdes denna yoga bort. Det vill säga den försvann, den förlorades ur sikte, den förföll. Påståendet betyder inget annat. Att få liv i den igen betyder att åter ta den i bruk, inte att skapa den från början! 'Förlorad ur sikte' är den betydelse i vilket ordet 'förstörd' används på ett allmänt sätt. Det är så ni måste tolka det, för Herren skapar aldrig något som kommer att undergå 'förstörelse'.

Hänsyftningen till Surya förtjänar också att begrundas. Indiens folk är intimt förknippat med solguden. Indiens hjältar, krigarna, är från begynnelsen knutna till solen; också för vanliga män och kvinnor är Surya så högt helgad att han har fått den store guruns status. Indiens heliga skrifter och legender har inte tilldelat någon annan en liknande ära. Surya intar en särställning. Varför? Jo, för hela världen är solen Herrens synliga manifestation; och solen är tidens ursprung. Surya är tidens (*kalas*) fader som skrifterna säger. Solen begränsar och reglerar antalet år var och en lever; solen tar varje dag bort ett litet stycke av det utmätta levnadsloppet. Därför är solen den högste domaren, skaparen av människans öde. Antingen man vill eller ej utförs varje handling under Hans beskydd och tillägnas Honom.

Framför allt, tänk på den tjänst Solen gör jorden! Detta hör till allas dagliga erfarenhet; var och en är vittne till detta. Solen är upphovet till allt liv, till alla växter och djur, på denna planet. Utan Hans strålar skulle den bli en öde öken. Han drar upp havens och sjöarnas vatten i luften och från molen låter Han regnet flöda över grödan. Han är alltid *Dharmadevathan*, som sprider Sina strålar lika över alla.

Surya är den store *thyagin* för oöverträffad försakelse. Han är den store yogin; utan en sekunds tanke på sin egen ära eller vila. Han utför sin plikt utan tanke på belöning. Han är ödmjuk och ständigt i arbete. Den tjänst Han gör är något ingen annan kan utföra. Den lycka Han ger är något ingen annan kan åstadkomma. Men Han har inga anspråk på prakt. Han rör Sig där ovan obekymrad om Sitt livgivande tjänandeuppsatsers konsekvenser.

Föreställ er det tålamod med vilket Solen står ut med all denna extrema hetta, för världens och mänsklighetens skull. Det är Han som håller människans kropp varm och behaglig. Denna fysiska kropp är så full av energi och intelligens på grund av solenergien den insuper. Om solen är sysslolös ett ögonblick, kommer jorden att förtäras av eld. Istället håller den jorden vid liv. Han känner det som Sin uppgift, Sitt mål, och inte som Sitt arbete.

Det är bara i den *karma* som är er sanna natur som ni kan ha styrka; om det bara är en påtagen plikt, kommer ni att finna det svårt att stå ut med mödan och besväret. Påtagen *karma* kallas *a-sahaja karma*, och karma som är uttryck för ens sanna själv är *sahajakarma*. Nu kommer *sahajakarma* att väga lätt och *a-sahajakarma* kommer att ge upphov till inbilskhet, eller känslan 'jag är den som handlar;' därför kommer den att resultera i utmattning eller upprymdhet, motvilja eller stolthet.

Tänk bara på detta: när en människa är frisk, frågar ingen efter hennes hälsa. Men om hon drabbats av sjukdom eller sorg, kommer alla att fråga varför och bombardera henne med oroliga frågor. Varför denna oro? Människan är i grunden frisk och lycklig. Hennes natur är glädje, det är hennes sanna natur (*sahajaswabhava*). Därför är ingen förvånad eller bekymrad

när hon frisk och lycklig. Men sorg och bedrövelse är främmande för hennes läggning, dessa känslor är resultatet av en vanföreställning som har övermannat hennes natur. Därför blir människor oroliga och börjar att ta reda på hur personen blev så förvillad.

Solen lär oss att när man är sig själv, då kommer det inte att finnas någon trötthet (utmattning) eller upprymdhet, ingen motvilja eller stolthet. Solens uppgift är inte något som pålagts utifrån och antagits under tvång. Det är därför den utförs systematiskt och lugnt. Han uppmanar också mänskligheten att använda tiden som Han skapar och fördelar, fullt ut och på ett välsignelsebringande sätt; inte bara för att leva bekvämt och tryggt, utan för att leva ett moraliskt och upplyftande liv, värdigt det öde som är människans. Nu kan ni förstå varför Herren först lärde ut Gitan till solen. Han är den store *karmayogin*, den store *nishkama karma yogin*.

Krishna lär nu ut denna oförgängliga Gita *sastra* till Arjuna, representanten för människan vid skiljevägen; och Han väljer *honom* för att han har samma framstående egenskaper, eller hur? Reflektera över det ett ögonblick. Om Arjuna inte var ett kärll utrustat med sådana dygder och storslagenhet, skulle inte Krishna beslutat att använda honom som mottagare av Gitan. Herren ger inte gåvor till de oförtjänta. Arjuna hade de egenskaper som var nödvändiga för att ta emot undervisningen och han blev vald.

KAPITEL VII

”När förfall har drabbat den *dharma* som fastställts, inkarnerar Jag som den ändlige (*Narajaara*) från det oändligas tillstånd (*Niraakaara*), för att återuppväcka och beskydda den och frälsa de goda från fruktan,” sade Krishna. Nu kan detta påstående orsaka en del betänkligheter. Ni kanske frågar: kommer inte vanliga människor då att dra slutsatsen att *dharma* är något som är disponerat för nedgång och förfall? Kommer de inte att anse att *dharma* varken är evig eller sann?

Nå, ni kan fatta betydelsen av uppgiften att bevara *dharma* bara om ni betänker dess ursprung och ändamål. Gud skapade den här världen (*jagath*) på eget initiativ och Han föreskrev olika allmänna regler för dess underhåll och säkra drift. Det fanns regler för hur varje varelse skulle uppföra sig. Dessa utgör *dharma*.

Ordet *dharma* kommer av roten, *dhr*, som betyder ’bära’. *Dharma* är det som bärs. Nationen (*desa*), Herrens kropp (*deha*), skyddas av den *dharma* den bär; den ger också skönhet och glädje; den är Indiens (Bharaths) heliga dräkt (*pithambara*). Den bevarar både ära och värdighet, skyddar mot köld och ger livet behag. *Dharma* bevarar detta lands självrespekt. Liksom kläderna upprätthåller värdigheten hos den person som bär dem, så är *dharma* måttet på ett folks värdighet.

Inte bara detta land, varje ting på jorden har sin egen speciella *dharma* eller särskilda plikt och natur. Var och en har sina typiska kläder! *Dharma* styr gruppen och individen. Tag de fem elementen, den skapade världens (*prapanchas*) beståndsdelar. Av dessa har vatten rörelse och kyla som sin *dharma*; förbränning och ljus är eldens *dharma*. Vart och ett av de fem har sin unika *dharma*. Mänsklighet för människan, djuriskhet för djuren, detta skyddar dem från förfall. Hur kan eld vara eld om den inte har någon kraft till förbränning och ljus? Den måste manifesteras sin *dharma* för att vara sig själv. När den förlorar den, blir den ett livlöst stycke kol.

På liknande sätt har människan några naturliga kännetecken som är hennes sanna andedräkt (life-breath?). De kallas också förmågor (*sakthier*). Människorna kan identifieras som sådana endast så länge de äger dessa förmågor. Om de går förlorade, är de inte längre 'människor'. För att bevara och utveckla sådana egenskaper och förmågor, föreskrivs särskilda sätt att uppföra sig och tänka (*aachaara* och *vichaara*). *Dharman* kommer inte att avtaga om dessa upprätthålls. *Dharman* har inte anskaffats någonstans utifrån, den kan heller inte avlägsnas. Den är er sanna natur, er särart. Den är det som gör en människa av ett djur. Hur ska man iakttä *dharma*? Genom att vara 'sig själv'. Om något bryter sig loss från sin *dharma* och följer sina infall, då gör det sig skyldigt till *a-dharma*.

Under tidens gång betvingades denna människans egen *dharma* (*sahajadharm*); de som stödde den, uppmuntrade den och fick glädje av den, blev färre. Därför sades den, i vanligt språkbruk, ha 'förstörets'. Det är bara som när ogräset tar överhanden på åkern.. Därför innebär etablerandet av *dharma* bara att åkern rensas. Nu under denna järnålder eller Kalis tidsålder har talet om *dharma* bara blivit tomma ord . *Dharma* är inte bara det här förunderliga manipulerandet med ord. Detta måste klart förstås. Vad som ska sägas är sanningen; vad som ska utföras är *dharma*.

"Tala sanning, handla rättfärdigt!" (*Sathyam vada, dharmam chara*) har varit det skallande ropet från *Upanishaderna*, den indiska kulturens skattkammare. Dessa enastående läror har glömts idag; de har faktiskt vänts bak och fram. "*Dharma vada*," "Tala rättfärdigt" är ordningen för dagen! Det är första steget i *dharman*s nedgång, detta fall från handling till ord, tron att en sak är utförd när den bara har yttrats! Det är i själva verket *a-dharma*.

Men det som inte praktiseras kan inte äga styrka. Krokodilens styrka beror på att den är i vattnet, *dharman*s styrka beror på att den praktiseras. Den blir svag när den tas ur bruk och kastas på ordens sanddyner. Sanningen är en angelägenhet för talet, den får styrka när den tillämpas i tal; det är svårt att praktisera den i handling. "Styrka" har här två betydelser: Djurisk styrka och *dharmisk* styrka. *Bhima* hade fysisk styrka, men eftersom hans äldre bror *Dharmaja* fanns vid hans sida , blev *Bhimas* styrka *dharmisk*. *Pandavabröderna* räddades av att de höll fast vid den *dharmiska* styrkan. Om de inte gjort det, skulle de till och med ha lidit nederlag alldeles i början. *Pandavabröderna*, utan *Dharmaja*, vad de än hade för tillgångar, skulle ha varit en lätt match för sina motståndare. Tänk bara på detta. Hur blev *Kauravabröderna* slagna trots sina oändligt mycket större resurser? De hade inte *dharmisk* styrka. Allt de kunde förlita sig på var ren djurisk styrka. Den dagen då *Dharmaja* och *Bhima*, de som hade *dharmisk* styrka, begav sig till skogen uppfylldes *Kauravabrödernas* land av *a-dharma*.

Därför måste nu den *dharma* som förvisats till skogen föras tillbaka till byarna och städerna för att åstadkomma överflöd, välstånd och fred i världen. Från orättfärdighetens (*a-dharman*s) välde måste världen träda in i *dharmans* era. Särskilda ansträngningar är påkallade när ni odlar en gröda; ingen ansträngning behövs när ogräs och vilt gräs tillåts växa. Den värdefulla grödan *sahajadharm* måste odlas med den största omsorg och uppmärksamhet. När *dharma* praktiseras kommer *a-dharma* att förtvina av sig själv. Ingen särskild ansträngning behövs för att sätta den ur spel. Därför betyder *dharmasthaapana* just i det här sammanhanget, att i högre grad tillämpa *dharma*.

Vad betyder det när människor säger, ”solen har gått ned?” Bara, ”Den är inte synlig för oss.” På samma sätt kan man inte säga att bara för att *dharman* inte är uppenbar, har den slutat existera. Hur kan den upphöra att existera? Om den försvinner, kan den inte vara sanning eller *dharma*. Eftersom *dharma* är förknippad med sanning är den oförstörbar. Att åter göra den *dharma* som har blivit dold synlig, det är verklig *dharmasthaapana*. Det är exakt vad Krishna gör.

Genom att använda Arjuna som ett redskap, tar Han fram i ljuset de uppföranderegler och tänkesätt som ända från början fastställts som *dharma* för att än en gång med kraft hävda deras upprätthållande. Man hänvisar till detta som *dharmoddharana*. Han återupplivar något som förlorats. Detta är inte något arbete som kan utföras av vanliga människor. Därför har den Universella Grunden, universums Herre själv tagit på Sig uppgiften. Endast Han är allvetande (*sarvasaktha*). Han undervisar världen genom Arjuna.

Om Arjuna varit en individ lik andra, kunde han inte blivit mottagare och förmedlare av denna viktiga undervisning. Därför måste ni dra den slutsatsen att Arjuna verkligen var en framstående man. Han är en hjälte som har besegrat, inte bara de yttre fienderna, utan även de inre. Svaga sinnen (hjärtan?) kan inte förstå Gitan och omsätta den i handling. Det är med den fullkomliga vetskapen och med det höga syftet som Krishna valde Arjuna som medium och lät Sin nåd flöda över honom.

En gång, när Krishna samtalade förtroligt med Arjuna, gjorde Han detta uttalande: (Lägg märke till den omätliga nåd Krishna visade!)... ”Arjuna, du är min närmaste hängivne (*bhaktha*); inte bara det, du är min käraste vän, Jag har ingen vän som är Mig så kär som du. Det är orsaken till att Jag undervisade dig i denna oförlikneliga, hemliga lära.”

Reflektera över detta. Många här i världen är bara självutnämnda hängivna. Herren har inte godtagit dem som sådana. Att få titeln från Herren Själv är en mycket stor lycka och det är det högsta betyget. Den hängivne måste få Herrens hjärta att smälta och få hängivenheten erkänd av Honom. Om man själv tar sig titeln ger det liten tillfredsställelse (*alpathrpthi*), inte äkta glädje (*aatmathrpthi*.) Arjuna var den ende som fick titeln av Herren Själv. Så ni kan förstå hur renhjärtad och värdig Arjuna var. Ni kan säga hundra saker om er själva; ni kan komma med det eller det påståendet; men ni måste visa bekräftelsen från Herren. Utan denna är allt ert prat tomt skryt; hängivenhet (*bhakthi*) måste vinnas genom obetingad lydnad. Men bara detta är inte nog. Det är därför Krishna också använder ordet vän (*mithra*). Vännen hyser ingen fruktan; det gör honom till en mer fullkomlig mottagare.

Nu ska vi återta färdriktningen och gå tillbaka till Gitan. När Arjuna lyssnade till Krishnas ord, fick han huvudet fullt av tvivel. Han blev oroad; inte bara han, utan alla människor nu för tiden är plågade av tvivel. Dessutom, när det gäller det gudomliga, är två tolkningar möjliga: den yttre och den inre. Vanliga människor accepterar den yttre och de som har någon erfarenhet av Herren söker lära känna den inre.

Som talesättet lyder, detta ’tvivel i huvudet’ är ’som smolket i ögat, stenen i skon, taggen i foten, splittringen i familjen. När sådana tvivel ansätter Arjuna, som representerar människan, betyder det att de är mänsklighetens egna tvivel. De kan endast lösas av universums Herre (*Madhava*), som är bortom och över mänskligheten. Det är därför Krishna står beredd vid hans sida för att avlägsna alla tvivel och ingjuta glädje i hjärtat.

Vad exakt är nu tvivelsmålet? Krishna föddes i slutet av *dwaparayuga* (kopparns

tidsålder); *Suruya* och *Manu* tillhör det förgångna. Hur kunde då dessa två träffa Krishna? Det kan inte vara ett fysiskt släktskap, för många generationer skiljer Krishna från de andra två. Krishna är Arjunas samtida. Hur kunde Krishna lära *Surya* denna *yoga*? Att sitta tyst och lyssna till otroliga historier är i sig ett tecken på ett klent intellekt. Arjunas olust ökade för varje ögonblick. Detta observerades av Krishna som är överallt och i allting. Han sade, ”Vad är orsaken till den otålighet jag märker hos dig? Berätta för Mig”, och Han uppmuntrade honom med ett leende.

Arjuna var glad han fick en möjlighet. ”*Madhava!* Jag förstå inte vad Du säger. Det gör mig så förvirrad att jag håller på att förlora litet av min tro på Dig. Men jag ber, förlåt mig för att jag frågar om detta, skulle du vilja skingra mina tvivel, jag kan inte stå ut längre,” Arjuna vädjade med knäppta händer.

Gopala var glad och Han frågade honom vad det var för tvivel. Arjuna sade då: ”Du sade att denna *yoga* lärdes ut till *Surya* och till *Manu*; från vilket avlägset förflutet är dessa båda? Och vilken tidsålder tillhör Du? Undervisade Du dem medan du var i den här kroppen? Det är otroligt. För den här kroppen är bara fyra eller fem år äldre än min. Du är inte äldre än så. När undervisade Du dem, utan att jag kände till det? Och Solen. Han är större än Du, många gånger större. Han är där från själva begynnelsen, från ett förflutet som är bortom vår föreställningsförmåga. Jag kan inte tro det, nej, inte den mest intelligente person kan bevisa att det är sant. Låt vara! Du kan säga, ’det här är inte den kroppen, det här är inte den tidsåldern; det var medan Jag var i en annan kropp, under en annan tidsålder’. Det gör det ännu underligare. För hur kan någon komma ihåg vad som händer i något tidigare liv? Om Du säger att det är möjligt, då måste det gälla mig också, är det inte så? Det står i skrifterna att bara några få gudomliga varelser minns sådant; de dödliga kan inte komma ihåg det. Nå, jag kan acceptera att Du är gudomlig. Men jag måste acceptera att *Surya*, solen också är gudomlig. Hur kan två personer med samma gudomliga status undervisa och lära av varandra? När Du undervisar och han lär sig, blir han Din lärjunge, eller hur? Du måste då uppfattas som överlägsen *Surya*. Låt oss säga att det är så. Jag accepterar att Du är Herren, Gud Självt. Detta skapar ytterligare svårigheter för mig. För varför skulle Gud vara bunden av födelse och död och handlande? När Du antar den fem fot höga mänskliga gestalten, är det inte att begränsa den Gränslöse? Varför skulle Gud inkarnera från det eviga oändliga universella till det begränsade enskilda. Hur jag än argumenterar inom mig själv, kan jag inte få klarhet i detta tvivel. Dina ord är bara meningsfulla för Dig; de säger inte mig någonting. Mitt huvud är förvirrat; ge mig någon ledning, något övertygande svar,” bad Arjuna.

Krishna skrattade inom Sig Självt, när Han insåg att det lämpliga ögonblicket hade kommit. Han sade, ”Arjuna! Vad menar människor egentligen när de säger att solen har gått upp och solen har gått ned? Det rör sig om vad de ser; det är allt, eller hur? Solen går inte upp, den går inte ner. Jag är likadan; Jag föds inte, inte heller dör Jag. Människor med vanligt intellekt anser att Jag föds många gånger och att Jag utför många handlingar under varje liv. När än världen är i behov av väckelse, manifesterar Jag Mig och antar namn och form, det är allt; därför är Jag medveten om alla Mina framträdanden, alla Mina manifestationer. Jag är allsmäktig, Jag är den Allvetande (*sarvajna*). Inte bara Jag, också du, vet allting. Men okunnigheten har överväldigat din visdom. Jag är kunskapen (*jnana*) själv och därför vet Jag allting. När man ser solen i en spegel, förlorar han varken sin ställning eller sin härlighet. Han är opåverkad: hans härlighet är oförminskad. På samma sätt speglas Jag i skapelsen; och detta förminskar inte något av Min härlighet och ställning. Jag förblir lika Allsmäktig och Allvetande (*sarvajna*) som alltid. Jag är ofödd, odödlig. Människor föds enligt deras förtjänster eller brister i tidigare liv (*karmajanma*). Du kanske tror att detta gäller för *avatarer*

också. Nej, *karmajanma* är din lott; födelse (*janma*) orsakad av den gudomliga viljan (*leelajanma*) är Min. De godas böner är orsaken till min födelse, men även de ondas missgärningar.

KAPITEL VIII

Gudsinkarnationerna (*purushorna*) har inte några förtjänster eller brister lagrade i tidigare liv, som de, likt vanliga döda, måste bära följderna av i det här livet. Deras liv är ett spel (*leela*), ett liv de tagit på sig. De godas godhet och de ondas ondska utgör skälen till Herrens *Avatara*. Tag till exempel *Narasimhas* tid som *avatar*. *Prahladas* förtjänster och *Hiranyakusipus* ondska var den dubbla anledningen till den. Som ett resultat av Herrens ankomst, kommer de goda att bli lyckliga och de onda kommer att lida. *Avataren* känner varken glädje eller sorg, ens när den är innesluten i den kropp den antagit. *Avataren* består inte av de fem elementen; den är andlig (*chinmaya*) inte materiell (*mrinmaya*); den kan aldrig störas (påverkas?) av egoism eller känslan av ”mitt” och ”ditt”; den är oberörd av den illusion som orsakas av okunnighet. Fastän människor kan begå misstaget att uppfatta en *avatar* som endast mänsklig, påverkar det inte den förkroppsligades natur; den har kommit för en uppgift och är tvingad att fullfölja den .

”Jag ska tala om för dig vad den uppgiften är. Det är att skydda *sadhuerna*, straffa de onda och upprätthålla *Dharma*. Med *sadhuer* menar Jag inte munkar och asketer, som vanligen avses med detta ord. Det betyder godhet, rättrådighet, dygd (*sathwa guna*); och dessa egenskaper kan till och med så lågt stående djur som insekter vara i besittning av. Att främja *sathwa gunan* är faktiskt det bästa medlet att fostra *sadhuer*. *Avataren* är förkroppsligandet av denna heliga *guna* och uppammar den därför, var den än påträffas, men eftersom *sanyasinerna* strävar efter att förtjäna den, kallas de *sadhuer* och antas vara speciellt välsignade med Herrens uppmärksamhet.

”Men de är inte de enda *sadhuerna*. Alla de som har goda vanor (*sadachara*), ett dygdigt uppförande (*sad-seela*), som håller sig till sanningen (*sathya*), har en stark längtan efter Herrens (*Sareswaras*) närvaro (*sannidhi*), iakttar *sad-dharma*, som anser att alla (*sarvajana*) är lika (*samaana*)...; alla dessa är *sadhuer*. Sådana egenskaper finner man även bland djuren. I *Ramayana* räddades *Jaty* på grund av detta karaktärsdrag (?) (*guna*). Det är skälet till att elefanten välsignades och aporna gavs en möjlighet att tjäna och välsignas av Hans nåd. Samma orsak fick Herren att välsigna ekornen. En *sadhu* görs inte av ett radband, en orange klädnad och en käpp i handen. Kläderna man bär och språket man talar avgör inte vem som är en *sadhu* och vem som inte är det, det är *gunan* som avgör det. Alla djur har möjlighet att vara goda; att uppmuntra det goda i alla är därför det bästa sättet trygga jordens välfärd.

”Härnäst till bestraffningen av de onda. De som har överskridit gränserna som satts för varje art eller kön (av djur). Som ägnar sig åt inaktivitet (*a-karma*), partiskhet (*a-nyaya*) och fördärvligt uppförande (*anaachaara*), de som irrar omkring fångade i egots (*ahamkaaras*) garn, måste straffas; de som tillåtit *rajogunan* och *thamogunan* att dominera och *sathwagunan* att utplånas hos sig och som sålunda förlorat alla tecken på medkänsla (*daya*), rättfärdighet (*dharma*) och kontroll av begären (*daanam*) måste bestraffas.”

För det tredje talade Krishna om för Arjuna att Hans verk också är att gynna *dharma*. Ordet *sadhu* har också en annan betydelse, som är viktig i det här sammanhanget. En *sadhu* är den som inte avviker från sin plikt, vad än frestelsen och faran må vara. De onda njuter av att skapa bekymmer för sådana människor och ägnar sig åt handlingar som står i motsats till skrifternas (*sastras*) anvisningar. Vari består då upprättandet av *dharma*? Det är att strikt handla efter den *dharma* som påbjudits i skrifterna; att bland människor sprida kunskapen om den ära och härlighet som ett liv levt i *dharma* medför; att förankra vördnaden för vedaböckerna och *sastrana*, för Gud och *avatarerna* och de högsta andarna (*paramapurushorna*?) och de andliga övningar som leder till befrielse och sällhet bortom det här livet. Det kallas *dharma-samsthaapana*, *dharma-rakshana* eller *dharmoddhaarana*. ”Vad Jag än gör, allt är för detta höga syfte; ingenting är för att gynna Mig Själv. De som känner till denna hemlighet kan undgå födelse och död,” sade Krishna.

Att känna att Herren är borta, fjärran, skild från er – det kallas *paroksha jnana*. Att känna att Herren som finns i universum finns också i er som *atman* – det är *a-paroksha jnana*. Om all aktivitet inspireras av den hängivna anden, kan människans medvetande (*chiththa*) bli rent. Bara de som har rent medvetande kan uppfatta det gudomliga i Herrens liv och verk (*janma* och *karma*), sade Krishna. Alla kan inte erkänna det gudomliga i Hans liv och gärning. Ändå bör ingen undvika kontakt med Herren kommen i mänsklig gestalt. Ansträng er så mycket ni kan för att utnyttja varje tillfälle. Ni får inte försumma detta.

Det här betonas i detta kapitel's tionde vers, där tecknen på den värdige kandidaten (*adhikarin*) omtalas. ”Arjuna! Alla kan inte förstå det gudomliga (*divyathwam*) i mitt liv och verk, bara de som är obundna, utan hat, fruktan och vrede; bara de som är helt försjunkna i tankar på Herrens namn och gestalt, som inte har något annat stöd än Mig, som är helgade genom kunskapen om *atman*; bara dessa kan fatta det. De som söker Mig målmedvetet, som äger sanning, rättfärdighet och kärlek (*sathya*, *dharma* och *prema*), kommer att nå Mig. Detta är absolut sant, lita på Mig, ge upp alla tvivel du kan hysa.

”Människorna förorenar det inre medvetandet genom att på grund av okunnighet uppehålla sig vid den materiella världen. De njuter bara av sina sinnen (*sabda*, *rasa*, *rupa* ..hörsel, smak, syn..) . När de söker världslig lycka frestas de att försäkra sig om föremålet som ger lyckan; gäckade i försöket, blir de rastlösa, hatiska och rädda. Rädslan berövar människan hennes mentala kapacitet. Den skapar vrede som inte så lätt kan stillas. På så sätt väcks i en följd begär, vrede och rädsla och dessa känslor måste avlägsnas. Arjuna, överväg dessa fakta i ditt sinne och handla sedan. Var förnuftig. Tro på mina ord.”

Arjuna hörde allt detta och frågade: ”*Nandas* son! Varför kan Du inte göra detta heliga och höga tillstånd tillgängligt för alla människor? Du tillkännagav att Du var *premaswarupa* (kärleken förkroppsligad) och *dayamaya* (medkänslan?). Varför då all denna partiskhet? Jag måste kalla det favorisering, för Du förlämnar detta tillstånd endast till de visa och förnekar de okunniga det. Jag skulle till och med vilja påstå att den okunniga människan, som svänger som en klockas pendel från ett ting till ett annat, förtjänar Din nåd mer. *Jnanin* vet allting; han är medveten om att världen (*jagath*) är Guds illusion (*Vishnumayam*); varför skulle då detta (behöva) klagas ytterligare för honom? Sådana människor har inte längre behov av nåd.”

Krishna svarade: ”Ja. Människor är vanligtvis tyngda av sådana tvivel. Du representerar mänskligheten och därför är ditt tvivel mänsklighetens tvivel. Genom att reda ut dina tvivel, kan Jag också förkunna Mitt budskap till mänskligheten. Lyssna. De som söker Mig är av fyra slag. En är alltid illa medfaren av sjukdomar som påverkar kroppen; det är *aarthan*. En annan

är alltid bekymrad över kampen för välstånd, makt, jaget, ägodelar, efterkommande, etc. Han är *artha-arthin*. En tredje längtar efter förverkligandet av *atman*, läser skrifterna och (andra) heliga texter, vistas alltid bland andliga sökare, handlar enligt de föreskrifter som fastställts av de vise som gott uppförande, och drivs alltid av begäret att vara i Herrens närhet. Han är *jijnaasun*. Den fjärde är *jnanin*. Han har helt fördjupat sig i den formlösa verkligheten (*brahmahathwam*).

”Den första, *aarthan*, tillber Mig bara när han är i svårigheter och lider av sorg eller smärta. När han ber till Mig, hör Jag det och tillfredställer honom bara i relation till denna speciella sorg eller smärta. På samma sätt, när *artha-arthin* ber om rikedomar, anställning, makt eller hög status, lyssnar Jag och ger honom bara den speciella sak han ber om. *Jijnaasun* välsignas med möjligheter att handla utan tanke på resultatet (*nishkaama-karma*), med en riktig guru som vägvisare, med ett intellekt som är skarpt nog att skilja mellan *atma* och *icke-atma*, och hjälps sålunda att nå målet. Jag välsignar honom så att han undgår att distraheras och hjälper honom att koncentrera sig på det enda målet, befrielse.

”Jag är lik det önskeuppfyllande trädet (*kalpavriksha*). Min uppgift är att ge var och en vad den ber om. Jag har inga fördomar och inget gunstlingssystem. Inte minsta antydan till grymhet finns hos Mig. Inget fel kan tillskrivas Mig. Solens strålar faller lika på alla som kommer direkt i deras väg; men om någonting skymms av någonting annat, (inne i ett stängt rum t.ex.) hur kan det då belysas av solen? Uppamma en längtan efter något högre och du får ta emot det högre stadiet. Felet ligger hos sökaren och i hans strävan, inte i Herrens inställning.

”Arjuna! Människan slutar att vörda och söka Mig, som är hennes sanna själv. Så dåraktigt av henne! Hon är inte angelägen att nå Mig; däremot jagar hon efter att uppnå sådant som är kortvarigt, falskt och förgängligt. Jag ska säga dig orsaken till detta underliga och enfaldiga beteende. Tillbedjan genom handling (*karmopasana*) ger snabba resultat; människan söker bara vad som är åtkomligt här och nu; i en konkret form, möjlig för hennes sinne att fatta. Människan finner i allmänhet verkligheten för svår att nå; därför attraheras hon av ytliga nöjen, och dras bort från den fullständiga glädje man upplever genom att gå bortom sinnena.

”Uppnåendet av kunskap (*jnana*) är den inre segern, den vinnas efter lång och mödosam kamp. Människor har i regel inte det erforderliga tålmodet; dessutom fäster de större vikt vid själva kroppen (*sthula sarira*). Kroppen kan bara bli lycklig med ting som tillfredställer sinnena därför söker inte människor kunskap, som skulle föra dem på vägar där sinnena är oönskade. De strävar efter förmågan att handla (*karmasiddhi*), inte efter kunskapens styrka (*jnanasiddhi*). De som fångas av intellektets drivkrafter är färre än de som fångas av sinnena och deras begär. De sinnliga attraheras av det uppenbara, det tillgängliga, det fattbara och det materiella. De få som är andligt sinnade strävar efter den ofattbara, osynliga saligheten att uppgå i det Universella Fullkomliga. Deras väg är den rätta. Tillbedjan genom handling är den felaktiga vägen. Min uppgift är att klargöra för alla värdet av rättfärdiga handlingar (*dharmakarma*), vilka man måste engagera sig i sedan man vederbörligen har använt sin urskillningsförmåga.

”Men Arjuna, det finns en metod att återuppväcka *dharmakarma*, uppgiften för vilken Jag har kommit. Det är organiserandet av de fyra kasterna baserat på folkets handlingar och egenskaper (*karma* och *guna*). Kastsystemet (*varna* systemet) är avgörande för hur livet fungerar. Dess betydelse är inte så lätt att förstå. En del missuppfattar det genom att tro att det

orsakar oro och skiljer människor från varandra. Om man resonerar igenom problemet kommer den verkliga sanningen att klargöras. Att dra slutsatsen att kastsystemet inte är fördelaktigt visar bara okunnighet. En sådan bedömning skapar förvirring. Jag har etablerat denna organisation för att främja välfärden på jorden, d.v.s. *lokakshema*. Kasterna hjälper människan att engagera sig i handlingar som hon finner ändamålsenliga och att fullkomna sig själv. Utan dem kan inte människan uppnå ens ett ögonblicks lycka.

”För den lyckosamma handlingen är kasten livsavgörande. De som begåvats med *sathwagunan*, som har förstått den formlösa verkligheten (*brahmahathwam*), som utvecklar ett andligt, moraliskt och framåtsträvande levnadssätt, som hjälper andra att förtjäna den salighet det innebär att förstå sin verkliga natur, är *brahminen*. De som stödjer och övervakar ett sunt politiskt system, lag och rättvisa, liksom landets välfärd och lycka, samt de moralregler som är fastställda för folket; och som håller de onda och omoraliska under kontroll och kommer till de svagas och betrycktas räddning- det är krigarna (*kshatriyerna*).

”De som lagrar och inom rimliga gränser förser folket i stort med uppehållet för ett lyckligt materiellt liv är köpmännen (*vaisyerna*). De som lägger grunden för mänsklig välfärd genom tjänande aktiviteter och står för kraft och styrka är arbetarna (*sudrona*). På detta sätt har jag utformat dessa fyra kaster. Om de utför sina anvisade plikter, kommer mänskligheten att få framgång inom alla områden. Som ett resultat av detta system, åstadkommer man en fördelning av tjänandet, individen lever ett lyckligt och harmoniskt socialt liv, utan sorg eller fruktan. Detta kastsystem är ett exempel på den nåd Gud har förlänat Indien.

”Indiens folk är verkligen välsignat, eftersom det endast betraktar varje handling som ett utförande av Hans befallning och som leder till Hans nåd. Detta måste tas i beaktande. Det är en viktig fråga. Den gudomliga befallningen riskerar nu att helt åsidosättas. Om reglerna förändrar formen för detta kastsystem, kommer inte världen att få det välstånd som eftersträvas. Många människor argumenterar och lär ut att Indien har kommit till detta sorgliga tillstånd endast på grund av detta kastsystem? Men dessa människor bör i lugn och ro tänka över frågan: ’Har landet överlevt som ett resultat av detta system? Eller har det kommit till detta sorgliga tillstånd för att systemet har försvagats?’ Sedan kan de, till följd av sin slutsats, ge rådet att kastsystemet bör avskaffas. När människor finner fel på det utan sådan opartisk undersökning, kan inte deras åsikt respekteras.

”Naturligtvis är det ett faktum att systemet har styrt av från den rätta vägen och börjat röra sig i fel riktningar; detta har uppmärksammats av många stora män. Men detta kan inte vara ett tillräckligt skäl för att kasta det överbord. För att benet gör handens arbete, och för att huvudet utför fötternas funktion, är det inte tillrådligt att hugga av händer och fötter. Man måste försöka komma tillrätta med felaktigheterna, snarare än förstöra själva systemet.”

”Kastsystemet är inte orsaken till all denna förvirring och oro. Felet ligger snarare i det slumpmässiga sätt på vilket det har utvecklats. Det blev en leksak i händerna på alla slags människor; därför har det förlorat sin ursprungliga symmetri och harmoni. Systemet är viktigt, inte bara för Indien, utan också för världen. I länder utanför Indien saknas inte detta system. Namnet kan vara ett annat; men verkningssättet är det samma. Där finns också fyra klasser – (*The Sikshaka Varga, the Rakshaka Varga, the Vanig Varga and the Sramika Varga?*) Men i Indien bestäms kasterna efter härkomst; i andra delar av världen bestäms de av *karma*, arbetet var och en ägnar sig åt. Det är skillnaden.”

”Nu kan man finna att många bland *brahminerna*, som har ärats genom att etableras i den

allra första kadern, har lämnat vägen och förrrat sig in på simpla banor. På samma sätt kan man se att många inom den fjärde kasten, arbetarna, har rörts av heliga ideal, höga andliga strävanden och de anstränger sig att vinna sinnets renhet som ett medel till förverkligande. Just på grund av att sådant är möjligt är det inte riktigt att dra slutsatsen att det mänskliga samhällets kastsystem är värdelöst.”

KAPITEL 1X

Fastän sinnets renhet är det primära för samhällets skydd och för individen i det gudomligas värld, är kastsystemet också mycket viktigt. Det kan aldrig avfärdas genom förlöjligande, kritik eller fördömanden. För välfärd är viktigt för alla; därför bör regenter och intellektuella ge upp känslor av vrede och hat och lugnt utforska skälen för och emot och se till att systemet bringas i ordning. Det är det som bör göras. Det är inte riktigt att kloka män och intelligenta lärde ska understödja den meningslösa kritiken från de avundsjuka och okunniga. De som förnekar kasten utgör själva en kast; de som förnekar religionen grundar själva en ny religion. Till och med de som vet mycket blir fördomsfulla mot kastsystemet och talar som om de var lika okunniga som de övriga. Det är det märkliga!

Varje ting har bestämda gränser; om det överträder dem eller bryter igenom dem förstörs det. Vad är testet på dess identitet? Det är samordningen mellan dess egenskaper och dess form. Om det har formen men inte egenskaperna, då är det överkligt, falskt. På samma sätt, om varje klass inte har speciella gränser, hur kan den då identifieras som klass? Den kommer varken att vara det här eller det där; en formlös massa, en oordnad grupp. Det här är en gudomligt beslutad organisation; därför gynnades den och fortsatte att tillämpas av de stora visa, helgonen och de äldre under många generationer. Men i denna Kalis järnålder förkastar de mest begåvade den som oanvändbart skräp.

Om människor betraktar den här organisationen från en yttre individuell ståndpunkt, utan noggrann undersökning, utan urskillning hur kan de (då) dra rätt slutsatser? Dess oantastlighet och värde kommer att uppenbaras om ni har 'insikten' och den 'allmänna utblicken' och den 'utforskande anden'. Alldeles som smöret som finns i mjölken görs synligt genom kärnandet, kommer de fyra kasternas specifika värde att bli synligt genom intelligent undersökning. Fördomarna kommer att försvinna, verkligheten kommer att uppenbaras.

De fyra kasterna är som lemmarna på en kropp. De har utvecklats ur samma gudomliga kropp – *brahminerna* från ansiktet, krigarna från händerna, köpmännen från låren och arbetarna från fötterna. Naturligtvis har dessa uttryck en djupare inre mening. De som likt *gurun* undervisar om kunskapens (*jnanas*) princip är rösterna; de är *brahminerna*. De med starka armar som bär Jordens börda är krigarna (*kshatriyerna*). Den sociala byggnaden hålls uppe som på pelare av köpmännen (*vaisyerna*) och därför beskrivs de bildligt som komna från den Gudomliga Personens lår. Liksom fötterna som är sysselsatta med att gå omkring under alla slags aktiviteter är arbetarna (*sudrona*) alltid engagerade i samhällets grundläggande uppgifter. Samhällets frid och lycka kommer att bli lidande om bara en enda kast inte fullgör sin uppgift. Och alla kasterna är värdefulla och uppskattade, liksom alla lemmarna är viktiga. Det finns inget högre och lägre. Hat och rivalitet i samhället är lika skadligt som om alla lemmarna slutade arbeta av vrede mot magen!

En docka av socker är söt alltigenom. Bryt av dess huvud och ät det, det är sött. Bryt av ett ben och ät det; det är lika sött som huvudet. Hur kan då kasterna som är lemmarna på en och

samma gudomlighet omtalas som högre och lägre?. Lemmarna är olika, men (alldeles) samma röda blod strömmar genom alla och ger liv åt alla. Det är inte någon speciell sort för handen eller benet eller ansiktet. Kastsystemet är föreskrivet i *Vedaböckerna* och därför kan det inte finnas någon orättvisa i det; det är inte något människan har uppfunnit. De som genom sina tanklösa anmärkningar om det försöker skapa olikheter och hat, visar därför bara sin okunnighet.

Det ser ut som om dessa människor som argumenterar att ”avskaffandet av kastsystemet kommer att medföra mänskligt välstånd” är de enda som är angelägna om att skapa mänskligt välstånd! De tror att de som anser att systemet är bra faktiskt är ivriga att åstadkomma det mänskliga samhällets undergång! Naturligtvis är bägge påståendena villfarelser. Men så mycket är sant: De som stöder kastsystemet är faktiskt mer intresserade av att skapa mänskligt välstånd. De andra tror att om kasterna försvinner, kommer det att rädda landet. Det är en bedräglig tro. Om bara fel och dygder analyseras noggrant och utan fördomar, kommer denna oinformerade kampanj av hat och fiendskap att få ett slut. Då kommer det att bli en stor förändring i människors attityder till kastsystemet.

Om hatet ökar, kommer det inte att gynna någon. Att jaga efter idealet att ”alla är lika” är som att förfölja en hägring för att släcka sin törst. Det kommer bara att ge upphov till missnöje. De styrande måste nu samla och konsultera folkets representanter, nämligen de lärde (punditerna) och de erfarna äldre och diskutera värdet av detta uråldriga system för social organisation. Om de istället bara på grund av yttre former och tecken beslutar att det är något fördärvligt (giftigt) i detta och grips av panik, kommer detta bara att uppenbara deras okunnighet. De styrande lika väl som de lärde har bägge parter folkets lycka som sin hjärtefråga; nå, det här kastsystemet kom till med just det målet i sikte. Det har föranlett kommentarer eftersom det inte har praktiserats enligt de vises fortsatta anvisningar.

Ett litet exempel: Några nationer har framställt bomber som kan utplåna hundra tusentals människor vid en explosion. Fastän de styrande vet att detta är illa, uppmuntrar de det själva. Om bomberna används på ett planlöst sätt, kommer alla att drabbas av fördärv. När kaos hotar ska de bara användas till självförsvar; inte i syfte att utplåna världen utan till skydd för det egna landets värden och kultur. Därför ska också kastsystemet behandlas som en stark rustning för att skydda landet och kulturen. Reglerna och föreskrifterna, restriktionerna och rekommendationerna är till för att bevara folket från fördärv. Det är discipliner som måste vördas på det sätt som fastställts och följas strikt och korrekt. Att behandla dem som det faller en in, utan hänsyn till de föreskrivna reglerna (bunds?), begränsningarna och gränserna är att öppna vägen för anarki.

Därför skyddade och vårdade de äldre, de styrande, de stora lärde och samhällets ledare denna organisation och bevarade den; betänk detta (en stund) och sanningen kommer att gå upp för er – huruvida det är bra eller inte. Om det var fördärvligt för samhället, skulle de ha gynnat den? Vill ni påstå att de alla var enfaldiga, eller att de inte besatt dagens lärdom eller att de var utan hjärna?

Nej, nej. Deras intelligens, lärdom, andliga storhet, deras vilja att utforska och deras opartiska fördomsfria sätt att närma sig sociala problem kan bara hittas hos en på hundra i dag. Asketer som ägnade all sin intellektuella och moraliska styrka åt att arbeta för jordens välgång, vilken uppgift var själva livsluften (?) för dem; yogier, andliga stridsmän och stora vise (*maharshis*) som sökte skänka det mänskliga samhället sann förnöjsamhet... dessa var skaparna av den sociala organisation som de 'moderna' fördömer. De var inte som dagens

reformatorer, som strävar efter välfärd med en ström av ord, men som genom sina handlingar undergräver själva saken de säger sig sträva efter! Detta slags konststycken var okända för de forntida vise. Nutida idéer och planer är ihåliga och falska. De tillgodoser mer planerarnas fåfänga och har inte mycket mening för andra. Slotten börjar falla samman till och med innan de byggts färdigt.

Vad kroppen är för individen, (*jivi*) är världen för Herren. Vad som än händer i någon del av kroppen påverkar individen; därför rörs också Herren av allt som påverkar någon del av världen. Han blir medveten om det och Han reagerar på det. Precis som ni är intresserade av att alla kroppens lemmar ska vara i perfekt trim, är också Herren intresserad av att se att varje land och varje del av världen är lyckliga och nöjda. Kan Han, vill Han, skada något land som ursprungligen är en del av Honom Själv? I frågor som är relaterade till Herren har alla lika rättigheter, är alla lika.

Ändå kan inte en lem utföra en annans plikter, var och en måste göra den uppgift som kommit den till del. Därför måste också varje kast utföra sin beskärda del av samhällets aktiviteter och på bästa sätt bidra till landets välgång. Liksom kroppen har stadier, har samhället kaster. Vilka ska bli köparna, om alla börjar sälja? Om alla är engagerade i strid, vilka ska stå för deras existensmedel och underhåll: födan, vapnen och (annan) utrustning? Därför måste var och en göra sin del av samhällets aktiviteter för att trygga fred, harmoni och lycka. Det är det kloka tillvägagångssättet, den bästa organisationen för samhället.

Istället för att ägna sig åt väsentliga uppgifter, engagerar sig människor nu i strider som är förödande för alla parter och fruktar att kasterna utgör stora hinder för att nå framgång. Hur kan människor som är oförmögna att hålla kroppen under kontroll upprätthålla ordningen i landet? Inse att det bästa man kan göra är att ge sitt stöd till kastsystemet, vilket så länge har gynnats av de gamla.

Herren har inte visat någon partiskhet när Han organiserade kasterna. Han är inte sådan. En del frågar, varför skulle Herren tillåta sådana skillnader? Nej, Han ingen känsla av underlägsen eller överlägsen. Han är söt alltigenom som en sockerbit. Alla olikheter och kännetecken är egenskaper hos individerna (*jivierna*) som inte känner till den atmiska verkligheten; de är vanföreställningar hos de individer som felaktigt identifierar sig med kroppen.

Begrunda det här exemplet: En mor har fyra barn, men hon ägnar inte de andra tre så mycket uppmärksamhet och omvårdnad som hon ger barnet i vaggan. Även om inte barnet skriker efter det, är hon alltid beredd att ge det mat. De andra tre måste komma och besvära henne för att få mat och saker att leka med. När ni ser detta kan ni inte kalla henne en dålig eller partisk mor. Modern rättar sina aktiviteter efter barnets egenskaper och förmåga. På samma sätt har Han, fastän hela världen är Hans, fastän alla är Hans barn, för vart och ett –allt efter kraften och förmågan - valt ut en del av ansvaret för arbetet i samhället. Att tillskriva en sådan osjälvvisk, uppriktig, enkel, alltid lycksalig Försyn fel, är som att säga att solen är mörker. Mörker och solens strålar kan inte samexistera; hur kan då solen bli mörkrets hem? Om människor kritiserade solen så småaktigt skulle det vara tecken på ren och skär dårskap, fullständig okunnighet.(?)

Dessa kaster kan faktiskt också, ur andlig (*adhyatmic*) synvinkel, karaktäriseras på ett annat sätt: De som är upptagna av kontemplation över *Brahman* är *brahminerna*; de som motsätter sig osanning är krigarna, de som systematiskt urskiljer det sanna från det falska är

köpmännen; de som alltid är aktiva och följer sanningen i vardagslivet är arbetarna. Mänsklighetens lycka kan förverkligas i rikt mått endast när kasterna fungerar på det sättet.

Nu ska vi återvända till ämnet: Krishna sade till Arjuna: ”De fyra kasterna har skapats av Mig på grundval av egenskaper och handlingar (*gunor* och *karma*). Fastän Jag är den handlande när det gäller detta, är jag ändå en icke-handlande! Uppmärksamma den grundläggande principen så kommer du att inse att *karma* som i grunden är utan medvetenhet (*jada*) och materiell, inte kan påverka *atman*, som är full av medvetenhet (*chaitanya*). *Atman* är i och för sig oberoende. Den har ingen medvetenhet om medverkan eller om sina egna behov eller egenskaperna hos sina tillgångar. Den har ingen ’jag’ eller ’min, mitt’ för dessa uttryck för egot är tecken på okunnighet (*ajnana*). Bara de som är behäftade med okunnighet kommer att lida av egokänslan ’min, mitt’. Fastän det för ett vanligt öga kan förefalla att Jag är den handlande, är Jag en icke-handlande!”

”Inte bara detta. *Karman* slutar inte påverka den handlande så snart den har upphört. I själva verket upphör den aldrig. *Karma* ger resultat; *karmas* resultat ger upphov till begär efter dessa resultat, som får till följd impulser till ytterligare *karma*; impulserna åstadkommer ytterligare födslar. På så sätt leder *karma* till en cykel av födelse och död; det är en ond virvel som får er att snurra runt, runt och slutligen dras ni ner i djupet.”

”Arjuna, lyssna noga till en annan synpunkt också. *Karma* som sådan har ingen förmåga att binda; det är inbillningen ’jag är den handlande’ som åstadkommer bundenheten och bandet; det är begäret att förtjäna resultatet som åstadkommer slaveriet. Till exempel: Nollan får värde bara i förbindelse med en siffra. *Karman* är noll; den verkande kraften eller känslan av ’handlande’ är förbunden med *karman*; då uppkommer band. Arjuna, ge därför upp känslan av ’jag’ och *karman* du utför kommer aldrig att skada dig. *Karma* utförd utan något begär efter dess resultat kommer aldrig att åstadkomma impulser, det vill säga, det kommer inte heller att finnas någon impuls att födas. Forna tiders sökare utförde *karma* med detta höga ideal i sikte. De kände aldrig att de var de ’handlande’ eller de som njöt frukterna av någon handling. Herren handlade, Herren gav frukten, Herren njöt frukten... Det var deras övertygelse. Den här världen har bara ett relativt värde; den har inte någon absolut existens; det var deras tro. Arjuna! Du bör också utveckla den tron och vinna den övertygelsen. Gör det; då kommer ditt sinne att klarna och bli rent.

”Vet också skillnaden mellan *karma*, *vikarma* och *akarma*. Jag ska tala om de väsentliga skillnaderna för dig nu. Lyssna. Många sökare blir förvirrade vad gäller detta. Alla kan inte fatta skillnaden. De menar att ens egen *dharma* (*swadharma*) är *karma* och att alla *karma* som utförs, inte som *dharma*, utan med en avsikt att vinna kunskap om *atman* (*atma-jnana*) är naturlig *karma* (*vikarma*)! Vad det än är för *karma*, om den är utförd i okunnighetens mörker och förvirring, hur mycket du än må ha utövat dina förmågor under aktiviteten, kan dess resultat bara bli möda, sorg och bekymmer. Det kan aldrig resultera i jämnvikt, harmoni eller lugn. Människan måste vinna *karma* i *akarma* och *akarma* genom *karma*... det är de vises kännetecken.”

” Enligt somliga betyder *Akarma* handlingsfrihet. Men för att beskriva det med enklare ord, inse att lemmarnas, sinnenas, intelligensens, känslornas, emotionernas och sinnets aktiviteter är *karma*. Nu betyder *akarma* bland annat också icke-aktivitet. Det vill säga det är *atmans* egenskap. Så *akarma* betyder det utmärkande för *atman*.” När man åker buss, tåg eller båt skapas illusionen att träden och kullarna på båda sidor rör sig och man tycker att färdmedlet står stilla! Vagnens rörelse ger kullar och träd egenskapen rörelse; på samma sätt,

personen som är omedveten om principerna som uttrycks i skrifterna förleds att tro att *atman* utför alla sinnenas och kroppens aktiviteter. Vad är då den verkliga *akarman*... icke-handlandet? Upplevelsen av *atman* är den fullkomliga icke-aktiviteten; den är er verkliga natur. Det räcker inte om ni helt enkelt avstår från yttre handlingar. Ni bör inse den *atmiska* grundprincipen, inte bara ge upp *karma*; för det är omöjligt att fullständigt avstå från handlingar.

KAPITEL X

”Arjuna! (*Dhananjaya*) Bara han har rätt att kallas en lärd man (*pundit*), som klart har insett skillnaden mellan *karma* och *a-karma*. Om han bara har fyllt sitt huvud med boklig kunskap, är han inte en lärd. Den lärde måste ha ett intellekt som skänker sanningens klarsynthet...(*samyag-darsana*). När man vunnit den klarsyntheten, blir all *karma* utan verkan och kan inte skada. Kunskapens (*jnanas*) eld har förmågan att bränna och förinta *karma*.

”En del människor säger att en *jnani* ovillkorligen måste lida konsekvenserna av handlingarna i tidigare liv (*prarabdha karma*); han kan inte undgå det. Det är en slutsats andra drar; inte den vises egen erfarenhet. För dem som iakttar honom kan det tyckas att han skördar frukterna av tidigare *karma*, men han är absolut opåverkad. Vem som än är beroende av materiella ting för att vara lycklig, eller jagar efter sensuella nöjen; vem som än motiveras av impulser och begär, är bunden av *karma*. Men de som är fria från detta kan inte påverkas av frestelserna från ljud, beröring, form, smak, lukt och andra sinnenas lockelser. Sådan är den sanne *sanyasin*. Han är opåverkad. *Jnanin* äger den högsta lyckan inom sig själv och behöver inte vara beroende av andra ting. Han finner *karma* i *a-karma* och *a-karma* i *karma*. Han kan vara engagerad i *karma*, men är inte det minsta påverkad. Han är inte intresserad av handlingarnas resultat.

”Du kanske frågar hur han är i stånd till detta. Lyssna: Han är alltid nöjd. Den nöjde mannen är fri, han är inte beroende av andra; han är opåverkad av känslan av att handla. Han är nöjd med vad som än händer honom, gott eller ont, för han är övertygad om att Herrens vilja måste råda. Han sinne är orubbligt och fast; han är alltid glädjestrålende. Brist på förnöjsamhet utmärker den okunnige (*ajnanin*). Hur kan de som ger upp det mänskliga livets mål (*purusharthorna*) och vandrar på lättjans väg, sägas vara lyckliga vad som än händer? Förnöjsamhet är skatten som vinnas av *jnanin*; den kan inte vinnas av den okunnige som hopar ett begär på ett annat, och gör upp den ena planen efter den andra, som ständigt trånar efter något, och sätter hjärtat i brand på grund av girighet.

”*Jnanin* behärskas inte av motsatserna sorg och glädje, seger och nederlag, vinst och förlust. Han är *dwandva-atheetha*, han låter sig aldrig påverkas av hat och håller sig för god för att hata. Både *atmans* form (*swarupa*) och väsentliga egenskap (*swabhava*) garanterar att den är opåverkad. Den är utan kontakt med den yttre och inre världen (*a-sanga*). Den influeras inte av någonting som inte är *atma*. Den genomgår varken födelse eller död, känner inte hunger eller törst, upplever inte sorg, har inga illusioner. Hunger och törst är livets (*pranas*) egenskaper; födelse och död är utmärkande för kroppen; sorg och illusioner är sinnets känslöytringar. Därför Arjuna, sätt inte värde på detta; känn dig själv som *atman*; ge upp alla falska föreställningar och bli oberoende. Var som lotusbladet i den världsliga existensens träsk; bli inte nersmord av gyttjan omkring dig, det är tecknet på *asanga*: i det

men ändå utanför. Var som lotus bladet, inte som det porösa läskpappret som suger åt sig vad det än kommer i kontakt med.

Gör den rituella tvagningen (*abhishekan*) av *atma-lingan*, med din egen rena mentala impuls (*chittha-vritthis*) rena vattenflöde. När medvetandet (*chittan*) rörs i en riktning och känslorna (*indriyorna*) åt ett annat håll, är personen dubbelt förvirrad. Var därför oberoende, då kommer vad du än gör att bli ett offer (*yajna*). Vad du än säger kommer att bli ett heligt mantra; var du än sätter din fot blir platsen helig.

”Arjuna! Jag ska också säga dig någonting om offer. Lyssna lugnt och kontrollera alla sinnesrörelser. Människor talar om asketism (*dravyayajna*), disciplin (*thapoyajna*), andliga övningar (*yogayajna*), etc. Om man gräver en grop, blir det en hög uppgrävd jord intill den. Det finns ingen grop utan en jordhög; när rikedomar samlas på ett ställe, måste det finnas motsvarande välgörenhet. Det rätta sättet att använda sina rikedomar är *dravyayajna*. Vad innebär det? Att ge bort kor, jord, och ställa sina färdigheter till andras förfogande ingår i *dravyayajna*. Ännu ett exempel, när alla fysiska och mentala aktiviteter inklusive talet brukas för andliga övningar (*sadhana*) då blir det *thapoyajna*. Hur kan det bli *thapas* om du har lagt dig att vila på grund av svaghet eftersom du hoppat över en måltid? Att utföra *karma* och ändå förbli oberoende av *karma* – det är *yogayajna*.

”Och *swadhyaya* offret? Det betyder att med ödmjukhet och vördnad studera de heliga skrifterna som leder dig till befrielse eller *moksha*. Detta studium är sättet att återbetala skulden till *rishierna* som sammanställde skrifterna. Det nästa är *jnanayajna*. Med detta menas inte kunskapen om det synliga och förnimbara utan kunskapen om det osynliga, det ofattbara, (*parokshajnana*, inte *aparokshajnana*). Lyssna till de skrifter (*sastra*) som är relaterade till denna kunskap (*jnana*), studera dem och begrundade deras undervisning i ditt sinne, väg för och emot: detta kallas (*jnanayajna*). *Jnana* betyder också iveren att förstå *atmans* verklighet (*atma thathwa*) genom att utfråga de äldre och de som har andlig erfarenhet.

”Arjuna! Du kanske vill fråga Mig om hur detta kan uppnås. De som är ivriga att få veta det måste gå till förverkligade själar och vinna deras nåd och noggrant studera deras sätt och uppförande, de måste invänta det rätta tillfället att be dem om hjälp. När tvivel uppstår, bör de ge sig i kast med dem lugnt och modigt. Att studera högar av böcker och hålla timslånga föreläsningar och bära den orange klädedräkten skapar inte en sann *jnani*. Kunskapen kan bara vinnas från och genom äldre som har upplevt det Fullkomliga. Du måste tjäna dem och vinna deras kärlek. Hur kan tvivel stillas genom studiet av böcker? De tenderar bara att förvirra sinnet.

”Böcker kan som bäst informera; de kan inte uppvisa direkta bevis. Endast de förverkligade kan övertyga genom sitt levnadssätt. Därför måste de letas upp och tjänas med vördnad. Endast då kan denna dyrbara kunskap vinnas. Ingen kvantitet havsvatten kan släcka ens törst; hur mycket man än studerar skrifterna (*sastrana*) kan det inte skingra tvivlen.

”För övrigt måste den som längtar efter kunskap inte bara ha hängivenhet och tro (*bhakthi* och *sraddha*) utan han måste också vara enkel och renhjärtad. Han bör inte bli otålig och irriterad på läraren. Brådska förstör möjligheterna till framgång. Vad än gurun säger bör praktiseras och erfaras. Man bör inte försöka pröva varje råd som man hör eller får kunskap om och därigenom förändra de andliga övningarna efter ens infall, inte heller på grund av en önskan att snabbt bli en *jnani*. Om man gör så kommer man bara att sluta som en fullkomligt ovis människa (*a-jnani*). Nå, (why) det är ibland att föredra att förbli en ovis; för sådana

människor (som försöker nå kunskap på det 'ovisa' sättet?) tenderar att sluta i galenskap.
Därför måste man vara mycket försiktig.

”Du måste sträva efter att behaga din guru och vinna hans gunst genom att lyda hans vilja och tjäna honom kärleksfullt. Du bör inte tänka på något annat än hans välgång och lycka. Ge upp allt annat och vinn hans nåd, då är kunskapen din. Om du istället är självsvåldig och kritisk på grund av egoism och brist på tro kan du inte välsignas med sanningens klarsyn; du kommer att gripas av dysterhet.

”Liksom kon lockar till sig kalven när den ser den, så kommer gurun att dra lärjungen (*sishyan*) till sig och ge honom nådens mjölk. Lärjungen bör vara en helgjuten karaktär; då, alldeles som en ren järmbit dras till magneten, kommer han att få lärarens omedelbara uppmärksamhet.

”Lärjungen kan undersöka guruns kvalifikationer; han bör faktiskt göra det. För han behöver en lärare. Arjuna! Jag ska beskriva de egenskaper en lärare bör besitta. Han ska inte endast ha boklig kunskap, utan den visdom som vunnits genom direkt erfarenhet. Han måste vara förankrad i verkligheten, det vill säga i *brahmanishta*. Befrielse (*mukthi*) kan inte fås med bara boklig kunskap (*sastrajnana*); denna kan som bäst bidra till att förtjäna ens uppehälle (*bhukthi*). Nå, (why), det finns några som endast genom den kunskap man får genom egen erfarenhet (*anubhavajnana*) har vunnit befrielse utan den minsta bokliga lärdom. Men sådana personer kan inte hjälpa lärjungar som är ansatta av tvivel; de kan inte förstå deras svårigheter och sympatisera med dem.

”Det finns hundratusentals och åter hundratusentals personer som är guruer bara till namnet. Alla de i Gerua (?) är nu 'guruer'; även de som röker ganja (hasch?) är 'guruer'; all de som ägnar sig åt föreläsningar är guruer; alla som skriver böcker är 'guruer'. Ingen av dem som vandrar omkring i landet och lär ut konsten att argumentera kan göra anspråk på namnet. En guru bör äga förmågan att genom direkt erfarenhet inspirera lärjungen och leda honom in på de andliga övningarnas (*sadhanas*) väg som fastställts i skrifterna (*sastrana*). Till vilken nytta är skicklighet i argumentation? Vad han än säger och gör måste sanktioneras av skrifterna. Att tala vitt och brett och länge om ting som inhämtats ur böcker och få lyssnarna att gång på gång bli begeistrade gör inte en guru. De må vara framstående i att föreläsa; men de är nollor i andliga övningar och inom det andliga områdets mysterier. (they may be heroes in lecturing; but they are zeros in *sadhana*..) De kan vara lärare men de kan inte ge upphov till hängivenhet (*bhakthi*) eller peka ut vägen till befrielse. Dessa guruer når bara det stadiet och lärjungarna (*sishyorna*) som tar sin tillflykt till dem får inte mer. De har lika mycket värde som de böcker som innehåller allt det stoff de öser ur sig. Många tanklösa sökare (*sadhakor*) attraheras av ordens magi och den verbala akrobatiken hos sådana skrytsamma 'guruer'. De må kallas lärde (*punditer*), de må ge föreläsningar; men, bara på grund av detta, blir de inte berättigade att förmedla kunskapens gåva. Detta kan bara göras av *avatarer*, *devamsa-sambhutharer* och av *thatwavidar* som förverkligat det absoluta. (Herren kommen i mänsklig gestalt, personer som representerar gudomliga egenskaper och gudomlig härlighet, och vise som har nått de andliga övningarnas slutmål och smakat den högsta saligheten). Det är ingen idé att kräva en liten del av den eller den upplevelsen. Upplevelsen måste röra det Fullkomliga och i sig vara fullkomlig. De som bara vet en del kommer att ta dig upp till en speciell nivå och lämna dig där, i regionen mitt emellan, som *Thrisanku*, som fick bli hängande mellan himmel och jord.

”Gurun måste studera dygderna och egenskaperna hos den som vill ha hans ledning; han

får inte påverkas av sökarens förmögenhet eller samhällsställning. Han måste ha förmåga att bedöma hans hjärta, hans verkliga natur. Gurun måste tjänstgöra som en väckarklocka för lärjungar som är fångna i okunnighetens (*a-njanas*) sömn. Om gurun är en girigbuk och lärjungen en lättjefull person, ve dem båda.”

Så undervisade Krishna Arjuna mycket tydligt om både guruns och lärjungens (*sishtyans*) kvalifikationer: deras uppförande, lärdom, dygder och svagheter, aktiviteter och utmärkande egenskaper. Dessa värdefulla ord riktades inte bara till Arjuna, utan till hela världen. Alla som försöker bli antingen guruer eller lärjungar måste uppmärksamma dessa dyrbara ord.

Egenskaperna hos dagens guruer och lärjungar är relaterade till nutidens låga standard. I forna tider kunde man bara med stor svårighet hitta en guru; tusentals ivriga sökare letade efter dem i skogarna för de var så sällsynta och värderades så högt. Nu finns dussintals guruer tillgängliga i varje gathörn men sanna lärjungar minskar i antal. Båda urarter snabbt och var och en håller på att bli som den andre, anpassad efter den andres nivå. Gurun har reducerats till någon som behövs för att livnära och ta sig an lärjungar; inte så att det är fel, när lärjungarna är värdiga; men guruerna är rädda för att lärjungarna ska överge dem så de måste tillgodose deras intressen och infall. Lärjungarna kräver att få vara *guruputhra*, *asramavasier*, *sadakor*, etc men deras liv är opåverkade av asramatmosfären, andliga övningar eller en god lärjunges egenskaper. De hyser inte ens en elementär tacksamhet till gurun. De myntar slagord *krishnarpanam*, men deras handlingar avslöjar bara *deha-arpanam!* (hängivenhet för kroppen, inte för Gud).

För övrigt bestämmer lärjungarna villkoren. Deras begär efter rekreation, ett lätt och bekvämt liv måste infrias av gurun. Gurun måste garantera lärjungens lycka utan att insistera på några andliga övningar, eller orsaka någon förlust eller några bekymmer. Befrielsen (*moksha*) måste falla som en frukt rakt ner i deras knä. Gurun bör inte rekommendera någon rigorös disciplin eller levnadsregel. Gurun måste respektera lärjungens alla önskningar. Om gurun opponerar sig överges han omedelbart och fördöms.

KAPITEL XI

Hur kan sådana bortskämda bekvämlighetsälskande personer vinna befrielse Varför skulle en guru beklaga sitt öde, om han inte kan att ta hand om sådana lärjungar? Det är underligt att det finns guruer som klagar när de inte har förmåga att dra till sig sådana lärjungar! Opiummissbrukare, ganjarökare (haschrökare?) är olämpliga att vara guruer. De är bedragare. Hur kan de som använder all sin energi för att klara sitt livsuppehälle vara guruer? Hur kan de som söker att tillfredsställa sina sensuella böjelser vara lärjungar? Dessa är *dhana* penningguruer (*dhana guruer*), dessa är högfärds-lärjungar (*manalärjungar*)! Att betrakta sådana som guruer och lärjungar är att vanära dessa heliga namn.

Vem är då den verkliga gurun? Det är den som undervisar om vägen att göra slut på illusionen (*mohan*). Och vem är den sanne lärjungen (*sishtyan*)? Det är den som försöker kontrollera och besegra det utåtriktade sinnet. Nutida guruer skriker varje dag ut från talarstolarna vad de proppat i huvudet under midnattslampan föregående dygn.. Deras framställning är (bara) som att rapa upp maten man svält en gång, och ingenting annat. De talar som papegojor och upprepar vad de har lärt sig utantill. Till och med barn vet att girighet och vrede måste bemästras, men hos dessa människor sticker girighet och vrede, avundsjuka

och hat, lust och högmod upp sina djävulska huvuden genom minsta ord de yttrar, minsta handling de gör. Om dessa som gör anspråk på att vara guruer inte själva kan behärska dessa tendenser, hur kan då de olyckliga lärjungarna som tar sin tillflykt till dem lyckas?

Om gurun är ytterst självupppoffrande, uppfylld av osjälvisk allomfattande förståelse (*sarvajana-samaana*), en som försöker att upprätthålla sanningen (*sathya*), vars själ är uppfylld av kraftgivande tankar, som försöker trygga sorgfria liv åt alla, som lever ett enkelt och propert liv, bara tillfreds av möjligheten att få visa andra den rätta vägen (*san-marga*) och de goda vanorna, de rätta attityderna och dygderna (*sath-guna*) – då kanske bara några få lärjungar samlas omkring honom. De vill anklaga honom för fel som vanärar honom och sätter hans integritet och äkthet i tvivelsmål! Men gurun kommer att vara lika rofylld som alltid för han lider ingen förlust. Förlusten är helt och hållet lärjungarnas, som inte utnyttjade den stora möjligheten.

Var säker på en sak. Så länge man lever i illusionen att man är kroppen, kan inte Gud förverkligas, hur långt man än vandrar, hur många guruer man än må välja och tjäna. All meditation (*dhyana*), allt upprepande av Guds namn (*japam*), och alla de heliga flodernas (*theerthams*?) vatten ni badar i, kan inte vinna framgång åt er om ni håller fast vid denna villfarelse! Alla era ansträngningar är lika lönlösa som att försöka ösa vatten med en läckande skopa.

Familjeförsörjare som utför sina plikter är hur som helst att föredra framför sådana *sadhuer*; de följer den *dharma* som gäller deras stadium i livet och de går den rätta vägen under oupphörlig hågkomst av Herren och därför förverkligar dessa familjeförsörjare målet. Skulle man begrunda karaktären hos dagens guruer och lärjungar, kunde man skriva volymer; men det vore att använda dyrbar tid till oviktig diskussion. Så vi ska återvända till vårt huvudämne.

För bara att diskutera Krishnas och Arjunas heliga guru- och lärjungaskap (*guru-sishyaskap*) i samma andetag som förhållandet mellan dagens guruer och lärjungar skulle vara ett helgerån. De är unika, ojämförliga, det yppersta paret, ouppnåeliga för några andra. De måste stå som idealet för alla sökare och lärare. Arjuna böjde sig i ödmjukhet och fullföljde samvetsgrant guruns förväntningar, Krishna uppmuntrade vad som verkligen gagnade Arjuna; han tog under noga övervägande vad som verkligen skulle befrämja Arjunas anseende, hans *dharma* och sällhet för själen (*atma-ananda*). Han tog hand om och sörjde för honom, som vore Arjuna livets själva andedräkt för honom. Det var en sådan guru Herren var för Arjuna.

Krishna är världssjälen (*parama-atma*); Arjuna är den individuella själen (*jiva-atma*); Krishna är *Purushotahama* (Herren för alla), Arjuna är *Narothama* (?). Det är anledningen till att de är det idealiska guru-lärjungeparet. Andra är guru och lärjunge bara till namnet. Självsvåldiga lärjungar och maktberusade guruer slösar helt enkelt bort sina liv i fåfång strävan. Krishna är en ocean av kärlek (*prema*); Han vakade över Arjuna som man vakar över ögat eller hjärtat. Han undervisade om helighet och omvandlade till helighet; Han älskade och blev älskad som ingen annan. Det gör gurun till en äkta guru. Och Arjuna? Han var inte heller någon vanlig människa. Hans uppoffring (*thyaga*) är oförliknelig. Vad det än var för krisläge, höll han sig till Krishnas befallning och Krishnas ord; han bar kamratskapet med Herren som den rustning som skulle rädda honom från all skada, som själva kroppen i vilken han vistades, som någonting han måste vårda, stärka och skydda; fastän en mäktig kraft, var han redo att hålla det i bakgrunden om det var nödvändigt. Det är så gurun och lärjungen ska vara

förenade.

Herren som är kärleken förkroppsligad insåg lärjungens uppriktighet och uppskattade hans insikter och då redogjorde han utförligt för honom om *atmakunskapens (atma-jnanas)* fördelar och härlighet. ”*Kauntheya*”, sade han, ”med hjälp av kunskap, kan du se dig själv i Mig, i alla ting; då kommer motsatserna och illusionen som är en följd av dem att försvinna, som mörkret upplöses inför den uppstigande solen.

”Arjuna, Jag känner väl till ditt förflutna och bakgrunden till din födelse. Det var en normal födelse; du är född med gudomliga (*daivi*) färdigheter och ett gudomligt arv. Endast Jag är medveten om det, ingen annan. Eftersom du är omedveten om det fördömer du dig nu som en syndare som dödar släktingar och vänner, lärare och äldre.

”Även om du har syndat, räddas inte syndare? Ånger är nog för att omvandla synd till fromhet. Herren accepterar barmhärtigt ånger och låter Sina välsignelser flöda. *Rathnakara*, ägnade sig åt syndiga handlingar till dess han genom ånger blev ett helgon i det ögonblick han fick upp ögonen för visdomen. Han blev den vise mannen Valmiki. Hans historia är ett bevis på värdet av ånger. Du kanske undrar, är det nog om man är fri från syndernas verkningar? Bör man inte avstå också från de goda handlingarnas (*punyas*) följder? Nå, man *har* friheten att avstå från de goda handlingarnas förtjänster, men man har kanske inte samma frihet att ge upp syndernas (*paapas*) negativa följder. Den rasande skogselden reducerar allt till aska i sin väg; på samma sätt kommer kunskapens (*jnanas*) mäktiga eld att sluka och förinta all synd och alla goda handlingar (*punya*).

”För att få denna heliga andliga kunskap, är en sak nödvändig: Tro, orubblig tro på skrifterna och lärarna, och på förvärvandet av kunskap. Utan allvar som kommit ur tro, kan ingen uppgift, hur ringa den än är, utföras av människan. Därför kan du själv se hur viktig tro är för att vinna kunskap. Tro (*sradda*) är den ojämförliga kassakista som innehåller kontroll av sinnena (*sama*), självkontroll (*dama*), kontroll av sinnet (*uparathi*), vaksamhet, styrka (*thithiksha*), metoden att kontrollera sinnet (*samadhana*), alla eftertraktade egenskaper.

”Tro är bara det första steget. Du måste ha längtat efter att tillägna dig den undervisning Jag meddelar. Detta är mycket nödvändigt. Dessutom måste du vara vaksam; inte ge efter för lättja. Åter igen, du kan råka ut för grupper som inte är likasinnade eller inspirerande. För att undkomma det onda inflytandet från sådant sällskap och stärka ditt sinne för att (kunna) undvika det helt och hållet, är det nödvändigt att behärska sinnena.

”Låt inte tvivlet få makt över dig. Brist på tro eller orubblighet är inte så förödande som tvivlets gift. I dess verkningar och konsekvenser liknar det tuberkelbacillen. Det föds i okunskap (*a-jnana*) och det tränger in i människohjärtats hålrum och förökar sig där. Det är upphovet till olycka.

”Förinta därför denna demon med självkännedomens svärd eller *atma-jnana*. Stig upp Arjuna! Engagera dig i handlingar som plikten bjuder, tro fullständigt på Mina ord, gör som Jag befäller dig, utan någon tanke på resultatet. Var en utövare av *nishkaama karma*. Genom den självuppoffringen kommer du att bli förankrad i kunskapen; du kommer att vinna frihet från förändring, från födelse och död.

Ge upp tanken att du är den som handlar och att resultatet tillkommer dig. Du kan göra detta genom att tillägna Herren både handlingen och resultatet. Då kan inte någon synd

påverka dig, för du är inte den som utför handlingen och handlingen måste ovillkorligen bli helig. Liksom oljan på tungan, collyriumet i ögat (el. på ögonlocket?), lotusbladet på vattnet, följer handlingen dig, men den har inte sitt ursprung i dig (the deed is with you, but /not?/ of you?) Vad du än gör, hör eller ser, förblir du opåverkad, utan handlingar, icke skyldig till att lyssna eller se. Glädjen den yttre världen skänker öppnar dörrarna för sorgen; den försvinner hastigt; men du är evig, själva sällhetens källa, över och bortom all detta, den förkroppsligade *atman* själv. Det är din sanna natur. Du har ingen relation till dessa aktiviteter som kallas handlingar och dessa konsekvenser som du nu felaktigt uppfattar som verkliga. Du är inte den handlande; du är bara vittnet, den som ser! All din förvirring har uppstått ur illusionen att du är den handlande, ur ditt ego och känslan av 'min, mitt'. Lär känna *Brahman*; utför alla uppgifter men avstå från följderna; att ge upp handlingarnas resultat är mycket bättre än att avstå från själva handlingen. Handling utförd utan tanke på resultatet (*Karmayoga*) är mycket överlägsen handling med tanke på resultatet (*karma-sanyasa*.)”

”Nå, överlägsen båda dessa yogor är förening med Gud genom meditation (*dhyanayoga*). Jag ska berätta för dig varför. *Dhyana yoga* behöver stöd av *karmayoga*, därför fick du först undervisning i *karmayoga*. De som avstår från resultaten när de är aktivt engagerade i handling är Mig mycket kära; de är de sanna *sanyasinerna*, de verkliga försakarna. Jag hyser ingen kärlek till dem som slutar med den rituella eldceremonien och avstår från alla aktiviteter förutom att äta, sova och ha begär efter sinnliga nöjen och uppför sig som *Kumbhakarnas* släktingar, är lättjefulla och slösar med tiden. Jag är oåtkomlig för dagdrivare. Den som inte har slutat anstränga sig för att tillfredsställa sina önsknings kan aldrig bli en *yogi* hur flitig han än må vara i utövandet av andliga övningar. Bara den som aktar sig för att bli insnärjd i sinnen och som är oberoende av följderna av sina handlingar kan bli en *sarvasanga-parithyaagi* (en som ger upp allt beroende).”

”*Dhyanayoga* är möjlig bara med denna *nishkaama-karma* som grund. Om inte sinnet är under kontroll och mottagligt för ens befallningar, kan det bli ens värsta fiende. Lev därför i ensamhet så att du kan bemästra sinnen. En häst utan tyglar, en tjur ovan vid oket och en *sadhaka* vars sinnen inte är under kontroll är som en flod utan vatten. Sådana andliga övningar är slöseri med tiden.

”Så stig upp, Arjuna! Utöva *dhyanayoga*. Besluta dig för att kontrollera sinnen genom denna *yoga* och följ den orubbligt, systematiskt, regelbundet, vid en bestämd tid och på en bestämd plats, utan att göra förändringar som det faller dig in. Ett fast system är viktigt för denna *yoga*. Följ det strikt. Ändra det inte efter dina nycker; det skulle medföra mycket ogynnsamma följder. För dem som äter för mycket och blir utmattade av (uppgiften) att smälta maten, för dem som äter mindre och lider av kraftlöshet, för dem som sover för mycket eller för litet, för dem som ägnar sig åt meditation som det 'passar' dem (det vill säga, de som ägnar sig åt den flera timmar en dag eftersom de inte har något annat att göra, och bara gör en symbolisk meditation nästa dag, eftersom de har mycket att göra), för dem som ger fritt spelrum för de sex inre fienderna (begär, vrede /*kama, krodha*/ och de övriga), för dem som inte ger sina föräldrar glädje, och speciellt modern – mer än alla dessa, för dem som hyser tvivel och inte har mycket tro på Herren eller på gurun, vilken de valt och installerat i sitt hjärta – kommer meditationen inte att ge några resultat alls.

Sinnet på en *yogamästare* bör vara som den stilla, klart lysande lågan hos en lampa som står i ett fönster när det är vindstill. Så fort sinnet börjar vackla det minsta, bör du bemöda dig att övervinna den synden och inte tillåta att det irrar omkring. Uppöva den medvetenheten

att du är i allt och känslan av enhet att allt är i dig. Då kan du ägna dig åt och lyckas i alla formerna av *yoga*. Då är du fri från alla distinktioner (allt särskiljande) som t.ex. 'jag' och 'andra', eller '*atma* och *paramatma*'. Andras sorg- och glädjeämnen kommer då att bli lika mycket dina. Du kan då aldrig skada andra; då alla kan älskas och dyrkas i medvetenheten om att de är *Sarveswara* (skapelsens Herre)." Herren Krishna förklarade att de som har vunnit denna klarsyn är de yppersta *yogierna*.

Under tiden är Arjuna ansatt av tvivel och han ber om några förtydliganden och förklaringar så att han kan bli övertygad. "Krishna! Allt du har berättat för mig är mycket angenämt att höra och jag kan lätt föreställa mig att det måste vara en sällhetens (*anandas*) källa för dem som vinner framgång. Men det är så svårt, (så) utom räckhåll för alla. Den *yoga* i vilken man måste inse att allting har samma värde (*samathwam*) är full av hinder även för den fullkomligt utrustade *sadhakan*; vad ska jag då säga om människor som jag, som är vanliga sökare? Är det någonsin möjligt för oss? Krishna! Är sinnet så lätt att kontrollera? Tyvärr! Inte ens en elefant kan dra som det gör; det är i sinnet nyckfullheten odlas; dess envishet är också mycket stor; det är en förskräcklig furie. Det kan aldrig fångas; det kan aldrig stanna på en plats. Försöket att fånga sinnet och tämja det, är som att fånga vinden eller bygga med vatten. Hur kan någon börja med *yoga* med ett sådant sinne? Det ena förefaller lika svårt som det andra: den dubbla uppgiften att kontrollera sinnet och praktisera *yoga*. Krishna, du råder till en omöjlig uppgift, bortom någons förmåga.

Herren log när Han hörde dessa ord. "Arjuna! Du har beskrivit sinnet och känner dess natur mycket bra. Men det är inte en omöjlig uppgift; sinnet *kan* behärras, hur svår uppgiften än må vara. Genom systematisk träning (*abhyasa*) och obeveklig utforskning (*vichara*) och obundenhet (*vairagya*) - kan sinnet kontrolleras. Det finns ingen uppgift som inte kan utföras genom trägen övning. Ha tillit till Herren och öva med den förvisningen att du har styrkan och nåden – och alla uppgifter blir lätta.

"Därför kommer vem som än med beslutsamhet börjar dessa andliga övningar (*sadhana*) att nå det högsta målet, endast tillgängligt för själar som omvandlats genom flera liv. Kom ihåg, den person som har nått *yoga* är överlägsen den som är mästare i rituell *karma*; därför, o Arjuna, sträva efter att bli en *yogi*, att nå denna höga och heliga ställning. Men detta är inte det enda du har att göra. Det finns en tillstånd som är högre än till och med detta. Var och en som fäster hela sin uppmärksamhet på Mig, den som allvarligt mediterar på Mig, och utestänger allting annat, han är överlägsen alla, han är en *maha-yogi* (stor *yogi*).

"Meditationens *yoga* (*dhyana yoga*) och kunskapens *yoga* (*jnana yoga*) är båda två inre discipliner; de är baserade på andliga övningar (*sadhana*) och hängivenhet (*bhakti*). Utan detta är de ouppnåeliga, strävan är i sig förgäves. En *sadhaka* utan hängivenhet, som inte praktiserar andliga övningar är som en trädocka, livlös, omedveten om målet. Det grundläggande kravet är en djupt rotad kärlek till Herren. Hur kan du få det? Genom att lära känna härligheten, storslagenheten, Herrens väsen och egenskaper, Hans *swabhava* (grundläggande egenskap) och *swarupa* (form). Det är därför Jag nu instruerar dig om detta. Jag delger dig skrifternas (*sastras*) visdom helt och hållet, kompletterad med den inre erfarenhetens visdom. Inse att det inte är någonting mer du behöver veta. Av de tusentals sökarna är det bara få som strävar efter att vinna denna kunskap (*jnana*); och av dessa bara någon enstaka individ som når framgång. Alla som börjar når inte målet.

"Arjuna! Lagg märke till att det inte finns någonting som är högre än Jag i världen. Allt är

trätt på Mig som blommorna på en tråd. De fem elementen, sinnet (*manas*), intellektet (*buddi*) och egot (*ahamkaram*)... dessa åtta varianter av skapelsen (*prakrithi*) har frambringat det materiella och det odefinierbara (subtila) (*sthula-sukshma prapancha*) i den. Denna skapelse kallas *a-paraa prakrithi*. Det finns en annan skild från den. Den är känd som *paraaprakrithi*. Den är varken materiell (*sthula*) eller odefinierbar (*sukshma*); den är medvetandet (*chaithanya*) som finns i individen, den skapade världen är dess längtan.

”Herren skapade först den materiella världen och sedan trädde Han in i den som individ och gav den medvetenhet (*chit*), genom Sitt medvetande (*chaithanya*). Detta förklaras tydligt i *Vedaböckerna*. Du måste betrakta *a-paraa prakiti* som den högste Gudens (*Parameswaras*) grundläggande egenskap (*swabhava*) och *paraa-prakiti* som Hans form (*swarupa*). Dröj vid betydelsen av dessa ord och förstå den väl. Det materiella är bundet av diktaten från medvetandet (*chaithanya*), som är fullkomlig härskare, alltid fri.

”*Jivi*” betyder det som lägger beslag på livskraften (*prana*), *jivin* (individen) håller kvar livskraften genom sin skicklighet och intelligens. Den är det inre medvetandet (*antharyamin, atman*), som har trängt in i och upprätthåller allting. Därför är *paraaprakrithi* just *paramaatman* själv. Allt som har blivit uppenbart med samma medvetande måste uppfattas som ett.

”Den döda materien (*jada*) och medvetandet (*chaitanya*) är de två grundförutsättningarna för hela skapelsen. De är det samma som världen, Gud (*prakrithi, purusha*). När medvetandet (*chaithanya sakthi*) hyser tanken på nöjen (*bhoga*) ger det uttryck för världen utifrån dess egen *karma* (*swakarma*). Den materiella världen (*jada*) antar kroppens (*dehas*) form. Båda är Min natur. Kom ihåg att Gud (*Eswara*), som genom dem åstadkommit skapelse, bibehållande och upplösning är Jag Själv. Det finns ingen annan substans än Jag; det finns ingen annan verklighet än Jag. Jag är den första orsaken, den första materian. ’Jag är en; låt Mig bli många’: sålunda beslöt Jag Mig för denna expansion till mångfald kallad skapelsen (*srishti*). Detta beslut påverkade och utgjorde skäl för den ande som hänför (*mayasakthi*) och så skapades kosmos (*mahath-thathwa*). Det var första steget i världens (*prakritis*) utveckling.

”Om ett frö planteras i jorden och vattnas, kommer det att suga upp fukten och svälla inom ett par dagar. Det har ännu inte börjat gro, men detta är den första förändringen. Kosmos uppstår på det sättet. Härnäst, enligt Herrens vilja, sticker en grodd upp. Denna kallas *mahadahamkaram* (?). Från den slår fem löv ut, de fem elementens subtila principer. Hela världen (*jagat*) är en kombination av dessa åtta beståndsdelar; universell energi (*prakrithi sakthi*), kosmos (*mahath-thathwasm*), egot (*ahamkaram*) och de fem elementen eller *panchabhutana*.”

KAPITEL XII

”Kom ihåg att min sanna natur (*A-paraa Prakrithi*), om vilken Jag talar är bara en manifestation av Min kraft (*sakthi*), Min härlighet. Ytligt sett, med det vanliga (gross?) seendet (*sthuladristhi*), kan universum förefalla vara en mångfald; men det är fel. Där finns inte alls många. Det inre medvetandets (*anthah-karanas*) strävan, är mot den Ende; det är den rätta synen (*drishti*). När den inre synen är genomsyrad av kunskap (*jnana*), kommer skapelsen (*jagath*) att ses som *Brahman* och ingenting annat. Därför måste det inre

medvetandet läras att bara intressera sig för kunskap.” Den materiella världen (*jagath*) är uppfylld av Gud (*jagad-isa*). Skapelsen är ingenting annat än skapelsen i den formen. Det är sagt: ”Allt detta är Gud. (*Isavasyam idam sarvam*).

Fastän det endast finns En, framstår Han som många. Låt oss påminna oss ett exempel som refererar till detta uttalande av Krishna. Vi promenerar i kvällsmörkret då man bara ser tingen suddigt; ett rep ligger tilltrasslat på stigen; fastän det bara är en repända har var och en som ser det sin egen uppfattning om vad det är. En stiger över det, tar det för att vara en girland. En annan tar det för att vara en fördjupning gjord av rinnande vatten och trampar på det. En tredje tror att det är en vinranka, en klätterväxt, som har fallit på marken bortryckt från ett träd. Några andra är rädda att det är en orm. (eller hur?)

På samma sätt manifesterar sig den Enda inneboende verkligheten (*Parabrahman*), utan att någon förändring eller omvandling påverkar den, som denna skapade värld (*prapancha*) av mångfaldiga namn och former, orsaken till allt detta skenbara varande är *mayas* (illusionens) skymning. Repet må förefalla vara många saker; det må framkalla olika känslor och reaktioner hos olika människor; det har blivit anledningen till mångfalden. Men det förändras aldrig till de många; det är alltid ett. Repet är alltid repet. Det blir inte girlanden, fördjupningen av vatten, slingerväxten eller ormen. *Brahman* må misstolkas på olika sätt, men den är alltid endast *brahman*. För alla de olika tolkningarna är *brahman* den enda verkliga grundvalen. Liksom tråden för girlanden och grunden för byggnaden, är *brahman* den tråd som genomtränger och håller samman girlanden av individer (*jivier*); den är grunden för världens (*prakrithis*) byggnad. Lagg märke till detta. Tråden och strukturen är inte synliga; bara blommorna och byggnaden är syns. Detta betyder inte att de inte existerar! I själva verket stöder de blommorna och byggnaden. Nå, ni kan lära känna deras existens och värde genom att anstränga er lite och tänka efter. Om ni inte gör er det besväret, undgår de er uppmärksamhet. Dra slutsatser, undersök - och ni kan komma fram till tråden som håller blommorna samman och grunden, gömd i jorden. Bli inte förvillade av innehållet (*aadheya*) till att förneka behållaren, grundvalen, (stödet) (*aadhaaren*). Om ni förnekar den, går ni miste om sanningen och håller fast vid illusionen. Dra slutsatser och använd er urskillningsförmåga; tro sedan och upplev.

Det finns en osynlig grund för det sedda; för att förstå det osedda är det bästa hjälpmedlet utforskning; och det bästa beviset är erfarenheten. För dem som har upplevt behövs inte någon redogörelse.

De individuella blomknopparnas (beads, kulor?) egenskaper och förutsättningar är inte alls viktiga; de bör inte distrahera vår uppmärksamhet. Koncentrera er heller på den inre verkligheten, alla knopparnas grund, *brahman*, detta är den viktigaste ambitionen. Det må finnas många olika slags blommor i en girland, till och med oansenliga (*thamasiska* individer) eller prunkande (*rajasiska* individer) eller rena vackra (*sathwiska* individer) men tråden, grunden, *paramatman*, är oberoende av dem alla. Den är opåverkad; den är sanning (*sathya*), evighet (*nithya*), renhet (*nirmala*).

Blommor kan inte bli en girland utan tråden; likaså förenar *brahman* alla individer. Ni kan inte skilja de två åt i alla ting och substanser; *brahman* uppfyller allting. De fem elementen är bara dess manifestationer. Den är den inre bevekelsegrunden, osedd av dem som bara ser till ytan. Den är den inre drivkraften (*antaharyamin*), med andra ord. Det var därför Krishna sade: ”Jag är vattnets smak (*rasa*); Jag är solens och månens strålgans,

(*prabha*); Jag är Om (*pranava*) i *vedaböckerna*; Jag är ljudet i rymden (*akasa*); Jag är hjältemod, äventyr och längtan (*pourusham*) hos människan.”

Låt oss begrunda ämnet *pranava* (Om) , vilket har nämnts. Krishna sade att *pranava* är det som ger *Vedaböckerna* liv, eller hur? *Vedaböckerna* är ansedda som 'utan början' (*an-aadi*). *Pranava* omtalas som *Vedaböckernas* själva andedräkt, *Vedaböckerna* som själva är bortom all början. Uppfatta det så att *pranava* är den subtila essensen, den underliggande formen hos varje partikel och substans i universum.

Det finns två delar hos varje enskild substans i universum: Namn och form, *nama* och *rupa*. Tag bort dessa och det finns inte längre något *prapancha* eller universum längre. Formen uppfattas och kontrolleras av namnet. Formen är beroende av namnet; därför om ni resonerar er fram till vad som är mest varaktigt, kommer ni att finna att namnet är evigt (*nithyam*) och formen är icke evig (*a-nithyam*). Tänk på det faktum att personer som har åstadkommit förträffliga arbeten av olika slag, utfört förtjänstfulla handlingar, byggt sjukhus, skolor, tempel eller platser för tillbedjan; nu, även när deras form inte kan ses i världen av människorna, kommer deras namn med all den berömmelse som är förknippad med dem att för alltid vara närvarande i människans minne, eller hur? Formen består endast under en kort tid; men namnet forlever.

Namnen är otaliga, liksom formerna. Men det är en sak som ni måste ta i beaktande här, en sak som ligger inom allas dagliga erfarenhet, från den lärde ner till den mest okunnige: bokstäver (*akshara*). I telugu finns det 52 bokstäver; i engelskan är det bara 26. Även om ni staplar hela den litterära utgivningen på telugu eller på engelska och staplarna reser sig höga som berg är allt sammansatt av antingen de 52 telugubokstäverna eller de 26 engelska, inte en enda bokstav mer.

På samma sätt finns det i den mänskliga kroppen sex nervcenter, alla med lotusblommans form. Alla de sex lotusformerna har en bokstav eller ett ljud förknippat med varje kronblad. Liksom tungorna i ett harmonium avger varje kronblad vid beröring ett distinkt ljud. De skarpsinniga kan tvivla på detta påstående; om kronbladen sägs röra sig, vem eller vad rör dem? Jo, kraften som rör dem är det ursprungliga, obemärkta, obestämbara ljudet (*anaabathadhwani*), som uppkommer utan ansträngning, utan hänsyn till den medvetna viljan. Den är *Pranava*. Liksom blomknopparna på tråden är alla bokstäverna och ljuden de representerar uppträdda på *Pranava*. Det är betydelsen av påståendet att Han är ”*Vedaböckernas Pranava*”. Krishnas undervisning är att ni ska låta ert sinne uppgå i *Pranava*, vilket är den universella grunden.

Sinnet har en medfödd tendens att gå upp i vad än det får kontakt med; det har behov av det. Därför är det alltid upprört och rastlöst. Men genom ständig övning och fostran kan det ledas till *Pranava* och läras att gå upp i det. Det dras också naturligt till ljud. Det är anledningen till att det jämförs med en orm. Ormen har två primitiva förmågor: ett, dess slingrande sätt att ta sig fram och två, dess tendens att bita allt som kommer i dess väg. Dessa två egenskaper är också människans kännetecken. Hon söker också hålla fast och äga allt hon fäster ögonen på. Hon rör sig också slingrigt.

Men det finns ett förtjänstfullt drag hos ormen; hur giftig och dödsbringande den än må vara till sin natur, när tonerna från ormtjusarens instrument ljuder, reser den sitt huvud (it spreads its hood) och går upp i det välljudet, glömmande allt annat. På samma sätt kan också människan, genom övning, uppgå i *pranavas* sällhet. Denna *sabdopasana*

(Ljudövning?) är ett viktigt medel för att uppleva *paramatma*, som är ”*Vedaböckernas Pranava*”. Han är ingenting annat än ljudet (*sabda*). Det är anledningen till att Herren har sagt att Han är ”människans vitalitet” (*pourusha*). *Pourusha* är vitaliteten, människans *prana* (livsens). Utan den har inte människan någon mänsklighet. Hur stark den hämmande kraften från tidigare liv än må vara, måste den böja sig för styrkan av äventyr och bragd som kommer från livskraften (*pourusha*). Omedveten om denna makt, är den dåraktiga människan förledd att förbanna sitt öde, förbanna de ”oundvikliga” följderna av vad hon fruktar är ’resultatet av handlingar i tidigare liv’ (*prarabdha*)!

Var och en måste använda livskraften (*pourusha*) för utan den är livet självt omöjligt. Att leva är att kämpa, sträva och uppnå. Gud har skapat människan så att hon skulle bruka ’livskraftens’ förmåga och vinna seger. Hans syfte är inte att göra människan till en konsument av föda, en börda på jorden, ett djur som är slav under sina sinnen. Han syftade inte till att skapa en svärm av lättingar och dagdrivare, som skyr hårt arbete och samlar på sig fett, växer till monstruösa former. Han skapade inte människan med den tanken att hon skulle, medan hon levde, glömma sin skapare och förneka *atman* och ströva omkring som djur, och tillåta både intelligens och urskillningsförmåga att förspillas, att gå omkring utan den minsta tacksamhet till Givaren av alla de gåvor hon konsumerar och njuter av!

Skapelsen (*prakrithi*) straffar också dem som exploaterar den av självhävdelse i det de säger: ”Detta är mitt, det där är också mitt, det tillhör dem som tillhör mig.! Den straffar dem hårt som bryter mot hennes oskrivna lagar; det är skälet till att Krishna mycket detaljerat beskriver sättet för tillbedjan (*upasana*) för Arjuna, för tillbedjan använder skapelsen för att nå Herren som är bortom den.

”Arjuna! Många människor som bemödar sig om att tillbe Mig oavbrutet beger sig till den djupa skogen. Det är ett oförnuftigt steg. Man behöver inte söka till djungeln som om Jag bara vore där. Det finns ingen plats där Jag inte är; det finns ingen form som inte är Min. Jag är de fem elementen: jord, vatten, eld, luft, eter! Var kan du finna en plats utan något av dessa fem element? Det behövs ingen speciell plats för att uppleva Min närvaro och Min härlighet, för Jag är allt, överallt, alltid. Eldens eldiga natur är Jag Själv. Jag är livet i alla levande varelser. Jag är styrkan hos de starka, den styrka som är utan girighet och lust. Det är Min natur som förmår varelser att begära rättskaffens (*dharmiska*) ting och utkomstmöjligheter.

”När Jag säger styrka menar Jag naturligtvis intellektets styrka, *buddhibalam*. För världen känner till många olika slags styrka: *Dhanabalam*, som kommer från rikedom; *vidyabalam*, som kommer från lärdom; *janabalam* som kommer från medvetandet om att man har många anhängare; *manobalam* som uppstått ur en beslutsamhet, *dehabalam*, som bara är muskelkraft etc. Alla dessa olika slags styrka ska anses vara Mina för Jag är den högste Guden. Alla former av styrka måste vara utan begär och beroende (*kama* och *raga*). Om begär och beroende finns med, då blir styrkan bestialisk, inte gudomlig; det är *pasubalam*, djurisk styrka, inte *pasu-pathi-balam* (Guds styrka?)

”*Kama* betyder ett så stark begär att äga ett ting att även när det inte finns någon möjlighet att lyckas skaffa det trånar sinnet efter det. *Raga* är känslan att ett ting måste vara i ens ägo, även om det är tydligt att det inte kan förbli där länge, för det är när allt kommer omkring ett flyktigt ting. *Ranjana* är roten till ordet *raga*. *Ranjana* syftar på förmågan att ge glädje. Vilken slags styrka det än må vara som är förgiftad av endera av dessa två kan inte göra anspråk på gudomligt värde.

”Några former av styrka når höjd och djup, i enlighet med det status ägarna tilldelar dem, t.ex. rikedom. Om en ond människa blir rik, skapar det fåfänga, högmod, grymhet och förakt. Om rikedomen tillfaller en god människa används den i välgörenhetens och det goda arbetets tjänst. Fysisk styrka används av de onda för att skada andra medan de goda använder den för att skydda andra från skada.”

Här måste man lägga märke till en annan sak. Krishna sade att även vrede (*krodha*) och girighet (*lobha*) som står i motsatsförhållande till rättfärdighet (*dharma*) är det gudomligas uttrycksformer. Därför, varför upprepa det tusen gånger: alla känslor, alla former, alla ting och varelser har uppkommit ur den högre (*paraa*) och den lägre (*a-paraa*) naturen hos precis samma gudomliga essens. Men för att hysa högre känslor och emotioner, måste man vänja sig att se Honom i de högre känslorna, de högre formerna och de högre varelserna. Ändå får man inte slippa undan med den tanken att bara det högre är gudomligt och att det lägre inte är det. Det är inte riktigt; den materiella världen med alla dess *satwiska*, *rajasiska* och *tamasiska* ting, reaktioner och impulser.... Allt har sitt ursprung i Gud. Denna övertygelse kan växa hos en och bli orubblig bara genom att man resonerar sig fram till det och får dess sanning bekräftad.

Herren Självt förklarade: ”Arjuna! Allt detta har sitt ursprung i Mig, allt detta existerar i Mig; men kom ihåg, Jag är inte beroende av detta; kom ihåg; Jag är fri från allt detta.” Här har vi två synpunkter; individens (*jivins*) och Herrens. Individens har den tvåfaldiga upplevelsen av gott och ont, Herren ser inget motsatsförhållande alls. När allt är Gud, när Gud är den inre *atman* i alla, hur kan det finnas två, en god och en annan ond?

Nu kan vanliga människor hysa en del tvivel beträffande detta. Herren säger att alla ting både bra och dåliga har sitt upphov i Honom och att Han är den ursprungliga orsaken; men på samma gång förklarar Han att Han varken är bunden eller påverkad av de positiva eller negativa konsekvenserna av det som Han sålunda har skapat! Han säger att Han inte har någon relation till dem och att Han är över och bortom det Han är ursprunget till.

Ni skulle kunna dra den slutsatsen att inte heller människan är det minsta ansvarig för det goda och det onda som genom henne görs av det gudomliga, att hennes sanna natur är bortom både gott och ont, att hennes handlingar, hur onda de än må vara, i verkligheten dikterades av Herren Självt, ty människan har ingenting hon kan hävda som sin handling. Sant; men tron på denna inställning att ”ingenting görs av er”, att ”allt är Herrens vilja som arbetar genom er”, måste vara fast, uppriktig, djup och orubblig. Det får inte finnas något spår av ego: Om det är så, då har en sådan människa med säkerhet uppnått livets högsta mål. Hon är synnerligen välsignad. Denna verklighet måste man lära känna; denna kunskap måste vara djupt förankrad. Den som har övertygelsen att allt detta är Gud, att han inte har någon slags relation eller släktskap med den materiella världen, att han är över och bortom den; han är förvisso den *sathya-jivi*, den individ vars vistelse här har varit mödan värd.

Ord är emellertid meningslösa; ni må upprepa som en papegoja vad som har lärts ut länge, särskilda stående uttryck som ”Allting är Herrens”, ”Jag är bara en docka; Han drar i trådarna och jag dansar som Han vill.” ”Ingenting är mitt; jag utför bara Hans vilja.” Men vad brukar ni göra? När en berömvärd handling utförts, hävdar ni att den är er egen; när en klandervärd handling gjorts, tillskriver ni den Herrens påverkan. Ni skriker ut från talarstolarna tills era halsar blir torra att ni vann på grund av er egen ansträngning, ära, ert eget rykte, status och era egna normer, er auktoritet och ställning, er förmögenhet och era ägodelar, färdigheter och prestationer; men när det kommer till att erkänna er del i att skörda

vanrykte och nederlag, ondska och orätt, överför ni behändigt ansvaret på Herren genom att säga, ”Jag är bara ett redskap i hans händer, Han är Herren, jag är bara ett verktyg.” Detta har blivit en vana hos dagens människa. Nej, det har utvecklats till ett mode. Människor svänger från ” jag” till ”Han” som klockans pendel. Detta är rent bedrägeri, tomt andligt hyckleri.

Sinne, ord och handling måste genomsyras av tron att allt är Hans spel; det är den rätta vägen: Det är en mänsklig svaghet att dela upp ting i goda och onda; att tillvita Gud detta är en skändlighet. Det kan ibland tyckas som om Herren Själv har denna svaghet, men det är en övergående fas, ett moln som skymmer Hans härlighet, inte en brist som vidlåder Honom.

Fastän gunorna kommer från Herren är Han opåverkad: röken stiger från elden, men elden påverkas inte; molnen formas och rör sig på himlen; men himlen påverkas inte av dem. Allt är fäst vid Honom, som kulorna på ett radband; men Han är fri, oberoende. Universum är grundat på Honom men Han har inget behov av universum som grund.

Tag exemplet med tyget; det är baserat på tråd, det är beroende av tråden; men tråden beror inte av tyget, den är opåverkad, oberoende av tyget. Krukan är beroende av leran, men leran är oberoende. Återigen, tyget är tråd, krukan är lera. Leran är *brahman*; krukan är den materiella världen. Tråden är *brahman*, tyget är den materiella världen, *prakriti* (universum av *namarupa*, av mångfaldig förändring). Bortse från utseendet, formen och namnet – krukan är bara lera. Bortse från tygets utseende och namn; observera de grundläggande ting som förblir i och på grund av tyget, då vet ni att det bara är tråd. Utan lera har man ingen kruk; utan tråd kan det inte finnas något tyg. På samma sätt, utan *brahman* kan det inte finnas någon skapelse. Det är sannare att säga att allt är *brahman* än att säga, ”*brahman* är i allting.” Det är storslagnare att förstå sig *brahman* som *Sarva-aadhaara*, alltings grund, än att uppfatta den som *sarvabhutha-antharaathma*, alla varelsers inre verklighet. Detta är sanning.

KAPITEL XIII

Detta universum är i sig självt en överbyggnad, med *Paramatma*, det gudomliga som grund; detta är uppenbart, det andra är det verkliga (?). Människor ignorerar grunden och begär det som bärs upp av grunden. De stannar inte för att ta reda på hur detta (?) kan existera utan en grund! Det här är också ett exempel på ett felaktigt synsätt (*dristhi-dosha*). När detta rättas till kan Skaparen (*srishti-kartha*) ses. När synfelet avlägsnats, kan detta universums skapare uppfattas.

Detta ämne tog Arjuna upp med Krishna. Han bad: ” Skulle du i detalj vilja tala om för mig, vad ett felaktigt synsätt är, O Krishna?” Han försökte också få veta hur felet uppstod och utvecklades. Nu är inte Arjuna bara en vanlig individ. Han är inte en som nickar instämmande vad som än berättas för honom. Han är modig nog, att hejda Krishna mitt i en mening om han känner tvivel uppstå i sinnet. Han hade det nödvändiga modet och den nödvändiga orubbligheten. Han envisades tills han fick ett svar från Krishna som kunde bekräftas genom erfarenhet, det var i enlighet med den visdom som finns bevarad i skrifterna (*sastrana*). Därför svarade också Herren genast, med ett leende.

På denna fråga om ett felaktigt synsätt hade Krishna svaret. Han sade: ”Lyssna Arjuna! Mellan Mig och detta universum rör sig *maya*, kallad illusion. Det är verkligheten en svår uppgift för människan att se bortom illusionen, för den är också Min. Den är av samma substans; man kan inte anse den skild från Mig. Den är Min skapelse och under Min kontroll. Den kan i en handvändning få även den mäktigaste bland män att falla huvudstupa! Du

kanske undrar varför den är så svår att besegra. Det är naturligtvis på intet sätt lätt. Bara de som är helhjärtat fästa vid Mig kan besegra denna illusion. Arjuna, tag inte illusionen för att betyda något motbjudande ting som har kommit ner någonstans ifrån; den är en egenskap hos sinnet; den får dig att ignorera den sanne och evige Guden (*paramatma*) och istället uppskatta allt som kännetecknar den skapade mångfalden av namn och form. Den orsakar den felaktiga tron att kroppen är Självet, istället för den Förkroppsligade (*dehan* istället för *dehin*). Illusionen är inte något som var och som ska försvinna; inte heller är den något som inte var, men som senare kom och är. Den har aldrig funnits, den finns inte och kommer aldrig att finnas.

”*Maya* är namnet för ett icke existerande fenomen. Men detta icke-existerande ting kommer inom synhåll! Den är lik hägringen i öknen, en vidsträckt vattenyta som aldrig fanns eller finns. Den som känner till sanningen ser den inte; bara de som är okunniga om öknens natur attraheras av den. De rusar mot den och upplever sorg, utmattning och förtvivlan. Liksom tilltagande mörker i rummet, döljer rummet självt, som mossa som växer på vattnet döljer själva vattnet, som grå starr som utvecklas i ögat döljer synförmågan, fäster sig också *maya* vid vad som än hjälper den att växa. Den övermannar de tre *gunorna* och de tre gudarna. Det vill säga, alla som identifierar sig med det begränsade, det namngivna, det formade, det individualiserade, påverkas av den. Identifikation med individen (*jiva-bhramthi*) åstadkommer det. Identifikationen med *thath thwa* – det där-det här väsendet- (*thaththwa-bhramthi*) avlägsnar den. Den gömmer ens verkliga väsen, *thathwan*; den har inte makt över dem som en gång lärt känna *thathwan*.

”Arjuna, du kanske undrar om denna *maya*, som genomtränger och skadar själva platsen den utgår ifrån, inte har vanärat Mig, som den har blivit till i. Det är naturligt att sådana betänkligheter uppkommer. Men de är obefogade. *Maya* är orsaken till hela den här materiella världen (*jagath*), men den är inte upphovet till Gud. Jag är auktoriteten som styr *maya*. Den här världen som är resultatet av *maya* rör sig och fungerar enligt Min vilja. Därför kan vemhelst som håller sig till Mig och handlar enligt Min vilja inte skadas av *maya*. Den erkänner dessa personers auktoritet också. Den enda metoden att betvinga *maya* är att skaffa sig kunskap (*jnana*) om det universella och att återupptäcka din egen universella natur. För du tillskriver det som är evigt livets begränsning och det är detta som orsakar *maya*. Hunger och törst är livets kännetecken. Sorg och glädje, begär och fantasi, födelse och död är kroppens kännetecken. De är alla *icke-atma*, *oatmiska*. De är inte det universellas, *atmans* kännetecken.

”Att tro att det universella som är du är begränsat och underkastat alla dessa *icke atmiska* kännetecken, det är *maya*. Men kom ihåg att *maya* inte vågar närma sig någon som har tagit sin tillflykt i Mig. För dem som har fäst sin uppmärksamhet på *maya*, verkar den som ett oändligt stort hinder. Men för dem som fäster sin uppmärksamhet på Gud kommer *maya* att visa sig som Gud (*Madhava*)! Man kan komma över *mayas* barriär antingen genom att inta attityden av enhet med den oändlige Guden eller attityden av fullständigt överlämnande till Herren. Den första kallas kunskapens *yoga* (*jnanayoga*), den andra kallas hängivenhetens *yoga* (*bhaktiyoga*).

”Alla människor får inte den inre driften att besegra *maya* genom att överlämna sig helt till Herren. Fel eller förtjänster som hopats under många liv är avgörande för detta ställningstagande. De som bara har samlat på sig fel kommer att jaga efter sinnenas flyktiga nöjen. De hänger sig åt mat och förlustelser liksom djuren; de anser att detta är livets syfte; de ägnar inte Gud några tankar; de tycker illa om de dygdigas och godas sällskap; de avviker

från de goda handlingarnas väg; de blir utstötta från Guds rike.

De, å andra sidan, som har skördat förtjänster strävar efter att växa i dygd genom upplyftande tankar och kontemplerandet över den Gudomliga Närvaron och de längtar efter Herren. Sökare som dessa kan dras till Herren genom lidande eller nöd eller törsten efter kunskap eller iver att vinna visdom. Men det faktum att de vänder sig till Herren för bistånd visar att de har nått den högre vägen efter att ha levt många liv.”

Gitan godtar inte gärningar utförda med avsikten att dra nytta av dem eller med resultatet som det främsta motivet (*sa-karma*). Det är bara handlingar som utförts utan avseende på vinsten (*nish-kama karma*) som räknas, som kommer att befria er från illusion.

Nu kan man känna tvivel när det gäller den som vänder sig till Herren för hjälp i sitt lidande (*aartha-bhakthan*). Man kan ställa sig frågan om en sådan person kan kallas en hängiven (*bhaktha*). Det finns ingen enda människa på jorden som inte saknar ett eller annat. Var och en beror av någon annan för att få sina behov tillfredställda, eller hur? Nu är det i och för sig fel att ha sådana behov, behov som relateras till ting; och att förlita sig på en människa som en själv för att få dem tillgodosedda är ett ännu större fel. *Aartha-bhakthan* vänder sig inte till människan, utan till Herren, som han litar på och vördar: Han bönfaller Honom bara enträget att uppfylla hans önskningar. Fastän det är fel att hysa önskningar, undviker han det större felet att sätta sin lit till underlägsna redskap. Därför är han överlägsen, eller hur? Man kan förstå överlägsenheten i hans attityd när man vet, att det inte är vad man behöver som är viktigt, utan vem man ber tillfredställa behoven. Målet är Herren; Han är givaren. Endast Hans nåd kan ge välsignelser;...när denna tro är orubblig kan ni vara säkra på att *aartha-bhakthan* verkligen är värdig.

De första tre av de olika slags hängivna som nämns i Gitan – den lidande och betryckta människan (*aarthan*), den fattige (*artha-arthin*) och sökaren efter kunskap (*jijnaasun*) tillber alla Herren i en förtäckt (implicit) form, som oförnimbar § (*paruksha*). De söker Herren som ett medel för förverkligandet av sina önskningar eller mål. De kommer naturligtvis alltid att vara i en sinnestämning av bön och tillbedjan och alltid minnas Herren.

Den vise (*jnanin*) den fjärde typen som nämns i Gitan har *ekabhakthi*, medan de andra har *anekabhakthi*, de är fästa vid de saker eller tillstånd de önskar sig och på grund av detta är de även fästa vid Gud. De är inte endast hängivna Herren, utan även den materiella världen. Den vise vill inte lyfta sina ögon mot något annat än Herren. Även om han gör det, ser han bara Herren vart han än kastar sina blickar. Det är anledningen till att Herren har förklarat att den vise är honom kärast. Naturligtvis är alla lika för Herren; men bland dem som har nått Hans närhet och finns där, är kärleken (*prema*) oförbehållsam, omedelbar, direkt uppfattad och möjlig att uppleva (*prathyaksha*). Därför kan man dra den slutsatsen att den vise är Herren närmast och därför den käraste.

Det är naturligtvis eldens natur att värma er när ni darrar av köld. Men hur kan den hjälpa er att hålla er varma om ni inte närmar er den utan håller er på avstånd. På samma sätt, de som på allvar vill avlägsna de världsliga sjukdomarnas kyla måste söka kunskapens eld, vilken vinnes genom Guds nåd, och genom att vara i Guds omedelbara närhet.

De andliga sökarna föreställer sig ibland mitt under sina strävanden att Gud är mindre storslagen än Han verkligen är! De upplever att Herren behandlar syndare och helgon, goda och onda, visa (*jnanier*) och okunniga (*a-jnanier*) olika. Detta är felaktiga slutsatser. Herren

delar inte upp människorna så. Om Han verkligen gjorde det, skulle ingen syndare ens en minut kunna överleva Hans vrede på jorden. Alla lever på jorden, eftersom Herren inte gör någon sådan åtskillnad. Denna sanning känner endast den vise till. Andra är omedvetna om detta. De lider under den falska övertygelsen att Herren är någonstans långt, långt borta från dem.

Den vise är utan illusion, han är opåverkad av *gunorna: rajas, thamas* och till och med av *sathwa*. Kunskapssökaren (*jijnaasyn*) är emellertid annorlunda. Han använder tiden till oavbruten kontemplation över det gudomliga, till fromma handlingar och heliga tankar. Och de andra två, *arthaarthin* och *aarthan*, de samlar upplyftande erfarenheter och grubblar över det verkliga och det överkliga och omvandlar sig till kunskapssökare (*jijnasier*). Och senare blir de visa (*jnanier*) och är räddade. Målet nås sålunda steg för steg. Man kan inte nå det med ett språng.

Detta kan lättare förstås genom ett exempel; kunskapen (*jnana*) är som snälltåget. Det vill säga passagerarna behöver inte stiga av och gå på ett annat tåg för att nå destinationen. Kunskapssökaren (*jijnasun*) har stigit på en vagn på snälltåget; han behöver inte heller stiga av och gå på ett annat tåg, men vagnen kommer att hållas kvar och kopplas till andra tåg på linjen; och till slut kommer han till den plats han vill nå. Den lidande (*Arthan*) stiger på det ordinarie tåget och eftersom hans vagn inte är 'direkt' eller han befinner sig på ett snälltåg, måste han stiga av på flera ställen utefter vägen och vänta tills ett annat tåg kommer förbi, så att han kan nå målet i etapper. Det är en lång och ansträngande resa. Men, trots dessa svårigheter, kan den fullföljas (av *arthan*) om han är uthållig. Målet nås av alla, det är bara processen och hastigheten som är olika. Det är inte underligt att Herren har tillkännagett mer än en gång att alla dessa fyra slags hängivna är 'Mina egna'. Varför har Han gjort det? Eftersom de alla söker samma höga mål.

”Sträva därför alltid efter det oändliga, det omätbara. Begränsa inte era önsknings till det lilla. Det är de giriga som begär futtiga ting. De som längtar efter Herren är generösa, storsinta,” sade Krishna.

Den vises hängivenhet (*bhakthi*) är vad som benämns direkt hängivenhet (*sahajabhakthi*). De andras hängivenhet kan kallas vunnit hängivenhet eller indirekt *bhakthi* (*gouna-bhakthi*). Den vise uppfattar Herren som sin egen *atma*; hans hängivenhet är tillgivenhet för eller kärlek till Gud (*anu-rakthi*). Det sägs att 'kärlek till det vördnadsvärda är hängivenhet' (*'poojyaeshvanura ago bhakthi'*) sade Krishna. Den vise blir en vis som ett resultat av de meriter han samlat under många liv. Det är inte ett stadium man uppnår spontant; det är inte tillgängligt till ett visst pris som en vara i affärer. Det är inte en nyttighet som kan säljas. Det är höjdpunkten på den andliga strävan som utövats under många liv. Det är önskvärt att många bra läkare utbildas för att tjäna folket. Men endast år av studier och erfarenhet kan tillhandahålla dem; om de som inte har behörighet förordnas till läkare på sjukhusen och om de börjar ordinera och operera, måste de oundvikligen döda där de skulle bota. På samma sätt, om en person har blivit en vis i dag, kan ni föreställa er de årtal av andliga övningar som förde honom till denna höjd. Detta arv av andliga impulser från tidigare liv främjar också hans strävan.

Alla slags människor benämner sig nu *jnanier* (visa). De kanske inte vet att en vis utmärks av vissa kännetecken. Märket som bevisar att han är äkta är, naturligtvis, hans förklaring grundad på hans egen erfarenhet ” Gud (Vasudeva) är allt detta”. (*'Vaasudevassarvamidam'*). Att tillägna sig den erfarenheten och vara orubblig i den förvisningen är det sanna tecknet på

en vis. Med Vaasudeva menas här inte Guds (Vasudevas) son, utan Han som har gjort alla varelser till Sitt hem, Sitt *nivaasa*. Det är bara en person som förnimmer Herren i alla varelser som förtjänar att kallas en vis. Om istället andra kallar dem för visa, är de detta bara till namnet. De har ingen äkta erfarenhet av kunskap (*jnana*). Vad exakt är denna *jnana*? Det är att äga den kunskap som gör det möjligt för er att ha kunskap om allt; och därför sätter er i stånd att klara er utan kunskapen om allt annat.

Detta är den höjd den vise (*jnanin*) når. Å andra sidan kan ingen göra anspråk på att vara en vis som bara har lärt sig några verser utantill, eller skummat igenom några böcker, eller stigit upp på estrader tillsammans med tio stycken andra och föreläst under timmar med lärdomens hela glans, och hasplar ur sig otympliga meningar (som en trollkarl och hans trådboll?), och låter strömma ut vad som tidigare svalts. Vi har ett stort antal sådana självutnämnda visa som går omkring nu. Deras kläder är orange, men deras hjärtan är onda (their dress is ochre, but thier hearts are ogre). Nå, hur kan stenar blänka som ädelstenar. Alla stenar är inte dyrbara ädelstenar. Vem vill värdera en sten som likvärdig med en ädelsten? Bara dårar kommer att förvillas. Ty de känner varken till det ena eller det andra.

Sri Krishna förkunnade i Gitan ”Gud är allt detta” (*Vaasudevassarvamidam*), det förnämsta av alla mantra, just för att bekämpa sådana falska visa, vilkas uppträdande Han förutsåg. Detta enda mantra är nog för att frälsa hela mänskligheten. Detta är Hans indirekta gåva... betrakta det som en sådan och koncentrera er på det och dess mening. Detta är det högsta goda; detta är det högsta målet. Dessa sex stavelser kan ensamma göra människors liv värda att leva. Det finns många som utan den inre alltid närvarande erfarenheten av dessa ord kallar sig *mahatma*, *jagadguru*, *bhagavan*, *paramahansa*, *jnani*, *thyagi*, *aananda* etc och som tyvärr, fastän falska, vinner allmänt gehör bland människor som äkta. Ingen gav dem dessa titlar; de valdes och antogs av deras nuvarande ägare och bars som fjädrar för att fånga människornas blickar. De är inte äkta och därför slocknar glansen snart nog. Utsidan är försakelse (*sanyas*) men insidan är alltför full av begär (*athyaas*). Utvändigt är formen disciplinerad (*yoga*), men invändigt lider de av sjukdom (*roga*). Deras namn talar alla om sällhet, men de irrar omkring i gränderna. Deras ord är (som) honung; deras handlingar är enfaldiga och ofta komiska. En familjeförsörjare som är upptagen av sitt livsstadiums dagliga plikter är andligen mycket bättre än dessa utklädda exempel på ”uppoffring och disciplin”.

Huvudorsaken till nedgången i Indiens kultur och dess gamla livsstil och moraliska redbarhet är denna: det onda som sådana bluffmakare gjort sig skyldiga till. Tron på Gud har minskat av samma anledning. De råder till uppoffring (*thyaga*) men längtar efter sinnesnjutningar (*bhoga*). De förhålligar moralen, men verkar genom hat. Detta beteende riktar ett hot mot försakelsens (*sanyasas*) själva grund; de rusar oundvikligen mot undergången. Där ord och handlingar inte är samordnade, där finns det inte ett spår av sanning.

Nå, familjeförsörjare håller sig mer eller mindre orubbligt till sanningen. Det finns bland dem många som är utan hat, har rena obefläckade hjärtan och som vandrar på moralens och dygdens väg. Men vi finner att *thyagierna* och *yogierna* som utger sig för sådana är fulla av allsköns hat och begärets alla yttringar. De snärjs av begären och misslyckas att övervinna dem (?). Egoism, avund, exhibitionism åstadkommer slutet på *sadhakans* alla ansträngningar. Därför måste sökare och hängivna alltid vara vaksamma; de måste hålla sig borta från alla dessa icke önskvärda drag och de bör försöka växa i kontemplationen över Guds härlighet; och i utövandet av moral; ivrigt sträva efter att uppleva fullkomningens (uppnåendets) salighet. Den saligheten måste sedan delas med världen. Detta kommer att vara början till

dess fred och välstånd.

Krishna syftade på sådana verkliga visa (*janier*) när Han sade att världen kommer att stråla av härlighet genom de visa. En människa utan kunskap är som ett hem utan ljus.

KAPITEL XIV

”Det finns inte något som kan jämföras med kunskap” (*”Nahi jnanena sadrsam”*). Och vad är kunskap (*jnana*)? Det som gör det möjligt för er att ta er över detta förändringens hav, detta *sam-saara*. Den är naturligtvis av två slag: den första är saklig (objective) kunskap (*vishayajnana*) och den andra fullständig (integral) kunskap eller *a-bhedajnana*.

Det första slaget är kunskap om världen; den andra är kunskap om *brahmans* och den individuella *atmans* identitet, vilken kallas *a-bheda* eller odifferentierad eller fullständig kunskap. Denna kunskap är inte en funktion av intellektet (*buddhi*); den är en del av något bortom det; något som är vittne också till intellektets aktiviteter. Den gör slut på illusionen om denna konstanta föränderlighet, felaktigt uppfattad att vara en verklighet; den avlägsnar fruktan från människans hjärta; den uppenbarar för henne *brahman*, vilken hon och allt detta är. Därför kallas den den rätta kunskapen (*samyak jnana*), den närmaste kunskapen (*sameepa jnana*).

Det finns två vägar på vilka människan kan närma sig denna fullständiga kunskap (*a-bheda jnana*); den inre och den yttre. Den yttre *sadhanan* (andliga övningen) är *”nishkama karma,”* att engagera sig handling utan intresse för resultatet av dessa handlingar eftersom de tillägnats Gud. Den inre *sadhanan* är *dhyana* (meditation) och *samadhi* (ett tillstånd av fullständig jämvikt). I *vedantisk* terminologi kallas detta *nididhyasana*. Lyssna och meditera över vad du har lyssnat till – dessa två steg är grunden för denna inre koncentration (*nididhyasana*). Utan dessa är det omöjligt att uppnå meditationsstadiet.

Detta är betydelsen av vad som kallas sinneskontroll, *atma-samyama*, att vara oberoende av den yttre, sinnliga världen, att dra tillbaka sinnet från den yttre världen. Detta är allt livs mål; att lära känna *paramatman* och uppnå befrielse. Det kan inte finnas något andra syfte för människan. Hon har fått livet, inte för att bygga hus, skaffa sig egendomar, samla rikedomar, föröka sin avkomma, förtjäna titlar eller nå upp till det sociala livets högre rangordningar. Hennes storhet är inte beroende av sådant. Den viktigaste framgången i livet ligger i att vinna varaktig sällhet; bestående räddning från sorg och oro.

”*Srinvanthu viswe amruthasya puthraah!*” lyder ropet. ”Lyssna , o ni odödlighetens barn i hela världen!,” det är inbjudningen. Odödlighetens arv måste igenkännas och upplevas; det måste vinnas tillbaka. Namnets och formens bojor måste avlägsnas; de är bojor gjorda av drömstoff. De är föränderliga och tillfälliga. De är inte individens äkta naturliga kännetecken. Verklig visdom består i att inse att människan är ren sällhet, en sällhet som varar från det förgångna till nuet och in i framtiden. Räddning undan sorgen för en kort tidsperiod och

uppnåendet av lycka för en kort tid –detta är inte tecken på verklig befrielse. ”Om du söker detta varaktiga (steady), äkta, rena tillstånd av sällhet, måste du vara hängiven Mig,” sade Krishna.

”Arjuna! Vem som än ägnar sig åt andliga övningar efter att ha anslutit sig till Mig i syfte att befria sig från ålderdom och senilitet kommer att lära känna allt som finns att lära känna om *brahman*, *karma* och *atman*. Jag är *adhibhuthas*, *adhidaivas* och *adhiyajanas* herre och om Jag dyrkas som sådan, kommer den tillbedjande att uppnå jämvikt och full kontroll över sinnets nycker. Dessutom kommer en sådan person att dröja vid Mig i sina tankar utan att glömma Mig ens i sina sista ögonblick. Av den anledningen kommer han också att nå Mig. Det vill säga han kommer att gå upp i Mig.

”Arjuna! Alla är angelägna att undgå ålderdom och död; det tillhör den mänskliga naturen. Men till vad nytta är blott en ivrig önskan? Ens hållning och uppträdande bör vara i samklang med ens mål. Om man har en uppriktig längtan och om man sätter fullkomlig tillit till Herren och uppriktigt överläter sig till Honom, kommer sorgens dimma att upplösas av Hans nåds strålar. Om man å andra sidan sätter sin tillit till denna världens ting, kommer sorgen som följer av detta aldrig att ta slut; inte heller kan den fås att upphöra genom någon annan än Herren. Tjäna *mayas* Herre, skaparen av hela detta drömland hellre än drömmen själv: Hur kan fasthållandet vid en illusion ge något annat än besvikelse? Hur kan glädje vinnas genom sådan strävan? Om man inte vinner glädje och undviker sorg, hur kan man nå befrielse?” frågade Krishna.

Arjuna avbröt. ”Krishna”, sade han, kan inte sådana människor nå Dig? Du säger att sorgen måste besegras innan man kan nå Dig. Nå, vad är anledningen till denna sorg? Hur ska den angripas? Hur uppstår den? Hur kan man försöka övervinna den utan att veta dess ursprung och utvecklingsförlopp? Skulle Du vilja tala om för mig hur denna sorg uppstår i det mänskliga sinnet?”

”Lyssna Arjuna,” Krishna nedlät Sig att svara. ”Alla sorgers ursprung är okunnighet, *a-jnana*. Nu kanske du skulle vilja fråga Mig vad okunnighetens ursprung är? Jag ska berätta det för dig. Det är identifikationen med kroppen, illusionen att du är kroppen. Denna vanföreställning kan bara avlägsnas genom att man tillägnar sig rätt kunskap. För att avlägsna mörkret är ljus vad som behövs; man kan inte skrämman iväg det, inte heller kan man avlägsna det genom bön, uppmaning eller protest. Hur mycket man än försöker kommer inte mörkret att försvinna, om inte belysningen är tänd. På samma sätt, okunnigheten kommer inte att avlägsnas bara för att man önskar att den ska göra det. Så snart du förstår karaktären hos och förgreningarna av denna egenskap, denna okunnighet, kommer sanningen att bli klart synlig och sorgen försvinna.

”När okunnigheten försvinner, försvinner också sorgen. Håll dig därför till Mig och förvärva den sanna kunskapens ljus och anträd vägen där ingen sorg råder.” Sade Krishna.

Arjuna avbröt omedelbart: ”Krishna ! Du har hittills talat om speciella vägar på vilka vi kan nå Dig. Om Du nu avslutningsvis ”kastar denna kanonkula”, hur ska jag någonsin kunna förstå dess mening? Du ger (mig) inte ens, som en förberedelse, lite förmåga att göra det! Skulle Du därför vilja göra mig lycklig genom beskriva denna punkt lite mer noga så att jag bättre kan förstå Dig och nå Dig.”

Krishna svarade: ”Min käre svåger! Lyssna! Mitt mysterium kan förstås så snart du är klar

över meningen med *brahman*, *adhyaathmam*, *karma*, *adhibhootham*, *adhidaivam* och *adhiyahnam*. Och låt Mig också säga dig detta. Vem som än förstår Mitt mysterium når Mig.”

”Då, O Herre, berätta för mig om den första av dessa, *brahman*,” utropade Arjuna.

”Arjuna! *Aksharam-brahma paramam*”...Man refererar till *brahman* som *aksharan*, vilket är *param* (det högsta, bortom...). *Akshara* betyder utan *kshara* eller förintelse, oförstörbar. *Brahman* kommer ur en rot som betyder stor, vidsträckt etc. Hur vidsträckt, kanske du frågar. Svaret är vidsträcktare än vad du än kallar vidsträckt. Ordet *akshara* har en annan betydelse också. Det betyder allestädes närvarande, inrymt överallt. *Brahman* är inte bara *aksharam*, som du säkert noterat. Den är *param aksharam*. Vad betyder detta? Det är denna slags *akshara* som är utom räckhåll för tid och rum och vetskap; den kan inte lära kännas med hjälp av någon eller alla kategorierna; den avtar eller upphör aldrig; den är *param aksharam*; det högsta oförstörbara, obeskrivbara.

”Mänsklighetens mål är att nå denna *brahman*; *aksharam* och *brahman* betecknar samma mål. De visar på *saguna* och *nirguna*aspekterna av samma sanning. För *akshara* betyder också en bokstav, *pranava*, *Om*, vilken är en symbol för *brahman*. Det är därför den kallas *aksharaparabrahma yoga*. *Brahman* har två adjektiv, *paramam* och *aksharam*. *Akshara* vittnar om *pranava* lika väl som *maya*. *Maya* inordnas också genom *pranava* (subsumed by *pranava*?). Dessa två har egenskaper, är begränsade; *savishesha*. *Brahman*, emellertid, är *nir-visesha*, obegränsad, utan egenskaper, ren, i sin egen rätt. Den som förstår detta når Mig.

”Nu till en andra punkt: Det är *brahman* som finns i varje kropp i form av ’jag’, I själva verket innesluter varje kropp detta väsen kallat ’jag’. I kroppen har varje del och organ i organisationen sin huvuduppgift. Varje sinne kontaktas och informeras om en särskild hop intryck från den yttre världen. Men fastän relaterat till sinnena finns det ett ’jag’ som strålar i kroppen, ovanför och bakom dem alla. Om denna relation bryts, blir allting död materia!

”När ’jag-kraften’ flyter genom sinnena har de förmåga att utföra sina givna uppgifter. Den kraften är andlig, *aadhyaathmam*; den kan inte lära kännas utan stor ansträngning. Använd den skarpaste urskillningsförmåga och du kan lära känna den i någon ringa mån. *Brahman* är ’det’ väsendet; *aadhyaathman* är ’du’ väsendet (*that* resp. *tham* väsendet). För att göra saken klarare för dig, uppfatta dessa som utseende och karaktär, form och materia. *Brahman* är formen, *aadhyaathman* är materien,” sade Krishna.

Låt oss dröja något vid detta ämne. Skrifterna (*sastrana*) beskriver *brahman* som existens, medvetenhet, sällhet (*sath-chit-ananda*). Det är ett sätt att beteckna den med *vedantiskt* språkbruk. Den beskrivs också som *asthi-bhaathi-priyam*. Betyder det detsamma eller har det en annan mening? *Sath* betyder det som förbliver i det förgångna, i nuet och i framtiden. Samma betydelse uttrycks genom ordet *asthi*. *Chit* betyder det som är medvetet om allting; samma mening uttrycks genom ordet *bhaathi*. *Ananda* betyder outtömlig glädjekälla; *priyam* har samma betydelse. Dessa tre egenskaper finns hos varje människa; ja, hos varje djur.

Tag det första av dessa ord – *sath*... och detta kommer att bli klarare. Kroppen kommer förr eller senare att förintas. Alla är medvetna om detta; ingen är okunnig om detta grundläggande faktum. Inte desto mindre är alla rädda för döden! Ingen välkomnar döden eller är ivrig att möta den. Döden är oundviklig; ni måste möta den, även om ni inte välkomnar den, eller försöker undvika den. Allt som föds måste någon gång dö; ändå vill ingen dö.

Vad är förklaringen till denna paradox? Lägg märke till detta: Vad är det som inte välkomnar döden? Vad är det som möter döden. Vad är det som ger sig av och vad är det som blir kvar? Svar: det är kroppen som dör; det är kroppen som går under. Det som inte dör är *atman*. Ni bedrar bara er själva genom att tänka att det är *atman* eller "ni" som dör. *Atman* har ingenting att göra med död eller födelse. Kroppen upplever döden; *atman* som är *nithya*, *sathya*, och *nirmala* – evig, sann och ren- dör inte. Ni är *atman* som inte vill dö. Det vill säga; ni är *sath*; er natur är *sath*. *Atman* är "odödlighetens barn", inte kroppen (*dehan*). *Atman* är varandet (*sath*), inte kroppen.

Ni är *sath*; *atman*, väsendet som inte vidkännes någon död. Det är *atman* som finns i varje kropp (casement?) och därför känner varje varelse styrkan av detta *sath* i form av evigt oföränderligt varande. Detta är klart och otvetydigt.

Tag nu det andra: *Chith* – kraften som driver er att vilja veta allting. Varje människa är angelägen att känna till allt som uppenbaras för hennes medvetande; hon frågar: "Vad är detta? Hur sker detta?" Antalet som faktiskt lyckas få veta kanske bara är några stycken. Andra kanske bara har iver och inte det ihärdiga skarpsinne som behövs för att hålla ut och vinna. De gör ingen skillnad. Den viktigaste faktorn är törsten, drivkraften.

Ta en liten pojke med er när ni går till marknaden, basaren eller en utställning. Ni kommer att lägga märke till att pojken inte bara går och tittar på de olika sakerna omkring sig. Han kommer oupphörligt att fråga personen som leder honom vid handen vad det här är och vad det där är. Det kan vara något han verkligen behöver känna till eller något som är över hans fattningsförmåga; men strömmen av frågor kommer ändå inte att upphöra.

Reflektera nu över denna kunskapshungers inre mening. Den är ett uttryck för *chith-sakthi* (medvetandets förmåga). Det är inte dess natur att lämna något åt slumpen. Den kan inte vila förrän kunskapen är vunnen; så hungern tar sig i uttryck i en ström av frågor. *Chit-sakthi* är självlysande så den har förmåga att kasta ljus också över döda ting. Det är orsaken till att dessa egenskaper strålar i människan och gör andra saker klarare för henne. Detta är nog för att göra det tydligt att människan inom sig äger intelligensens princip eller *chithasakthi*.

Nu till det tredje: *Anandam*. Även djuren längtar efter glädje utan att eggas eller övertalas av andra: de anstränger sig till det yttersta för att vinna den. Inte något av dem längtar efter sorg eller smärta; de gör allt de kan för undkomma plågorna och att få slut på lidandet, när det blir oundvikligt.

Det gäller också för människan, inget ytterligare klagande är nödvändigt. Alltid, i alla handlingar och aktiviteter, söker hon ständig lycka. Aldrig, inte någonstans, inte under något stadium i livet önskar hon sig sorg. På vilket sätt hon än tillber, vilka lovsånger hon än deltar i, vilka högtidliga löften hon uppfyller eller riter hon utför, eller vilka pilgrimsfärder hon företar eller gåvor hon ger för att uppnå andliga meriter, ber hon om lycka och glädje för sig själv och sina släktingar. Varför? När kroppen lider av någon sjukdom och läkaren föreskriver en medicin för att bota den och göra henne frisk, önskar människan att även medicinen ska ha en angenäm smak och vara smärtstillande!

Vad är orsaken till denna önskan? Människan är ursprungligen av naturen lycklig, *sukha-swabhava*. Sällhet är hennes verkliga personlighet. Hon är inte av samma natur som kroppen hon bebor. Hon är *Atman*. Det är därför ingen är förvånad när ni är lyckliga; de är inte nyfikna på grund av er lycka, för den är något naturligt för er. Ni förvånas bara då ni lägger märke till något som inte fanns där förut. Vad ni ser varje dag väcker inte er nyfikenhet. Den växer bara när något onaturligt händer eller iakttas.

Tag detta exempel. Ett barn ligger i vaggan. Det skrattar uppsluppet åt endera pinglande klockor eller någon leksak eller kanske någon förnimmelse som är tillräckligt behaglig för att få det att bli förtjust (make it bloom); ingen är förvånad eller bekymrad över allt detta. Ingen förlorar sin sinnesro på grund av detta. Låt nu barnet som lekte och skrattade, börja skrika och gråta – alla inom hörhåll kommer att springa till vaggan och mycket oroligt söka igenom bädden för att ta reda på orsaken till all denna uppståndelse. Detta är allas erfarenhet som har (haft) något med barn att göra. Ingen oroade sig och försökte ta reda på varför barnet var lyckligt; men alla sökte efter anledningen när det grät. Varför? Eftersom *anandan* eller glädjen är dess natur; sorgen är onaturlig, mot dess inre väsen.

Detta är inte hela betydelsen, det är något mer. Låt oss ta ett annat exempel från verkligheten (?). När någon av era släktingar och vänner är lycklig och sprudlande gör sig ingen besvär att fråga honom varför han är så lycklig, de tar ingen notis om honom och ansätter honom inte med frågor som rör honom själv. Men när han drabbas av sorg och han är olycklig, börjar ni oroas honom och er själva. Varför? Lyckan är naturlig, den är förväntad, den är inget förvånande. För den är *atmans* natur, den *atma* som alla är. Det är därför man längtar efter ständig lycka, *ananda*.

Man ser ovannämnda *sath*, *chit* och *ananda* hos varje varelse som själva kärnan i dess existens, som dess sanna verklighet. Därför är det Herren Själva som har tagit på sig individens (*jivans*) roll och spelar den som en individ. Det är den inre meningen som Krishna belyser, så att relationen mellan *brahman* och *aadhyathmam*, det vill säga så att båda Hans identiteter kunde förstås av Arjuna.

Sedan bad Arjuna att det tredje ämnet, *karma*, skulle fullständigt förklaras för honom. Krishna var genast beredd att tillmötesgå honom. ”Arjuna! Begränsningen som är nödvändig för att skapa, vårda och utplåna varelser är vad som kallas *karma*. Det rörliga och det orörliga, alla är varelser; varför, själva beslutshandlingen att skapa är *karma*, den allra första vilken fortfarande aktiverar allting överallt – hela detta universum och rörelserna, aktiviteterna och oron i det - är direkta följder av ursprunglig *karma*, Min vilja (*sankalpa*). Och så länge Mitt beslut står fast, kommer *karmas* ström att flyta vidare. Den kan aldrig torka ut så länge Jag inte vill det. Allt ni gör är att låta er dragas ned i denna flod; varför, ni är bara strömmar, krusningar eller vågor i detta framvällande vatten. Min vilja har tvingat fram all *karma* och därför blir *karma* som görs i överensstämmelse med Min vilja en del av Mig.”

KAPITEL XV

”Karma hör till Min natur; Jag uppenbarar Mig som *karma*”, sade Krishna, till Arjunas stora häpnad. Han klargjorde att all *karma* är gudomlig, av Hans väsen. ”Det är nog om du vet att *brahman* (den unversella *atman*), individen och *karman* är delar av Mig, kunskap om detta kommer att skänka befrielse. Du behöver inte bekymra dig om resten”, sade Krishna, som om Han ville undvika vidare diskussion. Tydligen ville Krishna föra vagnen till fiendens led och

börja konflikten, för tiden flög iväg fort.

Men Arjuna var orubblig; han var annorlunda. Vanliga människor skulle inte ha argumenterat ens så länge med Krishna. När Krishna säger, "Bekymra dig inte om resten," skulle man slutat bekymra sig. Men Arjuna var den rätte utfrågaren för Krishna och Krishna var den rätte läraren för Arjuna, de är i själva verket människan-Gud (*nara-narajana*); eller hur? Därav det ändamålsenliga, intressanta och värdefulla med denna dialog.

Arjuna var inte tillfredställd med att lämna ämnet med detta; han accepterade inte Krishnas försäkran. Berätta för mig om de tre återstående också, o Herre", bönföll Han. "Rädda mig från tvivlets snaror," bad han. "Upplös mörkret och avslöja Din verklighet för mig", insisterade han. Då ve knade Krishna lite. Han strök Arjuna kärleksfullt över ryggen och svarade, "Sörj inte; Jag ska berätta allt för dig. *Adhibhutham*, som Jag omnämnde, är inte så fruktansvärt svårbegriplig (?). Den är någonting som ligger inom räckhåll för alla. Allt som försvagas och dör, allt som har namn och form, *nama* och *rupa*, innefattas i *adhibutham*.

"Med andra ord, *adhibutham* är *aparaa-prakrithi*; alla dess förkroppsligade ting, på ena och andra sidan och överallt är *adhibutham*. Trots detta är de inte skilda från Mig", sade Krishna, och gjorde en betydelsefull paus. Han fortsatte förklaringen!

Herrens vägar är bara kända av Honom. Ingen annan kan förstå deras mening och syfte. Att försöka komma underfund med dem är en fåfäng uppgift.

"De är inte skilda från Mig!" vid dessa ord blev Arjuna (som) förstelnad av förvåning. Hans huvud blev tungt av tvivel. Hans intelligens fördunklades. Hans övertygelse rubbades. Tvivlen förökades i hans hjärna i en förfärande följd. Varför led han så? Vad var orsaken till all denna upprördhet?

Efter att ha förklarat "Jag är varande-medvetenhet-sällhet (*sath-chit-ananda*), det sanna-eviga väsendet (*sathya-nithya*-väsendet)," "Jag är opåverkad av död, förfall och utplåning," gjorde Krishna det förödande medgivandet att Han var den tillfälliga, övergående, förgängliga kroppen också! Det var orsaken till all denna förvirring i Arjunas huvud! Vem som helst skulle kunna bli förvirrad av tvivel vid dessa motsatta påståenden. Krishna skrattade när Han såg Arjunas tillstånd.

Ändå, eftersom Han inte hade för avsikt att orsaka dröjsmål, och eftersom Han kände till anledningen till Arjunas dilemma, tog Krishna genast itu med att skingra tvivlet. "Arjuna! Varför känner du dig alldeles bragt ur fattningen? Du är förvirrad för att Jag sade att Jag också är den kortlivade kroppen (*dehan*), inte sant? Vanliga människor kommer att bli chockerade när de hör detta. Deras reaktion kommer att vara att förkasta idén, för det är svårt att förena de två påståendena. Den här kroppen, som är flyktig och förgänglig, ett övergångsstadium, har släktskap med Mig; för Jag är grunden ur vilken den uppkommer. Utan Mig kan inte kroppen existera. Detta kommer att klarna för dig vid en kort översikt av dess ursprung. Lyssna till berättelsen om kroppens tillblivelse, det kommer att klargöra mysteriet. För sin utveckling har kroppen först och främst maten (*anna*) som föräldrarna äter att tacka, eller hur? Varifrån kom denna mat? Från jord-elementet: säd och andra råvaror som växte på jorden. Och jorden? *Prithvi-elementet*? Det utvecklades ur vatten-elementet, *jalatathwam*. Genom att följa spåren bakåt finner vi att vatten-elementet uppstod ur eld-elementet, *agni*, elden ur luften, *vayu*, luften ur rymden, *akaasa* och rymden ur det gudomligas illusion (*maya*)! Denna illusion är helt enkelt min klädnad.

”Min klädnad, som Jag med Min vilja framkallade och draperade runt Mig, blev rymd, rymden omvandlades till luft, luften förändrades till eld, elden till vatten, vattnet blev jord. Ur jorden växte säd till föda, födan utvecklades till kroppen! Därför är det tydligt, eller hur, att också kroppen är Jag Själv! Varför tvivla på detta?

Därför är Jag också den materiella världen (*adhibhutam*), lika mycket som Jag är (den universella själen (*brahman*), den individuella själen (*aadhyaathman*) och handlingen (*karma*). Orsaken är densamma som resultatet; Jag är den primära orsaken och därför är Jag också alla dessa följd. Jag är Världssjälen (*paramatma*) allt det övriga är det gudomliga inneboende i fysiska kroppar (*adhidaivam*). I varje fysisk tillflyktsort eller kropp, är den gudomliga personligheten, benämnd *hiranyagarbha* (den gudomliga livmodern), inneboende. Alldeles som människan tjänas av sina sinnen, tjänas *hiranyagarbha* av *adhidaivorna*.

”Du kanske undrar vad dessa *adhidaivors* roll är! De är gudomligheter som tjänar det gudomliga syftet; det vill säga ögat upplyses av Surya (solen), örat av väderstreckens gudomligheter, och Indra (regnets Gud) är handens drivkraft, dessa och andra presiderande gudomligheter är *hiranyagarbhas* sinnen. Hur stor en lärjunge (*sadaka*) än må vara, vilken berömmelse han än må ha nått, kan han bara genom *hiranyagarbha* vinna det högsta. *Hiranyagarbhan* är i sanning det gudomliga; det finns ingen skillnad mellan de två. Är detta klart, Arjuna? Jag är lika mycket *adhidaivam* som Jag är *adhibhutam*; lika mycket som dessa är Jag *brahman*, *aadhyaathmam* och *karma*. Dessa är alla fullkomligt gudomliga.

”Nu till nästa väsen *adhiyajnam*. Det är också Jag! Detta är det väsen som förtär sorg och glädje, resultatet av de mångahanda *karma* som dessa känslor är involverade i. Genom de fem sinnena hos alla varelser är Jag mottagare av känsel-, syn-, smak-, lukt- och hörsel-förmåelserna, *adhiyajna* principen! Jag är inte bara *Kartha*, väsendet ansvarigt för handlingen (*karma*); Jag är också *Bhoktha*, väsendet för vilket denna handling utförs, mottagaren av resultaten; Jag är välgöraren lika väl som den gynnade.”

Naturligtvis kunde Krishna öppna Arjunas ögon och klargöra denna sanning, detta faktum att Han var *adhiyajna*. Men vanliga intellekt kanske inte är kapabla att fatta dess innebörd. Det blir lätt om vi tar några belysande exempel från livet. När ni vill ha luftväxling, slår ni på fläkten, när ni vill ha ljus, tänder ni lampan; när ni vill laga mat, eldar ni i spiseln; när ni vill tala till ett stort auditorium, sätter ni upp en mikrofon och en högtalare och slår på dem. Eller om det är tryckning ni behöver, sätter ni igång pressen med en strömbrytare. Betrakta allt detta som åtskilda verksamheter och ni ska finna att de inte har någon relation till varandra. Ljus och luft, värme och ljud, är utan samband, dessa fenomen är åtskilda på alla sätt, kan det tyckas. Men *Kartha*, drivkraften bakom dem alla, är densamma, d.v.s. den elektriska strömmen. Uttrycken, manifestationerna kan vara olika, men förutsättningen, inspirationen, den dolda kraften, grunden är den samma.

Liksom strömmen, agerar det gudomliga också genom alla redskap, och belönar resultaten av alla redskaps alla handlingar. Han är mottagaren av alla handlingars resultat (*sarva-karma-phalas daatha*). Liksom strömmen är Han alla varelsers inre drivkraft (*sarva-bhuthaanthara-atma*). Eftersom Han är den som framkallar alla handlingar (*karma*) kallas Han *adhiyajnam*.

”Det sjunde är *pranava*, vilket, när det uttalas i dödsögonblicket, ger som belöning

uppgåendet i det eviga Absoluta Självet (*akshara-parabrahman*)!" När Krishna sade detta, bad Arjuna omedelbart Honom att belysa den punkten lite mer, så att han skulle kunna förstå den riktigt. Krishna var bara alltför glad att få göra det. 'Dödsögonblicket' betyder inte 'någon framtida tidpunkt'. Det betyder, 'just det här ögonblicket!' Vilket ögonblick som helst kan visa sig vara dödsögonblicket. Därför är varje ögonblick 'det sista'. Varje ögonblick måste fyllas med *pranava*. Människans öde efter döden formas av den tanke som var förhärskande vid dödsögonblicket. Denna tanke är den grund på vilken nästa födelse byggs. "Vem än som då minns Mig vinner Min härlighet, när Mig verkligen," förklarade Krishna. Därför bör varje människans handling, varje hennes strävande, varje andlig övning ägnas åt att helga detta avgörande ögonblick; livets år bör ägnas åt den disciplin som i det ögonblicket kommer att frambringa tanken på det högsta (*parama*) eller Gud (*pranava, om*).

"Vad som måste överges är kroppen (*dehan*), detta fysiska skal; vad som måste vinnas är det universella Absoluta (*parabrahman*). Kroppen rymmer er verklighet, er *swarupa*, den eviga, oförstörbara, odödliga sanningen (*sathyam*) och det oföränderliga (*nithyam*). Den verkligheten är väsendet kallat *atma*, eller vad som är samma sak, *paramatma*. Eftersom ni är detta kan ni inte kasta bort det. Att lämna kroppen är som att flytta från ett hus man bott i några år, och födelsen är ert inträde i ett nytt. Det är fysiska handlingar båda två, som inte påverkar *atman*, Arjuna! *Atman* kommer inte in, inte heller går den ut. De som släpar sig fram i 'jag-är- kroppen-medvetandets' (*dehatathwans*) falskhet kan inte få *atman* uppenbarad för sig. *Dehatathwan* är disponerad för avtynande och död. Därför, mer än de sex ting Jag redan nämnt, måste *pranava*, som är ett så kraftfullt verktyg, klart förstås. Livets alla långa år måste användas för detta slutmål – att sinnet ska vara koncentrerat på *pranava* när kroppen lämnas. Ni rapar upp smaken på den mat ni ätit; er sista tanke visar vad ni livnärt er på.

"Dina framsteg (*sadgathi*) står i överensstämmelse med dina andliga övningar (*sadhana*); när kroppen ska lämnas var (då) alltid medveten om nödvändigheten att koncentrera sinnet på heliga tankar. Det vill säga, försjunk i heliga tankar i varje ögonblick av livet."

Arjuna frågade: "O, Herre! Om man önskar hysa heliga tankar i livets sista ögonblick, måste man sträva efter det från och med nu? Kan de inte infinna sig just då?" Herren insåg hans tvivel och svarade: "Din intelligens tycks ha avtrubbats en hel del! För du tvekar att acceptera nödvändigheten av att från och med nu börja tänka heliga tankar. Arjuna! Sinnet måste undervisas i den vanan, genom det som kallas *abhyasayoga*, den ständiga övningens disciplin. Det måste tränas att undvika andra tankar och bara koncentrera sig på Herren. Bara då kan du nå *paramapurushan*, den högsta själen, den högste anden. Om du inte systematiskt undervisar det och tränar det, kommer du inte att minnas *paramapurusha* i dödsögonblicket.

"Du kanske vill veta anledningen. Nå. Tänk på ditt eget fall. I slaget som är omedelbart förestående kan du använda dessa vapen till anfall och försvar eftersom du lärt dig konsten att använda dem under många år, är det inte så? Kunde du ha använt dem med tillförsikt utan förberedelse, spontant? Är det någonsin möjligt? Krigaren (*kshatriyan*) kommer att anmodas bruka vapen någon gång, så han undervisas i konsten från barndomen så att han ska vara redo när det verkligen gäller.

Likadant, vad en människa än undgår att möta i livet, mötet med döden undgår hon inte. Därför måste var och en vara förberedd på att vid den tidpunkten hysa den tanke och inställning som är mest gynnsam. Annars är livet bortkastat, ett misslyckande. En person icke redo för detta slutmål måst lida det öde som drabbar honom eller henne. Ingen beger sig ut på ett slagfält för att lida nederlag. Därför accepterar heller ingen frivilligt ett misslyckande, alla

söker bara göra framsteg. Skulle det därför inte vara klokt att sträva mot det mål som är i ditt eget största intresse? Varje människa bör följaktligen göra allvarliga ansträngningar för att i dödsögonblicket befästa tanken på den sjunde punkten, *pranava*. Vem som än dör med den tanken når Mig,” sade Krishna.

Detta är det centrala i Gitan. Ty målet för alla människans handlingar är att nå utvecklingens kulmen, eller hur? Det är denna starka längtan som får henne att engagera sig i bön, i upprepadet av Guds namn (*japam*) och i meditation (*dhyanam*), i rituell tillbedjan (*archana*) och botövningar (*thapa*). Alla de som har förlitat sig på detta måste hela tiden minnas målet.

Krishna sade att *om* eller *pranava* måste minnas i dödsögonblicket. Det är några speciella detaljer som behöver belysas i anslutning till detta, för det är många som hävdar att *pranava* bara kan upprepas av några få och att andra inte är berättigade till det. Detta är fel. Denna falska slutsats har man kommit fram till eftersom man inte känner till sanningen. Den beror på en missuppfattning.

Gitan nämner inte den här eller den där gruppen. Krishna förkunnar ”vem som än” utan några inskränkande ord, begränsande det till en klass eller ett kön. Han har inte ens sagt, ”den som förtjänar, eller inte förtjänar,” ”den som är godkänd eller inte godkänd.” Han har bara sagt att för att meditera på *pranava*, (att bara ’erinra’ sig det är till ingen nytta) måste några förberedande övningar gås igenom, som att kontrollera sinnena, kontrollera sinnet, etc.

För hur kan det vara till någon nytta att med röstorganen frambringa ljudet *om, om* när sinnet fladdrar från en idé till en annan? Ljudet kommer inte att bidra till att man uppnår befrielse. Sinnena måste kuvas, tankarna måste vara målinriktade, härligheten måste uppfattas. Därför var Herrens råd att man från födelsen till döden skulle vara upptagen med att söka efter sanningen. Om ni istället skjuter upp de andliga övningarna till det sista ögonblicket, kommer ni att likna studenten som alldeles innan han går in till tentamen vänder sidorna i sin lärobok för första gången! Om han känner att han har ett helt år framför sig och att han försummar att lära av undervisningen, från böckerna och sina anteckningar, hur kan någonting fastna i hans hjärna när han öppnar boken just den morgonen? Det kommer bara att öka hans förtvivlan. Han kan bara sägas utmärka sig i slöhet.

Inget träd kommer att ge frukt samma ögonblick ni planterar skottet på er bakgård. För att det ska nå det stadiet måste ni under en lång tidsperiod vårda det med omsorg, eller hur? Likadant, vilket resultat ni än strävar efter, måste ni noggrant, utan uppehåll, följa förberedande övningar. Ingen kan nå målet utan vaksamhet och orubblighet.

Sökare (*sadhakor*) måste alltid vara medvetna om detta. Denna längtan måste ledas från ”hur födas” till ”hur dö!” För födelsen beror på hur döden ägt rum. Döden kommer först, födelsen inträffar senare. Människorna tror att de föds för att dö och att de dör så att de kan födas. Detta är fel. Ni föds så att ni inte ska födas igen, ni dör, så att ni inte ska dö igen. Det vill säga, människan som dör måste dö så hon inte föds igen. När ni en gång dör, bör ni inte födas igen för att möta en ny död. Om ni är födda är döden oundviklig; undvik därför födelsen och undvik döden.

Därför bör sökaren inte sträva efter en god födelse; han bör söka en god död. Ni må födas med tur, in i en god familj eller med många gynnsamma omständigheter; men senare handlingar (*karma*) kan inte garantera en god död. Om man därför strävar efter en god död,

kan besväret med att födas och åter igen bli föremål för död, undvikas.

Var och en till människa född måste alltid ha detta mål i sikte. Utveckla goda vanor i tanke och handling för att göra detta mål fullkomligt lyckosamt. Att nå ett sådant mål är det omisskännliga tecknet på att ha vunnit Guds nåd.

KAPITEL XVI

Vanliga människor har inte så lätt att koncentrera sinnet på Gud (*madhava*) i dödsögonblicket. Det förutsätter lång övning; att man förut uppnått vissa färdigheter; vad som kallas *purva samskara*. Sinnet bör ha gått igenom en särskild övning i disciplin; det måste vara besatt av *yoga (yogayuktha)*. Inte ens detta är nog. Sinnet måste förkasta alla andra tankar som låga och underlägsna, t.o.m. orena. Motviljan mot alla andra föremål bör växa i styrka. När dessa förhållanden är för handen, kommer tanken på Gud säkert att uppkomma och vara bestående under de sista ögonblicken.

Därför är sinnet ett viktigt ting; när sinnet elimineras (ruttnar), elimineras allt annat. Människan rör sig lika fort som sitt sinne, i den riktning sinnet tar. För att tämja och öva sinnet måste man eftersträva goda vanor och övningar. Därför började Krishna beskriva hur man skulle föreställa sig Herren under de andliga övningarnas (*sadhanas*) olika stadier och med vilka känslor (och emotioner) Han skulle hållas kvar i sinnet.

”Arjuna! Människor beskriver Mig på tre olika sätt:

- (1) som formlös och utan egenskaper (*nirguna niraakaara*)
- (2) som formlös men med egenskaper (*saguna niraakaara*) och
- (3) med form och egenskaper (*saguna saakaara*).

Jag ska berätta för dig om den andre (*saguna niraakaara*) först, och hur du ska föreställa dig Herren ur denna aspekt. Lyssna, Han beskrivs som poet (*kavi*), subtilare än det subtila, tidlös (*puraanam*), oberoende (*anusaasitha*), alltings uppehållare och förutsättning, med en obeskrivbar form, med solens härlighet som Sin hy, bortom allt vad okunnighet och mörker heter.”

Då avbröt Arjuna Krishna. Han frågade: ”Herre! Du sade, Han är poet (*kavi*)! Det finns poeter bland vanliga dödliga också. Hur kan du då också kalla Herren poet och misskreditera Honom? Eller betecknar poet något speciellt när det förknippas med Honom? Klargör detta lite mer.” Krishna sade: ”*Kavi* betyder inte bara poet; det betyder också någon som är medveten om det förgångna, det närvarande och framtiden och därför är det en beskrivning av Herren. Han vet allt; Han ser allt. Följaktligen är härledningen till *kavi* benämnd ’han som ser nästa steg’ (*sarvajna, kraantha-darsi*). Det är Herren som roterar i varje Hjärta och åstadkommer stegvisa förändringar. *Kavi* är hela skapelsens drivkraft, den ursprungliga grunden. Han är poeten; Hans dikt är allt detta.” Arjuna frågade igen: ”Herre, för det andra sade Du ’*purana*’, att Han är *purana* eller gammal; vad betyder detta?” Krishna svarade: ”Naturligtvis är Herren den äldste, men Han är lika nutida som Han är gammal. Han är evig (*sanathanaa*), ursprunglig, bortom begynnelsen; Han är också ny varje ögonblick (*noothana*). *Puraana* betyder bokstavligt ny, ny varje ögonblick av det förflutna och det närvarande (*puraa navamithi*).”

”Och ordet *anusaasitha*?”

”Oberoende, självsväldig, Herre. Han fastställer allas uppträdande. De fem elementen utför Hans befallningar. De kan inte överträda gränserna som fastställts av Honom. Hans lagar styr också alla varelsers inre värld, vilket ingen mänsklig lag kan. Han verkar i sinnets rike.”

”Det fjärde uttrycket du använde var att Han är *anoraneeyan*, subtilare än det subtila”.

”Subtil...? Du kanske trodde att subtil syftar på en mycket liten mikroskopisk kropp! Nej, nej. Uttrycket 'subtilare än det subtila' betyder, utan egenskaper (*nirguna*); någonting man inte kan förstå med hjälp av ögat och örat och de övriga sinnena. Ett ting blir subtilare genom att dess utmärkande egenskaper reduceras; om det har flera sådana är det mindre subtilt.

”Ljud, beröring, form, smak och lukt (*sabda ,sparsa, roopa ,rasa, gandha*) är de fem elementens – rymdens, luftens, eldens, vattnets och jordens (*akasa, vajus, agnis, jala* och *prithivi*) utmärkande egenskaper. Jorden har alla fem egenskaperna; vattnet har bara fyra; elden har tre ljud, form och beröring; luften har bara beröring och ljud; rymden har bara en utmärkande egenskap, ljud. Det vill säga var och en av dessa är subtilare än de övriga och rymden är den subtilaste av alla.

”Detta är självklart. Jorden (*prithivi*) är bara orörlig; vattnet (*jala*) är subtilare, därför flyter det. Elden (*agni*) är subtilare än vattnet så den stiger uppåt. Luften (*vaju*) är ännu subtilare och kan röra sig åt alla håll; rymden (*akasa*) har bara ett utmärkande drag, ljud (*sabda*); den har ingen förmåga till beröring, ingen form, smak eller lukt; Herren som är bortom dessa fem element har ingen av dessa utmärkande egenskaper. Han är subtilare än det subtilaste. Han genomtränger allt, är inneboende i allt. Det är den utmärkande egenskapen som gör ett ting tungt (tynger). Herren har ingen sådan börda; därför är Han subtilare än allt annat.

” Härnäst om det femte uttrycket: *Sarvaadhaara*. Det finns två kategorier: *Aadhaara* och *aadheya*. Allt som existerar ses av ögat eller hörs av örat (ja, hela skapelsen), är *aadheya*, det grundade: allt detta är sammansatt av de fem elementen. Nå, de fem elementen är alla *aadheya*, för de är grundade på förutsättningen, *brahman*. *Brahman* är den enda grunden; den är inte baserad på något annat väsen för den finns ingen Andre. Därför är Han grunden för allt (*sarvaadhaara*)

”Det sjätte uttrycket ska Jag också klargöra för dig. *Achinthya rupam*, med en obeskrivbar form, en form som man inte kan teckna eller föreställa sig. Därför är Hans form *achinty* eller omöjlig att föreställa sig med sinnet. Du kanske tvekar att acceptera detta. Men sinnet är materia; det är trögt. Det glider bort. Men *brahman* eller *paramatman* är rent medvetande. Den är evigt, förblivande, oförstörbar. Den och sinnet befinner sig vid två olika poler; det oföränderliga och det flytande – de är helt och hållet utan samband. Sinnet dör, den andra förbliver. Den overksamma och det aktiva är obesläktade.

”Den frågan kanske uppkommer i ditt sinne (du kanske frågar dig); vad ska då sökaren (*sadakan*) göra? Å, han är inte utan hopp. Låt honom föreställa sig *paramatman* som icke möjlig att föreställa sig, det är nog. Ägna dig åt sådant tänkande som detta och det kommer att ge resultat. Sökaren måste först lära sig vilka riktningar hans tankar ska ta.”

Då (at this) vädjade Arjuna till Krishna på följande sätt: ”Herre, låt oss fortsätta; tiden rusar iväg. Vi kan inte bli stående på detta slagfält utan att ta ansvar eller fatta ett beslut. Kriget möter oss med gapande käftar, redo att svälja och besegra oss. Jag är redo att lyda det råd du må vilja ge mig; låt det bara inte bli något dröjsmål. Upplys mig därför fort om *saguna-nirakaaras* sjunde egenskap.”

”Ja, den sjunde är: *aadhithya-varnam*, med solens härlighet som sin hy.” Detta betyder, ”Han är självlysande som solen; Han är oberoende. Han är källan till det ljus Han lyser med”. Han är solens strålgans, Han får solen att skina. Därför kallas Han solen, *adithya*. Jag ska berätta för dig om den åttonde också, på en gång. ’*Thamasah parasthaath*’ – bortom mörkret – Han är vittnet till mörker eller okunnighet (*ajnana*). För *para* betyder vittne, en som är opåverkad; och, inget mörker är så mörkt som okunnigheten, det är så djupt och därför betyder *thamasah parasthaath* ’bortom illusionen’ (*maya*).

”Arjuna! Slut dina ögon bara ett ögonblick; vad är det du upplever? Fullständigt mörker, inte sant? Hur visste du att det är mörkt? Du kan inte se mörker; hur kunde du då påstå att det fanns mörker där? Det finns två väsen här – mörkret och den som ser mörkret, eller hur? Om du själv är mörker, hur kan du se mörkret? Nej; du är den seende och därför är du inte mörker. Mörker är vad som ses; den seende är du, du är vittnet.

”Begrunda nu ett annat faktum: Människan anser sig ofta vara ett dumhuvud, men om hon verkligen var (vore) ett dumhuvud eller en dåre, hur skulle hon kunna inse sin egen okunnighet? Varifrån fick hon den kunskapen? När vann den kunskapen isteg i henne? Och hur?

”Okunnighet (*ajnana*) är det ’sedda’; kunskap (*jnana*) är den ’seende’. Du är mörkret (?) som ser den materiella världens okunnighet (*a-jnanas drisya*). På samma sätt måste man begrunda alla de åtta beskrivningarna ovan. Detta är den rätta meditationen över Herrens form.

Arjuna frågade: ”Krishna ! Är en sådan meditation ensam tillräcklig eller måste den kompletteras?”

”Naturligtvis bör man, när man praktiserar denna meditation, se till att sinnet endast koncentreras på denna. Det bör inte jaga efter olika ting. Det måste, med kärlek och hängivenhet, *prema* och *bakthi*, fästas vid denne Ende Högste. Vanligen fästs människans kärlek vid obetydliga flyktiga ting och blir så inblandad i motgångar och sorger. Därför bör kärleken undanhållas sådana ting och riktas på Herren.

”Jag ska kort tala om för dig vad hängivenhet (*bhakthi*) består av, lyssna! Hängivenhet är ens mentala aktiviteters fullständiga identifikation med dessa hos det ideal mot vilket hängivenheten riktas.”

Här avbröt Arjuna och frågade: ”Hur är det någonsin möjligt, O Herre?” ”Det är möjligt, Arjuna. Kontrollera sinnena, låt sinnet utplånas så mycket som möjligt och låt hjärtat renas, låt de vitala luftströmmarna (the vital airs) lyftas upp till kroppens (*seershas*?) högsta region, låt individen bli förankrad i den *atmiska* sanningen, och låt all uppmärksamhet riktas mot *pranava* i det ögonblick då livet (*prana*) lämnar kroppen – en sådan människa kommer till Mig och förenas med Mig; hennes mentala aktiviteter blir de samma som Mina,” sade

Krishna.

Här bör läsarna fästa sin uppmärksamhet på vad Herren sade till Arjuna. Herren talade om att kontrollera sinnena, inte om att utplåna dem. Kontroll betyder: Under ens uppsikt, undergivna ens vilja. Utplåning betyder: att försaka aktivitet, fullständig inaktivitet. Herren sade också alla sinnena, inte bara något eller två. Människan måste hålla alla sina sinnen under kontroll och bara använda dem när syftet för vilket de skapats skall tillfredställas. De bör inte släppas lösa, bara för att de finns hos en. Ge dem de funktioner de är ämnade till, men låt dem inte behärska er och fördärva er. Låt dem arbeta strikt efter bestämda linjer. Det är Herrens avsikt.

Det är en annan sak också. Ni måste själva komma underfund med och upptäcka vad som verkligen kommer att vidga ert hjärta och vad som kommer att skapa oro; håll sedan fast vid det förra och ge upp det senare. I annat fall, om ni irrar omkring på villovägar som en galen apa, kommer ni att få vända om rådvilla. Vad är orsaken till alla bekymmer och allt missnöje som många lider av nuförtiden? Det beror på att man använder sina sinnen på ett felaktigt sätt.

Vilka människor som är behöriga att gå in genom de olika dörrarna i ert hem bör ni bestämma och noggrant uppmärksamma. De som får gå in genom en dörr bör inte använda någon annan dörr; om de gör det, kommer det bara att råda missnöje, förvirring och oreda i det huset. Det är klokare att vidtaga försiktighetsåtgärder mot sådan oordning innan inträdet skett (skadan är skedd), än att ta itu med inkräktarna sedan de kommit in genom fel dörr. Ni kan ursäkta intrånget den första gången; men ni måste sannerligen vara noga med att se till att det inte upprepas. Det är en bättre metod, fastän inte den bästa.

Arjuna kände åter ett tvivel stiga upp inom sig; hur kan man uttala *om* om sinnena är bundna? Krishna förstod detta. Han tog Själv upp frågan. ”Arjuna! *Om* ska uttalas i sinnet, inte genom (sinnesorganet?) munnen! Härefter ställde Arjuna en annan fråga för att avlägsna ett annat tvivel. ”Du sade att den som upprepar Herrens namn inte har någon synd (*japathonaasthi paathakam*) men om uppreparandet av Herrens namn (*japam*) botar en från synd, vad händer med befrielsen (*moksa*)? Tydligt äger inte *japam* kraft att åstadkomma detta, *japam* kommer inte att göra det möjligt för en att konkretisera Herren.”

Herren blev glad när Arjuna nämnde detta tvivel. ”Son! (*partha*) ! Din fråga är viktig; men låt Mig säga dig; Befrielsen behöver inte sökas separat, oberoende av andra mål. Om du reciterar *om* och mediterar över dess betydelse, det vill säga Herren, då kommer du att nå Honom; med andra ord, du är befriad.” Arjuna vidhöll sin ståndpunkt; ”Herre! Är det någonsin möjligt att genom uppreparande av Guds namn åstadkomma båda resultaten? Det är naturligtvis lätt för Dig att förkunna det, men problemet börjar när vi följer namnuppreparandets (*japams*) och meditationens (*dhyanam*) väg.”

Krishna svarade: ”Det var just av den anledningen Jag alldeles i början nämnde värdet av ständig övning (*abhyasa-yoga*). Övning, ständig övning, kommer att försäkra dig om båda resultaten, frihet från synd och befrielse. Förmodligen inser du inte övningens betydelse. O, dåraktige Arjuna! Ser du inte här hur övning får ett djur att utföra svåra uppgifter? Se på dessa hästar spända för din vagn, dessa elefanter uppställda på fältet; de ger den hjälp i slaget, som inte ens människan med den större förståndsutrustningen kan ge! Reflektera över hur detta gjorts möjligt. Var har elefanter som vistas i skogen uppmärksammat

stridstaktiken? Eller menar du att det är deras natur att kämpa på ett slagfält? Nej, deras nuvarande skicklighet är ett bevis på värdet av övning, *abhyasa*.

”Likadant, öva ständigt att avlägsna sinnet från sinnena; då kommer det att utveckla färdigheter som kommer att befria dig från trældom. Låt Mig säga dig, att de som med sitt sista andetag uttalar det heliga *pranava* kommer förvisso att nå Herren.” Krishna sade detta med eftertryck.

Arjuna dristade sig till att ställa en annan fråga. ”Herre!” Det är bra att de som uttalar *pranava* med sitt sista andetag når Herren. Men vad händer med dem som inte gör det? Deras antal är säkert mycket större. Har de ingen möjlighet att befrias. Kommer bara några att äras med platser vid den Allsmäktiges hov? Har de fattiga och olyckliga inget husrum alls? Säg mig vart de kommer, var de kommer att släppas in.”

”Arjuna! Akta dig, du begår ett stort fel. Herren skiljer inte mellan de svaga och de starka eller de höga och de låga. En sådan attityd kommer aldrig att förvanska Hans syn. Alla är berättigade till Hans nåd; alla äger rätten att träda in i Hans hovsal. Dess dörrar är alltid öppna. Det finns inga vakter där för att hindra någons inträde. Ingen hindras; ingen bjuds in. Alla är välkomna att träda in. Vad kan man göra om någon inte kommer till dörren? De som vill ha värme måste gå tillräcklig nära härden och sätta sig där. De som står på avstånd kan bara se ljuset som kommer från denna härd. Vad skulle du säga om den som, stående på avstånd, förklarar att elden inte har någon värme? Han är helt säkert inte vid sina sinnens fulla bruk

”Alla som längtar efter Guds närvaro, alla som önskar komma till Herrens hov och som i sitt sinne ständigt anstränger sig för att denna önskan ska uppfyllas, alla har tillträde och husrum där. Det är inte alla som kan uttala *pranava* i det sista ögonblicket; det är anledningen till att ständig hågkomst av Herren sägs ha kraften att få Herren att ta ansvar för din välgång, din lycka här och i livet efter detta (*yogakshema*). Naturligtvis måste även detta övas länge. Andliga övningar (*sadhana*) åstadkommer allting, ständiga, energiska övningar.”

KAPITEL XVII

”Den som inte sysselsätter sig med några andra tankar än sådana som rör Mig, vem som än alltid minns Mig, kommer säkerligen att befria sin döende andedräkt genom huvudets centrum; han kommer att nå Mig. Jag är honom lika nära som han är Mig nära. Min käre Arjuna! Hur skulle Jag kunna glömma honom, som aldrig glömmet Mig? Du ska veta att glömma är en mänsklig svaghet, inte något utmärkande för Gud! Det finns inget behov av *yoga* eller botövningar (*thapas*), eller ens kunskap (*jnana*), antingen du ger upp allt detta eftersom du är alltför svag; eller om du, trots att du har kraften, känner att du inte vill kämpa för att behärska dessa discipliner, spelar ingen roll. Jag begär inte *yoga* eller botövningar; det enda Jag begär är att ditt sinne är fäst på Mig. Offra ditt sinne åt Mig, helga det åt Mig, det är allt Jag begär.

”Om en sökare inte ens kan åstadkomma denna handling av hängivenhet för Herren, undrar Jag vad hans andliga övningar kan åstadkomma! Om du hävdar att du inte har någon sinnestyrka, frågar Jag varifrån du får styrka att ägna dig åt, som du nu gör, tomma ideal, de fåfänga fantasierna om familj, förmögenhet och berömmelse. Kan du inte rikta denna styrka

mot denna oförlikneliga hängivenhet? Människan offrar med lätthet sitt allt för skadliga materiella nöjen, men våndas och protesterar som om ett berg faller över henne när hon uppmanas att tillägna den Allsmäktige sina tankar, känslor och handlingar! I hennes ögon är frälsningen lika billig och lätt att förvärva som grönsakerna på marknaden! Hon försöker undkomma träldomen på samma lättvindiga sätt. Hon anstränger sig inte mycket; men hon önskar vinna mycket på det andliga området! Hon är mer försjunken i slöhet (*thamas*) än i botövningar (*thapas*). Men hon önskar sig de resultat som endast botövningar kan ge.

De som drivs av en äkta önskan efter resultatet måste övervinna alla hinder och frestelser, tvivel och besvikelser, och dröja vid tanken på Gud. Då kommer inte Herren att hålla Sig borta; Han kommer att ge den sökaren (*sadhakan*) likhetsstatus, beskrivet som *aham brahmasmi* (Jag är du, Du är Jag, Vi är en.). Och sökaren kommer att kontempera denna enhet utan uppehåll. Detta kallar man *ananyabhaava*.”

Arjuna frågade: ”Du sade att detta kontemplerande över enheten (*ananyabhaava*), denna hängivenhet utan andra tankar eller känslor (*ananya-bhakthi*), är helt lätt och att man inte behöver bekymra sig mycket; du förkunnar också att för dem som har uppnått detta, är du genast möjlig att uppnå! Nå, vad är egentligen fördelen med att nå Dig?”

Krishna log åt detta och svarade: ”Arjuna! Vad finns det för större fördel än detta? Denna heliga seger gör en dödlig man till en *mahatma* (stor ande). Du kanske fortfarande ställer frågan: Till vad nytta är det att bli en *mahatma*? Lyssna. *Mahatman* är mycket överlägsen den vanliga människan. Den senare är förankrad i kroppen och individen (*jiva*), hon identifierar sig med kroppen och med andningen, med det särskilda, med 'vågen'. Därför slungas hon omkring av sorg och glädje, hon stiger eller faller med varje upplevelse. Mellan korta perioder av lugn och storm, vacklar hon under månet slag.

Mahatman är befriad från alla motstridiga upplevelser. Han är ovanför och bortom. Han har befriat sig från identifikationen med det specifika; han befinner sig i det universella, det eviga, det oföränderliga (*brahmabhaava*), inte i det särskilda, det flyktiga (*jiva bhaava*). Han vet att *atman* inte är ett begränsat väsen, han känner att det utvidgas bortom alla gränser; han är befriad från *thamas* och *rajas* orenheter, han är varken slö eller driven (omkring) av begär; han har ett rent medvetande, opåverkat av tillgivenhet eller hat. Många som nu för tiden utger sig för *mahatmor*, har ingen renhet i sitt hjärta; deras medvetande är förorenat. Men de renhjärtade har ingen mer födelse eller död. De har ingen förpliktelse att åter uppträda på jorden. Utan att uppnå denna renhet, kan du inte undkomma cykeln av födelse och död, hur många ärofulla handlingar, hur hög din andliga ställning, hur härlig än himlen är som du har lyckats försäkra dig om! Endast de som alltid är i detta universella, eviga, oföränderliga tillstånd (*brahmabhaava*) kan nå detta tidlösa Mig, och befrias från bojan genom att uppgå i Mig.”

Till detta (at this) gav Arjuna uttryck för ett annat tvivel som oroade honom. Han frågade: ”Om det är så, varför förkunnar *Upanishaderna* att de som har nått himlen (*brahmaloka*) inte behöver födas igen? Skulle du vilja förklara vem det egentligen är som befrias från denna cykel av födelse och död?

”Arjuna! Det är två slags befrielse som nämns i *Upanishaderna*, *sadyomukthi* och *kramamukthi*. *Sadyomukthi* omtalas också som *kaivalyamukthi*. För att uppnå den behöver ingen sträva efter någon himmel. Man får den omgående, inte i etapper, steg för steg.

Befrielse uppnådd på så sätt är en ägodel för evigt. Den andra är underkastad förändringar. När verkan av den vunna förtjänsten nöts ut, måste himlen överges och livet på jorden börja på nytt. Sådana själar vet inte av någon sammansmältning; bara de som når *kaivalya*, går upp i och blir ett med det eviga, det universella.

”Det vill säga,” insköt Arjuna, ”själarna som når *kaivalya* förintats, eller hur? Eller är det någon skillnad mellan sammansmältning och förintelse (*laya* och *naasam*)?”

”Nej, son! Att sammansmälta är inte förintelse. Sammansmältning sker när själen blir osynlig.”

”Detta är vad som händer när ett ting förintats; det blir osynligt, vi kan inte se det längre.”

”Men hur kan du säga att ett ting är ’förintat’ bara för att det inte är synligt längre? Nej. En bit socker eller salt som läggs i vatten försvinner. Du kan inte se det längre; men kan du säga att det förintats? Eller säger du att det har upplösts? Det finns där, smaken talar om det; det har förlorat sin form, men det är närvarande med sin kvalitet, sin *guna*. Den individuella själen (*jivan*) uppgår på samma sätt i *brahman*. Den förintats inte alls. När inte själen sammansmälter på det sättet, är det högsta den kan uppnå att vandra mellan himmel och jord, göra sig förtjänt av livet i himlen under någon tid och (sedan) åter komma ner till jorden för att sträva vidare mot frälsningen.”

Arjuna var fortfarande plågad av tvivel. Han frågade: ”Krishna! Du säger att inte någon himmel, inte ens den högsta (*brahmaloka*), kan rädda människan från födelsens och dödens cykel, vilken är då kungsvägen till frälsning? Menar du att de som strävar för att nå dessa himlar måste nöja sig med bara detta och inget mer?”

Krishna svarade: ”Son! Det finns ett stadium som inte känner av någon tillbakagång, bortom alla dessa himlar. Det finns många vägar som leder fram till detta stadium. Omedveten om dessa eller glädjen i detta stadium, tar människan andra som antingen är krokiga eller bekväma. Hon vet inte hur man skiljer den rätta vägen från den orätta.

”Jag kan tala om för dig att det finns fyra vägar som nu används av mänskligheten;

- 1) *Karma-atheetha*, bortom *karma* opåverkad av *karma*.
- 2) *Nishkaama-karma*, *karma*, utan något begär efter dess resultat.
- 3) *Sakaama karma*, det är handling med önskan att skörda och njuta frukten och
- 4) *Karma-bhrashta*, *karma* som inte vet av någon återhållsamhet eller kontroll.

”De som utövar *karma-atheethas* är de förverkligade (*jivan-mukthorna*), all deras *karma* har bränts upp av kunskapens (*jnanas*) eld, deras handlingsimpulser förbränts av visdomen de vunnit. De har inte längre behov av föreskrifter och förbud (*vidhi* och *nishedha*). De behöver inte några andliga övningar (*sadhana*), som välgörenhet (*dana*), rättfärdigt leverne (*dharma*), botgöring (*thapas*). Allt de gör, känner och tänker kommer att vara gudomligt, heligt, rättfärdigt, välsignelserikt för mänskligheten. Själva jorden de går på är helig; varje ord de yttrar kommer att vara Guds ord; deras andedräkt behöver inte vid döden ta dem till himmelska riken; när de lämnar den kroppsliga skruden uppgår de utan dröjsmål i *brahman*. Sådana är de själar (*jivis*) som nu beskrivits av Mig ha uppnått *kaivalyamukthi*, *brahma-praapthi* eller *sadyomukthi*.

Härnäst den andra gruppen; mästarna på *nishkama-karma*. Dessa är sökarna efter

befrielse, uppmärksamma på befrielsens väg, som är helt inriktade på att nå den (*mumukshurna*). De utför varje handling som ett steg mot förverkligandet av Herren. Därför kan de inte göra något ont; de ser inte fram mot handlingens resultat; de överlämnar åt Herren att ge det eller att vägra göra det. De drivs inte av världsliga motiv eller ens av en önskan att vinna himmelsk glädje. Deras syfte är endast detta: Befrielse från den materiella världens träldom. De vinner Herrens nåd i proportion till orubbligheten i deras tro och utövande.

Den tredje gruppen, som tror på *sa-kama-karma*, utför alla handlingar med en önskan om att få njuta frukten av dem. Eftersom de håller ett öga på det framgångsrika skördandet av frukten, kommer de bara att engagera sig i handlingar som godtas av skrifterna (*sastrana*); de kommer inte att göra några syndiga eller förbjudna handlingar. De kommer att värdera varje handling efter den förtjänst den ger, den glädje den kommer att tillförsäkra dem, den himmel den kommer att vinna (åt dem). Sådana människor kommer, när de lämnar den här världen, att träda in i de övervärldsliga världar (*lokas*) de har sökt och arbetat för, och när de har stannat där så länge som deras förtjänster berättigar dem, måste de återvända till jorden.

”Den fjärde gruppen styrs inte av några uppföranderegler. De har inga normer, ingen förmåga att skilja mellan dygd och last, rätt och fel, lämpligt och olämpligt. De har ingen skräck för helvetet, inget begrepp om himlen, ingen fruktan för det onda, ingen vördnad för Gud, ingen respekt för skrifterna (*sastrana*), ingen vision om rättfärdighet (*dharmā*)! Majoriteten av mänskligheten tillhör denna olyckliga grupp. De strävar efter tillfälliga nöjen, kortvarig lycka, flyktig glädje och ovaraktig bekvämlighet. Att kalla dem apor med en mänsklig kropp skulle vara ett stort misstag; för apan hoppar bara från gren till gren eller från träd till träd. Den frigör sig från en gren eller ett träd innan den hoppar till ett annat. Människor är mer lika larver, som rör sig från löv till löv, griper med frambenen fast ett nytt löv, innan de lossar bakkdelen från lövet vilket de befunnit sig på förut.

”Det vill säga, genom sina handlingar i det här livet, till och med innan hon lämnat den här världen, fattar människan beslut om sin nästa födelse, var och hur den kommer att bli. Den nya platsen är redo för henne, hennes ’främre delar’ är redan där; det är bara efter att ha bestämt detta som hon befriar sig från denna världens grepp! Människor av denna kategori rör sig runt i födelsens och dödens hjul. För att födas och för att dö, måste man ha gynnsamma ögonblick som kommer att garantera ett vist liv och ett gott slut, Arjuna! Yogier, t.ex., lämnar endast livet när gynnsamma ögonblick är för handen, inte vid andra tider. Det är därför människor säger, ’döden vittnar för de goda’. Också för handlingen att dö måste man välja ett gynnsamt ögonblick.

Arjuna bad: ”Krishna! Berätta för mig när kroppen bör överlämnas till döden, så att man kan undgå cykeln av födelse och död; säg mig också vilken tidsperiod som bör undvikas.” Krishna svarade: ”Son!” Din fråga är mycket välbetänkt (adekvat) och viktig. Ibland får du Mig att förundras över din intelligens och du gör Mig mycket lycklig. Vid andra tillfällen får du Mig att skratta åt din okunnighet. Din egoism och känsla av bundenhet (beroende) orsakar denna förvirring. Låt det passera. Låt oss komma till din fråga.

”Yogierna som utövar *nish-kama-karma* dör i härlighet (*tejas*), under dagen, medan det är ljusst, under den ljusa hälften av månaden, och under sexmånadersperioden av solens rörelse mot norr (*uttarayana*). De har som sitt första stadium elden eller *agni*. Därför är deras väg också känd som den lysande vägen eller Vintergatan (*devayana*), eller, eftersom elden också är känd som *archi* i *vedaböckerna*, *archiraadimarga*, eldens väg. Sådana yogier stiger fram ur

strålglansen (*prakaasa*) och i det de färdas genom strålglansen sammansmälter de med strålglansen själv. De uppnår *brahman* och föds inte igen.

”Yogierna som praktiserar *sa-karma* dör i rök (*dhuma*) under natten, under den mörka hälften av månaden under de sex månader solen rör sig mot söder (*dakshinayana*), de färdas längs den mörka vägen (*dhumadi-marga*) och når himlen (*swarga*) och där njuter de de nöjen de har längtat efter och arbetat för; när deras förråd av meriter är uttömt, föds de igen.

”Båda dessa kategorier av människor kallas yogier; de kommer att finnas till så länge sökare och aktiva, framåtsträvande människor existerar i världen.

”Här kan det förmodligen uppstå betänkligheter: Hur kommer det sig att den ljusa hälften av månaden är gynnsam, medan den mörka hälften inte är det? Åter igen, vad kommer att hända dem som dör när det varken är ljust eller mörkt, varken dag eller natt? Detta är en berättigad undran och alla har rätt att få veta svaret.

”Nu, måste du först förstå vad som menas med *sukla paksha* eller den ljusa fjortondagarsperioden. Det är den halva månad då månens ljus ökar dag för dag. Men vad är det för relation mellan månens ljus och människan och hennes död? Månen är symbolen för människans sinne. ’Ur månen föddes sinnet.’ (*chandramaa manso jaathah*). Därför betecknar månens ljusa hälft sinnets utveckling i andligt avseende, i gudomlig disciplin; fullmånen betecknar att detta fullkomnats. Den ljusa hälften är sålunda den period när andliga framsteg görs. För kroppen, den synliga månen; för sinnet den symboliska mån-gudomligheten som härskar över sinnet! Sinnets tilltagande härlighet, som beror på det ökande förverkligandet av den egna gudomligheten är vad som menas med ordet ’*suklapaksha*’.

”Och vad handlar *uttarayana* om? Avlägsna ovissheten av den anledningen också. Tillbedjan som sker med insikt om betydelsen av varje rit, andliga övningar som utövas med insikt om innebörden i varje steg, det renar hjärtat mer effektivt och lossar tvivlets bojar.

”*Uttarayana* är den period när inte minsta moln eller dimmestövning förorenar den oändliga kupolen och solen skiner i all sin härlighet. Detta är den enkla betydelsen; men det finns även en subtilare. Hjärtat är den inre himlen. Solen som skiner där är intelligensen eller *buddhi*. När okunnighetens moln, egoismens dimma och beroendets rök svävar över denna inre himmel, döljs intelligensens sol och tingen fördunklas och förväxlas. Hjärtats *uttarayana* är när den inre himlen är utan allt detta, och när solen skiner i full prakt. Du måste ha hört uttrycket ’*jnanabhaskara*’, visdomens sol. Solen förknippas alltid med visdom och intelligens. När en person dör välsignad med visdomens strålande sol i sitt rena hjärta, kan han förvisso undgå att födas på nytt. Han tar eldens (*agnis*) väg, *archiraadivägen*, som redan omtalats, och uppgår i *brahman*!

”De som dör under årets andra hälft, *dakshinayana*, har det motsatta ödet; hjärtat är belägrat av rök, dimma och moln. Solen döljer sig och dess strålgång har ingen lyskraft. Och under den mörka hälften av månaden avtar månen, symboliserande att tankar riktade mot Gud blir färre. Nymånenatten är insvept i fullständigt mörker, alla andliga impulser lider nederlag. Okunnighetens (*ajnanas*) tjocka rök ligger tung över sinnet. Detta är meningen med uttrycket *krishna paksha*, de mörka fjorton dagarna. De som dör under en sådan ogynnsam tid skördar ett ogynnsamt resultat.

KAPITEL XVIII

”Eftersom *Uttarayanas* väg är upplyst av kunskapens heliga prakt, prisas den som *sukla marga* eller den vita vägen. *Dakshinayanas* väg är mörk, fylld av tröghet, illusion (*thamas*) och okunnighet (*ajnana*) därför kallas den den mörka vägen eller *krishna marga*. De som överger kroppen och reser vidare under *uttarayana* färdas på den vita vägen och når befrielsens stadium eller *moksha*, vilket är utan illusion, vilket är den översinnliga salighetens säte och källa, varifrån det inte finns någon återvändo till denna värld av namn och form, dessa de förkroppsligade varelsernas arena. De som lämnar kroppen under *dakshinayana* och färdas på den mörka vägen måste åter bära detta fysiska hölje kallat kropp, underkastat liv och död.

”*Uttarayana* är inte så mycket en tidsperiod; det är ett sinnestillstånd. De som lämnar kroppen med självkännedomens salighet färdas på *uttarayanas väg* och de som dör i okunnighet om sin *atmiska* verklighet (färdas) på *pithryana*, eller *dakshinayana* eller den mörka vägen.

”Av gunorna är *sathwagunan* ren och strålande, *thamogunan* är mörk och därför kännetecknas de av de motsatta färgerna vitt och svart. Det finns också två *nadin* (nervcenter), som kallas *ida* och *pingala*, subtila nerver; *ida* till vänster och *pingala* till höger om *sushuma*. *Ida-naadimarga* är månens väg och *pingala-naadimarga* är solens väg. Yogierna färdas framåt på solens väg och de andra på månens väg. Detta är ett annat av de obeaktade mysterierna.

”Slutet för allt som fötts är döden; *samyoga* leder till *viyoga*; uppbyggnad måste resultera i nedbrytning av det som byggts upp. Det är naturens lag att födelse slutar i död och att död leder till födelse. Det stadium som inte vet av något kommande eller gående är det stadium då den universella *brahman* visualiseras, ty eftersom *brahman* genomtränger allt, var finns den andra plats från vilket ’kommandet’ kan presteras och till vilken ’gåendet’ kan företas?

Det finns ingen anledning att ifrågasätta om ett sådant stadium är inom räckhåll för alla, om alla kan nå denna seger. Inte heller är någon särskild ansträngning, eller särskilt god tur eller en speciellt uttänkt handling nödvändig. Det är nog om sinnet alltid är fixerat på Gud (*paramatma*), om man utan uppehåll mediterar över Herren. Detta kommer att rena sinnet; illusionen som tynger det kommer att försvinna. Detta i sig självt innefattar befrielsen (*moksha*) för vad är *moksha* annat än en reducering av illusionen (*moha-kshaya*). En person som har nått denna *moha-kshaya* kommer att nå *brahmans* stadium *brahmahva*, på vilket sätt han än må dö. En sådan person kallas en vis (*jnani*).

Angående detta sköt Arjuna in en fråga. Han sade: ”Krishna! Jag förstår inte riktigt vad du menar med kunskap (*jnana*). Är det kunskap man fått genom att lyssna på läraren? Eller är det kunskap hämtad från skrifterna (*sastrana*)? Eller är det kunskap förmedlad av dessa som är rika på verklig erfarenhet? Vilken slags kunskap befriar människan från trälldom?

Krishna svarade: ”De kunskapsvarianter du nämnde nu är alla användbara vid ett eller annat stadium i ens andliga utveckling; men inte genom någon av dessa kan du undkomma

cykeln av födelse och död! Den som befriar dig är känd som *anubhavajnana*, kunskapen som du själv upplever; endast denna kan hjälpa dig att vara fri. Läraren kan vara till någon hjälp i processen; men han kan inte visa dig ditt verkliga Själv. Du måste visualisera det själv; för övrigt, måste du vara fri från laster som avund. Endast då kan du kallas en *purna jnani*, en som har nått full kunskap (*jnana*). En som tror på denna kunskap, en som ägnar sig åt att vinna den och som är full av längtan att förvärva den, bara en sådan person kan förverkliga Mig.

”Han måste vara fri från avund, förövrigt måste han vara uppriktig, genomsyrad av tro (*sraddha*). Det är nödvändigt med målmedvetenhet även för att utföra den minsta handling. Inte bara människan utan däggdjur och fåglar, maskar och virus, alla måste vara målmedvetna för att lyckas. När man inte har någon målmedvetenhet eller tro på handlingen, kan man inte få något resultat.

”Arjuna! Jag är vittnet; genom Mig formas denna materiella värld (*prakrithi*), denna anhopning av de fem elementen kallad *prapancha*, alla dessa rörliga och orörliga ting. På grund av Mig, som varande orsaken, uppför sig de fem elementen på olika sätt. Dårar som inte kan förstå Mig som den Högsta Principen och som alla elementens Herre vars vilja de måste lyda, tar Mig för att bara vara en människa. Några stora män mediterar vördnadsfullt över Mig som *brahman*, andra tillber Mig under olika namn och på olika sätt; några andra dyrkar Mig genom *jnanayajna* och *atmanyajna*.

”Vilket namn det än är, vilken formen för tillbedjan än är, är Jag mottagaren; ty Jag är allas mål. Jag är den Ende; det finns inte någon Annan. Jag Själv blir den Dyrkade genom Mina många namn och former. Inte bara detta; Jag är alla handlingars resultat, den som ger resultatet, grunden, upphovsmannen, alltings upphovsman. Varför åter räkna upp och upprepa? Jag är kraften bakom alltings födelse, existens och död och varje liv. Jag är Orsaken utan födelse och död.”

”Att förverkliga Mig, den Första Orsaken; det är i sanning Befrielse (*moksha*). Han är *jivanmukthan* som vinner denna *moksha*. Därför Arjuna om man längtar efter att bli en *jivanmuktha*, att nå befrielse, måste man utföra några enkla övningar. Man måste fullständigt utplåna bundenheten till kroppen.”

När Arjuna hörde detta avbröt han: ”Krishna! Talar du om denna andliga övning (*sadhana*) att uppnå fullständig obundenhet som en enkel disciplin? Är den så lätt att praktisera? Till och med fulländade asketer finner den svår och du rekommenderar den så lättvindigt till människor som mig! Du talar om den som om det var en mycket enkel uppgift; men det är en överväldigande ansträngning. Jag känner att du sätter mig på prov med sådana förslag. Kan jag någonsin uppnå detta tillstånd? Kan jag vinna befrielse, kan jag uppnå *moksha*? Jag har förlorat hoppet,” sade han och satt modfälld.

Krishna märkte hur han alltmer förlorade modet. Han gick fram till honom och gav honom en uppmuntrande klapp på axeln. Han sade: ”Arjuna! Man behöver inte bli oroad och förtvivlad bara för detta. Ingen kommer att tro det så snart man hör om det. Man måste begrunda det med hjälp av förnuftet; då kommer man att finna att denna övning inte är så svår som man kan föreställa sig. För att bli fullständigt obunden är det inte nödvändigt att låta håret bli tovtigt, bära orange kläder och misshandla kroppen så den blir skinn och ben. Det är nog om du utför alla handlingar som tillägnade Herren, utan något begär. Detta är befrielsens

hemlighet.

”Att utföra alla aktiviteter på det sättet är inte svårt. Man bör bara ha en orubblig tro och målmedvetenhet. Detta är naturligtvis viktigt för varje slags aktivitet och därför kan du inse att det är absolut nödvändigt för andliga aktiviteter också.

”Vem bland hängivna som än tillägnar Mig alla handlingar utan någon annan tanke, vem som än mediterar över Mig, tjänar Mig, tillber Mig, minns Mig, vet att Jag alltid är med Honom, alltid sörjer för honom i den här världen och den tillkommande. Jag ansvarar för hans välfärd (*yogakshema*). Hör du vad Jag säger?” frågade Krishna i det Han åter gav Arjuna en klapp på axeln och gav hans nedstämda hjärta mod.

Detta yttrande om att Herren garanterar den hängivnes välfärd har givit upphov till en hel del missförstånd. Även lärde (*punditer*), för att inte tala om andra, har misslyckats med att förstå dess verkliga betydelse. Gitas kommentatorer förklarar detta tillkännagivande på många sätt.

Denna synnerligen heliga mening är som naveln i Gita-kroppen. Vishnus navel var det ställe där Brahma föddes; denna vers (*sloka*) är naveln eller födelseplatsen för dem som törstar efter kunskap om *brahman* (*brahmajnana*). Om denna vers följs i praktiken kan hela Gitan förstås.

Det är ett antal intressanta historier i omlopp om denna vers. Jag ska ge ett exempel: En lärd brahmin (*pundit*) föreläste en gång om Gitan i en maharajas upphöjda närvaro. En dag kom turen till denna vers.

*Ananyaaschinthayantho maam
Ye janaah paryupaasathe
Theshaam nithyaabhiyuikthaanaam
Yogakshemam vahamyaham.*

Den lärde förklarade entusiastiskt de varierande slutsatserna rörande denna vers, men maharajan skakade på huvudet och sade: ”Denna betydelse är inte korrekt.” Han fortsatte att diskutera riktigheten i varje förklaring den lärde gav. Den stackars lärde hade vunnit förtjänstfulla utmärkelser vid hovet hos många maharaja och hedrades av dem alla med ståtliga titlar. Han kände det som om en stöt riktades mot honom när maharajan i närvaro av alla de församlade hovmännen konstaterade att hans förklaring av denna vers var ’felaktig’. Han led av förolämpningen men repade mod och satte åter igång med sin uppgift och uppvisande all sin lärdom kastade han sig in i en värtalig föreläsning (utläggning) om de många olika betydelserna av orden ”*yoga*” och ”*kshema*”. Maharajan godkände inte ens detta; han befallde: ”Tag reda på betydelsen av den här versen och kom (till mig) igen i morgon när du har förstått den fullständigt.” Därmed reste sig maharajan från sin tron och gick till de inre rummen.

Den lärde förlorade också den lilla rest av mod han hade kvar. Han tyngdes ned av oro; han vacklade under förolämpningen; han nådde hemmet, han lade undan Gitan och sjönk ner på sängen.

Förvånad över detta frågade den lärdes fru: ”Säg mig varför du kom hem så bedrövad från palatset idag? Vad är det som har hänt? Hon överöste honom med den ena oroliga frågan

efter den andra så den lärde var tvungen att berätta allt som hade inträffat för henne, förolämpningarna som hopats över hans huvud, befallningen som maharajan hade skickat hem honom med etc. Hustrun lyssnade lugnt till redogörelsen över vad som hänt och efter att noga ha begrundat det inträffade sade hon: ”Ja, det är sant. Vad maharajan sade är rätt. Den förklaring du gav till den där versen är inte den rätta. Hur skulle maharajan kunna godkänna den? Felet är ditt. När den vise hörde detta reste han sig i vrede upp från sängen, som en kobra som man trampat hårt på stjärtspetsen. ”Vad vet du, enfaldiga kvinna? Är jag mindre intelligent än du? Gör du, som är upptagen i köket hela tiden, lagar mat och serverar, anspråk på att veta mer än jag? Var tyst och gå härifrån,” vrålade han.

Men damen gav inte vika. Hon svarade: ”Herre! Varför blir du så rasande över ett påstående som är alldeles sant? Upprepa versen en gång till för dig själv och begrunda dess mening. Då ska du komma fram till det rätta svaret själv.” Genom sina milda ord, lugnade hustrun sålunda sin makes sinne.

Den lärde började analysera betydelsen av varje enskilt ord i versen. *Anayaaschinthayantho maam*, började han, betänksamt och lugnt, och upprepade högt de olika betydelsena. Hustrun avbröt och sade: ”Till vad nytta är det att lära sig och förklara betydelsena av *ord*? Tala om för mig vad som var din avsikt när du kom till denna maharaja? Vad var syftet? Då (at this?) blev den vise ursinnig. ”Skulle jag inte försörja den här familjen, det här hemmet? Hur kan jag klara kostnaden för mat och dryck, kläder och annat, för dig och alla de övriga? Det är naturligtvis för detta som jag gick till honom; vad har jag annars med honom att göra?” skrek han.

Hustrun svarade då: ”Om du bara hade förstått vad Herren Krishna förkunnade i den här versen, skulle inte behovet att gå till denne maharaja ha uppstått! Om Han är dyrkad utan någon annan tanke, om man endast överlämnar sig till Honom, om sinnet alltid är fäst vid Honom, då har Herren i denna vers förkunnat att Han skulle ombesörja allting åt den hängivne. Du har inte uppfyllt dessa tre krav; du har kommit till maharajan i tron att han skulle förse dig med allting! Det är där du gått emot betydelsen av den här versen. Detta är anledningen till att han inte accepterade din förklaring.

När den där ansedde vetenskapsmannen hörde detta satt han och begrundade hennes anmärkningar en stund. Han insåg sitt misstag. Han gick inte till slottet nästa dag. Istället försjönk han i dyrkandet av Krishna hemma. När kungen frågade varför den lärde inte hade anlant, sade hovmännen att han var hemma och inte hade gett sig av. Kungen sände en budbärare, men den lärde vägrade att komma ut. Han sade: ”Jag behöver inte gå till någon; min Krishna kommer att förse mig med allting; Han kommer att ansvara för min välfärd (*yogakshema*) Själv. Jag fick utstå att förolämpas för att jag hittills inte insett detta, eftersom jag var förblindad av begär att veta de mångfaldiga betydelsena av blotta ord. Om jag överlämnar Mig till Honom, om jag oavbrutet är upptagen med att tillbe Honom, kommer Han själv att förse mig med allt vad jag behöver.”

När budbäraren vidarebefordrade detta meddelande till palatset begav sig maharajan till fots till den lärdes bostad; Han föll ner vid hans fötter och sade: ”Jag tackar dig uppriktigt för att denna dag, utifrån din egen erfarenhet, förklarat för mig betydelsen av den vers som du föreläste om igår.” Sålunda fick kungen den lärde att inse att all spridning av andligt innehåll, som inte kommer ur erfarenhetens smältdegel bara är glitter och prål.

Många lärda män, som går omkring och föreläser om Gitan och gör propaganda för den,

tillämpar inte ens i dag dess principer i praktiken, de är engagerade i att helt enkelt förklara för världen det värdelösa skalet, den textenliga betydelsen, *innebörden* av orden och ingenting mer. Att försöka ge spridning åt Gitan, utan att verkligen praktisera den, är liktydigt med att förstöra grunden och misskreditera den heliga boken. De upphöjer Gitan till själva andedräkten i sitt liv, som alla skrifers krona, som har kommit från Herrens egna läppar.

De visar så mycket vördnad för boken att deras ögon översvämmas av tårar vid blotta nämnandet av dess namn, de placerar den på sina huvuden; de pressar den mot sina ögon; de förvarar den i skrin och tillber den med stora utbrott av övertygande hängivenhet. All vördnaden, all dyrkan är bara för pappret, för boken!

Om de verkligen hade vördnad för Herrens ord, bokens innehåll, skulle de ansträngt sig för att sätta dem i verket, eller hur? Nej, de anstränger sig inte, de har inte en gnutta erfarenhet. Om de hade erfarenheten, skulle ingen av dem byta spridningen av denna erfarenhet mot pengar. De skulle bara längta efter nåd.

Inte ens en på millionen bland dem som idag talar om sin mission att sprida Gitan (*geethapracharakorna*), har längtan efter Herrens nåd. Nej, om de hade denna längtan skulle de inte ha tänkt på avkastning eller på pengar.

KAPITEL XIX

Talare som söker ge spridning åt Gitan har mångdubblats i våra dagar och som en följd därav har det uppstått en mängd tolkningar som döljer den verkliga betydelsen, de flesta mycket skilda från den sanna. Tolkningar formar sig efter efter tolkens kynne och karaktär. När han en gång bildat sig en åsikt, försöker han stödja den med lämpliga argument och bevisa att alla andra är fel. Man upprepar det sen som en papegoja vid varje tillfälle; inget försök görs att tillämpa Gitan och göra den till en del av ens nuvarande liv. Sådana personer låtsas vara stora förkunnare av Gitan (*geetha pracharaka*) och går omkring tyngda av behörighetsbevis och titlar. De bringar sig själva på fall genom detta bedrägeri och undergräver tron på Gitan.

Guds ord är, vart och ett, till för att omsättas i det verkliga livet, inte för att spridas till människors öron för att skörda ryktbarhet. Men tiden är så ur led, att de idag missbrukas för att vinna publicitet och lovord! De som lyssnar till dessa förkunnares utläggningar försummar också att ifrågasätta deras ärliga uppsåt; de bryr sig inte om att undersöka om de personer som upphöjer Gitan till skyarna har smakat dess undervisnings sötma. Ord och handling är vitt skilda åt; de förmanar andra men de som förmanas finner att lärarna själva inte lever som de lär! Nej, inte ens en på miljonen.

Det är en del som skryter med att de har hela Gitan 'på tungspetsen'; att de på stället kan läsa upp vilken vers från Gitan man önskar höra, om de bara får kapitel och nummer; eller de kan ange kapitel och nummer för vilken mening eller vilket ord man uppger. Jag är böjd att skratta när sådan lärdom visas upp. Stackars tunga, att den skulle få bära så mycket på sin spets, utan att något av det införlivas med verkliga livet! En grammofonskiva kan upprepa lika bra som de, och med samma behållning för sig själv. Att tillämpa en vers ger förvisso större utbyte än att lära sig alla verserna utantill och bevara dem i minnet. Arjuna bevisade att allt Krishna sagt var sant, genom att tillämpa det. Hans uppriktighet vann åt honom Krishnas nåd.

Det är synd att i våra dagar också ytterst lärda brahminer (*punditer*) är omedvetna om hänförelsen i att omsätta ett enda av Gitans ord i praktiken. Vad ska man då säga om de okunniga, de ovetande? Kort sagt, också några mycket ansedda uttolkare av Gitan spelar falskt inför dess undervisning, handlar mot dess budskap. Till Guds sång lägger var och en en egen godtycklig ton för att demonstrera sitt speciella särdrag ifråga om lärdom, eller sin största förkärlek. Låt oss begrunda ett exempel av detta slag. Den 10:e versen i Gitans sjätte kapitel förklarar att hjälp av andra (*parigraha*) är en stor synd.

Nu skulle de som accepterar Gitan som auktoritet handla enligt detta och undvika andras hjälp, eller hur? *Parigraha* betyder, ”att ta emot” till och med för uppehållandet av kroppen och upprätthållandet av *dharma*. Dessa förkunnare tar emellertid emot, 99 procent av dem! Fördömandet av *parigraha* är tillämpligt på alla former; det finns inte några förmildrande omständigheter eller undantag. Ändå ber man om insamlingar (kollekt?) och bidrag till Gitaoffer (*geethayajna*), till offer under *Harathi*, till utgifter för *geetha pracharaka sangha*, till *nazar* och *kanuka* åt gurun; biljetter säljs till föreläsningarna som man säljer biljetter till nöjen (som teater och film). Människor som gör detta har ingen tillit till Krishnas ord; för hade de haft tro, skulle de inte betett sig på sådant motsägelsefullt sätt. Om de var övertygade om att det var fel, skulle de inte frestats att handla så. De förklarar versen och känner att de gjort sin plikt; de känner inte något behov av att följa rådet. Detta är tidsandan, för detta är hyckleriets tidsålder. Människor som iakttar denna slags Gitaförkunnare, förlorar först tron på förkunnaren och sedan på själva Gitan. Publiciteten upplöses i bara stått och fåfänga.

Gitans lära får inte samma respekt som boken. Tusentals människor böjer sina huvuden, när de ser de heliga böckerna Gita, Ramayana, Bhagavatha, Bharatha etc., de pressar böckerna mot sina ögon, placerar dem på sina radbnad, förvarar dem på en särskild plats i templet och lägger vördnadsfullt några blommor på dem, de sitter med slutna ögon och med tårarna rinnande utför kinderna, de faller ner framför böckerna och reser sig mycket nöjda med sig själva! All denna vördnad för högen av papper, inte för böckernas innehåll, för de ämnen de behandlar.

Vad huvudet måste bära är inte papprets vikt, utan budskapet det innehåller. Värdera inte boken, utan ämnet; vörda, inte volymen, utan frågorna som behandlas i den. Placera den inte på altaret utan i hjärtat. Ty det är bara då som Gitans auktoritet alltid kan äras, vid alla tillfällen. Sinnet kommer inte att renas från egoism eller liknande fel genom all denna yttre vördnad: att lära sig utantill, att tillbe i andaktsrummet, att hålla den på huvudet, pressa den mot ögonen etc. Låt budskapet komma in i hjärtat; omsätt det i handling och smaka glädjen som kommer därav. Det är så man ska vörda Gitan.

Den smakligaste rätt kan aldrig stilla er hunger om ni placerar den på huvudet eller trycker den till ögat eller faller ner framför den. Gitan är också jämförbar med detta. Gitan är en välsmakande rätt, full av de söta ingredienserna hängivenhet, kunskap och uppoffring (*bhakthi, jnana* och *vairagya*). Ät den; drick den. En tugga är nog. Handlingen (*karman*) och den hungriga människan behöver inte all säden som skördats; en handfull ris är tillräckligt. Den törstige behöver inte dricka upp Godavari; ett glas vatten är tillräckligt.

Den som hungrar efter Gud behöver inte förtära hela Gitan; hungern kan stillas genom att tillämpa endast en vers. En tändsticksask har många stickor; om man vill tända en eld behöver man stryka eld på en; man kan nära den lilla lågan så den blir en mycket stor eld. Alla tändstickorna behöver inte antändas. Det finns 700 stickor i Gitan; var och en är en sticka med

vilken man kan tända kunskapens eld. Stryk eld på en mot erfarenhetens sten, det är nog.

Gitan måste sålunda användas för självförverkligande, det är den heliga uppgift för vilken den är avsedd. Det är ett stort fel att missbruka den; alla försök att använda den för att skaffa sig berömmelse och rikedom, för titlar och uppvisning, är bara symptom på egoism, det är vanhelgande. 'Gandhan' måste utvinnas ur denna 'grantha'; det är lärdomsprovet; vällukten (*gandha*) är bokens essens (*grantha*). Men, å andra sidan, omvandla inte hjärnan till en bok, *masthakan* till en *pusthaka*.

Se Gud i stenen; förvandla inte Gud till sten. Detta är det seende som är högst önskvärt. Stenen måste ses om gudomlig, genomsyrad av Gud, som den verkligen är. Detta seende är den dyrbara gåva som Gud har givet folket i det här landet. Pärlorna flyter inte på oceanens vågor, dyk djupt ner i de tysta håligheterna på botten om ni längtar efter dem. Människorna i det här landet har sökt efter Gud på det sättet under århundranden.

Tillämpningen av *dharma* är kroppen; gudsförverkligandet är dess hjärta; detta är den sanning som har drivit människorna här att vandra framåt och frälsa sig. De är inte slavar under yttre glans, yttre prakt eller materiell bekvämlighet. De söker efter den grundläggande *atman* med det inre ögat och utvecklar obundenhet. Indiens folk, som har detta upphöjda väsen, attraheras emellertid idag av materiell framgång och utvärtes ståt! Detta är en tragedi man måste beklaga mycket.

De som går omkring och uttolkar Gitan med syftet att tjäna pengar håller därigenom Gud på avstånd. De kan utan tvivel ge olika motiveringar för sitt uppträdande; men ingen som har en sann tro på Gitan eller som är en verklig anhängare av dess undervisning kan acceptera deras förklaringar.

Gitan är framsagd för att vårda *dharma* (rättfärdighet), inte *dhanam* (rikedom), den tjänar till att främja godhet (goodness), inte tillgången till ägodelar (goodsness). Att samla in pengar till ett tempel åt Krishna eller Rama, eller ett Gitatempel, är ett annat sätt att förminska tron på Gud; att bygga ett hus åt Herren som är inneboende i allt och genomtränger allt är absurt. Hjärtat är det rätta templet där Krishna eller Gitan ska installeras. Det är mycket orätt att åt det eviga Absoluta, den oförstörbara Gudomen, sätta upp en artificiell byggnad, som med säkerhet kommer att härjas av tiden. Detta kan naturligtvis vara nödvändigt tills ett visst stadium nåtts, men i så fall är det klokare att på bästa sätt använda de gamla tempel som redan finns. Att bygga nya och låta de gamla förfalla är lika dåraktigt som att döda kon och ge bort fotbeklådnader som är gjorda av dess hud! Världens välgång kan främjas av att man renoverar gamla tempel, och inte genom att man skapar nya. Gud installerades i gamla tider enligt strikt *sastriska* ritualer och därför är de gamla templen heligare. Kraften som utstrålar från dem skänker åt det här landet den smula välfärd det åtnjuter nu.

De vise i det förflutna utstod svårigheter, lösgjorde sig från världen och t.o.m. upplöste sina kroppar i sökandet efter den individuella frälsningens hemligheter och social uppbyggelse. De har lämnat i arv speciella uppförande- och levnadsregler som är användbara och enkla. Också dessa är nu försummade eller missförstådda; nya lagar och regler införs, med resultat att de värdefulla har kommit ur bruk.

När äldre, guruer och lärde accepterar och ärar dessa nymodiga sätt att uppföra sig, hur kan Indien fortsätta att vara *dharmakshetra*, *yogakshetra* och *thyagakshetra* (rättfärdighetens, disciplinens och uppoffringens hemvist)? Denna idealens undergång förklarar varför landet

som i sanning var *Annapurna* (naturens gudinna, födans givare), som gav alla sina barn mat, idag måste skrika efter mat. Den heliga erfarenheten - *sivoham*, jag är Siva – ekade från varje dal i bergen, från varje grotta, varje tempel och varje helig flodbank; men nu är ropet *savoham*, *savoham*, jag är död!

Landet har förlorat sin forna glädje; det är hemsökt av oro; det är platsen för självförhävelse; det jagar efter tom ståt. För att motverka dessa tendenser har spridandet av andlig kunskap av personer som verkligen har upplevt glädjen i *sadhana* (andliga övningar) och framgången i och genom den, blivit mycket nödvändigt. Var och en från den enkle olärde mannen till *paramahamsan* måste inse det behovet. Alla måste lära sig tro på Gitan och betrakta den som Herrens sanna ord.

Herren har försäkrat: ”Jag ska ansvara för er välfärd, nu och hädanefter (*yogakshemam vahaamyaham*).” Han har åtagit sig detta uppdrag frivilligt. Men för att dödliga varelser och sökare ska kunna dra nytta av detta, måste de leva som föreskrivits, de måste hålla sig till de fastställda riktlinjerna. När de känner att de inte blir hjälpta, så har de bara att undersöka sina egna liv, och utröna i vad mån de har hållit Guds befallningar beträffande föreskrifterna om hur livet ska utformas. De försummar att undersöka detta. De begrundar inte det förflutna och framtiden; de klagar bara över ögonblickets sorg, och vet inte att den är orsakad av underlåtenhet i det förflutna och okunnighet om framtiden. Detta är orsaken till deras lidande.

Medan man reflekterar över denna försäkran måste man komma ihåg förutsättningen ”*ananyaschinthayantho maam, ye janaah paryupaasathe*”, som står i samma vers. ”Jag ska ansvara för er välfärd nu och hädanefter” (*Yogakshemam vahaamyaham*) är denna förutsättnings höjdpunkt, det slutliga resultatet. Försäkringen är huvudet; men inget huvud kan fungera oberoende av lemmar. Att bara hålla sig till huvudet, skilt från halsen och skuldrorna och resten av kroppen, är som att sätta sin lit till nyckeln i ens hand när kassaskåpet av järn har stulits! Till vilken nytta är nyckeln när skatten är bortrövad?

Förutsättningarna för att denna försäkran ska uppfyllas är: Meditation över Herren utan andra tankar och ständig tillbedjan, *Ananyachintha* och *upaasana*. Om oavbruten meditation inte sker, när tillbedjan inte frambärs med ett förbihållslöst överlåtande, vilken rättighet har man då att klaga över att Han inte bär bördan?

Ni överlämnar er till andra: ni lovordar och upphöjer andra; ni är försjunkna i andra tankar. Hur kan Han då ta på sig ansvaret? Ni tjänar andra, och bönfaller enträget Herren om ersättning! Hur kan detta vara odelad trohet (*ananya chintha*)? Om en man är kungens tjänare måste han tjäna honom helhjärtat; om han tjänar kungen och älskar sin familj, kan det inte kallas osviklig trohet. Tjäna dem ni älskar, älska dem ni tjänar. Det är överlämnandets (*saranagathis*) hemlighet. Vyasa gjorde en förtjusande girland, den här versen är höjdpunkten. Den är den centrala juvelen i denna girland av juveler.

Orden ”*yoga*” och ”*kshema*” som Herren använder här betyder: ”*Yoga*” förvärvandet av något önskvärt; och ”*kshema*”, bevarandet av det som på så sätt förvärvats. Den disciplin genom vilken ni kan bevara det är: odelad meditation på Herren (*ananya chintha*). Det kommer att rena sinnet; det kommer att göra er till en hängiven (*bhaktha*). Den hängivne känns igen på dessa saker; han talar om Herren; han sjunger om Herren, han ser bara Herren, han arbetar och tillbringar sin fritid med Herren.

Sådana personer har inget behov av att utföra offer (*yajna*) eller andliga riter (*yaga*); de

behöver inte sysselsätta sig med förtjänstfulla barmhärtighetshandlingar; de behöver inte gå från en helig plats till en annan. Varför skulle de vara bedrövade om de går miste om dessa saker eller klaga över att Herren inte ger dem möjlighet eller medel till detta? Han insisterar inte på eller kräver detta. Offra allt som kommer upp i sinnet, renat genom (*sadhana*). Han accepterar allt med glädje. Ni må engagera i er vad som kallas ”goda” handlingar, men om sinnet är orent, om inte kärlet är ’förtent’ med tanken på Gud, har de alla förorenats och blivit gift. Han är nogräknad, kärlet bör vara rent.

Lägg märke till hur den handfull rostat ris som *Kushela* offrade åt Herren behagade Honom. Läs om *Viduras* och *Droupadis* upplevelser i eposen och de gamla texterna (*puranorna*). Vad offrade de till Herren? *Vidya* gav en kopp välling; *Droupadi* hade bara en mycket liten bit av ett löv att offra. Ytligt sett kan detta i värde inte ens betinga en halv paisa. Men tänk på hur mycket Herren gav i gengäld! Han bedömer inte *sakers* värde, Han bedömer den känsla som åstadkom handlingen. Rena därför känslan för att vinna Hans nåd.

KAPITEL XX

Gitan förklarar tydligt att bara ’hjärtats lotusblomma’ (*hrudaypushpa*), utan orenheter, som växer i sinnets klara vatten, är värdig att offras åt Gud. Det är anledningen till att Krishna sade till Arjuna: ”Min käre svåger, vilken aktivitet du än är engagerad i, vilken gåva du än ger, vilken mat du intar, gör det som ett hängivet offer till Mig; gör allting i den hängivna andan som en hyllning till Gud; ty endast sådana handlingar når Mig. Jag har ingen speciell förkärlek för något som helst namn; alla namn är Mina. Jag vet inte av varken vän eller fiende. Jag är det opåverkade vittnet. Jag bor i alla som tjänar Mig och får glädje av detta tjänande.”

Detta framkallade några tvivel i Arjunas sinne. Han frågade: ”Krishna! Du säger att du inte gör någon åtskillnad, att du varken har vän eller fiende; hur kan det då komma sig att några är lyckliga och andra olyckliga, några är starka till kropp och själ, andra är svaga och sjukliga, några är fattiga och andra rika? Vad är orsaken bakom allt detta? När du själv står över varje sådan åtskillnad, varför kan du inte ge alla samma förutsättningar? När man ser verkligheten som den är, är det svårt att tro att du ser på alla utan någon partiskhet.”

Krishna skrattade åt detta ’tvivel’ som oroade Arjuna. ”Jag ger endast uttryck för sanningen. Jag lägger inte Mitt tal tillräta för att göra Mig förtjänt av ditt gillande eller ogillande; Jag är inte upprymd när du samtycker, eller nedstämd när du tar avstånd. Jag är den samme i alla. Men alla är inte de samma i Mig. Du har observerat att under de kalla månaderna sitter byborna runt en eld på natten; men bara de som sitter nära elden blir upplivade av värmen. De som slagit sig ned långt bort måste också stå ut med mörkret. Om människor står långt bort och klagar över att de inte känner värmen och att de måste uthärda mörkret, kan du skylla det på eldens partiskhet? Det är meningslöst att argumentera utifrån detta att elden behandlar olika människor olika.

”Det gudomliga seendets storslagenhet är jämförbar med detta – om du söker att förtjäna den, måste du komma nära den och stanna där. Alla har samma rätt att göra det och att ge näring åt elden, så att den kan lysa och värma ännu mer. Elden är opartisk; i fråga om att dra nytta av den och att få den att växa till större kapacitet, finns det skillnader. Jag är härlighet; Jag är inte alls partisk. Alla har samma möjlighet, tillfälle och rättighet att uppleva Mig och få

del av Min sällhet. Särdragen och olikheterna uppstår som ett resultat av sökarnas (*sadhakornas*) fel. De är inte brister hos Mig.”

Lägger ni märke Krishnas kärleksfulla ord? Flödet av Hans nåd? Hur sanna är inte Hans ord! Människor förstår verkligen inte sina egna fel; de söker fel hos andra. Om Herren hade fel, hur skulle världen kunna existera eller leva vidare? Herren ser alla som lika; Hans hjärta omfamnar alla med kärlek; det är anledningen till att världen har åtminstone så pass mycket av fred och välfärd. Doktorn kan betyga att patienten inte har någon feber bara för att trösta den sjuke; men termometern kan inte ljuga. Gud känner till och reagerar på den inre känslan, inte på det yttre skenet; Han kan aldrig missta sig, inte heller kan Han bedras. Världen betraktar bara det yttre; den låter sig bara vägledas av detta. Vada ut i floden, bara då kan ni få veta vattnets djup. Ät, om ni måste identifiera smaken. När människor faller omdömen om djupet eller smaken, utan att ha vadat eller smakat, hur kan deras uppgifter tas som sanna? Om Herren Självpåverkades av partiskhet, hur kunde Han belöna herdeflickorna i Brindavan med gudsföreningens (*sayujyas*) salighet? Skulle Han ha förtärt en frukt som *Sabari* ätit av? Kunde *Janaka* ha blivit en gudsförverkligad (*brahmajnani*)? Kunde *Nandanar* fått den stora visionen av Herren? Kunde *Prahlada* och *Vibhishana* ha närmat sig Herren? Skulle *Hanuman* accepterats som *Ramas* sändebud? Skulle *Valmiki* ha kunnat skriva det stora eposet *Ramayana*? Visar detta någon partiskhet i Herrens väsen? Eller visar det att Han inte har något sådant drag? Detta är exempel på Herrens kärlek, Hans oföränderliga vänlighet mot alla.

”*Manmanaa bhava madbhaktho, mad yaajee, maam namaskuru,*” denna Herrens befallning betyder just detta; håll ert sinne orubbligt fäst på Mig, var uppriktigt hängivna Mig, fall ner inför Mig och offra alla era tankar, ord och handlingar till Mig, älska Mig beständigt – har Han befallt. Han har sålunda visat att vad Han mest önskar se hos er är ett ’rent sinne’ och ’obesudlad kärlek’.

Uppfyllda av mänsklighet (*manavathwa*), kan ni inte vinna gudomlighet (*madhavathwa*). Ni måste nå den gudomliga principen (*madhavathathwa*) för att få gudomlighet. För att se mörkret, behöver ni bara ha mörker; för att se ljuset behöver ni ha ljus. För att förstå intelligensen måste ni vara intelligenta. Hur kan ni inse gudomlighetens härlighet, om ni alltid är sysselsatta med mänskliga ting? För att bli gudomlig, måste ni dröja vid minnet av det gudomliga, handla gudomligt, uppträda gudomligt. Smaken, omgivningen och känslan – allt måste samordnas för detta enda syfte. Bara då kan principen fattas.

Det är utgående från denna sanning som Krishna fortsatte sålunda: ”Arjuna! De vise (*jnanierna*) är till och med överlägsna gudarna som i sin tur är överlägsna människorna; men även dessa vise är oförmögna att fatta Guds hela innebörd. Hur kan då vanliga människor som du någonsin förstå den?” Vid denna försåtliga pik, böjde Arjuna huvudet i skam. Han sade: ”Ja, jag instämmer, Krishna, du är bortom vars och ens fattningsförmåga, hur intelligent han än må vara. Jag är övertygad om att du är en oändlig mångfald. Jag vet att du är det Universella Absoluta.

”Jag tror att du har skapat hela universum och att du bevarar det och har uppsikt både över världarnas utveckling och tillbakabildning, att du är skapelsens (*srishtis*), uppehållandets (*sthithis*) och upplösningens (*layas*) Herre. Du har sagt mig detta själv. Jag är evigt tacksam för detta och jag är lycklig för att jag ansågs värdig.

”Men hur, i vilka former, är du inneboende i det universum du bragt till liv? Jag längtar

efter att få höra det från dig och göra mig värdigare att leva,” sade Arjuna. ”Och vilken av dessa olika former ska jag meditera över? Säg mig det, så att jag kan meditera på så sätt och frälsa mig,” bönföll han.

”En liten obetydlig fråga, det!” sade Krishna med ett leende. ”Kanske känner du att du med lätthet kan förstå svaret, om det ges! Nå. Eftersom frågan har ställts, ska Jag låta Mig bevekas (lite) och besvara den. Lyssna noga. Jag är den inre *atman* i lotushjärtat hos varje varelse. Så om du tror och inriktar ditt liv på grundval av den övertygelsen att den inre *atman* i varje varelse är Min universella själ (*paramatma*) är det tillräcklig meditation (dhyana) för dig. Se till att denna tro inte rubbas eller tillintetgörs. Håll dig orubbligt till den, utöva denna tro, tillämpa den i dina handlingar, ord och tankar. Då kan upplevelsen av enhet, av att du är Jag och Jag är du, vinnas.

”De fem elementen, jord, vatten, eld, luft och eter är också Mina former. Jag är aktiviteten i solen, månen och stjärnorna. När den stora förintelsen kommer, är Jag kraften i förintelsen och Jag är kraften som bygger upp igen. Jag är allt från det mikroskopiska till det makroskopiska; Jag är det förgångna, det närvarande och framtiden. Jag är de tre regionerna och de tre gunorna som har skapat människan och naturen. Det finns inte något föremål som inte är Jag; inget namn som inte är Mitt. Blod som tas från en del av kroppen är det samma som det som tas från någon annan del; på samma sätt är det gudomliga överallt detsamma.

Arjuna förde samman sina händer och med lyftade händer frågade han: Krishna! ”Hela skapelsen är din form, eller hur? Kunskap, rikedom, makt, styrka, energi, prakt – allt detta är uttryck för din härlighet, inte sant? Nå, vill du inte ge mig den helgade möjligheten att fullkomna mitt livs önskan att få uppleva dig som hela denna skapelse, som *viswarupa*, själva skapelsens form? Jag bönfäller dig. Jag ber vid dina fötter.

Krishna, som kände hans hjärtats kval, svarade: ”Arjuna! Jag ska helt visst tillfredställa dig. Men dina fysiska ögon kan inte se denna härlighet. *Viswarupan* kan inte uppfattas av den begränsade synförmåga som bara ser och förstår den här naturen. Därför ska Jag ge dig det övernaturliga ögat. Se nu!” sade Han och uppenbarade Sig framför honom som skapelsen och mer därtill. Vilken stor nåd! Vilken enastående upplevelse!

Här finns det en subtil detalj som sökare måste lägga märke till. *Vedaböckerna*, de heliga skrifterna (*sastrorna* och *puranorna*) förutom många lärde och helgon och andra som har rätt att tala om sådana ämnen, alla beskriver Gud om *sarva-vyaapi* och *sarva-bhoothaantharatta*, det vill säga som allerstädes närvarande och som den inre verkligheten hos varje varelse. Med anledning av detta argumenterar en del människor: ”Om Han är så närvarande överallt och i allting, varför ses Han då inte av alla? Till alla som undrar så är svaret: ”Hur kan det fysiska ögat som består av de fem elementen se bortom de fem?”

Någonting som inte reflekterar ljus kan inte lysa upp ett föremål; men en låga lyser upp sig själv och sprider ljus överallt. Gud är självupplysande; Han lyser upp allt; Han är bortom naturen, vilken endast är en uppenbarelse av Hans härlighet. Därför kan Han bara ses med visdomens öga, ett öga som bara kan vinnas genom Hans nåd. Därför är gudsdyrkan en viktig del i andliga övningar; den som inte lyckas se sig själv kan aldrig lyckas att se andra, att se någonting utanför sig själv. Engagera er i andliga övningar, det kommer att tillförsäkra er Guds nåd; genom denna nåd kommer visdomens öga (*jnananethra*) att förunnas er. Han nås lätt på hängivenhetens väg. Medan Arjuna upplevde synen av Gud i universum och Gud som universum, ljöt han tårar av glädje. ”O, allsmäktige Gud! Alla gudarna, *Brahma* skaparen, alla

de vise och helgonen, alla de mångfaldiga varelserna och föremålen, rörliga och orörliga: Oh, jag ser allt detta. Jag ser alla...O, från ditt skräckinjagande ansikte framträder flammor av härlighet som sprider sig på de längsta avstånd. Hur önskar jag inte att jag kunde förstå betydelsen och andemeningen med denna fruktansvärda form,” utropade Arjuna.

”Såg du, Arjuna? Har du nu förstått att Jag är Skaparen, Uppehållaren och Förstöraren av all aktivitet och av alla varelser och föremål? Har du insett att du inte kan rädda någon på detta slagfält, inte heller kan du döda någon? Du har ingen förmåga att döda och inte heller har de någon förmåga att dö av sina egna ansträngningar. Både liv och död styrs av Min vilja. Jag bär jordens börda; Jag skapar bördan; Jag lättar den,” sade Krishna och klappade Krishna kärleksfullt på axeln och talade milt för att stilla hans extatiska upphetsning.

Den här händelsen är ett bra exempel för att åskådliggöra hur Gud binds av sann hängivenhet och hur Han låter sig bevekas för att trösta och uppmuntra Sina hängivna. Tänk er bara! Hur kunde denne Arjuna, som liksom en vanlig dödlig var så villrådlig och orolig tills han fick synligt bevis, möta och vinna över mäktiga hjältar och mästare i alla stridskonster som *Bishma*, *Drona* och *Karna*? De besegrades genom Hans vilja.

Arjuna torkade bort tårarna ur ögonen; han knäppte sina händer i bön. ”O, Herre jag ser Din universella form (*viswarupa*) som jag aldrig förr sett eller hört talas om, eller ens kunnat föreställa mig, jag inser att den är en verklig sanning. Dessa fruktansvärda härlighetens flammor steker mig, min kropp bränns på grund av denna härlighet. Visa Dig för mig igen med Din älskvärda leende gestalt; jag kan inte längre uthärda denna syn. Fader! Återta Din gestalt, jag kan inte fortsätta att se på den här,” bönföll Arjuna.

Krishnas nåd fick Honom att samtycka. Han sade: ”Arjuna! Du har just sett denna Min universella form, en syn som man aldrig någonsin kan hoppas vinna genom stor *vedisk* lärdom, rituell asketism eller enkel livsföring. Detta uppnås bara av *bhakthan* som är hängiven Mig, med *ananya-bhakthi*, hängivenhet som inte tillåter den minsta förströddhet. Sådana hängivna ser bara Herren; vad de än gör, gör de som tillbedjan av Herren. De har ingen annan gestalt framför ögonen; ingen annan tanke i sinnet; ingen annan handling för händerna. Vid alla tider och på alla platser ser de bara Min gestalt, de uttalar bara Mitt namn; de tänker bara på Mig; de känner bara för Mig eller det som angår Mig; de handlar bara för Min skull. Det är sådana, o, Arjuna, som förvärvar denna vision. Jag frågar bara efter detta: Odelad hängivenhet (*ananya-bhakthi*).”

Arjuna frågade med ett leende och lite darrande läppar: ”Herre! Jag inser att Du behagas av orubblig, odelad hängivenhet. Men behagas du av tillbedjan av Dig-med-form eller Dig-utan-form? Föredrar Du *saakaara upaasana* eller *niraakaara upaasana*? Vilket beveker Dig mest och bidrar till att man lyckas få Dina välsignelser? Vilket är lättast för sökaren (*sadhakan*) och mest uppskattat av Dig? Skulle Du vilja tala om det för mig!”

Krishna var glad över att denna fråga ställdes Han sade: ”Arjuna! Jag gör ingen skillnad mellan de två. Jag är tillfredställd på vilket sätt Jag än blir tillbedd, förutsatt att sinnet är genomsyrat med Mig och det finns en orubblig tro i varje handling, ord och tanke.” Arjuna avbröt med: ”Krishna! Är blott hjärtats renhet och orubblig tro nog? Utgör inte kön eller ställning som fastställts genom kast eller stadium i livet hinder för framgång?” Krishna tillrättavisade Arjuna och svarade: ”Jag är förvånad över att du skulle ställa sådana frågor efter att gått igenom alla dessa upplevelser. Inser du inte att för dem som fäst sina sinnen på Gud, som har satt sin tillit till Mig, den personifierade sanningen, evig och ren, kommer det

inte att finnas den minsta 'identifikation av självet med kroppen', (*dehabhranthi*)....om de fortfarande är medvetna om kön eller kast eller stadium i livet med all den stolthet, ödmjukhet, etc det för med sig, avslöjar det bara att de inte har överlämnat sina sinnen till Gud. För dem som har befriat sig från bundenheten till kroppen, kommer det inte att finnas någon bristande koncentration på grund av kast, ställning, etc.

Men de uppföranderegler som fastställts för kasterna (*varna dharma*) och för dem i livets fyra stadier – elev, familjeförsörjare, eremit och munk- (*asram dharma*) hindrar inte på något sätt övningen att fästa sinnet på Gud eller att rena sinnet från det onda eller att tillbe Gud genom alla ens handlingar, ord och tankar. Särskiljandet av kön, kast, ställning eller livsstadium påverkar bara dem som lever i medvetenheten om kroppen som verkligheten och som handlar som om världen är absolut och evig.

Härtill sade Arjuna: ”Krishna! Kontemplationen över den formlöse guden utan egenskaper (*nirguna-niraakara*) är mycket svår för dem som identifierar självet med kroppen (*deha-bhranthina*), eller hur? Att tillbedja Gud med form, vilket är inom räckhåll för den vanliga människan, kan således skänka renhet i sinnet, renhet hos medvetandets inre instrument? Skulle Du vilja upplysa mig om det.”

KAPITEL XXI

Herren svarade: ”Arjuna! Människor tror att tillbedjan av Gud med form och egenskaper är alldeles tillräckligt. Denna övning kommer bara att vara till liten hjälp; den kommer bara att leda personen på vägen en liten stund. För Herren vill inte nedlåta Sig till att ge befrielse bara för detta. Ty den som inriktar sig på att vinna befrielse måste först ge upp bundenheten till kroppen. Utan detta kan inte det *atmiska* stadiet nås. Identifikationen med kroppen är ett tecken på okunnighet. *Atman* måste erkännas som avskild från den materiella världen (*prakrithi*).

Längtan efter materiella nöjen, som grundas på det överkliga värde som är knutet till den materiella världen, måste avlägsnas genom meditation (*dhyanam*) och botövningar (*thapas*). När längtan är borta blir individen som den torra nöten innanför kokosnötskalet, vilken lossnar och inte är fäst varken vid skalet eller fibrerna på dess utsida; den gror eller spirar inte igen; den kommer att förbli för evigt utan att förstöras. Individen behöver inte mer födas och dö. Det vill säga, han kommer att vara befriad. Att bli som den torra nöten innanför skalet är det stadium som kallas befrielse medan man lever (*jivan-mukthi*).

”Kontemplationen över det gudomliga som 'över och bortom alla egenskaper' är nödvändig för uppnåendet av befrielse medan man lever. Om det är svårt och överstiger din förmåga, kan du göra en annan sak. Tillägna Mig all tillbedjan, all dyrkan, alla vediska ritualer och andra löften och vakor med alla de resultat som kan uppkomma. Tag Mig som det yttersta målet, det slutliga syftet som omvandlar alla handlingar till dyrkan; rikta ditt sinne mot Mig, meditera över Mig; då ska Jag låta Min nåd flöda och ta dig över förändringens hav, över *samsara*; Jag ska förära dig det mål du söker, Arjuna! Det är inte någon lätt uppgift att stadigt rikta ditt sinne på Mig. Alla kan inte lyckas med detta. Hur länge man än övar, är det svårt att hålla sinnet fäst på Mig, utan att avleda det mot andra ting eller idéer.

”Därför kanske du frågar: 'Har vi inte några andra medel?' Mitt svar är, 'Jo, det finns det.' även de som är ivriga att engagera sig i handlingar som behagar Mig, kan etableras i det *atmiska* medvetandet och vinna befrielse. Med hjälp av bön, recitation av Namnet, dyrkan av

härligheten, tillbedjan etc, kan det förflutnas synder utplånas, det inre medvetandet renas från impulser och begär; då kommer visdomens ljus att gry, och leda till befrielse från mörkret.”

Det är nödvändigt att läsarna begrundar denna sak, för det är genom att väga för och emot som värdefulla slutsatser kan dras. Besinna t.ex skillnaden mellan hängivenhet (*bhakti*) som den beskrivs i vanligt språkbruk och som Herren förklarar den. I allmänhet beskrivs *bhakti* som äkta hängivenhet för Herren, men den betecknar mycket mer än detta.

Hängivenhet för Herren är bara en slags övning för att nå målet. Sökaren bör inte stanna vid uppnåendet av hängivenhet; han bör inte fästa så stor uppmärksamhet vid den hängivenhet eller kärlek han hyser för Herren, som för den kärlek och nåd Herren skänker honom. Han måste alltid vara ivrig att ta reda på hur han ska uppträda och handla för att mest behaga Herren, för att fylla Herren med sällhet (*anandam*). Undersök detta, sträva efter detta, utför saker som kommer att säkerställa det målet, detta är sann hängivenhet.

Människor följer dock i allmänhet inte detta hängivenhetens ideal, inte heller tänker de på dess innebörd. De ägnar bara uppmärksamhet åt den kärlek den hängivne har för Herren, och i processen uppmärksammar de inte mycket den *dharma* och den *karma* som Herren godkänner och uppskattar! Detta är anledningen till att Krishna säger, ”handlingar som behagar Herren är överlägsna dem som tillfredställer den hängivnes längtan.” Vad än den hängivne gör eller tänker eller lägger märke till, bör det dra till honom Herrens nåd. Det bör inte följa hans egen vilja, det bör vara i enlighet med Herrens vilja. De hängivna måste pröva varje tanke och känsla mot kriteriet av det Han sagt sig föredra.

Gitan förkunnar att fastän en person kan hysa en stor kärlek för Herren, kan han inte kallas en hängiven om han lever utan hänsyn till Herrens bud; det vill säga, *dharman* som fastställts i skrifterna (*sastrarna*), som innehåller Hans befallningar, uppenbarade för helgon och siare. Det är i denna betydelse som Krishna använder ordet *bhakthimaan*, när Han förkunnar i Gitan: ”*Bhakthimaan yah sa me priyah*”. (?)

Återigen, vilken handling en hängiven än utför, bör han inte känna det som att det är ”min *karma*” (*mama karma*),” Krishna säger att den måste uppfattas som ”*karma* för Herren, genom Herren, *Easwareeya karma*”. Vanligen känner människor att några handlingar är ”deras” och andra är ”Herrens”. Detta är inte kännetecknet på en sann hängiven. Om alla handlingar upplevs som Herrens, kommer de inte att fläckas av egoism eller känslan av ”min, mitt”.

Hängivenhet (*bhakti*) ska uppfattas som den disciplin som avlägsnar egoismen och begränsningarna som utgörs av ”jag” och ”min, mitt”. Detta är anledningen till att den hängivne, av de som vet, definieras som en som ”inte är skild” från Gud (*a-vibhaktha*). Alltid och under alla förhållanden måste ens handlingar och känslor vara centrerade i Gud. Om ni istället, när ni är överväldigade av förtvivlan, bekymmer och förlust, ber: ”O, Gud! Bevara mig, rädda mig från detta,” och om ni, förslavade av världsliga mål, åter kastar er in materiella affärer när allt är överståndet, är sådant uppförande förkastligt.

Detta är Gitans undervisning. Ni bör inte tillbe Herren som en krisåtgärd. När tungan är angräpn och inte uppskattar maten, vill människor ha starka inläggningar; på samma sätt, när sorgen drabbar dem, söker människor Gud! Denna slags demonstrativa hängivenhet är rikligt förekommande idag, kanske orsakad av inflytandet från denna tidsålders grundmurade hyckleri. Falsk hängivenhet, att försöka visa upp styrkan i ens tillgivenhet för Herren är

olyckligtvis förekommande bland många 'stora' sökare (*sadhakas*) och personer som har försakat 'allting' för Hans skull, Honom som de anser vara sitt 'Allt'! För många är hängivenhet en slöja (*burkha*), som bärs på pilgrimsfärder eller när man nalkas äldre eller besöker tempel. Så snart de är hemma igen, kastar de av slöjan och med den alla tankar och känslor av vördnad för Herren.

Detta är bara exhibitionistiska konststycken. Hängivenheten, måste emellertid vara beständig och djup; det är att alltid, under alla omständigheter, ha sinnet grundat i Herren. Många påstår att alla deras handlingar är tillägnade Gud (*deva*), men deras attityder visar att det endast är kroppen (*deha*) de tillägnar dem. Istället för att tillägna dem Gud, tillägnar de dem sig själva. De påstår: "Detta offrar jag till Krishna", men i själva verket är det ett offer till deras son (*puthra*). "Detta är ett offer till Rama", förklarar de; men deras begär avslöjar att det är ett offer till deras känsla av tillgivenhet, passion (*raga*). Hur kan dessa handlingar hedras med ordet hängivenhet eller offer?

Hängivenheten inspirerar kroppen, sinnet och talet. Om vad du säger inte godtas av sinnet, om vad som upplevs i sinnet inte helhjärtat omsätts i handling, då blir det rent hyckleri. Var övertygade om att den handlande, handlingen och handlandet allt är Han; var hellre hängivna Honom än rikedomar, hustru och barn.

Vad ditt sinne fäster sig vid, där förblir också din hängivenhet. Hängivenheten är ren som Ganges vatten; handlingen (*karma*) är som Yamunas vatten och kunskapen (*jnana*) är som Saraswathi som flyter hemlighetsfullt och gåtfullt under jorden och helgar sig själv genom att flyta ihop med de andra två. Det är sammanflödet av dessa tre som kallas *Triveni*. Det betyder sinnets försvinnande, att det tre *gunorna* blir ett; det åstadkommer egots upplösning.

Det är emellertid många som är okunniga om dessa grundläggande fakta. De doppar sig i vatten två gånger om dagen och går igenom morgon-, middags- och kvällsritualerna, tillber hemmets gudar, ritar linjer av aska eller sandelpasta på sina pannor, armar och bröst, sätter prickar av saffran i ansiktena och bär snören med kulor och radband runt halsarna och drar omkring från tempel till tempel eller från en andlig lärare till en annan. De går runt heliga tempel. De bevisar många föreläsningar, lyssnar till recitationer ur de gamla skrifterna (*purnorna*) och till läsning ur andra skrifter. Det bästa vi kan säga om sådana personer är att de är engagerade i goda handlingar; vi kan inte säga att de är hängivna.

Hängivenheten är inte relaterad till kläderna eller talet. Bara på grund av klädseln och ett fromt uttryckssätt kan vi inte kalla en person "Herrens hängivne". Hängivenhet är en fråga om det inre medvetandet, om känsla snarare än yttre uppträdande eller hållning. Där det finns rök kan ni sluta er till att det måste finnas eld. Men det finns några sorters eld som inte avger rök, fastän det inte finns någon rök som inte uppkommer genom eld. Det är tänkbart att handlingar kan utföras utan känsla; men man kan inte säga att det är nödvändigt att uttrycka alla känslor. Det är möjligt att ha en uppriktig känsla även utan att ge uttryck för den på ett uppseende-väckande sätt. Blott och bart känsla är direkt skadlig för framgången om man alls längtar efter framgång!

Frågan Arjuna ställde ledde till detta utförligare svar: Naturligtvis finns det två olika slags hängivna: *Saguna bhakthan* och *nirguna bhakthan*, anhängaren till 'Den med form' och anhängaren till 'Den utan form'. Bland de hängivna åtrår den betryckte (*aarthan*), den fattige (*artha-arthin*) och sökaren (*jijnaasun*) de aspekter av det gudomliga som har namn och form. Alldeles som den högra foten sättes ned först för att göra en handling lyckosam, måste den

'högra foten' *nirguna bhakthi* användas för att vinna befrielse. Denna är den helt lyckosamma. Det vill säga endast andliga övningar riktade till det formlösa gudomliga kan ge upplysning. Båda aspekterna har värde och är absolut nödvändiga. Hur länge kan någon ha en fot inne och den andra ute? Även om det vore möjligt att placera fötterna så, vad skulle det tjäna till? Därför måste *saguna bhakthi* tas upp som den andliga övningen (*sadhana*) och *nirguna bhakthi* som målet som ska nås.

Ni kan antingen se hela universum som Gud, hela *viswa* som *Viseswara*, eller ni kan se *viswa* och *Viseswara* som åtskilda och olika. Men båda är detsamma. Ni kan se tyget som tråd eller ni kan se tråden och tyget som åtskilda enheter; men, antingen ni inser det eller inte, tråd är tyg; tyg är tråd.

Att se tråden och tyget som åtskilda är *saguna upasana*, tillbedjan av Gud med egenskaper. Att se tråden som varande innefattad i tyget och tyget som en mängd tråd och båda delarna som identiska, är att tillbe *nirguna*aspekten.

Denna hängivenhet är inte någonting som kan införskaffas någonstans ifrån; den är inte något som någon förser en med. Den växer inte ur jorden eller faller från skyarna. Den väller upp ur en själ, den är osjälvisk kärlek till Herren. Hängivenheten, kärleken som naturligt finns hos människan, bör inte strömma vilt i olika kanaler; den bör flöda oavbrutet i riktning mot Gud; då blir den hängivenhet (*bhakthi*). Denna kärlek finns i varje levande varelse; fåglar och däggdjur, insekter och maskar... alla har kärlek, som inspirerar och fyller dem till den grad som är lämpligt för var och en. Kort sagt, liv är kärlek; kärlek är liv.

Varje medlem av alla levande arter hyser en mångfasetterad kärlek till avkomma, föräldrar, välbefinnande och skydd, till sin föda och dryck, sina glädjeämnen och lekar. Varje slag av dessa olika uttryck för kärlek eller tillgivenhet har ett särskilt namn som passar till de ting den har fästs vid. Den kallas ömhet när den riktas mot avkomman; den benämns förblindelse (?) när den riktas mot personer som är mindre gynnade av lyckan; kamratskap när den flödar mot likar; förkärlek när den utsträcks till löseghem och platser; den blir fascination i en del fall, vänskap i andra. När den riktas mot äldre, blir den vördnad, ödmjukhet, etc.

Men hängivenhet är ett ord som endast används när man menar kärlek som riktas till Herren. När denna kärlek bryts upp i många strömmar som flyter i många riktningar och mot många punkter, orsakar den bara sorg, för den fästs på nuets förgängliga ting.

Låt istället kärleken flyta mot ett enda mål - Herrens hav av nåd: Detta är den andliga övning som kallas hängivenhet. Varför kasta bort livet i *samsaras* (den världsliga existensens) salta träsk? Sträva hellre efter att hinna fram till nådens vidsträckta ocean. Där förverkligar ni er själva, ni uppnår *sath-chith-anada*. Stort är detta mål; hur uppfyllt av sällhet!

Herdeflickorna (*gopikorna*) bemödade sig och lyckades i denna andliga övning. I varje ögonblick, under varje omständighet, tillägnade de Sri Krishnas lotusfötter varje tanke, ord och handling. Det är därför de kallas yogier. När Herren Krishna Själv tilltalar dem som yogier, kan ni bedöma hur långt de kommit i fråga om andliga övningar.

KAPITEL XXII

Arjuna frågade vidare med anledning av Krishnas svar. ”Du beskrev vad som utmärker den som är hängiven det gudomligas *saguna*aspekt. Du sade att personer med sådana kännetecknen är yogier. Jag är i sanning lycklig över att fått veta allt detta. Men alldeles som *saguna*-hängivna har utmärkande egenskaper, måste även de som är hängivna det gudomliga utan egenskaper, *nirguna*aspekten, ha utmärkande drag genom vilka de kan kännas igen, eller hur? (Skulle du vilja) Berätta för mig om dem; jag skulle vilja veta det.”

På detta svarade *Nandakumara* med den behagfulla gestalten: ”Arjuna! De *nirgunahängivna* måste uppnå full kontroll av sina känslor. Härnäst måste de vara opåverkade av omständigheterna. För det tredje måste de vara till hjälp för andra i nöd. Så ska karaktären vara hos *aksharas upasakor*, de oförgängliga.”

Läsarna skulle därför kunna dra slutsatsen att kännetecknen för de hängivna till det gudomligas *saguna*aspekter och *nirguna*- eller *akshara*aspekter är identiska. Arjuna blev överlycklig för Krishnas svar. Han utropade: ”Jag har nu klart förstått den här detaljen. Men jag vill att du ska tala om för mig hur jag bör fortsätta, hur jag måste handla för att vinna Herrens nåd,” och han föll ner för Krishnas fötter. *Narayana* lyfte upp *Nara* (Arjuna) och sade detta till honom: ”Arjuna! Nu behöver du inte förvärva kännetecknen för någondera av dessa. De är inte lätta att nå. Jag ska berätta för dig om en väg som är lättare än de här båda. Den vägen kommer säkert att skänka dig Min nåd.

”Detta är den vägen: Grunda ditt sinne och din intelligens i Mig. Om du inte kan prestera detta och finner det svårt, ge upp din egoism och ägna dig åt verksamhet som är moralisk och helig. Om även detta är för svårt, ge upp bindningarna till konsekvenserna av alla dina handlingar; offra dem till Mig som Krishna-*arpanam* (tillägnet). Att offra dina handlingar till Mig bör inte vara endast en muntlig övning. Var noga med att du gör det med tankar, ord och handlingar, *manovaakkarma*, som man säger.

”Känner du att även detta är över din förmåga? Då kommer du att göras medveten om följderna. Efter att ha sagt detta, satt Krishna tyst en stund.

Lägg märke till detta. Den som eftersträvar nåd måste vara inriktad på handlingen och inte dess konsekvens, gynnsam eller inte. Detta är anledningen till att *Gopala* sade att kunskap (*jnana*) är överlägsen ständig övning (*abhyasa*), meditation (*dhyana*) är överlägsen kunskap, och att ge upp beroendet av era handlingars konsekvenser är överlägset meditation. Sådant oberoende, sade Krishna, kommer att skänka frid (*santhi*).

”*Bhakthi* och *dwesa* är som eld och vatten; hängivenhet och hat kan inte leva tillsammans. Jag älskar dem som inte känner någon skillnad mellan sorg och glädje, tillgivenhet och antipati, gott och ont. Om hat, i vilken form som helst, i hur obetydlig grad som helst, bor i hjärtat, kan inte den personen vara en hängiven. Den hängivne måste vara övertygad att allt detta är *Vasudeva* (Gud), ’*Vasudeva sarvam-idam*’. Det vill säga, ens egen *atma* är överallt i allting; denna sanning måste inses, omsättas i handling och upplevas. Att hata en annan är att hata sig själv; att förakta är bara att förakta sig själv; att hitta fel hos en annan är att hitta fel

hos sig själv”, fortsatte Krishna.

Läsarna kan besväras av tvivel på den punkten. Kan blotta frånvaron av hat eller förakt för en annan förläna en med den fullständiga medvetenheten om i ”*Vasudevasarvamidam*”? Nej, blotta frånvaron av hat etc. kan inte tillförsäkra en ”Den inneboende ” och sällheten i att känna igen Honom. Detta kommer inte att framkalla Herrens nåd.

Arbetsuppgiften för bonden som odlar säden är ett gott exempel på detta; om ni uppmärksammar detta, ska sanningen bli känd och tvivlen kommer att försvinna. Innan bonden sår säden på jordlotten, tar han bort all den vilda växtligheten, buskarna, snåren, de mindre växterna. Men detta är inte nog för att säkra skörden. Jorden måste plöjas och harvas, vattnas och beredas för sädden; och sedan måste grodden ges näring och skyddas medan den växer, tills skörden är mogen och kan samlas in och lagras i magasinet.

På samma sätt måste kärlekens, hatets, avundens, högmodets etc. taggiga buskar ryckas upp med rötterna från hjärtats åker, och den måste plöjas med hjälp av goda handlingar. Sedan måste sällhetens skott planteras där; den groende skörden måste vårdas uppmärksam genom disciplin och orubblig tro (*sradda*), till slut, som ett resultat av all denna ansträngning, kommer skörden av sällhet (*ananda*) att fylla ens lada.

Blotta avlägsnandet av hat från hjärtat kommer inte att tillförsäkra en sällhet. Kärleken måste också odlas. Det vill säga ryck upp hatet och plantera kärlek. Om frånvaron av hat garanterar hängivenhet, kullen och myrstacken, trädet och grenen, gytjtjan och berget – vad hatar dessa? De har inga antipatier, men tillskriver vi dem hängivenhet av den anledningen? Det gör vi inte för det skulle vara absurd. Den hängivne måste först bli fri från hat och full av kärlek. Dessutom måste hans kärlek ta sig uttryck som tjänande av de betryckta och sörjande, förklarade *Gopala*.

Arjuna lyssnade till allt detta med stor uppmärksamhet. Sedan frågade han: ”Krishna! Är dessa tre saker nog? Eller är det något mera man ska iakttaga och utöva? Skulle Du vilja tala om det för mig.” Krishna svarade: ”Att bara plantera skott är inte nog; fältet måste vattnas och gödas. Att avlägsna hatet och plantera kärlek är bara det första stadiet. Så snart grodden har visat sig, måste de två processerna habegärets (*nirmamakaras*) och egots (*nirahamkaras*) utplånande fullföljas. De är som att vattna och gödsla. De är viktiga för den lyckosamma skörden av sällhet (*ananada*).

”Det vill säga, du måste göra dig fri från känslorna av ’(min)/ mitt’, och ’jag’. De är inte åtskilda; den första härrör från den andra och båda uppstår ur *ajnana*, okunnigheten om den grundläggande sanningen. Ty, om man en gång blivit fri från okunnigheten, kommer inte känslorna av ’jag’ och ’(min)/mitt’ att ge bekymmer, de har inte någon plats hos en. Det är därför föreskrivet att den som söker hängivenhet måste äga ständig förnöjsamhet (*sathatham samthusti*). Vad betyder det? Det innebär förnöjsamhet under alla förhållanden - god hälsa eller sjukdom, förlust eller vinst, sorg eller glädje. Antingen ens önskan infrias eller inte, bör sinnet behålla jämvikt och lugn.

”Sinnet förlorar jämvikten om det obetydligaste hinder reser sig på den väg det föreställt sig. Det är så oberäkneligt. Om inte koppen med kaffe kan anskaffas i tid, om ni inte kan se två filmer på en vecka, om ni inte kan sitta i timmar framför radion både på morgonen och kvällen; om många sådana struntsaker förvägras er eller ni blir störda, känner ni er nedstämde missnöjda. *Samthusti* är det sinnestillstånd som är opåverkat av om man tillfredställer eller

inte tillfredställer en önskan, om en händelse inträffar eller inte inträffar; sinnet måste vara opåverkat, utan upprördhet eller besvikelse.”

Arjuna frågade sedan: ”O, Herre, du nämner ofta ’*prakrithi*’ och ’*purusha*’. Jag är ivrig att få veta exakt vad *prakrithi* är, vad är dess kännetecken, vad exakt är dess natur?” Krishna besvarade denna fråga på ett enkelt och lättförståeligt sätt. ”Arjuna! *Prakrithi* har ett annat namn också. Den kallas även *kshetra*. *Prakrithi* betyder denna *prapancha*, denna kombination av de fem elementen. Det finns två enheter i denna *prapancha* eller *prakrithi* eller natur: den ena är trög och den andra aktiv (*jada* och *chaithanya*); det vill säga, den ena är det sedda, den andra är den seende; den vetande är *aham*, det kända är *idam*, ’jaget’ och ’det här’.

Prakrithi eller naturen är summan av egenskaper och kännetecken. *Gunorna*, *thamas* (illusion), *rajas* (sorg) och *sathwa* (glädje) är *prakrithis* egenskaper. Naturen är endast omkastningen och kombinationen av dessa *gunor*. Det är också den verkställandes (*karthrtwans*) och den åtnjutandes (*bhokthrtwans*) egenskaper.”

Arjuna önskade fortsätta med sina frågor. Därför sade Krishna: ”Min käre svåger! Du är ivrig att fråga igen?” Arjuna grep chansen och ställde sin fråga. Krishna! Du har förklarat *prakrithi-thathwa* eller naturens princip. Nu skulle jag så gärna vilja veta vad som menas med *purusha*: Vad är dess kännetecken, vad är dess natur?”

”Aruna!” sade Krishna, ”antingen du kallar det *purusha* eller *kshethrajna* eller *jneya*, är det detsamma. *Kshethrajna* är den som känner *kshethrat* eller fältet. *Jneya* är det som är känt. *Purusha* är individen (*jivan*) och *prakrithi* är kroppen (*dehan*). Den förkroppsligade är *purushan*, den person som känner kroppen. Kroppen eller *dehan* har alltså många namn, som vart och ett har en särskild betydelse. Den är *sarira*, för den går förlorad; *deha* för att den riskerar att brännas. *Jivan* är den individuella själen som aktiverar kroppen och blir medveten om dess begränsningar.”

Arjuna ansattes av tvivel vid detta svar och därför började han en ny serie frågor. ”Krishna, hur kom denna förtvinande och förstörbara kropp att kallas *kshethra* eller fält?” Arjuna var verkligen en begåvad lyssnare. Krishna svarade honom med stort tålamod.

Krishna svarade: ”Det är genom denna kropp man kan skaffa sig meriter genom att engagera sig i olika nyttiga aktiviteter; kroppen är redskapet för att förvärva kunskap (*jnana*) eller den universella visionen; det är kroppen som leder dig till själva befrielsen. Den är förrådet för sådana stora prestationer och därför kallas den *kshethra*. *Kshethra* betyder en rustning, för den skyddar och bevarar individen från skada. En annan betydelse är ’fält’, en betydelse som är full av mening. Vilka frön som än sås eller vilka skott som planteras på fältet, beror skörden på deras egenskaper och kvalitet. Kroppen är fältet, individen är *kshethrapalakan*, beskyddaren av fältet och skörden. När man sår de goda handlingarnas frön, skördar man glädje och lycka. När man sår syndens frön, bär gar man en skörd av sorg och bekymmer. När man sår kunskapens frön, skördar man *moksha* eller befrielse från födelsens och dödens trälldom.

”Precis som bonden känner fältets (markens) beskaffenhet och utmärkande egenskaper, måste *kshethrajnan* eller individen känna sin kropps beskaffenhet och egenskaper. Den enda skillnaden mellan *kshethra* och *kshethra-nja* är stavelsen ’nja’. Den betyder *jnana*, han som vet, den vetande. Därför är han som känner fältet eller kroppen, dess förträffligheter och bristfälligheter, han är *kshethrhanjan*. Det som inte har någon sådan kunskap, det döda

materiella tinget, det är *kshethran*.

”Krishna!” frågade Arjuna: ”Vad är det för nytta med att känna till dessa två enheter, *kshethra* och *kshethrajna*?” Krishna skrattade: Han sade: ”Vilken dum fråga (att ställa)! Genom att utforska och lära känna individens (*kshethrajnans*) väsen utplånas ens sorg. Genom att känna till individens väsen, kan sällheten (*anandan*) vinnas. Denna sällhet benämns också befrielse (*moksha*).”

Sedan försjönk Krishna åter i tystnad. Men Arjuna som är hela mänsklighetens representant på slagfältet mellan de högre och de lägre impulserna, eggade Honom vidare. ”Krishna! Vilka är de som upplever detta, utplånandet av sorgen och uppnåendet av sällheten? Är det individen (*jivin*) eller kroppen (*dehan*)? Skulle Du vilja belysa detta?”

Krishna svarade:”Arjuna! *Kshethran* eller kroppen är förenad med *gunorna* eller egenskaperna, *thamas*, *rajas* och *sathwa*, därför inbillar sig individen när den är i kontakt med kroppen och när den identifierar sig med den, att den upplever sorg och glädje som är konsekvenserna av dessa *gunor*. *Purushan* eller *kshethrajnan* har ingen verklig relation med *gunorna*, han är bara ett vittne. När järnet är i kontakt med elden har det förmågan att bränna; men det är inte järnet som bränner, det är elden. Genom kontakt med *prakrithi*, framträder *purusha* som den som agerar och upplever.

Därför är det inte riktigt att dra slutsatsen att individen upplever sorg och glädje på grund av själva det faktum att den bebod kroppen som är *gunornas* redskap. Jorden uppehåller och hjälper fröet att gro till ett träd eller att tyna bort. Det är jordens *guna* som orsakar detta. På samma sätt, individprincipens frö (*jeevahtathwams*) växer och utvecklas till den gudomliga essensen (*brahmahathwam*) i kroppen, som är jordens princip. Precis som gödning och vatten är nödvändiga för att trädet ska blomma och bära frukt, är sanning, jämnmod, kontroll av sinnena och begären (*sathyam*, *saantham*, *samam* och *damam*) nödvändiga för andens utveckling till *atmisk* visdom. Naturens (*prakrithis*) egenskaper (*gunor*) gör att den antar mångskiftande former.

”Tänk på denna enda detalj, då kommer hela problemet att klarna. Människan är lycklig en gång, olycklig en annan, hon är rädd ett ögonblick och modig ett annat. Varför? Eftersom hon är skapad så av *gunorna*. Säger du nej? Hur kan du då förklara dessa förändringar? Endast *gunorna* kan på det här sättet omvandla människan från ett stadium till ett annat.

”Om de tre *gunorna*, *sathwa*, *rajas* och *thamas* är i jämvikt, då kommer det inte att ske någon förändring hos henne. Detta kommer aldrig att hända; det är alltid obalans. När en dominerar och de andra sover, då får naturen (*prakrithi*) henne att anta många roller. De tre *gunorna* representerar den mänskliga naturens tre aspekter. *Rajogunan* är bundenheten som åstadkommer önsknings och begär och skapar lust att njuta av den materiella världen som ’ses’, den ger upphov till begär efter fysisk och himmelsk glädje. *Thamogunan* kan inte fatta verkligheten; därför missförstår den lätt och tar det falska för att vara det sanna. Den får människor att bli försumliga och göra misstag. Den binder istället för att befria. *Satwagunan* råder över orsaken till sorgen och bedrövelsen; uppmuntrar människorna att följa den verkliga lyckans och glädjens väg. Att vara målinriktad och opåverkad av dessa tre är grunden för renhet och ståndaktighet.”

Håll lampglaset rent; då kommer lampan att lysa klart. Om ni har ett lampglas som är flerfärgat; kommer dess ljus att fördunklas. Om å andra sidan lampan förvaras inuti en

lerkruka kommer det att förbli mörkt. Lampan är densamma men behållaren påverkar dess förmåga att sprida ljus. *Sathwagunan* är den lampa som lyser klart genom det vita lampglaset; *rajogunan* är det mångfärgade lampglaset som gör ljuset dunkelt och svagt; och *thamogunan* är lerkrukan inuti vilken lampan är fullständigt utan verkan.

Sathwagunan är självkänedom (*atmajnana*), *rajogunan* är till en viss grad nedsolkad, eftersom röken förorenar glaset och fördunklar ljuset, och den påverkar också lampans ljuslåga så att den inte brinner lugnt och stilla; *thamogunan* är undertyckandet av kunskapens ljus som är människans sanna natur.

KAPITEL XXIII

De tre *gunorna*, *sathwa*, *rajas* och *thamas*, undergår olika omkastningar, kombinationer och förändringar och manifesteras som hela denna skapelse, detta universum, denna värld (*prakrithi*). Därför är den här världen föremål för förändringar; den är inte statisk. Sannt. Men *atman* är medvetande (*chaithanya*) som är ren strålgans (*thejorupam*); och därför har den inte några brister och är inte föremål för förändringar. Kroppen är materiell (*prakrithi*), intellektet (*buddhi*) och sinnet (*manas*) är också materiella, av den anledningen förändras de också enligt graden av överskott eller brist hos en eller annan av *gunorna*.

Sathwagunan är orubblig, ren, osjälvisk, ljus, därför kommer de som äger denna inte att ha någon önskan eller något behov; de kommer att vara mogna för kunskapen om *atman*. De med *rajogunan* kommer att engageras i handlingar besudlade med en antydning av ego. De må ha en strävan att tjäna andra, men denna strävan kommer att driva på dem för att vinna berömmelse och kunna vara stolta i sina prestationer. De kommer att längta efter sitt eget goda tillsammans med det goda för andra. De som är begåvade med *thamogunan* är betvingade av okunnighetens mörker och därför famlar de omkring, och vet inte vad som är rätt och vad som är fel.

Var och en av dessa tre *gunor* gör personen inte lämpad att förverkliga den högsta Verkligheten, som befriar individen och låter honom uppgå i det Universella. Eftersom personen är omsluten av världen (*prakrithi*), tror han sig förtjust uppleva *gunorna* som utgör världen. Men detta är en illusion. För att utplåna denna illusion har det blivit nödvändigt att utforska världens (*prakirthis*, *kshethras*) natur och egenskaper. För nybörjaren, sökaren (*sadhakan*) är utforskning av kunskapen och det kända väsentligt, men den vise (*jnanin*) måste fästa större uppmärksamhet på dessa *gunor*. Det kända är verkligheten. Upplevelsen av alltings gudomliga grund.

Arjuna lyssnade uppmärksamt till allt detta och till slut frågade han: ”O, Herre! Vilka är de egenskaper en vis (*jnani*) bör äga?” Krishna svarade: ”Son! Han måste ha de tjugo dygdena i rikt mått. Du kanske undrar vilka de är. Jag ska berätta för dig om dem; lyssna. Men dra inte slutsatsen att målet kan nås när du äger dem alla. Målet är odödlighet (*amrithathvam*). Det kan endast nås genom upplevandet av *brahman* (*brahmasaakshathkaara*), som *sarvam khalvidam brahman* (?). När kunskapen är fullständig, blir den vetande det kända.

”För detta mål, måste man renas genom dygder. Då kan det kända upplevas och förverkligandet nås. Därför ska jag först berätta för dig om detta. Dygden först, sedan segern.

Vilken härlig väg. Att söka *brahman* utan att först ha föräkrat sig om ett moraliskt och dygdigt liv är som att vilja ha en ljuslåga utan att ha lampa, veke eller olja! När man har detta, kan man tända lampan och få ljus. Så är det med *brahmajnanas* ljus, eller förverkligandet av *brahman*.

Det är en sak här som sökarna (*sadhakorna*) måste observera noggrant. Lampan, veken och oljan måste vara proportionerliga. Om veken är för liten eller för stor för lampan, om det är för mycket eller för litet olja för veken, om lampan är för liten eller alldeles för stor för oljan eller för veken, kommer inte lågan att brinna klart och sprida ljus. Ett klart stadigt ljus kan endast fås om dessa tre komponenter har rätta proportioner. De tre *gunorna* måste också vara i jämnvikt för att ge maximalt resultat – befrielse. De tre *gunorna* är rep, man binds av dem, som en ko vars framben är sammanbunda, vars bakben också är sammanbundna och vars hals och horn binds av ett tredje rep. De trefaldiga *gunorna* är sådana trefaldiga bojor. Hur kan det stackars djuret röra sig fritt när det är bundet på det sättet? *Sathwagunan* är det gyllene repet, *rajogunan* är kopparrepet och *thamogunan* är järnrepet, alla tre binder effektivt trots skillnaden i materialkostnad. Som bojor är alla tre hinder för rörelsefriheten.

Arjuna frågade: ”O Herre! Du sade att tjugo dygder är väsentliga för att bli berättigad till kunskap. Vilka är de? Skulle du vilja beskriva dem för mig i detalj!” Krishna sade: ”Arjuna jag är glad åt ditt allvar. Lyssna! Den första dygden är ödmjuket (*a-maanithwam*). Så länge du känner stolthet (*maanam*) kan du inte vinna kunskap (*jnanam*). Människans beteende bör vara som vattnets; vad för färg man än håller i vattnet absorberar det den och hävdar aldrig att det är dess egen färg. Det är ödmjukt utan fåfänga. Men människans beteende är det rakt motsatta. När hon gör den minsta tjänst eller skänker den obetydligaste summa, är hon angelägen att alla ska få veta det. Därför går hon själv omkring och pladdrar eller ser till att få det publicerat. Frånvaron av sådan stolthet och sådana ambitioner är vad som framhålls som ödmjukhet.

Nu till den andra: Anspråkslöshet (*a-dambhithwam*). Detta är en mycket stor dygd hos människan. Det betyder frånvaron av anspråksfullhet, uppblåsthet, skrytandet med att man är stor när man inte är det, hävdandet att man har makt när man inte har någonting, att man har auktoritet när man inte har någon sådan titel.” Här kommer läsaren att lägga märke till en sak. Världen är i dag full av detta tomma prål, detta hyckleri. Vilket verksamhetsområde man betraktar, vem man än observerar, upptäcker man detta allvarliga fel. Nationernas regeringar är i händerna på människor som gör anspråk på att äga makt, auktoritet och kompetens. De som inte har någon kunskap gör gällande att de vet allt. De som inte ens har någon som hjälper dem hemma, påstår sig ha en väldig skara anhängare.

Inom varje verksamhet är detta hyckleri den allra första steget. Detta fördärvar människan inom varje område, som ett skadedjur som förstör skörden. Om detta sopas bort, kommer världen att räddas från katastrof. Anspråksfullheten kommer att göra att ni förlorar den här världen och den nästa. Den är skadlig vid alla tidpunkter och på alla platser. Den passar inte vanliga människor; hur kan den då vara till nytta för sökaren?

”Den tredje dygden är icke-våld (*ahimsa*). Detta är också en viktig dygd. Våld (*himsa*) är inte uteslutande fysiskt; det betyder ännu mer; den mentala smärta som tillfogas, den oro och det bekymmer som dina ord och handlingar orsakar andra. Om du avstår från att vålla andra fysiskt lidande, kan du inte påstå att du tillämpar icke-våld. Dina handlingar får inte orsaka smärta, de måste vara osjälviska; alla dina tankar, ord och handlingar måste vara utan någon avsikt att vålla sådan smärta.

”Sedan har vi fördragsamhet (*kshama*) som den fjärde. Denna kallas frid (*kshanthi*), lika väl om styrka (*sama*). Det betyder att du ska anse som överkligt det onda andra gör dig, den förlust du lider genom dem, det hat de visar mot dig. Behandla detta som du behandlar en spegelbild. Det vill säga, du måste utveckla denna grad av tålmod eller styrka. Det är inte att hjälplös stå ut med det onda som andra gör för att du är för kraftlös att hämnas. Det är ett uttryck för den frid som råder i hjärtat, detta yttre beteende eller denna frid (*kshanthi*). Det är sant att många människor står ut med skada som andra tillfogar dem eftersom de saknar fysiskt, ekonomiskt eller folkligt stöd; deras lidande kan inte värderas som verklig fördragsamhet (*kshama*).

”Låt oss härnäst begrunda den femte; rättframhet, integritet, uppriktighet (*rjuthwam*). Det betyder handlingens, talets och tankens samstämmighet; detta tillämpas på världsliga och andliga aktiviteter. Det är en aspekt av den andra dygden anspråkslöshet (*a-dambithwam*).

”Den sjätte är: Det vörnadsfulla tjänandet av den andlige läraren (*aacharyopasana*). Detta kommer att främja lärarens kärlek till eleven så denne kommer att gynnas en hel del. Men en guru som inte har något mål kommer bara att leda lärjungen i fördärvet. Gurun måste låta nåden flöda över lärjungen lika frikostigt och spontant som kon ger sin kalv mjölk. Guruns undervisning är källan och kraften för att nå Gud och få befrielse.

”Den sjunde är renlighet (*soucham*) – inte bara yttre renlighet utan också inre renlighet. Och vad är inre renlighet? Det är frånvaron av sinnesrörelse och hat, av begär och missnöje, lust och vrede; och närvaron av goda (*daivi*) egenskaper. Vatten renar kroppen, sanning renar sinnet; kunskap renar den intellektuella förmågan; individen renas genom botgöring och disciplin.

Den åttonde kallas orubblighet (*sthairyam*), beständighet i tron, frånvaro av oberäknelighet och egensinnighet. Sökaren måste hålla fast vid det han en gång har fäst sin tro på som befrämjande för hans andliga utveckling. Han bör inte fladdra från ett ideal till ett annat och förändra målet från dag till dag. Man refererar till detta också som hängivenhetens väg (*deeksha*). Ombytlighet är ett resultat av svaghet, en svaghet som måste undvikas ytterst samvetsgrannt.

”Den nionde på listan är: Kontroll av sinnena (*indriyanigraha*) Att vara övertygad om att sinnena måste tjäna dina bästa intressen, inte att du bör tjäna sinnenas intressen. Bli inte sinnenas slav; gör dem hellre till dina slavar.

”Härnäst, den tionde dygden, oberoende, försakelse, ointresse för ljud, beröring, form, smak, lukt etc. (*vairagyam*). Sinnena jagar efter dessa intryck, för de retar dem, ger dem tillfällig glädje. Men de är inte intresserade av *dharma-artha-kama-moksha* av det sublimes slaget. *Atman* kan bara upptäckas genom strävan efter det sublimes.

”Den elfte dygden är frånvaro av egoism (*anahamkara*). Egoismen är upphovet till alla laster och fel. Den egocentriske individen tar ingen hänsyn till rätt och fel, bra och dåligt, rättfärdigt eller orättfärdigt; han bryr sig inte om det, eller han känner inte till det. Han är fullständigt okunnig om rätt handlande (*dharma*) och moraliska principer. Han vill inte anpassa sig till det som är rätt. Att sakna denna fördärvliga egenskap är att vara begåvad med *anahamkaram*. Egoismen är en fiende i en väns förklädnad.

”Nästa dygd kallas: *janma-mrthyua-jaraa-vyaadhi-dukha-doshaanudarsanam*, vilket endast betyder detta: Medvetenheten om den oundvikliga cykeln av födelse och död, av ålderdom och sjukdom, av sorg och ondska och andra tecken på den skapade världens och livets flyktighet. Fastän människor ser dessa saker hända dem likaväl som andra, undersöker de inte anledningen till detta och metoderna för att undgå dem. Detta är det största mysteriet, undret.

”Om du bara går till roten med problemet, ska du inse att vad du än kan slippa undan, döden kan du inte undkomma. Vad människan nu föreställer sig vara lycka är, i verkligheten, bara olycka i lyckans skepnad. Förstå därför sanningen om dessa saker, reflektera över felet i tankegången som vilseleder dig. Då, som ett resultat, förstärks obundenheten och genom detta uppnår du kunskap (*jnana*). Därför, O Arjuna, befria dig från födelse (*janma*), död (*mrthyua*), ålderdomssvagheter (*jaraa*), sjukdom (*vyadhi*) och sorg (*dukha*).” Så talade Krishna och uppmuntrade Arjuna med stor kärlek.

Sedan talade Han om uppgivandet av begäret efter saker, frånvaron av strävan (*asakthi* eller *anaasakthi*). Begäret att äga ting ni ser orsakas av egoism. ”Jag måste ha det där”, Jag måste bli den stolte ägaren till det här värdefulla föremålet.” Detta är hur egoismen eggas en. Den är ett starkt rep som binder er till föremålen. Låt inte sinnet dras med och behandla allt som manifestationer av Herrens härlighet. Älska alla ting som uttryck för Hans härlighet, men förleds inte att tro att ägandet av dem kommer att göra er lyckliga. Det är en illusion. Ägna inte ert liv åt dem; använd dem för era behov, om och när det är nödvändigt, det är allt. Denna slags impuls som aktiverar er kommer att vara ett stort hinder i er utveckling mot befrielse. Vad ni än må förvärva som ägodelar måste någon dag lämnas. På den sista resan kan ni inte ens ta med er ett grässtrå eller en nypa damm. Ha alltid detta faktum klart för er (t sinne), då kan ni förstå verkligheten.

Före födelsen har man inte någon relation med den här världen och dess materiella objekt. Efter döden försvinner de och alla släktingar och vänner. Den här vistelse är bara en lek som försiggår i intervallet. Att bli fascinerad av denna tredagars marknad är i sanning dåraktigt. Begär förorenar sinnet och gör människan oförmögen att nå högre mål. Sökarna (*sadhakorna*) som eftersträvar befrielse och förverkligande måste göra sig kvitt begäret för, liksom fett, fastnar det och är svårt att avlägsna när det en gång vidrörts.

Efter denna dygd måste man fästa uppmärksamheten på en annan: Tillståndet av jämnvikt, orubbligt lugn under glädje och sorg, välgång och motgång, lycka och olycka (*samathwasthithi*). Detta är en vis persons (*jnanis*) femtonde dygd. Att vara upprymd eller nedtryckt av framgång och nederlag, vinst och förlust, ära och vanära, är något som är meningslöst. Ta emot allt på samma sätt som kommet ur Guds nåd, Hans välsignade föda (*prasada*) Liksom man har skor på sig när man riskerar få taggar i fötterna, eller spänner upp ett paraply för att undgå att bli våt när det regnar, eller sover inuti ett myggnät för att undvika insekternas stick; beväpna er så med ett orubbligt sinne som förtröstar på Herrens nåd och med jämnmod bär beröm och klander, nederlag och seger, glädje och smärta. Att modigt genomleva livet, detta *sama-chiththathwam* förklaras vara nödvändigt.

Härnäst kommer hängivenhet (*bhakthi*) utan någon annan tanke eller känsla (*ananya-bhakthi*). När sorgen drabbar er, ilar ni till Gud. När sorgen (*sankata*) överväldigar er, tar ni tillflykten till Herren *Venkata*. När glädjen är återställd, kastar ni Honom överbord. När ni ligger sjuk med feber och smaken är fördärvad och tungan är bitter, vill ni ha någon stark inläggning; men när febern ger med sig, när ni är bra igen, uppskattar ni inte samma

mat. Hängivenheten är inte en tillfällig slav. Den är det oavbrutna kontemplerandet över Gud utan någon annan störande tanke eller känsla.

Vilken aktivitet, förströelse eller samtal det än gäller, måste det genomsyras av kärleken till Gud. Detta är *ananyabhakthi*. Därefter kommer att vistas i ensamhet (*ekanthavasam*). Man måste tycka om att vara ensam. Detta betyder inte att hålla kroppen på någon enslig plats, långt från människornas uppehållsorter. Det måste vara avskildhet och tystnad i sinnet; alla dess invånare måste tvingas eller övertalas att flytta. Sinnet bör vara utan innehåll (*nir-vishaya*), bortvänt från den materiella världen.

Den artonde dygden som medverkar till befrämja kunskap nämns som ointresse för människors sällskap; det vill säga ingen önskan att blanda sig med människor upptagna med affärer som rör den materiella världen. Man kan uppnå jämvikt till och med bland vilda djur; men det är svårt vinna den medan man är bland världsligt sinnade människor. De andliga övningarna (*sadhanan*) kommer att påverkas av det sällskap man har. Goda människor bevarar er goda; dåliga människor drar er ner i fördärvlighet.

Det är naturligtvis svårt att utröna vilka som är goda och vilka som är onda och sedan slå sig till ro bland de goda. Därför är det tillrådligt att undvika människor och koncentrera sig på andliga övningar. Det mänskliga sinnet är som järnet, om det faller i gyttjan, rostar det och upplöses; om det faller i elden, blir det av med slagget och blir rent. Därför är det bättre för människan att vara tillsammans med de visa (*jnanierna*), än att vara i ensamhet. Lägg märke till hur *Narada*, som var son till en husjungfru, blev en lärd (*rishi*) för att han umgicks med goda människor. *Rathnakara* som var en grym jägare fick vara tillsammans med de sju vise och omvandlades till den förste bland poeter, *Adikavin*. Dåligt sällskap är synnerligen skadligt. En glödhet järnkula har förmåga att orsaka mera skada än en eldslåga; en syndig man måste undvikas mer än synden själv. Sökare (*sadakor*) måste uppmärksamma vilka de är tillsammans med.

Den nittonde dygden är ”medvetenhet om skillnaden mellan *atma* och *anatma*.” Fäst alltid ert medvetande på den *atmiska* verkligheten och förkasta kroppen och sinnena som överkliga och obeständiga. *Atman* är det eviga; etablera er därför endast i den och icke i de flyktiga *icke-atmiska* illusionerna eller tingen. Livet är en kamp för att vinna seger över illusionen som hemsöker er. ”Jag är den eviga *atman* hos dig och hos alla. Fäst därför sinnet på Mig och engagera dig i striden, säker på segern.”

Det tjugonde och sista kravet som måste uppfyllas är förmågan att se ”dets” (*thaths*) sanna natur, den universella principen av vilken det särskilda bara är en skugga (*thatwajnanadarsanam*). Det betyder att sökaren bör ha en ivrig önskan göra sig en klar bild av det universella.

Om ärliga ansträngningar görs för att uppnå bara två eller tre av de ovannämnda tjugo, ska de övriga komma av sig själva till sökaren. Ingen speciell ansträngning behövs för att göra sig förtjänt av dem. Allteftersom framsteg görs på vägen, förvärvar man inte bara de tjugo som nämnts här, utan också ett större antal dygder. De tjugo är nämnda här för de är de förnämsta, det är allt. Andliga övningar, grundade på dessa dygder, för en lätt till målet. Det är därför Krishna betonade dessa.

Utrustad med dessa dygder kan man förverkliga Självvet; det råder inget tvivel om detta, för de leder till kuskapen att kroppen, sinnena, intelligensen, det inre medvetandet – alla har

samband med den världsliga aspekten (*prakrithi*). Och Han som är avskild från allt detta är den Högste (*Purushan*). Den Högste är den som är medveten om kroppen (*kshethra*) och den som bor i den (*kshethrajnan*). När man har förmåga att skilja mellan den Högste och världen eller vilket är samma sak, mellan kroppen och kroppens invånare, blir man den som bevittnar och är fri från minsta spår av behov eller önsknningar

KAPITEL XXIV

Medvetenheten om att man bara är vittnet till (bevittnar) allting, är självförverkligandets hemlighet. Självförverkligande är antingen insikten att ”Jag är Min sanning” eller ”Jag har lärt känna Mig Själv” eller ”Alla är en *atma*”, eller ”Jag har upplevt att det individuella och det universella inte är åtskilt.” Detta är vad varje person måste upptäcka själv; blott asketism utan denna insikt är ren förlust av tid och energi. Människan är inte bara ett djur. Hon har inom sig det gudomligas gnista och hon bör inte låta den utsläckas.

Men även när sinnena är verksamma, eggas de av *atmans* närvaro. När solen går upp, lyfter fåglarna, blommorna slår ut, det mänskliga samhället börjar sina olika aktiviteter. Solen engagerar sig inte direkt i något av detta; den är initiativtagaren, det är allt. Solen är inte orsaken; Den är bara den som aktiverar, vittnet, åskådaren. Den är över och bortom allt detta. Den är inte bunden till eller har sin grund i människan, fågeln eller blomman.

Fåglarna flyger över himlen, men de lämnar inget spår efter sig av sin väg eller flykt. På samma sätt, hur många sinnesintryck som än flyger genom hjärtats inre himmel, bör inget intryck lämnas på den. Hjärtat påverkas inte av deras genomflygning.

Men människan ser bara överbyggnaden, inte grunden. På girlanden kan ingen se tråden som håller blommorna samman, trådens existens kan bara upptäckas genom undersökning och utforskning. Grunden är tråden; blommorna är beroende av den och hänger ihop som en girland på grund av den.

Ta ett annat exempel för att förstå detta bättre. Krukor, skålar, tallrikar och ämbar är alla gjorda av lera; men fastän det bara är lera i allt detta, är leran bara lera. Den är inte kruka, skål, tallrik eller ämbar. På samma sätt i finns det *atman*, vilken är grunden, inte några *gunor* (eller utmärkande egenskaper) som kruka, skål, tallrik eller ämbar; men *atman* existerar i *gunorna* som *gunaswarupa*. Det är *atman* som felaktigt tas för *gunorna*, eftersom den uppfattas som begränsad och med namn och form. *Atman* är den enda verklighet som består genom alla namn och former, likt leran som är den enda material i alla krukorna och skålarna. Genom detta slags utforskning förstärks övertygelsen att alltings grund och substans är *atman* eller *kshethrajnan* eller *parabrahman*.

Sedan tillfrågades Krishna av Arjuna sålunda: ”Det är sannerligen mycket svårt att lära känna denna grundläggande *atma*, denna alla tings inre verklighet. Den finns överallt men är inte synbar någonstans! Den är den inre kärnan i allt men går inte alls att komma i beröring med! Vad är orsaken till detta mysterium?”

Krishna svarade: ”Arjuna! Du har ännu inte förstått. *Atman* är subtilare än det subtilaste och därför är det svårt att uppfatta den. Du känner till de fem elementen eller hur? Jord, vatten, eld, luft och eter? Av dessa är varje efterföljande element subtilare än det föregående. Jorden har fem egenskaper: Ljud, beröring, form, smak och lukt; vattnet har alla dessa

egenskaper utom lukt; elden har bara tre, ljud, beröring och form, luften har bara två egenskaper, ljud och beröring; och det sista, etern har bara ljud. Det är därför var och en av dessa är subtilare än den föregående och också mer utspridd. Etern finns överallt, tränger in i och igenom allt, på grund av att den bara har en egenskap. Hur mycket subtilare måste inte *atman* vara som inte har några egenskaper eller utmärkande kännetecken! Föreställ dig hur mycket mer närvarande och universell den måste vara! De som är sakligt sinnade kan inte fatta detta fenomen; endast de andligt sinnade (subjective minded?) kan tillägna sig förklaringen.

Denna tro kan bara komma dem till del som kan resonera igenom saker och ting. Den är en ödesdigert angrepp på dem som i tid och otid skriker ut att Gud inte kan vara inneboende i något eftersom Han inte alls kan uppfattas. De tror inte att Gud är över och bortom de triviala egenskaper med vilka de försöker mäta Honom. Det är sannerligen skada. Gud är lika nära Dig som Du är Honom; om du håller dig på avstånd, kommer Han också att förbli långt borta.”

Det finns några goda exempel på detta i skrifterna (*puranorna*). *Hiranyakasipu* sökte efter Gud i alla ting och kom till slutsatsen att Han inte finns någonstans. *Prahlada*, å andra sidan, trodde att Han kunde finnas var han än sökte och därför kom Han fram ur själva den ogenomträngligt hårda järnpelaren! *Prahlada* var nära Gud och därför var Gud nära Honom.

Kon har helig närande mjölk i sitt eget juver; men omedveten om detta, vill den ha vattnet i vilket riset har tvättas! På samma sätt är människan omedveten om Gud (*madhava*) som är i henne som hennes egen *atma*, inte heller gör hon någon ansträngning för att upptäcka Honom, som är hennes egen verklighet. Med sina bristfälliga och bedrägliga sinnen jagar hon efter den mycket mer mindervärda glädje som kan erhållas från de flyktiga tingen. Vilken kolossal okunnighet!

Att njuta av mångfalden är okunnighet; att föreställa sig Enheten är tecknet på visdom (*jnanam*). Bara ”de som är döda för verkligheten” (*savam*) kan se detta som ”många”. Bara det gudomliga (*sivam*) ser de skenbart många som ”En”. Bara det som kallas *jneyam*, *atma*, *kshetrajna* och *parabrahman* är denne ”En”. Detta undervisades Arjuna om så att han skulle kunna uppleva sällheten i detta.

Läsare! Liksom floderna har havet som sitt mål, har individerna (*jivorna*) *brahman* som sitt mål. Den medvetna individen (*jivan*) kan aldrig uppleva ständig glädje på grund av ”materiella” ting. Befrielse (*moksha*) är att uppnå ständig glädje; det kallas också att uppnå *brahman*. Orubblig hängivenhet uteslutande för det gudomliga kan komma dem till del som inte är fästa vid det absurda gyckelspel av namn och form som kallas ”världen”. Endast detta kan vinna kunskapen om *atman* (*atmajnana*). Världen är redskapet för att uppnå försakelse; detta är anledningen till att den är så frestande och bedräglig. Den är den verkliga *vedanthin* som ser världen som ett redskap för att undkomma dess oro och fåfänga strävan.

Vanligen menar man med ordet ”*oordhwa*” ”över”, ”hög”, etc. Men om ni tänker er att världen är ett träd, då har den sina rötter i *brahman*, det vill säga, rötterna är ovanför och grenarna under! Krishna undervisade Arjuna om detta sålunda: ”Livets (*samsaras*) träd är ett mycket underligt träd. Det är helt olika träden i världen. Träden du ser där har sina grenar upptill och rötterna nedtill. Livets (*samasaras*) *asvattha-träd* har emellertid rötterna upptill och grenarna nedtill. Det är ett upp- och nedvänt träd.”

Arjuna avbröt med en fråga: ”Hur fick det namnet *Aswattha*? Det betyder ett banyanträd, eller hur? Varför kallades livets träd så? Varför fick det inte något annat namn?” Ett underligt namn på ett underligt träd! ”Lyssna. *Aswattha* betyder *anithya*, obeständig, flyktig; det betyder också ’banyanträdet’. Dess blommor och frukter är varken goda att lukta på eller att äta. Dess löv dallrar emellertid oupphörligt i vinden. Därför kallas det också ’*Chaladala*’, som betyder ’dallrande löv’. Världsliga ting är också alltid fladdrande, ostadiga, förändrar alltid läge. För att få människor att förstå denna sanning och bemöda sig att betvinga den kallas det *Aswattha*.

”Denna distinktion görs för att få människor att utveckla det högre seendet och sträva efter en fast tro på *brahman*. Den materiella världen kan riktigt förstås endast genom två slags undersökning: den yttre och den inre. Det är en tankegång som binder och en tankegång som befriar. Den som ser världen som värld ser fel, den som ser den som *paramatma* ser rätt. Världen är resultatet; den har en orsak; den kan inte vara skild från orsaken. Den är bara en förändring av *brahman* som utgör den. Miljonerna varelser är grenarna, kvistarna och löven; fröet är *brahman*, i vilket alla träden inordnas och sammanfattas. Den som förstår detta, förstår *Vedaböckerna*.”

KAPITEL XXV

”Krishna! Du säger att de som uppfattar världen bara som värld kan inte göra gällande att de förstår *Vedaböckerna*; de måste uppfatta den som Gud, *paramatma*. Världen är ett resultat; därför kan den inte vara skild från orsaken. Hur är detta möjligt? Den värld som är sedd av oss är föremål för utveckling och sönderfall. Gud eller *paramatma* är å andra sidan evig, sann, opåverkad av förändring. Det kan inte finnas någon släktskap mellan vattnet och elden, eller hur? Hur kan dessa två vara en? Skulle du vilja tala om det för mig; jag skulle bli mycket glad över att få höra det,” sade Arjuna.

”Jo, Arjuna! I den förnimbara världen visar varje enskilt ting upp sin utmärkande egenskap, *guna*. *Gunan* beror på ägaren, innehavaren. Det finns en grund, en *aadhara*, för de utmärkande egenskaper varje föremål och varelse i världen äger. Denna grund är *atman*. Fäst din uppmärksamhet på den oförgängliga grunden – inte på de varierande manifestationerna. I annat fall snärjer du in dig i den ständiga växlingen. Alldeles som fröet är förutsättningen för ett trädets stam, större och mindre grenar, kvistar, löv och blommor är *prakrithi* eller *prapancha* eller världen trädets stam som kommer från fröet *atma*; *prapancha* är omkastningen och kombinationen av de fem elementen som finns latent i förutsättningen, *atman*. Anse *atman*, grunden, viktigast, för det är som ett uttryck för den världens manifesteras. Den som genom ständig övning har förstått denna sanning förtjänar namnet *vedavid*, en som lärt sig behärska *Vedaböckerna*.

”Den går vilse som utan grundlig utforskning, utan att skilja det verkliga från det överkliga, argumenterar för sin felaktiga uppfattning att endast det sedda är det förblivande. Hur kan han nå målet? Hur kan han nå verkligheten? Åtrån efter att lära känna denna verklighet kommer ur gudstillvända egenskaper (*daivisampathi*). Demoniska tendenser (*aasuri-sampathi*) är den motsatta riktningen, som får människan att göra gällande att hon har vetat, när hon inte har gjort det, vilket avhåller henne från alla försök att få veta, vilket förleder henne att fastställa osanningen som sanning.”

Så snart Herren hade talat färdigt, lyfte Arjuna förvånat på huvudet och sade: ”*Gopala*! Du har hittills förklarat att *atman* är upphovet till alla kännetecken och till alla varelser; det vill

säga, du förklarade att du var detta upphov. Under tiden har du börjat tala om två olika naturer, *daivisampathi* och *aasurisampathi*! Jag blir förvirrad. Jag kan inte bestämma mig för vilken jag ska acceptera och vilken jag ska ogilla.”

”Arjuna! Din fråga är ännu undeligare. Du säger att jag aldrig säger ett ord som inte har någon mening eller utför en handling som inte har någon betydelse; ändå oroar du dig över problemet vilket av mina uttalanden du måste acceptera och vilket du måste ogilla! Detta är meningslös oro och tvekan. Min käre svåger, de gudomliga väsendena (*devorna*) och demonerna (*asurorna*) är inte två olika skilda grupper; de delas upp så på grund av skillnaden i kännetecken. Nå, *gunornas* särdrag är konstlade; de utgörs inte av medvetenhetens essens, som jag redan har berättat för dig. Krukmakaren gör krukor, skålar och fat. Dessa är egentligen inte ’delar’ av den lera ur vilken de formades. Krukan, skålen och fatet är artificiella former av leran. Namnen är också artificiella; dessa namn och former är *gunorna* eller de utmärkande egenskaperna. Substansen eller *adharan* eller förutsättningen är leran; gestaltningarna-namnen-formerna, manifestationen, uttrycken är krukor, skålar och fat. Leran är naturlig; krukor, skålar och faten är artificiella. Förstå det så att leran, förutsättningen (*sahajan*), är Min verklighet (*swarupa*). Namnen-formerna, uttrycken, krukor etc. är inte i Mig; utan Jag är i dem Jag har inga egenskaper (*gunor*) men Jag är i egenskaperna, observera detta. Försök därför inte att hålla isär lera och krukor, som två skilda skilda väsen. Det kan inte vara rätt. Det är heller inte möjligt.

”Krishna! Vad är det för relation mellan din verklighet, sanning (*swabhava*) och den materiella världen (*swarupa, prakrithi*)?”

”Jag har redan sagt dig att de fem elementen, jord, vatten, eld, luft och eter är Min verklighet (*swabhava*), Mina egenskaper. Vad är den här världen utom kombinationen av de fem elementen? Vad annat kan du kalla den?”

”Krishna! Utan de fem kan inte någonting existera i den här världen, eller hur? Hur skulle jag då kunna förneka dem? Existensen är sammanlänkad med dem.”

”När du accepterar de fem elementen, måste du gå med på den femfaldiga förökningen av varje element, som i allt gör 25 principer (*thathwas*). Bara fyra element, jord, vatten, eld och luft är påtagliga och förnimbara; men etern eller rymden är förutsättningen för alla. På samma sätt får man vetskap om sinnet (*manas*), intellektet (*buddhi*), viljan? (*chittam*), egot (*ahamkaram*) (alla fyra) genom erfarenhet, men det inre medvetandet (*anathahkaranan*) som är deras förutsättning kan man bara sluta sig till. Alla ting om vilka vi är medvetna är bara manifestationer av ett Ting om vilket vi är omedvetna. De får sin styrka och sitt stöd från det Osedda. Denna osynliga grund om vilken du är omedveten är Jag Självt, *atman*. Allt är grundat på Mig.

”Det som grundats är utsatt för förändring; tillväxt, nedgång och variation. Men grunden eller *aadhara* bör därför inte uppfattas som föremål för förändring. Tänk t.ex. på månen och dess återspeglning i vattnet. Månens spegelbild i vattnet är inte stilla; den rör sig med vågorna. Det är vattnet som rör sig, inte månen ovanför. Okunniga människor, som är som barn, drar slutsatsen att det är månen själv som rör sig. Överföringen av skapelsens (*aadheyas*) egenskaper på grunden (*aadharan*) är den dominerande demoniska (*aasuriska*) egenskapen. Igenkännandet av grundens (*aadharas*) evighet och sanning också i skapelsen (*aadheyen*) – det är den sanna gudstillvända naturen (*daivisampath*).”

Arjuna lyssnade intensivt och med oförminskad uppmärksamhet till allt detta. Sedan frågade han: ”*Madhava!* Du sade att det är den inneboende egenskapen hos naturen som särskiljer dessa två. Vilka egenskaper ger upphov till demoniska (*asuriska*) och vilka till gudstillvända (*daivitiska*) egenskaper? Skulle du vilja förtydliga detta?”

Krishna svarade: ”Arjuna! Jag är alltid villig att förtydliga; Jag behöver bara lyssnare som hela tiden är intensivt uppmärksamma. Lyssna på detta med icke sviktande uppmärksamhet: (1) Oräddhet (2) Känslorens renhet (3) Medvetenhet om hela skapelsens enhet (4) Barmhärtighet (5) Kontroll av sinnena (6) Uppoffring (7) Studier (8) Askes/botgöring (9) Rättframhet (10) Icke-våld (11) Oberoende (12) Jämnmod, frånvaro av vrede eller motvilja (13) Obundnhet (14) Inre lugn (15) Avstående från skandalspridning och förtal av andra (16) Medkänsla (17) Frånvaro av girighet (18) Vänlighet och mildhet i talet (19) Frukten för orättfärdiga (*adharmiska*) handlingar (20) Utan ombytlighet i sinnet. (21) Mod under katasrofer, tålamod och styrka (22) Orubblighet (23) Renhet (24) Oförarglighet (25) Ödmjukhet; dessa tjugofem heliga egenskaper är tecknen på det gudomliga anlaget (*daivisampath*).

”Högmod, prakt, fåfänga, vrede, hårdhet och frånvaro av urskillningsförmåga är komponenterna i människans demoniska anlag. Personer som har dessa egenskaper är genomsyrade av den demoniska karaktären. Fastän de på grund av det yttre kan tyckas vara människor, förtjänar de inte det namnet. De som har de först nämnda tjugofem egenskaperna är kända som människor som delvis är gudomliga; de som har de demoniska egenskaperna är kända som demoniska människor (*daanava-maanavor*).

”Några människor betraktar sig som delvis gudomliga, men har de alla egenskaper som bör karaktärisera dem; eller har de åtminstone medkänsla (*daya*), moral (*dharma*), vilja att tjäna andra (*paropakaara*) och jämnmod (*santham*)? Om de i alla fall har dessa i ringa grad, kan de betraktas som gudomliga. Hur kan man ta deras förklaring för gott, om istället hela uppsättningen demonisk rekvesita är påtaglig hos dem? Det är ren fåfänga att låtsas det eller att vilja göra sådant gällande. Fåfänga och ståt kan aldrig klassas som gudomligt, det är otvivelaktigt demoniska egenskaper.

”Var och en kan lätt analysera sig själv och bestämma till vilken klass han/hon hör. Klassen bestäms inte av fysiskt utseende, ägodelar, ställning eller auktoritet. Tänk t.ex. på *Ravana*. Han hade den mänskliga formen, han var kejsare, han var större än *Kubera*, rikedomens Herre; men kan han av de skälen anses som delvis gudomlig? Nej: Han är demonförlärd, på grund av de egenskaper (*gunas*) han hade.

”Tre egenskaper bildar den väsentliga grunden för alla demoniska (*aasuriska*) naturer. De är lust, vrede och girighet (*kama*, *krodha* och *lobha*). De förstör Självvetet och gynnar demonen i människan. De måste övervåldigas och övervinnas av de gudomliga egenskaperna obundenhet, jämnmod och självuppoffring (*vairagyam*, *santham* och *thyagam*). De är krigarna att lita på i den här striden. Gynna dessa krigare och de kommer att i en handvändning sopa bort det demoniska inflytandets krafter. Varje spår av fienderna lust, vrede och girighet, som lämnats obesegrade någonstans är en potentiell fara, därför måste de reduceras till aska. Detta leder till verklig framgång i kampen för målet.

Begär och beroenden är som rötter till livets träd. När rötterna huggs av, dör trädet; hastigheten i nedbrytningen beror på snabbheten och effektiviteten i sönderhuggandet. Det kommer att skjuta skott även om en enda rot är oskadad. Det kommer inte att torka eller dö.

Avlägsna varenda rot; då kan trädet vissna bort och bli död ved. Människors skryt att de har förstört alla rötterna är utan effekt, om trädet är grönt och växer! På samma sätt kommer den illusion (*maya*) som individen varit besatt av, att försvinna i takt med utrotandet av begäret, det begär som binder.

Några ägnar sig åt meditation (*dhyana*) efter att bara till en viss grad, har reducerat några få drifter och begär. De uppnår inte full koncentration. Inte heller kastas de hit och dit av okontrollerade sinnesrörelser. De är fångade på mellannivån. Vad är orsaken till detta sakernas tillstånd? Fullständig koncentration kan bara uppkomma genom full kontroll av begären. Följaktligen har det sagts att begär, vrede och girighet är demoner som ansätter människan, demoner som antar fula och avskyvärda former.

Men det är inte en katastrof att ha fula ansikten eller avskyvärda former. Som värst kan man kallas 'frånstötande' det är allt. Det är den frånstötande karaktären, det otrevliga sättet, som kännetecknar fördärvet. En person må ha ett vackert yttre; han må ha ett papegojlik pladder- som är behagligt för örat; men på grund av de orsakerna, kan han inte anses vara begåvad med gudomlighet, vara delvis gudomlig (*daivaamsa*). Om en demonisk natur sjuder i dem kan inte fysisk skönhet och en vänlig röst berättiga dem till gudomlighet. Orden som kommer från dem är förgrovade till hammarslag och dolkstygn! Sålunda är de demoniska och de gudstillvända egenskaperna relaterade till egenskaper som fogar samman individens natur och uppträdande, och inte till den fysiska formen och utseendet.

KAPITEL XXVI

”Krishna! Du säger att människans gudstillvända och demoniska naturer är konsekvenser av handlingar och känslor som hade inverkan på individen under tidigare liv. Eftersom det är omöjligt att undkomma sådana inflytanden, vilket är deras öde som är dömda att bära denna börda med sig? Finns det något sätt genom vilket detta kan undvikas? Eller kan deras konsekvenser mildras? Om det finns något sådant, skulle du vilja tala om det för mig så att jag därigenom kunde rädda mig.” Arjuna frågade så för att få Herren att avslöja den utvägen för hela mänskligheten.

Krishna svarade genast. ”Det är ingen brist på möjligheter. Lyssna. Det finns tre slags *gunor*; satwiska, rajasiska och thamasiska. De är baserade på det inre medvetandet (*anthahkarana*). Detta är också beroende av födoingtaget. Du är vad du livnär dig av: dina handlingar skapar din natur. Därför kan människan, åtminstone i det här livet, övervinna de demoniska tendenser som har en benägenhet att råda över henne, genom att reglera födan och aktiviteten (*aahaara* och *vihara*). Hon kan gynna *satwiska* tendenser genom egen systematisk ansträngning.” Detta råd lämnade Herren kärleksfullt till den enträgne utfrågaren, Arjuna.

Arjuna hänfördes av glädje när han hörde att människan har möjlighet att frälsa sig själv; han längtade efter att få veta mer. Krishna visade sin överflödande nåd genom sitt ljuvliga leende och nedlät sig att svara. ”Arjuna! Födan är den viktigaste formande kraften. Det förorenade sinnet förmörkar den moraliska förträfflighetens briljans, hur kan en dyig sjö vara en klar spegel? Det gudomliga kan inte reflekteras i det onda eller lastbara sinnet. Maten gör människans kropp stark; kroppen är intimt förknippad med sinnet. Sinnesstyrka beror också på kroppsstyrka. Moraliskt uppträdande, goda vanor, andliga strävanden – allt beror på matens kvalitet; sjukdomar, mental svaghet, andlig slapphet – allt åstadkoms av felaktig föda.” ”Krishna!” bad Arjuna, jag ber dig berätta för mig om den *sathwiska*, *rajsiska* och

thamasiska födans beståndsdelar.”

”Arjuna! För att födan ska vara *sathwisk* bör den ha förmåga att stärka sinnet lika väl som kroppen. Den bör inte vara för salt, för kryddad, för söt eller för sur. Den bör inte intas när den är ångande het. Mat som orsakar en brinnande törst bör undvikas. Den allmänna principen är att det bör finnas en gräns, en återhållsamhet. Mat som kokats i vatten bör inte användas nästa dag; den blir skadlig. Även stekta varor bör konsumeras innan de börjar lukta obehagligt.

”*Rajasisk* föda är motsatsen till den *sathwiska*. Den är för salt, för söt, för kryddad...sur, för doftande. Sådan mat eggas och berusar.”

”Herre, förlåt mig om jag tycks påträngande; jag frågar för att jag vill veta, det är allt. Kan karaktären förändras från en *guna* till en annan bara genom en förändring av matvanorna? Eller måste något mer göras för att understödja reningsprocessen? Tala om för mig om det är någonting mera.”

”Min käre svåger! Om omvandlingen av karaktären var så lätt, kunde ondskan och laster, så karaktäristiska för den demoniska (*danava*) naturen, ha sopats bort från jordens yta i en handvändning. Naturligtvis finns det några fler saker att göra. Lyssna. Det finns tre ’renheter’ att iaktta; matvarornas renhet; beredningskärlens renhet; och de personers renhet som serverar den lagade maten.

”Det är inte nog om matvarorna är rena och av god kvalitet. De bör ha producerats på ett korrekt sätt; inte ohederligt, orättfärdiga, oärliga förtjänster bör inte användas för ens uppehälle. Dessa är förorenade vid själva källan. Källan lika väl som vägen och målet måste alla vara lika rena. Kärlet måste vara rent, utan förorening. Personen som serverar måste inte bara ha rena kläder, utan vara ren i vanor, karaktär och uppträdande. Han bör vara fri från hat, vrede, oro och likgiltighet när han serverar rätterna; han bör vara rask och glad. Och han måste vara ödmjuk och kärleksfull. När han passar upp på dem som äter, bör han inte låta sinnet uppehålla sig vid onda och illvilliga tankar. Bara kroppslig renhet eller charm är ingen ersättning för onda tankar och vanor. Sökaren som måste försäkra sig om koncentration är tvungen att vara noggrann med dessa restriktioner. Annars kommer den subtila påverkan av kockens och servitörernas onda tankar att jaga sökaren (*sadakan*) under meditationen (*dhyanam*). Man bör vara noga med att bara ha rättsinniga individer i ens omgivning. Yttre charm, framstående yrkesskicklighet, reducerad lön – detta bör inte tillåtas påverka dig till förmån för fördärliga kockar och upppassare. Undersök noga deras vanor och karaktär. Maten du äter är en sådan viktig beståndsdel av det fysiska och mentala stoff du har att kämpa med på det andliga fältet. Sinnets renhet kan och måste kompletteras av kroppens renhet lika väl som renhet i dess viktiga funktion, talet. Detta är de sanna asketiska övningarna (*thapas*); fysiska, mentala och vokala.”

”Sinnet bör vara fritt från oro och bekymmer, hat och fruktan, girighet och högmod. Det bör vara genomsyrat av kärlek till alla varelser. Det måste leva i Gud. Det måste hindras från att jaga världsliga nöjen. Ingen låg tanke bör tillåtas smyga sig in, alla tankar måste riktas mot att höja individen till högre plan. Detta är de rätta botövningarna (*thapana*) för sinnet (*manas*).

”Nu till de fysiska botövningarna. Använd kroppen och dess styrka och förmågor till att tjäna andra, till att dyrka Herren, till att sjunga Hans ära, till att besöka platser helgade av Hans namn, till avpassade övningar i andningskontroll, till att hålla sinnena borta från

fördärliga vägar och till att beträda Guds väg. Tjänandet av de sjuka och nödställda, iakttagandet av moraliska lagar och sådana goda gärningar måste göra den helig.

”Vokala botövningar måste man också engagera sig i. Undvik att tala för mycket; upphör med falska påståenden; finn inte nöje i förtal och skvaller, tala aldrig hårt, tala vänligt och mildt, tala alltid med hågkomsten av Gud (*Madhava*) i sinnet(s bakgrund).

”Om bara en av dessa tre -den fysiska, mentala eller vokala botövningen- saknas, kan inte den *atmiska* strålglansen (*atmajyothin*) lysa. Lampan, vecken och oljan är alla viktiga för en låga; kroppen är lampan, sinnet är oljan och tungan är vecken. Alla tre måste vara i gott skick.

”En del fromma mänsikor anser att välgörenhet också är fysisk botövning. Det är bra att de tänker så. Men när man utövar välgörenhet, måste man göra det efter att ha övervägt platsen, tiden och mottagarens karaktär. Välgörenhet för skolor bör till exempel ges på platser där det inte ditintills funnits några; sjukhus måste upprättas i områden där sjukdomar är mycket förekommande; människors hunger måste stillas där hungersnöden beror på översvämnigar eller torka. Mottagarens egenskaper och förhållanden måste tas under övervägande medan man meddelar undervisning om *dharm*a och *brahmavidya* (kunskapen om *atman*), och medan man utför tjänande av olika slag. Den välgörenhet som från en person avlägsnar den brist som är mest skadlig för hans utveckling kallas *satwisk*.”

”Krishna”, avbröt Arjuna, ”får jag ställa en fråga här? Välgörenhet är välgörenhet hur den än utförs, eller hur? Varför skiljer du mellan *satwisk*, *rajasisk* och *thamasisk*? Finns det någon sådan?”

Krishna svarade: ”Naturligtvis finns det det. Bland dem som ger till välgörande ändamål, är de flesta angelägna att vinna anseende och berömmelse; det är motivet för handlingen. De är ute efter att få något i gengäld för vad de offrar. Mycket få begär Herrens nåd och ingenting annat. Gåvor som ges med det enda målet i sikte, att få ta emot Herrens nåd, är *satwiska*. Gåvor som ges för att man väntar sig något i gengäld, som berömmelse och publicitet, uppskattning och makt, eller ges med förtrytelse eller motvilligt under påtryckning – dessa kallas *rajasiska*.

”Välgörenheten ska utövas med aktning och tillit. Den bör inte bara kastas i ansiktet på mottagaren. Inte heller ska den ges till en oförtjänt person eller vid ett olämpligt tillfälle. Mat till de övermätta är en börda, inte en förmån. Sjukhus på platser som är ouppnåeliga är så gott som bortkastad välgörenhet. Sådan gagnlös och förspild välgörenhet kallas *thamasisk*.

”Medan man är engagerad i välgörenhet (*daana*), måste man vara mycket försiktig. Man bör inte sprida den till vem som än vädjar om det; inte heller kan man låta den flöda på alla slags platser. Var noga med att komma ihåg de tre slag som Jag nämnt och gör det som tycks mest riktigt. Gåvan du ger får inte ha som syfte att vinna gott anseende eller berömmelse. Den bör inte ha ståt eller publicitet till bevekelsegrund; den bör vara ändamålsenlig och nyttig. I alla handlingar är den *sathwiska* attityden bäst. Denna attityd måste genomsyra alla handlingar, allt man ser, hör eller säger.

Arjuna, som lyssnade med böjt huvud och stor koncentration till allt detta och insöp det vederkvickande i Herrens ansiktsuttryck, frågade Honom så: ”Vad exakt är sannt lyssnande och sannt seende – skulle du vilja tala om det för mig i detalj. Sedan kan jag följa anvisningen.” Han bad Krishna i en sådan vädande ton att Herren log vänligt mot honom.

Krishna klappade Arjuna på ryggen. Han sade: ”Sathwiskt lyssnande är att lyssna till berättelserna, erfarenheterna och budskapen från vise och helgon som längtade efter Gud och förverkligade Honom. Sathwiskt seende är att se dem som dyrkar Herren, att se porträtt av helgon och vise, att bevista högtider i tempel etc. *Rajasiskt* seende är att se luxuösa scener, bilder av sensuell lycka, av pompös ståt i demonstrationen av makt och status och uppvisandet av egoistisk auktoritet. Att finna nöje i skildringen av sensuella scener och händelser, i demonstrationen av makt och myndighet, i hävdandet av kraft och mod – detta ska rubriceras som *rajasiskt* seende. Andra är roade av att lyssna till kusliga äventyr, berättelser om illasinnade odjur och ondskefulla dåd. Det är *thamasiska* individer. De uppskattar grymhet och hemska scener och de finner nöje i att se på sådana bilder. De tillber demoniska, blodtörstiga gudar och de frossar i folkloren om spöken och onda makter.”

Kära läsare! Detta är huvudinnehållet (hjärtat) i *Bhagavadgitas* undervisning. - Kroppen och livet i den baseras på födan och uppehålls av föda, *anna*. Därför bestämmer maten hur mycket man tillgodogör sig. Nu för tiden läggs tonvikten på disciplin och ordnat beteende (*nishta*), utan omnämnande av maten (*naashta*). Hur framstående och lärd en person än må vara, hur mycket han än uppmärksammar *Vedanthas* läror och vinnlägger sig om att sprida dem, kan han inte lyckas om han försummar den strikta regel som fastställts för födan som är själva grunden för kroppen och dess funktioner. Man uppmärksammar inte matvarornas renhet, kockens och dessas som serverar vad som har tillagats. Man känner sig nöjd när magen är fylld och hungern stillad. Det första tempel som besöks när dagen gryr är restaurangen, där ’*idli*’ och ’*sambar*’ offras till *atmaraman*...! Hur kan sådana storätare uppnå koncentration? Renhet i tillagningen, matvarornas renhet och renhet i serveringen ... hur kan detta garanteras på en restaurang? Vem uppmärksammar detta? Utan att göra detta, klagar människor högljutt över att de inte lyckas koncentrera sig, och lider av större förvirring. Resultatet kan garanteras bara när de riktiga förutsättningarna fungerar väl. Hur kan den färdiga rätten vara söt, när man kokar beska ting.

Mat och rekreation (*aahaara* och *vihaara*) bör regleras mycket noga enligt Gitan, men liten hänsyn tas till dess undervisning. Inte heller anses det så viktigt. Det finns människor överallt som svär på Gitan, som utbreder sig över den i timmar och som predikar över den...men mycket få praktiserar dess undervisning. *Verserna* fyller deras huvuden, men de har inte kraft att möta motgångarna (eng. *the reverses*) med filosofisk munterhet. Sällhet (*ananda*) och frid (*santhi*) kan bara vinnas när maten och rekreationen är utan orenheter.

Ljus och mörker kan inte samexistera; *Kama* och *Rama* kan inte befinna sig på samma plats; de är som eld och vatten. Hur kan man undgå en skadlig reaktion om Gitan hålls i ena handen och hett te eller kaffe, en tänd cigarett eller *beedi* eller en nypa snus hålls i den andra? En del till och med rättfärdigar sina oreglerade liv genom att förklara att vad som än äts, hur det än äts, var det än äts, blir det rent och acceptabelt på grund av kunskapens (*jnanas*) rasande eld som de har inom sig!

Hur kan en besk frukt omvandlas till en söt även om den doppas i en rad heliga floder? Hur kan personer som bara talar om Gitan genomsyras av dess budskaps sötma? Vad som verkligen händer är att de som lyssnar till sådana hycklare förlorar även den lilla tro de har på våra skrifter och blir förhårdade tvivlare. Hur kan en person som känner sig oförmögen att begränsa och reglera sin matvanor hoppas kunna begränsa och reglera sina sinnen. Om han inte kan begränsa och kontrollera sin känsla, hur kan han begränsa och kontrollera sinnena? Kan näsan som rycker till (falls down?) under en hostning överleva en nysning? Hur kan

någon som är för svag att gå uppför trappor, stiga till himlens höjder? Hur kan en människa uppbåda styrka och mod för att övervinna de mäktigare fienderna: vrede, lust och girighet, när hon är ett hjälplöst offer för kaffe, cigaretter eller snus? När hon inte kan avstå från det som förorenar, hur kan hon avstå från begär? Bli tungans herre, då kan du behärska den sexuella driften. De är fast förenade med varandra, lika nära som ögonen och fötterna.

KAPITEL XXVII

Liksom kroppens friska rodnad döljs av kläderna, kan inte den individuella själen, förmörkad av egoism eller *ahamkara*, avslöja *brahmahathwams* härlighet. För egoismen är roten till allt ont, alla fel och brister. Den är född i begär eller *kama*. Var också fria från egoism.

Ett tillstånd utan begär är verkligen det egolösa tillståndet. Och vad är befrielse eller *moksha* utom befrielse från egots band? Ni förtjänar befrielse när ni sliter er loss från begärets bojor.

I allmänhet engagerar sig människor endast i aktiviteter som föranletts av en önskan att dra nytta av resultatet. De undviker verksamheter som inte ger någon behållning. Men Gitan fördömer båda attityderna. För antingen det blir några konsekvenser eller inte, kan man inte undgå förpliktelsen att vara aktiv. Man kan inte fullständigt ge upp aktiviteten. Hur kan man då undvika att fångas i konsekvensernas snaror? Gitan lär att uppgivandet av allt beroende av handlingens resultat (*karma-phala thyaga*) är den största andliga övningen skapad för detta ändamål.

Antingen önskad eller förkastad, förväntad eller icke förväntad, får varje handling någon konsekvens, om inte omedelbart, så åtminstone efter någon tid. Det är oundvikligt. Konsekvensen må vara god eller ond; men om handlingen tillägnas Herren, kommer ingetdera att påverka den handlande. Genom detta hängivenhetens sakrament, omvandlas handlingen till en högre ordning och görs gudomlig, helig, helgad. Handlingar inspirerade av egot kommer å andra sidan att ha trälldom i sitt släptåg.

De som uppriktigt söker att förverkliga Gud, att uppnå Honom, måste göra sig kvitt begärets skamfläck, ni vinner frälsning (*moksha*) vid eliminerandet av känslorna av "Jag" och "mitt" (*mamakaara-sunya*). Detta är att uppnå livets mål. Det stadiet vet inte av någon glädje eller sorg; det är över och bortom dem båda. Krishna ville att Hans vän och hängivne Arjuna skulle nå det stadiet och därför bemödade Hans sig att rädda honom genom att med hjälp av ett flertal metoder undervisa honom om sätten och medlen. Dessutom använde Han honom som ett redskap att för hela mänsklighetens bästa ta emot denna dyrbara gåva.

Innan Krishna avslutade dessa helgade anvisningar, vände Han sig Arjuna och sade: "Ge upp alla handlingar (*dharma*) och överlämna dig till Mig. Jag ska befria dig från all synd." Det vill säga ge upp stoltheten hos egot och stoltheten över ägodelarna och känslorna av jag och mitt. (*ahamkara* och *mamakara*). Utplåna självets identifikation med kroppen, vilken bara är dess bur eller fängelse; bli fast i tron att allt detta är Gud (*paramatma*) och ingenting annat. Därför finns det ingenting annat att göra utom att böja sig för Hans vilja och överlämna sig till Hans plan. Människan måste ge upp de dubbla aktiviteterna att ta sig rätt (commission) och att försumma (omission), (sankalpa och vikalpa), att besluta och att neka. Hon måste

följa Herrens befallningar; hon måste acceptera Hans vilja, vara lycklig var Han än har placerat henne, hur Han än har skapat henne. Hon bör avhålla sig från att utforska det lämpliga eller det olämpliga i sina handlingar, utan utföra dem som handlingar av tillbedjan till Herren, handlingar för vilka ingen belöning förväntas. Det är hela hennes plikt.

Några torra *vedantalärde* behängda med radband utnyttjar denna Krishnas undervisning för att ge upp alla handlingar (*dharma*) och, med denna försäkran att Han kommer att befria dem från all synd, sträcker de lättjefullt ut sina ben och ligger och drar sig med slutna ögon. De smiter från sina rättmätiga plikter och äter, sover och driver omkring så mycket de vill eller orkar. De skiljer inte mellan vad som är gott och vad som är dåligt; deras ursäkt är att Herren har befallt dem att gå bortom handlingen (*dharma*). När de äldre hemma eller erfarna sökare ifrågasätter deras uppförande, svarar de: ”Så tråkigt att ni också skulle göra en sådan tabbe! Vet ni vad Herren har sagt i Gitan? Jag har godtagit det som grunden för mitt uppförande, Hans befallning, '*sarva dharmaan parithyajya*.' Jag har inget behov av råd från personer med mindre auktoritet.” De känner sig mycket stolta över sin hängivenhet och rätt-trogenhet. Sådana personer väljer bara de delarna av Herrens ord som gynnar deras böjelser. Orden före och efter förbises lämpligen eftersom de är obehagliga, fastän de är oskiljbara delar av samma föreskrift. De bortser från befallningens viktigaste del, trots anspråket på att vara Gitans trofasta tillbedjare.

Ge upp alla handlingar (*dharma*), ”*maam ekam saranam vraja*” säger Herren. Det betyder ”Överlämna er endast till Mig.” Har de överlämnat sig på det sättet? Nej. Har de åtminstone en stark längtan efter befrielse? Nej, för om de hade det, skulle de inte ha försummat sina rättmätiga plikter. De skulle inte ha fallit offer för födans och sömnens krav. Sådana människor är bara framstående i skvaller; de är bara stora i att skryta (glänsa). De omsätter inte Herrens befallning i faktiskt handlande. Det är de för lata att göra. Inte ens en atom av andlig strävan kan man se hos dem.

Verkliga sökare kan bli varse värdefulla sanningar i de gudomliga orden uttalade av Herren:

Sarva dharmaan parithyajya
Maamekam saranam vraja;
Aham thwaa sarva paapebhyo
Mokshayishyami, maa suchah.

Observera att Herrens har sagt, ”*Sarva dharmaan parithyajya*,” inte , ” *Sarva karmaan parithyajya*.” Vad är då betydelsen av detta uttalande? Utför alla handlingar som Herren finner behag i, eller till Hans ära, utan att bli engagerade eller tappa bort er i diskussioner om rätt eller icke rätt handlande (*dharma* eller *adharma*).”

Fastän ni vet att det inte finns någonting för er att vinna, för ni har fullständig tillit till Herren och lever bara som en Herrens offergåva, måste ni ändå, som *Janaka* och andra, engagera er i handlingar för jordens välgång (*lokasangraha*). Själens som finns i varje varelse (*sarvabhoothaantharaathma*) är inte skild från *atman* eller själen som finns i er. Därför, var *sarvabhootha-hithe-rathaha*, det vill säga, ivriga att gynna alla varelsers välfärd. Utför alla handlingar de moraliska reglerna (*sastrana*) och skrifterna anbefaller för den skull, i en anda av hängivenhet, utan att någon tanke på deras resultat. Detta är den sanna *nishkama-karman*.

Förstå Gitan väl och i det ni iakttar dess föreskrifter befäst er i *nishkamakarmas* inställning. Utför alla handlingar som tillbedjan, *hari-prasadam*. Det är den enda uppgiften.

Lämna resten åt Honom: frukten, konsekvensen, resultatet. Då får ni Guds (*Haris*) nåd och ert liv på jorden helgas och blir givande.

Trots olika svårigheter, som kan hindra dem, är den slutliga segern säker för dem som följer *dharmas* väg. De som förirrar sig bort från den kan länge uppleva välstånd och välbefinnande, men till slut kommer de att överväldigas av olycka. *Kauravabröderna* och *Pandavabröderna* är de mest lysande exemplen på denna sanning.

Kauravabröderna, genomsyrade av orättfärdighet (*adharna*), var så förblindade av fåfänga att de utsatte de goda *Pandavabröderna* för olika lidanden, men de drabbades av total undergång. De hade stöd av alla slags partier men eftersom de inte förtjänade Guds nåds styrka, övergavs de av ödet och störtade oåterkallerligt i fördärvet. *Mahabharatha* lär alla människor i Indien denna enda läxa. Ingenting kan jämföras med Guds nåd, inte ens det mäktigaste uppbåd av vapen. Detta är det mest värdefulla budskap den rymmer.

Gitans ståtliga byggnad (*geethabhavanam*) är sanningens (*sathyas*) och rättfärdighetens (*dharmas*) boning, rest på Indiens jord, till nytta för världen. Studera den med tro och hängivnehet. Upplev dess undervisnings botande och stärkande effekt. Ty *atman* så full av sötman och salighetens källa (*atmaraman*) kommer alltid att vara närvarande som en realitet. Herren kommer att i en handvändning låta sin nåd flöda över er. Be till Herren som rymmer alla de fjorton världarna inom sig och ni kan säkert bli herre till de åtta skatter som ger lycka här på jorden; och vad som är ännu mer önskvärt, förening med Gud, *kaivalya* (som är *nithyaananda*, *nithya-sathyas* och *mithya-jnanas* källa.)

Varför leta efter skirat smör (*ghee*), när ni har smöret med er? Förvärva smöret, det vill säga Guds nåd, genom obetingad lydnad till de levnadsregler som fastställts av Honom. När nåden är vunnen, behöver man inte be särskilt om befrielse eller *moksha*. Han vet bäst vad ni bör få och när. Han vill ge vad ni förtjänar och vad som är fördelaktigt. Längta efter Honom, lid kval för Honom; det finns ingen anledning att längta efter befrielse då. Om man gör detta utan att tänka på något annat, kommer Han att utplåna all synd. Håll fast vid Honom; Han kan göra er odödliga som Arjuna. De som söker undkomma denna cykel av födelse och död måste lyda Herrens befallning som fastställts i Gitan och överlämna sig till Honom. Då kommer de att krönas med framgång i varje företag.